

Taal- en Letterkunde

Faculteit der Geesteswetenschappen,
Universiteit van Amsterdam

Bacheloropleidingen

Rapport over de bacheloropleidingen:

Literatuurwetenschap

Taalwetenschap

Duitse taal en cultuur

Engelse taal en cultuur

Franse taal en cultuur

Italiaanse taal en cultuur

Spaanse taal en cultuur

Scandinavische talen en culturen

Slavische talen en culturen

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
Postbus 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: 030 230 3100
Fax: 030 230 3129
E-mail: info@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0317

© 2013 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUD

Rapport over de bacheloropleidingen Literatuurwetenschap, Taalwetenschap, Duitse taal en cultuur, Engelse taal en cultuur, Franse taal en cultuur, Italiaanse taal en cultuur, Spaanse taal en cultuur, Scandinavische talen en culturen en Slavische talen en culturen van de Universiteit van Amsterdam.....	5
Administratieve gegevens van de opleidingen	5
Administratieve gegevens van de instelling.....	7
Kwantitatieve gegevens over de opleidingen	7
Samenstelling van de commissie.....	7
Werkwijze van de commissie.....	9
I: Bacheloropleiding Literatuurwetenschap	13
Samenvattend oordeel van de commissie.....	15
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	18
II: Bacheloropleiding Taalwetenschap.....	33
Samenvattend oordeel van de commissie.....	35
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	38
III: Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur	51
Samenvattend oordeel van de commissie.....	53
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	56
IV: Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur.....	75
Samenvattend oordeel van de commissie.....	77
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	80
V: Bacheloropleiding Franse taal en cultuur	101
Samenvattend oordeel van de commissie.....	103
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	107
VI: Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur.....	125
Samenvattend oordeel van de commissie.....	127
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	131
VII: Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur.....	149
Samenvattend oordeel van de commissie.....	151
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	155

VIII: Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen.....	171
Samenvattend oordeel van de commissie.....	173
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	177
IX: Bacheloropleiding Slavische talen en culturen.....	195
Samenvattend oordeel van de commissie.....	197
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	201
Bijlagen.....	221
Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van de visitatiecommissie.....	223
Bijlage 2: Domeinspecifiek referentiekader.....	225
Bijlage 3: Beoogde eindkwalificaties.....	237
Bijlage 4: Overzicht van de programma's.....	261
Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens over de opleidingen.....	283
Bijlage 6: Bezoekprogramma.....	315
Bijlage 7: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten.....	323
Bijlage 8: Onafhankelijkheidsverklaringen.....	329

Dit rapport is vastgesteld op 2 juli 2013.

Rapport over de bacheloropleidingen Literatuurwetenschap, Taalwetenschap, Duitse taal en cultuur, Engelse taal en cultuur, Franse taal en cultuur, Italiaanse taal en cultuur, Spaanse taal en cultuur, Scandinavische talen en culturen en Slavische talen en culturen van de Universiteit van Amsterdam

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO.

Administratieve gegevens van de opleidingen

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap

Naam van de opleiding:	Literatuurwetenschap
CROHO-nummer:	56802
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	N.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Naam van de opleiding:	Taalwetenschap
CROHO-nummer:	56803
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	Taalwetenschap Gebarentaalwetenschap
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur

Naam van de opleiding:	Duitse taal en cultuur
CROHO-nummer:	56805
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	N.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur

Naam van de opleiding:	Engelse taal en cultuur
CROHO-nummer:	56806
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	N.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Bacheloropleiding Franse taal en cultuur

Naam van de opleiding:	Franse taal en cultuur
CROHO-nummer:	56808
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	N.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur

Naam van de opleiding:	Italiaanse taal en cultuur
CROHO-nummer:	56809
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	N.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur

Naam van de opleiding:	Spaanse taal en cultuur
CROHO-nummer:	56810
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	N.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen

Naam van de opleiding:	Scandinavische talen en culturen
CROHO-nummer:	56807
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	N.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Bacheloropleiding Slavische talen en culturen

Naam van de opleiding:	Slavische talen en culturen
CROHO-nummer:	56813
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	N.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Het bezoek van de visitatiecommissie Taal- en Letterkunde aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam vond plaats op 4, 5 en 7 februari 2013.

Administratieve gegevens van de instelling

Naam van de instelling:	Universiteit van Amsterdam
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	voorwaardelijk positief

Kwantitatieve gegevens over de opleidingen

De vereiste kwantitatieve gegevens over de opleidingen zijn opgenomen in Bijlage 5.

Samenstelling van de commissie

De beperkte opleidingsbeoordeling van de bacheloropleidingen Literatuurwetenschap, Taalwetenschap, Duitse taal en cultuur, Engelse taal en cultuur, Franse taal en cultuur, Italiaanse taal en cultuur, Spaanse taal en cultuur, Scandinavische talen en culturen en Slavische talen en culturen van de Universiteit van Amsterdam maakt deel uit van de clusterbeoordeling Taal- en Letterkunde, waarvoor door de commissie tevens een bezoek bracht aan de opleidingen Taal- en Letterkunde van de Universiteit Utrecht, de Vrije Universiteit Amsterdam, de Rijksuniversiteit Groningen, de Universiteit Leiden en de Radboud Universiteit Nijmegen.

De commissie voor de clusterbeoordeling Taal- en Letterkunde bestaat uit totaal elf commissieleden:

- Prof. dr. Theo D'haen, hoogleraar in de Engelse, Amerikaanse en Vergelijkende Literatuurwetenschap aan de Faculteit der Letteren van de Katholieke Universiteit Leuven (2002-heden);
- Prof. dr. Geert Booij, (emeritus) hoogleraar Algemene Taalwetenschap en Nederlands aan de Universiteit Leiden (2005-2012);
- Dr. Elisabeth van der Linden, universitair hoofddocent Frans en Roemeens aan de Universiteit van Amsterdam (1979-2009);
- Prof. dr. Achim Hermann Hölter, hoogleraar Vergelijkende Literatuurwetenschappen aan de Universiteit van Wenen (2009-heden);
- Prof. dr. Hub Hermans, hoogleraar moderne Romaanse Letterkunde en cultuurkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (1990-heden);
- Prof. dr. Nadia Lie, hoogleraar Literatuurwetenschap aan de Faculteit der Letteren van de Katholieke Universiteit Leuven (1997-heden);
- Prof. dr. Co Vet, (emeritus) hoogleraar Romaanse taalkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (1989-2004);
- Prof. dr. Peter Jan Schellens, (emeritus) hoogleraar Taalbeheersing aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2004-2013);
- Lily Kruiger BA, masterstudent Scandinavische Talen en Culturen aan de Rijksuniversiteit Groningen (2012-heden);
- Yara Kaas BA, masterstudent Comparative Literature aan de Universiteit Utrecht (2011-heden);
- Mirte Keulen BA, masterstudent Literatuurstudies aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2012-heden).

Voor ieder bezoek werd op basis van eventuele belangenconflicten, expertise en beschikbaarheid een (sub)commissie samengesteld, bestaande uit zes commissieleden. De commissie die de bacheloropleidingen Literatuurwetenschap, Taalwetenschap, Duitse taal en cultuur, Engelse taal en cultuur, Franse taal en cultuur, Italiaanse taal en cultuur, Spaanse taal en cultuur, Scandinavische talen en culturen en Slavische talen en culturen van de Universiteit van Amsterdam beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. Theo D'haen, hoogleraar in de Engelse, Amerikaanse en Vergelijkende Literatuurwetenschap aan de Faculteit der Letteren van de Katholieke Universiteit Leuven (2002-heden);
- Prof. dr. Geert Booij, (emeritus) hoogleraar Algemene Taalwetenschap en Nederlands aan de Universiteit Leiden (2005-2012);
- Prof. dr. Achim Hermann Hölter, hoogleraar Vergelijkende Literatuurwetenschappen aan de Universiteit van Wenen (2009-heden);
- Prof. dr. Hub Hermans, hoogleraar moderne Romaanse Letterkunde en cultuurkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (1990-heden);
- Prof. dr. Co Vet, (emeritus) hoogleraar Romaanse taalkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (1989-2004);
- Mirte Keulen BA, masterstudent Literatuurstudies aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2012-heden).

Prof. dr. Co Vet kon wegens ziekte niet deelnemen aan het visitatiebezoek, maar was wel betrokken bij het beoordelen van eindwerken, het becommentariëren van kritische reflecties en het opstellen van de rapportage. De commissie werd in haar oordeel over de opleidingen Scandinavische talen en culturen en Slavische talen en culturen geadviseerd door referenten met een specifieke taalexpertise:

- Prof. dr. Henning Waerp, hoogleraar Scandinavische literatuurwetenschap aan de Universiteit van Tromsø (2003-heden);
- Prof. dr. Rainer Grübel, (emeritus) hoogleraar Slavische literatuurwetenschap aan de Universiteit van Oldenburg (1986-2008).

De commissie werd tijdens het bezoek ondersteund door dr. Marianne van der Weiden, drs. Erik van der Spek en Adrienne Wieldraaijer-Huijzer MA die optraden als secretaris. Adrienne Wieldraaijer-Huijzer was daarnaast projectleider van de clustervisitatie. Per opleidingsdeel wordt er aangegeven welke secretaris de rapportage heeft opgetekend.

Het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam en de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) hebben ingestemd met de samenstelling van de commissie voor de beoordeling van de genoemde opleidingen. De curricula vitae van de leden van de commissie zijn opgenomen in Bijlage 1.

Werkwijze van de commissie

Voorbereiding

Op 12 oktober 2012 hield de commissie haar formele startvergadering. Tijdens de startvergadering werd de commissie geïnstrueerd, werd de taakstelling en werkwijze van de commissie besproken en werd kennis genomen van het Domeinspecifieke Referentiekader Taal- en Letterkunde. Dit domeinspecifieke referentiekader is opgenomen in Bijlage 2 van dit rapport.

Bij ontvangst van de kritische reflecties van een universiteit werden deze door de projectleider gecontroleerd op kwaliteit en compleetheid van informatie. Nadat de kritische reflecties in orde waren bevonden, zijn deze doorgestuurd aan de commissieleden. De commissieleden namen de kritische reflecties door en formuleerden vragen die voorafgaand aan het bezoek aan de projectleider werden toegestuurd. De projectleider compileerde de vragen per onderwerp en/of gespreksgreemium. Eventuele additionele vragen van de commissieleden werden aan de opleiding toegestuurd met verzoek om een reactie.

Op basis van de kritische reflecties selecteerde de commissie voor iedere opleiding een representatieve set van documenten die door de opleidingen tijdens het bezoek ter inzage werden gelegd. Hierbij volgde de commissie de NVAO richtlijn voor het bestuderen en beoordelen van documentatie (d.d. 23 november 2012). Daarnaast werd er algemene documentatie opgevraagd, waaronder commissieverslagen, evaluatieresultaten en managementinformatie.

Voorafgaand aan het visitatiebezoek beoordeelde de commissie uit iedere opleiding een representatieve steekproef van scripties. De selectie van scripties werd in overleg met de voorzitter van de commissie door de projectleider van QANU gekozen uit een lijst van afstudeerwerken van de laatste twee afgeronde studiejaren. Hierbij is er bewust gekozen voor scripties uit verschillende beoordelingscategorieën (voldoende; ruim voldoende; goed) en

verschillende jaren. Ook is er bij de selectie rekening gehouden met de verschillende afstudeerrichtingen. Bij de scripties voegde QANU een lijst met beoordelingsrichtlijnen, om ervoor te zorgen dat de commissieleden de scripties op vergelijkbare wijze zouden beoordelen. Een overzicht van de selectie en de bestudeerde scripties is opgenomen in Bijlage 7.

De commissie besteedde voorafgaand aan het visitatiebezoek zorgvuldig aandacht aan het beoordelen van het wetenschappelijk niveau van de scripties, de eisen die door de opleiding aan de scripties worden gesteld en de zorgvuldigheid van de inhoudelijke beoordeling daarvan door de staf. In de scriptie dient de student immers aan te tonen over de vereiste kwalificaties te beschikken. Nog voor het locatiebezoek hadden de commissieleden per e-mail contact over de beoordeling van een aantal scripties. Scripties die door een commissielid als ‘onvoldoende’ werden beoordeeld werden door een tweede commissielid geëvalueerd.

Bezoek algemeen

Tijdens de startvergadering heeft de commissie op grond van inhoudelijke expertise afspraken gemaakt over de taakverdeling. Vervolgens werd de visitatie tijdens de voorbereidende vergadering van ieder bezoek de visitatie concreet voorbereid. De commissie sprak tijdens deze vergadering onder andere over de gelezen scripties en de geformuleerde vragen en opmerkingen.

Voorafgaand aan ieder bezoek maakte de projectleider een conceptprogramma voor de (dag)indeling van het bezoek. Dit concept werd in samenspraak tussen de voorzitter, de projectleider en de coördinator van de betreffende universiteit aangepast aan de specifieke situatie van de opleidingen. Tijdens de bezoeken is vervolgens gesproken met een (representatieve) vertegenwoordiging van het faculteitsbestuur, de opleidingsbesturen, studenten, docenten, opleidingscommissies, en examencommissies. Op verzoek van de commissie heeft de opleiding gesprekspartners geselecteerd binnen de door de commissie aangegeven kaders. De commissie heeft met studenten uit alle studie jaren gesproken en met kern docenten en begeleiders uit de diverse disciplines binnen de te visiteren opleiding(en). Voorafgaande aan het bezoek heeft de commissie een overzicht ontvangen van de gesprekspartners en ingestemd met de door de opleiding gemaakte selectie. Een overzicht van het programma met alle gesprekspartners is opgenomen als Bijlage 6 bij dit rapport.

Tijdens ieder bezoek bestudeerde de commissie het ter inzage gevraagde materiaal en gaf zij gelegenheid tot een spreekuur ten behoeve van studenten en docenten die zich voorafgaand aan het bezoek hadden aangemeld.

De commissie heeft een deel van de laatste dag van ieder bezoek gebruikt voor de voorbereiding van de mondelinge rapportage en een discussie over de beoordeling van de opleidingen. Aan het einde van de bezoeken heeft de voorzitter in een mondelinge rapportage de eerste algemene bevindingen van de commissie gepresenteerd.

Rapportage

De secretarissen hebben op basis van de bevindingen van de commissie conceptrapporten opgesteld. Deze rapporten zijn in eerste instantie voorgelegd aan de voorzitter van de commissie en daarna ook aan de andere commissieleden. Na vaststelling is het conceptrapport vervolgens naar de instelling gestuurd voor een controle op feitelijke onjuistheden. De opmerkingen van de opleiding zijn besproken met de commissie, waarna de secretarissen het definitieve rapport opmaakten. Ten slotte werd het rapport ter vaststelling

aan de commissie rondgestuurd. De oordelen van de commissie over de opleidingen zijn van toepassing op alle aanwezige varianten.

Bijzonderheden van het bezoek aan de Universiteit van Amsterdam voor de opleidingen in dit rapport

QANU ontving de kritische reflecties van de opleidingen Taal- en Letterkunde van de Universiteit van Amsterdam op 3 december 2012. Het bezoek aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van Universiteit van Amsterdam vond plaats op 4, 5 en 7 februari 2013. Het programma van het bezoek is te vinden in Bijlage 6 van dit rapport. Van het spreekuur is geen gebruik gemaakt.

Bij de beoordeling van de opleidingen Scandinavische talen en culturen en Slavische talen en culturen werd de commissie geadviseerd door referenten. Deze referenten ontvingen vanuit QANU een instructiedocument waarin de adviesopdracht en het beoordelingskader werden toegelicht. De referenten lazen de kritische reflecties van de betreffende opleidingen, bekeken (indien van toepassing) extra opgevraagde documenten en beoordeelden scripties. Op basis hiervan stuurden zij de commissie voorafgaand aan het visitatiebezoek een adviesrapport. In dit adviesrapport benoemden zij per standaard sterke punten en aandachtspunten, formuleerden zij vragen die de commissie tijdens het bezoek aan de orde kon stellen en gaven zij een advies over het eindoordeel. Eveneens vulden zij per scriptie uit de opleidingen Scandinavische talen en culturen en Slavische talen en culturen een beoordelingsformulier in, waarmee de becijfering inhoudelijk werd onderbouwd. De commissie heeft voorafgaand aan het bezoek kennisgenomen van de adviezen en scriptieoordelen van de referenten en de geformuleerde vragen aan de orde gesteld. De commissieoordelen over de opleidingen Scandinavische talen en culturen en Slavische talen en culturen zijn tot stand gekomen op basis van eigen bevindingen voorafgaand en tijdens het bezoek en de adviezen en scriptiebeoordelingen van referenten.

Voor de beoordeling van het gerealiseerde eindniveau van de opleidingen hebben de commissie en de referenten scripties geëvalueerd. In samenspraak met de voorzitter van de commissie werd er voor de opleidingen in dit rapport een steekproef van 38 scripties geselecteerd; vier bachelorscripties voor de opleidingen Literatuurwetenschap, Taalwetenschap, Duitse taal en cultuur, Engelse taal en cultuur, Franse taal en cultuur, Italiaanse taal en cultuur en Spaanse taal en cultuur en vijf bachelorscripties voor de opleidingen Scandinavische talen en culturen en Slavische talen en culturen. Bij het verdelen van de scripties is rekening gehouden met de inhoudelijke expertise en taalvaardigheid van de commissieleden en de referenten.

Op basis van de eerste steekproef beoordeelden de commissieleden en de referenten het gerealiseerd eindniveau van de opleidingen Taalwetenschap, Literatuurwetenschap, Duitse taal en cultuur, Engelse taal en cultuur, Italiaanse taal en cultuur, Spaanse taal en cultuur, Scandinavische talen en culturen en Slavische talen en culturen als voldoende. Over het gerealiseerde eindniveau van de bacheloropleiding Franse taal en cultuur ontstonden op basis van de eerste steekproef twijfels. Voor deze opleiding werd de steekproef in overleg met de commissie uitgebreid met zes extra scripties.

Beslisregels

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. 22 november 2011) heeft de commissie de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont op meerdere vlakken ernstige tekortkomingen.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont over de volle breedte een acceptabel niveau.

Goed

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte uit boven de gangbare basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte ver uit boven de gangbare basiskwaliteit en geldt als een (inter)nationaal voorbeeld.

I: Bacheloropleiding Literatuurwetenschap

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Literatuurwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflecties, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding Literatuurwetenschap voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De commissie stelt vast dat de bacheloropleiding Literatuurwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam studenten opleidt die een brede basiskennis hebben van de literatuurwetenschap. Na afloop van de opleiding hebben zij niet alleen kennis van de belangrijkste theorieën op het gebied van de literatuurwetenschap, maar ook vaardigheden om deze kennis en inzichten toe te passen, te beoordelen en te benutten bij het oplossen van problemen op het gebied van de discipline. De breedte van de opleiding schuilt ook in de kennismaking met andere disciplines en media: de studenten betrekken niet alleen literaire werken in hun analyses, maar ook objecten als film, theater en muziek. Afgestudeerden zijn in staat mondeling en schriftelijk te communiceren met specialisten en niet-specialisten en hebben leervaardigheden verworven waarmee ze naar een masteropleiding kunnen doorstromen. De opleiding heeft een aantal kenmerkende zwaartepunten geformuleerd, met name interdisciplinariteit en intermedialiteit. Daarmee sluit de opleiding Literatuurwetenschap in Amsterdam dicht aan bij het vakgebied Cultural Studies.

De commissie is van mening dat de bacheloropleiding Literatuurwetenschap beschikt over duidelijke eindtermen die passen bij het vakgebied. Deze eindtermen sluiten voldoende aan bij het domeinspecifiek referentiekader en zijn gebaseerd op de Dublin-descriptoren voor een opleiding op bachelorniveau.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding bestaat uit jaren van twee semesters, steeds met drie blokken van respectievelijk 8, 8 en 4 weken. Cursussen hebben een omvang van 6 EC of een veelvoud daarvan. In het eerste jaar krijgen studenten inzicht in een aantal belangrijke analyse-instrumenten uit de literatuurwetenschap. Ze leren hiermee te werken en maken kennis met de problematieken waarbinnen ze de instrumenten kunnen toepassen. In het tweede jaar leren de studenten dat literatuurwetenschap nauw verwant is aan cultuurwetenschap, en dat ze de analyse-instrumenten ook kunnen toepassen op andere media en objecten. In het derde jaar leren studenten de analysevaardigheden te gebruiken in eigen onderzoek. De propedeuse van de opleiding wordt in het Nederlands gegeven, in het tweede en derde jaar zijn de colleges in het Engels.

De commissie ziet een duidelijke koppeling tussen onderwijs en onderzoek in het programma, van het vak Tekstanalyse: Case Studies in het eerste jaar tot het researchseminar in het derde jaar. Ook buiten de koppeling van onderwijs en onderzoek komt de academische oriëntatie voldoende in het programma terug. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om Onderzoeksvaardigheden, Academisch schrijven en Wetenschapsfilosofie te volgen. De eerste twee onderwerpen zijn geïntegreerd in het programma.

Het programma is naar het oordeel van de commissie goed studeerbaar, met een spreiding van de studielast over het jaar en aandacht voor begeleiding door tutores en studieadviseurs. De docenten zijn volgens de studenten goed benaderbaar en bereid om vragen te beantwoorden. De studielast is in de ogen van de commissie echter te laag. Uit gesprekken met de studenten blijkt dat zij zich onvoldoende uitgedaagd voelen. De studie blijkt gemakkelijk te combineren met baantjes, bestuursfuncties of een (extra) minor.

De commissie heeft geconstateerd dat een aanzienlijk deel van de docenten in tijdelijke dienst is. Dit levert problemen op voor de werkdruk en de roostering. Inmiddels hebben meer docenten een vast dienstverband en zijn de tijdelijke aanstellingen voor drie jaar afgesloten, wat in de ogen van de commissie een verbetering oplevert. Verder constateert de commissie dat een deel van de docenten nog niet beschikt over een BKO.

De voorzieningen (elektronische leeromgeving, bibliotheek en studieplekken) zijn volgens de commissie voldoende. Ook het kwaliteitsbeleid en het werk van de opleidingscommissie beantwoorden aan de verwachtingen van de commissie. De commissie is van oordeel dat de onderwijsleeromgeving voldoende is vormgegeven en de studenten in staat stelt de beoogde eindtermen te behalen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

Het facultaire toetsbeleid is in de ogen van de commissie goed opgezet, maar de implementatie ervan in de opleiding Literatuurwetenschap staat nog in de steigers. Het betreft de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing en afspraken over de beoordeling van scripties. De commissie adviseert de faculteit en de examencommissie de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen zodat de vergelijkbaarheid van de beoordeling over de opleidingen heen gegarandeerd is.

De scripties zijn van een voldoende niveau. De commissie heeft een steekproef van eindwerkstukken beoordeeld en is het eens met de cijfers die de docenten eraan hebben toegekend. Ook de lager beoordeelde scripties voldoen aan de eisen van een wetenschappelijk werkstuk. De commissie concludeert op grond daarvan dat de beoogde eindtermen van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap worden gerealiseerd.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 2 juli 2013

A handwritten signature in black ink on a light pink background. The signature is stylized and appears to read 'Th. D'haen'.

Prof. dr. Th. D'haen
voorzitter

A handwritten signature in black ink on a white background. The signature is stylized and appears to read 'E.J. van der Spek'.

Drs. E.J. van der Spek
secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. Dit kader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemdetalenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal, en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemdetalenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Volgens het domeinspecifieke referentiekader leren studenten het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier toe te passen.

In het domeinspecifiek referentiekader zijn deze algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken kennis, vaardigheden/wetenschappelijke vorming, academische vaardigheden en attitude en afstemming op het afnemend veld. Daarnaast stelt het domeinspecifiek referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het programma van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifiek referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De algemene doelstelling van de opleiding zoals vastgelegd in artikel 3.1 van de OER en weergegeven in de kritische reflectie luidt: “Met de opleiding wordt beoogd de student zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig inzicht bij te brengen op het gebied van de opleiding dat de afgestudeerde gekwalificeerd is voor een vervolgopleiding op masterniveau

en in staat zijn tot het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn.”

De algemene eindtermen van de bacheloropleidingen zijn in de bijlage van de kritische reflectie opgenomen (zie Bijlage 3). In aanvulling op de algemene eindtermen zijn opleidingsspecifieke eindtermen opgenomen, waarbij in de kritische reflectie steeds is aangegeven in welke cursussen de verschillende eindtermen aan de orde komen:

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding, waarbij is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap, te weten tekst- en cultuuranalyse, vergelijkende/interculturele literatuurwetenschap en literatuur- en cultuurtheorie.
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap.
5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap.
6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap.
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap.
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap, te weten onderzoeksvaardigheden. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

In tabel 2 van het facultaire rapport van de kritische reflectie (pagina 11) zijn de Dublin-descriptoren gekoppeld aan de algemene en opleidingsspecifieke eindtermen. De commissie stelt vast dat de beoogde eindtermen passen bij het domeinspecifieke referentiekader en dat ze gebaseerd zijn op de Dublin-descriptoren. De commissie is van oordeel dat de doelstelling van de opleiding erop gericht is de studenten op te leiden tot het niveau van een bachelor en dat de eindtermen door hun nadruk op de relevante ontwikkelingen in de discipline, de wetenschapsfilosofische achtergronden en de onderzoeksvaardigheden duidelijk een academisch karakter laten zien. De aanduiding van de vakken waarin de verschillende eindtermen aan bod komen geeft het vertrouwen dat alle aspecten daadwerkelijk in het programma vertegenwoordigd zijn.

Wel is de commissie van mening dat de geformuleerde eindtermen nogal algemeen geformuleerd zijn. De eindtermen hebben vooral betrekking op de algemene vorming die een student aan een bacheloropleiding aan een letterenfaculteit doorloopt. Ze doen weinig recht aan het specifieke van de opleiding Literatuurwetenschap. In de hoor-en-wederhoorreactie

gaven vertegenwoordigers van de bacheloropleidingen aan dat zij de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. De commissie heeft met instemming kennis genomen van dit voornemen.

Niveau en oriëntatie

De bacheloropleiding Literatuurwetenschap heeft een specifieke invulling, die sterk samenhangt met de onderzoeksgebieden van de staf. Belangrijke zwaartepunten volgens de kritische reflectie zijn de literatuurtheoretische component, de nadruk op interdisciplinariteit en het hedendaagse, internationale perspectief. De interdisciplinaire onderzoekscultuur komt ook terug in de Amsterdam School of Cultural Analysis (ASCA) en de daaraan verbonden onderzoeksschool NICA (Netherlands Institute for Cultural Analysis (NICA)). De docenten zijn allen aan één of beide van deze instituten verbonden. In het gesprek met de commissie voegden de docenten nog het begrip intermedialiteit aan de genoemde zwaartepunten toe: literatuur wordt onder meer in verband gebracht met media als film en televisie, muziek en theater.

De genoemde zwaartepunten maken ook de verschillen met andere opleidingen in de Literatuurwetenschap duidelijk. In verhouding daarmee is de Amsterdamse opleiding Literatuurwetenschap breder, omdat naast literatuur ook andere soorten teksten en objecten worden geanalyseerd. Bovendien concentreert het Amsterdamse programma zich volgens de kritische reflectie nadrukkelijker op theorievorming en analysemethoden. De studenten met wie de commissie heeft gesproken, noemen daarnaast twee belangrijke onderzoeksgebieden van de docenten: gendertheorie en postkoloniale literatuur. De commissie constateert dat de opleiding door deze invulling veel verwantschap vertoont met het vakgebied Cultural Studies.

De wijze waarop de opleiding zich profileert botst soms met de verwachtingen van studenten. Sommige studenten komen specifiek voor de literatuur en willen graag veel primaire werken lezen; een deel van die studenten is teleurgesteld en verlaat de opleiding. In de kritische reflectie is aangegeven dat in de toekomst tijdens de intakeprocedure beter gekeken gaat worden naar de verwachtingen van de studenten. Ook de docenten gaven aan dat betere voorlichting veel problemen kan voorkomen. De commissie sluit zich hierbij aan; de commissie acht het belangrijk dat aankomende studenten een realistisch beeld krijgen van het karakter van de opleiding.

Overwegingen

De commissie is van mening dat de bacheloropleiding Literatuurwetenschap beschikt over heldere, hoewel weinig specifieke eindtermen. Deze eindtermen sluiten voldoende aan bij het domeinspecifiek referentiekader en zijn gebaseerd op de Dublin-descriptoren voor een opleiding op bachelorniveau.

De opleiding heeft een aantal kenmerkende zwaartepunten geformuleerd, waarmee Literatuurwetenschap in Amsterdam een eigen gezicht krijgt. De opleiding komt daarbij weliswaar dicht bij het vakgebied Cultural Studies, maar dat is in de optiek van de commissie geen bezwaar. Binnen de gekozen richting bereikt de opleiding een academisch niveau dat past bij een bacheloropleiding. Wel is de commissie van mening dat de opleiding de gekozen invulling duidelijker moet communiceren aan (aankomende) studenten.

Conclusie

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap: de commissie beoordeelt Standaard 1 als 'voldoende'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van de programma's

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Per 1 september 2012 wordt daarbij een indeling van 8-8-4 gebruikt. Elk semester bestaat uit drie blokken van respectievelijk 8, 8 en 4 weken, met een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Cursussen hebben een omvang van 6 EC of een veelvoud daarvan. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

De propedeuse is opgebouwd uit twee vakclusters van 12 EC en twee van 18 EC, waarin de student kennismakt met alle facetten van het vakgebied (de vakclusters van 18 EC bestaan uit twee blokken, één van 12 en één van 6 EC). In die vakclusters is onderwijs in onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd. In het tweede jaar volgen studenten basisvakken met een totaal van 18 EC per semester, die voortbouwen op de propedeuse. Daarnaast volgen ze, meestal in het derde jaar, Wetenschapsfilosofie (12 EC) dat bestaat uit een algemeen hoorcollege en opleidingsspecifieke werkcolleges. Studenten die in het derde jaar naar het buitenland willen kunnen Wetenschapsfilosofie al in het tweede jaar doen. In het tweede of derde jaar kiezen ze een opleidingsgebonden keuzevak (12 EC). In jaar 3 wordt de bacheloropleiding afgerond met een afstudeertraject van 18 EC, waarvan de scriptie 12 EC beslaat. De overige 42 EC (12+12+18) is de profileringsruimte. Daarin kunnen studenten keuzevakken of een minor volgen, een stage lopen of studeren in het buitenland.

In de profileringsruimte moeten studenten tenminste 24 EC buiten de eigen opleiding volgen. Op die manier wordt gewaarborgd dat studenten zich breder oriënteren dan alleen op het eigen vakgebied. Maximaal 12 EC daarvan mag op propedeuseniveau zijn. Studenten kunnen keuzevakken van een andere opleiding kiezen, mits ze aan de ingangseisen voldoen. Stages en buitenlandverblijf worden gerekend tot onderwijs buiten de eigen opleiding. De faculteit biedt een aantal minoren aan: specialistische, interdisciplinaire, kwalificerende en beroepsgerichte. Deze kunnen de studenten helpen zich voor te bereiden op een bepaalde masteropleiding of een positie op de arbeidsmarkt. Specialistische minoren bieden een verdieping binnen het eigen vakgebied en sluiten aan bij het onderzoek dat binnen het departement plaatsvindt. Studenten die een dergelijke specialistische minor volgen, hoeven daarnaast geen 24 maar 12 EC buiten de eigen opleiding te kiezen.

In de propedeuse volgen de studenten een aantal inleidende vakken (Inleiding literatuurwetenschap, Tekstanalyse, Sleutelbegrippen), waarin ze kennismaken met een aantal analyse-instrumenten uit de literatuurwetenschap. Daarnaast leren ze deze instrumenten toepassen in verschillende contexten in de vakken Tekstanalyse: Case Studies, Literaire werelden en Contexten. In het tweede jaar wordt de opleiding verbreed naar andere soorten teksten en media. In de vakken Literary and Cultural Theory before 1900 en Literary and

Cultural Theory after 1900 ervaren de studenten de relaties tussen literatuurwetenschap en cultuuranalyse. In Cultural Analysis en Cultural Analysis: Case Studies passen ze hun inzichten toe buiten de wereld van de literatuur.

In het derde jaar leren studenten de analysevaardigheden te gebruiken in hun eigen onderzoek. Het Literary Studies Research Seminar vormt de inleiding tot de bachelorscriptie. Daarnaast leren ze in het vak Wetenschapsfilosofie kritisch na te denken over hun analyse-instrumenten en over de plaats van literatuurwetenschap binnen het wetenschappelijke veld.

De propedeuse van de opleiding wordt in het Nederlands gegeven, in het tweede en derde jaar zijn de colleges in het Engels. Het idee hierachter is dat de opleiding op deze manier aantrekkelijker wordt voor buitenlandse studenten. In de praktijk blijft de inbreng van buitenlandse studenten echter grotendeels beperkt tot bijvakstudenten. De studenten geven aan dat sommige tweede- en derdejaars werkgroepen ook in het Nederlands gehouden worden als er alleen Nederlandse studenten aanwezig zijn. Werkstukken schrijven de studenten zowel in het Nederlands als in het Engels. De studenten constateren wel verschillen in het ingangsniveau van het Engels, maar zien dat in de loop van het tweede jaar de studenten ongeveer hetzelfde niveau behalen. De docenten stimuleren de studenten om een keuzevak Academic English te volgen. De commissie sluit zich hierbij aan.

De faculteit heeft goede voorzieningen om een buitenlands verblijf voor studenten te faciliteren, zoals ook door de studenten wordt bevestigd. Bij Literatuurwetenschap gaan regelmatig studenten naar het buitenland, hoewel het niet om grote aantallen gaat. De commissie adviseert de faculteit te blijven inzetten op een actief internationaliseringsbeleid en studenten te stimuleren een periode in het buitenland te studeren. Een concept als *international classroom* (waarbij buitenlandse studenten voor internationalisering moeten zorgen) klinkt aantrekkelijk, maar is geen gelijkwaardig alternatief.

De commissie heeft tot slot met de docenten gesproken over de balans tussen beroepsvoorbereiding en wetenschappelijke vorming. Hoewel de meeste bachelorstudenten aansluitend een masteropleiding volgen, zijn er voldoende voorbeelden van beroepen die open staan voor afgestudeerde bachelorstudenten. Ze komen terecht bij culturele instituten, tijdschriftredacties, journalistieke beroepen of geven les in een bepaalde taal. Studenten doen ook regelmatig stages, bijvoorbeeld bij *de Groene Amsterdammer*. Studenten die hiervoor belangstelling hebben, kunnen in de profileringsruimte meer journalistieke en beroepsgerichte vakken volgen, zoals Populariserend schrijven. Maar de docenten benadrukken dat de opleiding in de eerste plaats een academische bacheloropleiding is. De commissie kan zich hierin vinden.

Op basis van een analyse van het programma en van de leermiddelen die de commissie ter inzage heeft gehad, constateert zij dat het programma van een voldoende niveau is. Net als bij de doelstellingen ligt er een duidelijk accent op Cultural Studies, op interdisciplinariteit en op intermedialiteit. Het is de commissie gebleken dat sommige studenten pas tijdens het tweede jaar de scope van en de samenhang binnen het programma doorzien. Dat geeft nogmaals aan dat de opleiding er goed aan doet de verwachtingen van de studenten op de juiste wijze te sturen.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een universiteitsbrede onderwijsvisie geformuleerd. Trefwoorden daarbinnen zijn academische vorming, research-intensief, activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie ook bij het lidmaatschap van

de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het lezen van de kritische reflecties en tijdens het bezoek is het de commissie echter opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair of opleidingsniveau is uitgewerkt. Op docentniveau lijkt men zich niet bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie. Uit de gesprekken met de bachelorstudenten bij Literatuurwetenschap leidt de commissie af dat het programma uitdagender mag zijn. Enthousiaste en ambitieuze studenten worden onvoldoende geacommodeerd. Individueel lossen zij dit op door een tweede studie of minor te volgen, maar de commissie meent dat de grote aantallen studenten die hiervoor kiezen laten zien dat de opleidingsprogramma's zelf veeleisender zouden moeten zijn.

Overigens merkt de commissie op dat de ambities van een researchuniversiteit nauw samenhangen met de beschikbare staf. De terugloop in het aantal hoogleraren en het grote aandeel tijdelijk personeel kunnen op den duur een negatief effect hebben op de academische statuering van de opleidingen en op het studieklimaat (zie onderwijsgevend personeel en staf-studentratio).

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

De opleiding heeft geen overzicht gemaakt van de wijze waarop de verschillende eindtermen terugkomen in de onderscheiden programmaonderdelen. Ook de wijze waarop de programmaonderdelen bijdragen aan de Dublin-descriptoren is niet inzichtelijk gemaakt. Hierdoor is het voor de commissie moeilijk om te zien of en in welke mate de verschillende cursussen bijdragen aan de te bereiken eindtermen. De commissie adviseert de opleiding om alsnog zo'n overzicht op te stellen.

In meer algemene zin heeft de commissie wel inzicht gekregen in de opbouw van en de gedachtegang achter het programma van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap. In het eerste jaar krijgen studenten inzicht in een aantal belangrijke analyse-instrumenten uit de literatuurwetenschap. Ze leren hiermee te werken en maken kennis met de problematieken waarbinnen ze de instrumenten kunnen toepassen. In het tweede jaar verbreden de studenten hun focus; ze leren dat literatuurwetenschap nauw verwant is aan cultuurwetenschap, en dat ze de analyse-instrumenten ook kunnen toepassen op andere media en objecten. In het derde jaar leren studenten de analysevaardigheden te gebruiken in eigen onderzoek. Daarnaast leren ze om kritisch na te denken over de analyse-instrumenten en over de plaats van literatuurwetenschap. De commissie is van mening dat de gekozen opbouw helder en herkenbaar is.

Zowel de studenten als de docenten zijn van mening dat er een duidelijke koppeling is tussen onderwijs en onderzoek. Al in het eerste jaar, bij het college Tekstanalyse: Case Studies, brengen docenten eigen onderzoek in het onderwijs in. Dat krijgt een vervolg in het werkcollege Cultural Analysis: Case Studies in het tweede jaar. In het derde jaar is een researchseminar opgenomen, waarin recent onderzoek centraal staat. De commissie ziet de relatie tussen onderwijs en onderzoek voldoende in de opleiding terugkomen.

Wetenschappelijke vorming

De bacheloropleiding Literatuurwetenschap heeft een academische oriëntatie. De commissie is van mening dat deze oriëntatie voldoende zichtbaar is in de curricula. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om Onderzoeksvaardigheden, Academisch schrijven en Wetenschapsfilosofie te volgen. Zoals hierboven al is aangegeven, zijn veel docenten betrokken bij onderzoek en dragen hun enthousiasme in het onderwijs over op de studenten.

De onderdelen Onderzoeksvaardigheden en Academisch schrijven zijn geprogrammeerd in het eerste jaar en geïntegreerd in andere vakken. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten

aan tevreden te zijn over dit geïntegreerde vaardighedenonderwijs. De commissie heeft vastgesteld dat er een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de toetsing van inhoudelijke componenten en de toetsing van vaardigheden.

Ook Wetenschapsfilosofie maakt onderdeel uit van het verplichte programma voor alle bachelorstudenten. Dit vak is geprogrammeerd in het eerste semester van het derde jaar. Studenten die naar het buitenland gaan kunnen dit vak echter ook in het tweede jaar volgen. Het vak bestaat uit een algemeen deel (5 EC) en een specifiek deel (7 EC). Het algemene deel is verplicht voor alle studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen en bestaat uit hoorcolleges. Het specifieke deel wordt door de opleidingen verschillend ingevuld. Uit de gesprekken met studenten blijkt dat zij het specifieke onderdeel waarderen. Het algemene deel ervaren zij echter als breed en lastig; studenten vinden het moeilijk om de stof te koppelen aan de leerdoelen van hun eigen opleiding.

Studielast en studeerbaarheid

De instroom bij de bacheloropleiding Literatuurwetenschap schommelde in de afgelopen jaren rond de dertig studenten (voltijd); daarnaast schrijven zich ieder jaar drie tot vijf deeltijdstudenten in. In de meeste jaren zijn er één à twee buitenlandse studenten bij. Ongeveer zestig procent van de studenten heeft een vwo-diploma, de overige hebben een hbo-propedeuse of een afgeronde hbo-opleiding.

De opleiding kent een relatief groot aantal dubbelstudenten: studenten die naast Literatuurwetenschap nog een andere studie volgen. Meestal gaat het hierbij om een talenstudie. Het feit dat dit mogelijk is, roept vragen op over de studielast. De commissie heeft hierover van gedachten gewisseld met studenten en docenten van de opleiding. Daaruit blijkt dat studenten zich over het algemeen weinig uitgedaagd voelen. De studie blijkt gemakkelijk te combineren met baantjes, bestuursfuncties of een (extra) minor. In het algemeen schatten de studenten de studielast op ongeveer twintig uur per week. Dit is in de ogen van de commissie onvoldoende. De commissie adviseert de opleiding om de studielast nog eens kritisch te bezien en het programma waar zinvol te verzwaren.

De faculteit heeft met het CvB een prestatieafspraken gemaakt dat per 2014 een studierendement van zeventig procent wordt behaald in de nominale studietijd + 1. Om dat te realiseren zet de faculteit een pakket aan maatregelen in. In het gesprek met de commissie liet het management weten dat het gaat om voorlichting, een intake, de inzet van tutores, verhoging van het aantal contacturen en de nieuwe jaarindeling. In de voorlichting is 'verwachtingenmanagement' het doel, namelijk door te zorgen dat aankomende studenten een realistisch beeld hebben van de opleiding waaraan ze gaan beginnen. Aan het begin van de opleiding krijgen alle studenten elektronisch een intakeformulier, op basis waarvan gemonitord wordt of studenten 'op hun plek zitten'. Door het verhogen van de contacttijd en de nieuwe jaarindeling waarin een student maximaal twee vakken tegelijk volgt, verwacht de opleiding de studenten te stimuleren tot een regelmatigere werkritme. Er is een monitorgroep ingesteld om het effect van de nieuwe jaarindeling te volgen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen zal bijdragen aan een hoger rendement, maar vindt het nog te vroeg om te kunnen oordelen of het voldoende is.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

De vaste staf van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap bestaat uit een hoogleraar, een uhd, vijf ud's, twee gepromoveerde en drie niet-gepromoveerde docenten. Een aanzienlijk deel van de docenten is in tijdelijke dienst. De docenten met wie de commissie heeft gesproken, geven aan dat dit soms voor problemen zorgt. De bestuurlijke taken moeten

verdeeld worden over de vaste staf, en de vele wisselingen zorgen voor extra werkdruk en soms ook voor problemen met de programmering. Inmiddels hebben meer docenten een vast dienstverband en zijn tijdelijke aanstellingen voor drie jaar (in plaats van één jaar, zoals daarvoor). De staf ziet dit als een substantiële verbetering en de commissie sluit zich hierbij aan.

De personele bezetting van de opleidingen Taal- en Letterkunde wordt bepaald door het facultaire leerstoelenplan, het uhd-beleid en het beleid van Taal- en Letterkunde voor ud- en docentbenoemingen. In het leerstoelenplan en het uhd-beleid heeft de faculteit ervoor gekozen om de koppeling tussen een leeropdracht aan een disciplinair specialisme te verlaten. Er is gekozen voor een opzet met vijf taalkundige en zeven letterkundige leerstoelen.

Taalkunde:

- taalverwerving;
- het Germaanse taalgebied;
- theoretische taalkunde;
- de fonetische wetenschappen;
- het Romaanse taalgebied.

Letterkunde:

- postkoloniale literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ICG);
- klassieke talen en culturen;
- literatuurtheorie;
- middeleeuwse en vroegmoderne literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ASCA);
- Slavische literatuur en cultuur.

Met een flankerend uhd-beleid probeert de faculteit ervoor te zorgen dat de belangrijkste gebieden binnen Taal- en Letterkunde voldoende door senioronderzoekers zijn afgedekt. In het beleid van ud-benoemingen wordt daarnaast zo veel mogelijk gekozen voor docenten met dubbele competenties die bij wisselende studentenbelangstelling ook elders in het departement inzetbaar zijn.

De commissie heeft het facultaire leerstoelenplan bestudeerd en hierover gesproken met het management en met docenten. Het management lichtte toe dat er lange tijd sprake is geweest van overbestaffing, maar dat de personeelsbezetting op dit moment in balans is. Zij stelt alles in het werk om met de beschikbare financiële middelen te komen tot een inhoudelijk en organisatorisch adequate bestaffing. De commissie heeft begrip voor financiële beperkingen en de veranderende studentenvraag.

Uit de gesprekken met docenten van verschillende opleidingen is gebleken dat zij een hoge werkdruk ervaren. Ook bij Literatuurwetenschap is dit het geval. De werkdruk van docenten heeft de aandacht van het management. Uit gesprekken met docenten blijkt echter dat de werklust hoog blijft. Daarnaast is het grote aantal tijdelijke docenten een punt van zorg. Inmiddels heeft bij Literatuurwetenschap een aantal docenten een vast contract gekregen en zijn twee nieuwe ud's voor meerdere jaren aangenomen. De commissie ziet hierin een stap in de goede richting.

De commissie stelt vast dat het aantal docenten met een onderwijskwalificatie voor verbetering vatbaar is. In de kritische reflectie staat dat de opleiding ernaar streeft een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend gepromoveerden met een BKO. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie is positief over de stappen die op dit punt zijn ondernomen en beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren.

Studiebegeleiding

De opleiding beschikt over een studiebegeleider en tutores. De commissie heeft gesproken met de studiebegeleider. Uit dat gesprek is gebleken dat studenten met inhoudelijke vragen en bij de planning van hun studietrajecten in het eerste jaar een beroep doen op de tutor en in de latere jaren op de studiebegeleider. Met persoonlijke vragen en problemen kunnen studenten terecht bij de studieadviseur. Studenten met studievertraging worden door de studieadviseur uitgenodigd voor een gesprek. De studieadviseur vangt vaak al in een vroeg stadium signalen op van mogelijke problemen en vormt een communicatiekanaal tussen de studenten en de examencommissie.

Elke student heeft in het eerste jaar een tutor met wie hij tenminste tweemaal een gesprek voert. De studenten met wie de commissie sprak zagen de tutorgesprekken vooral als iets voor studenten die problemen hebben, terwijl het naar het oordeel van de commissie ook een nuttig instrument zou kunnen zijn voor het nader invullen van het studieprogramma in het tweede en derde jaar, uitgaande van de interesses en capaciteiten van de student.

De Faculteit der Geesteswetenschappen schrijft in de kritische reflectie dat er problemen zijn met de taalvaardigheid van eerstejaarsstudenten. Het blijkt dat ongeveer twintig procent van de studenten moeite heeft met het schrijven en interpreteren van wetenschappelijke teksten. Om deze problemen op te lossen is de faculteit begonnen met een verplichte taaltoets voor alle eerstejaarsstudenten. Studenten die hierop onvoldoende scores, zijn verplicht een taalvaardigheidskursus te volgen. De commissie is van mening dat het taalbeleid van de faculteit een goede manier is om ervoor te zorgen dat alle studenten een basisniveau van taal- en schrijfvaardigheid bereiken.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

De studenten zijn over het algemeen tevreden over de voorzieningen. Zij geven aan dat de universiteitsbibliotheek goed gesorteerd en toegankelijk is. De studenten geven aan dat er voldoende werkplekken zijn om te studeren. In het Bungehuis is de ICT-infrastructuur verouderd, in het PC Hoofthuis is die aan de maat. Wel is er ruimtegebrek als het gaat om lokalen voor werkgroepbijeenkomsten; pas als de faculteit verhuist naar het Binnengasthuisterrein verwacht men over voldoende ruimte te beschikken. Ook zijn er soms problemen met de roostering, vooral vanwege de nieuwe 8-8-4-systematiek. De commissie gaat ervan uit dat die problemen van voorbijgaande aard zijn.

Elke bacheloropleiding bij de Faculteit der Geesteswetenschappen beschikt over een opleidingscommissie (oc). De commissie van Literatuurwetenschap is samengesteld uit drie studenten (uit elk jaar één) en drie docenten. De meeste leden hebben meerdere jaren zitting in de oc, wat zorgt voor continuïteit. De continuïteit wordt daarnaast bevorderd door een ochandleiding en een FAQ over de werking van de oc.

Onder normale omstandigheden komt de oc minimaal vier keer per jaar bij elkaar, maximaal zes keer. Dit jaar is de agenda wat voller, de omschakeling naar het 8-8-4-systeem vraagt veel aandacht van alle betrokkenen. Daarom zijn ook de evaluaties in het lopende jaar heel

belangrijk. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de zwaarte en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

De belangrijkste taken van de oc zijn de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten (ook tussentijds). Bij klachten en signalen neemt de opleidingscommissie (in de persoon van de voorzitter) ook tussentijds actie. Advisering vooraf speelt bij het vaststellen van de studiehandleidingen. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan.

Een ander aandachtspunt is de respons bij het invullen van enquêtes. Deze respons was in het verleden bij veel opleidingen slecht. Ook hier hebben verschillende opleidingen hun eigen maatregelen geïmplementeerd om de respons te verbeteren. Inmiddels is faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q. UvA Q verzamelt door middel van verschillende digitale formulieren informatie over vakken, studentenoordelen en ervaringen van docenten. Deze informatie wordt samengebracht in heldere rapportages. Opleidingscommissies biedt het de mogelijkheid om verschillen in waardering te signaleren en daarop actie te ondernemen.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's heeft de commissie geconstateerd dat deze studenten en docenten voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De betrokken studenten en docenten konden ook voorbeelden noemen van veranderingen die mede door hun toedoen waren doorgevoerd. Zo is de Inleiding in de literatuurwetenschap verbeterd op grond van adviezen van de oc.

Overwegingen

De commissie is van mening dat de bacheloropleiding Literatuurwetenschap beschikt over een duidelijk programma. De commissie constateert op basis van een analyse van het programma en van de leermiddelen dat het programma van een voldoende niveau is. De commissie herkent het accent op Cultural Studies, op interdisciplinariteit en op intermedialiteit. Daarbij acht de commissie het wel van belang dat de opleiding deze accenten duidelijker communiceert aan studenten, zodat hun verwachtingen beter gestuurd worden.

De commissie constateert dat de onderwijsvisie van de UvA zijn vertaalslag naar de opleiding nog moet krijgen. De beoogde ambitieuze studiecultuur ziet de commissie maar ten dele terug in het programma, dat uitdagender mag zijn. Dit blijkt ook uit de wijze waarop de studenten de studielast ervaren. De commissie adviseert de opleiding ervoor te zorgen dat de opleidingsprogramma's veeleisender worden.

De commissie ziet de relatie tussen onderwijs en onderzoek duidelijk in de opleiding terugkomen. Ook voor het overige ziet de commissie een duidelijke academische oriëntatie in de bacheloropleiding Literatuurwetenschap. Ook het onderzoek van de docenten draagt daaraan bij. De commissie heeft geconstateerd dat veel docenten betrokken zijn bij onderzoek en dat ze hun enthousiasme hierover aan de studenten overdragen.

Ten aanzien van het personeel constateert de commissie dat het grote aantal tijdelijke aanstellingen een risico in zich draagt. Deze aanstellingen verhogen de werkdruk van de vaste staf en kunnen problemen opleveren voor de continuïteit. De commissie constateert met instemming dat recent verbeteringen zijn opgetreden, maar adviseert de opleiding wel om dit aspect te bewaken. Verder adviseert de commissie om het facultaire beleid, dat moet leiden tot gepromoveerde docenten die alle beschikken over een BKO, voortvarend ten uitvoer te brengen.

Tot slot constateert de commissie dat de oc voldoende invulling geeft aan zijn taken en verplichtingen. Ook de voorzieningen zijn van een voldoende niveau.

Conclusie

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap: de commissie beoordeelt Standaard 2 als ‘voldoende’.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd met 22 randvoorwaarden waaraan het toetsbeleid moet voldoen. In de kritische reflectie wordt beschreven dat het gaat om de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen, transparantie van de beoordelingscriteria en procedures, een goede spreiding van de toetsmomenten, kwaliteitsborging van de toetsen, controleerbaarheid door heldere afspraken over *peer review* en bewaartermijnen en tot slot deskundigheidsbevordering.

Met ingang van september 2012 is volgens de facultaire kritische reflecties vooral een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht en zijn afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist 'Toetsen en beoordelen' gemaakt die de docenten op een overzichtelijke manier laat zien waar vooraf, tijdens en na een toets op gelet moet worden. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen checken op plagiaat.

De commissie heeft over het toetsbeleid gesproken met de examencommissie (er is één examencommissie voor de bacheloropleidingen binnen Geesteswetenschappen). Daarbij is gebleken dat er met ingang van het lopende studiejaar verdere stappen zijn gezet. Voor elk vak moeten de verantwoordelijke docenten een cursUSDossier inleveren bij de examencommissie, inclusief de te verstrekken opdrachten en de verwachte uitwerking. De leden van de examencommissie beoordelen de kwaliteit van deze cursUSDossiers. De scripties worden met ingang van het studiejaar 2012-2013 beoordeeld door twee lezers, de begeleider en een tweede lezer. Er is een scriptiehandleiding opgesteld die voor de studenten aan het begin van hun afstudeertraject beschikbaar is, inclusief het formulier met de te beoordelen criteria. De weging van de criteria kan per opleiding binnen facultair aangegeven marges variëren. Bij de meeste opleidingen wordt ook per criterium een korte verantwoording verwacht. Op de achterkant van het formulier is aangegeven wat de betekenis is van de verschillende cijfers. Ook hierin zijn verschillende uitwerkingen per opleiding toegestaan.

De examencommissie gaf aan dat het bewust beleid is om op basis van bestaande praktijken geleidelijk tot stroomlijning te komen en dat de bestaande verschillen in uitwerking tussen opleidingen slechts nuances betreffen. De commissie is zich ervan bewust dat invoering van opleidingsoverstijgend beleid niet altijd enthousiast ontvangen wordt, maar kan zich toch niet vinden in de gemaakte keuzes. De commissie ziet een risico in de verschillen in de duiding van cijfers en de weging van beoordelingscriteria. Deze verschillen kunnen ertoe leiden dat studenten van verschillende opleidingen niet op een eenduidige manier worden beoordeeld.

De commissie vindt dat er aanzetten zijn tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel nog in praktijk moet worden gebracht. Wat betreft de reeds in gang gezette uitwerkingen beveelt de commissie de examencommissie aan om toe te zien op een goede implementatie ervan. Aanpassingen om tegemoet te komen aan de eigenheid van een bepaalde opleiding zijn wellicht begrijpelijk maar ondergraven de gezamenlijkheid en maken het onmogelijk om de oordelen over de opleidingen heen met elkaar te vergelijken.

Gerealiseerd eindniveau

De commissie heeft vier bachelorscripties gelezen en heeft geconstateerd dat deze van een voldoende niveau zijn. De oordelen van de commissie komen overeen met de becijfering door de staf. Alle scripties, ook die met een lager cijfer (6-6,5), voldoen aan de vereiste criteria. Ze hebben een heldere probleemstelling, benutten de relevante literatuur, zijn redelijk tot goed gestructureerd en bevatten conclusies en een discussieparagraaf. De opleiding slaagt er in studenten op te leiden tot het vereiste niveau van een academische bacheloropleiding.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de toetsen een goede weergave zijn van het bereikte niveau, zowel van afzonderlijke cursussen als van de opleiding als geheel, en stelt vast dat zij aan de kwaliteitsnormen voldoen. De toetsen die de commissie heeft bekeken, passen bij de beoogde leerdoelen en zijn adequaat geconstrueerd. Het toetsbeleid is duidelijk nog in ontwikkeling. Er zijn weliswaar bruikbare aanzetten tot een gedegen toetsbeleid, maar een groot deel daarvan moet nog in praktijk moet worden gebracht. De commissie is van mening dat de opleiding op de goede weg is, maar benadrukt wel dat het toetsbeleid in de komende periode nog de nodige aandacht behoeft.

De commissie stelt aan de hand van een steekproef van bachelorscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren. De eindwerkstukken zijn van een voldoende niveau en worden adequaat beoordeeld. Verder stelt de commissie vast dat de afgestudeerden hun weg vinden naar vervolgoopleidingen op masterniveau.

Conclusie

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap: de commissie beoordeelt Standaard 3 als ‘voldoende’.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot het oordeel dat de bacheloropleiding Literatuurwetenschap op de drie standaarden voldoende presteert. De doelstellingen van de opleiding, zoals geformuleerd in de beoogde eindtermen, sluiten voldoende aan bij het vakgebied en geven de opleiding een eigen profiel. De opzet en organisatie van het onderwijsprogramma en de bijbehorende begeleiding en voorzieningen zijn voldoende en zorgen ervoor dat de studenten een brede basiskennis van de literatuurwetenschap verwerven. Aan de hand van de toetsen en scripties stelt de commissie vast dat de studenten een voldoende niveau behalen en dat de opleiding de studenten voldoende voorbereidt op hun verdere carrière.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Literatuurwetenschap* als ‘voldoende’.

II: Bacheloropleiding Taalwetenschap

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Taalwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflecties, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding Taalwetenschap voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De commissie constateert dat de bacheloropleiding Taalwetenschap studenten beoogt op te leiden tot breed geschoolde experts in de Taalwetenschap of de Gebarentaalwetenschap (het gaat om twee gescheiden trajecten). In het traject Taalwetenschap maken de studenten kennis met een breed arsenaal aan subdisciplines. De opleiding heeft een sterk empirisch karakter en legt de nadruk op het onderzoek van gesproken taal.

In het traject Gebarentaalwetenschap maken de studenten zich de Nederlandse gebarentaal (NGT) eigen. Ook Gebarentaalwetenschap heeft een sterk empirisch karakter. De oriëntatie van de bacheloropleiding Taalwetenschap is in de eerste plaats academisch, maar het traject Gebarentaalwetenschap heeft daarnaast ook een professionele oriëntatie.

De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Taalwetenschap beschikt over duidelijke eindtermen die aansluiten bij het afnemend beroepenveld. Deze eindtermen sluiten voldoende aan bij het domeinspecifiek referentiekader en zijn gebaseerd op de Dublin-descriptoren voor een opleiding op bachelorniveau.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding bestaat uit jaren van twee semesters, steeds met drie blokken van respectievelijk 8, 8 en 4 weken. Cursussen hebben een omvang van 6 EC of een veelvoud daarvan. In het traject Taalwetenschap maken de studenten in de propedeuse kennis met een groot aantal subdisciplines van de taalwetenschap. Na een aantal inleidende vakken volgen ze in het eerste jaar cursussen op het gebied van de fonetiek en fonologie, sociolinguïstiek, morfologie en syntaxis en meertaligheid. Ook in het tweede jaar volgen de studenten een groot aantal verplichte vakken, onder meer over semantiek, taalstoornissen en tweedetaalverwerving. In het derde jaar volgen ze twee algemene vakken: Methoden en technieken, en Wetenschapsfilosofie. Daarnaast is in het derde jaar de keuzeruimte geprogrammeerd.

In het traject Gebarentaalwetenschap beginnen de studenten (naast de inleidende vakken) direct met taalverwervingscursussen gericht op het leren van de Nederlandse gebarentaal (NGT). Deze cursussen lopen parallel aan de overige colleges. Daarnaast volgen ze een aantal vakken die de studenten Taalwetenschap ook volgen. Specifiek voor Gebarentaalwetenschap zijn de verplichte vakken Psycholinguïstiek van de gebarentaal en Lexicon en syntaxis van de gebarentaal. Beide zijn in het derde jaar geprogrammeerd.

De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Taalwetenschap beschikt over een samenhangend programma met twee *tracks* met een duidelijk eigen karakter. De commissie constateert op basis van een analyse van het programma en van de leermiddelen dat het

programma van een voldoende niveau is. Het grote aantal verplichte vakken zorgt voor een duidelijke structuur. De commissie is van oordeel dat het programma systematisch is opgebouwd en alle noodzakelijke onderdelen omvat. De relatie tussen onderwijs en onderzoek komt duidelijk in de opleiding terug. De commissie ziet een duidelijke academische oriëntatie in de bacheloropleiding Taalwetenschap.

De commissie constateert dat de instroom bij de bacheloropleiding Taalwetenschap niet hoog is, vooral omdat de instromende studenten verdeeld worden over twee trajecten: het traject Gebarentaalwetenschap trekt gemiddeld slechts vijf studenten per jaar. Daar staat tegenover dat het rendement bij Gebarentaalwetenschap relatief hoog ligt. De studenten worden afdoende begeleid en vinden voldoende uitdaging in de opleiding, waarbij het opvalt dat een aantal studenten erin slaagt ieder semester een extra vak te volgen. De commissie concludeert dat de opleiding studeerbaar is.

De commissie constateert dat de opleiding beschikt over voldoende personeel van goede kwaliteit. Ondanks dat zet de opleiding regelmatig tijdelijk personeel in; het inwerken hiervan leidt tot een verhoging van de werkdruk van de vaste staf. De commissie adviseert om het facultaire beleid, dat moet leiden tot gepromoveerde docenten die alle beschikken over een BKO, voortvarend ten uitvoer te brengen.

Tot slot concludeert de commissie dat de opleiding over adequate voorzieningen beschikt, ook in de ogen van de studenten. Het laboratorium van het onderzoeksinstituut ACLC biedt de studenten goede faciliteiten voor geluidsopnames en onderzoek.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

Het facultaire toetsbeleid is in de ogen van de commissie goed opgezet, maar de implementatie ervan in de opleiding Taalwetenschap staat nog in de steigers. Het betreft de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing en afspraken over de beoordeling van scripties. De commissie adviseert de faculteit en de examencommissie de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen zodat de vergelijkbaarheid van de beoordeling over de opleidingen heen gegarandeerd is.

De scripties zijn van een voldoende niveau. De commissie heeft een steekproef van eindwerkstukken beoordeeld en is het eens met de cijfers die de docenten eraan hebben toegekend. Ook de lager beoordeelde scripties voldoen aan de eisen van een wetenschappelijk werkstuk. De commissie concludeert dat de beoogde eindtermen van de bacheloropleiding Taalwetenschap worden gerealiseerd.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 2 juli 2013

A handwritten signature in black ink on a light pink background. The signature is stylized and appears to read 'Th. D'haen'.

Prof. dr. Th. D'haen
voorzitter

A handwritten signature in black ink. The signature is stylized and appears to read 'E.J. van der Spek'.

Drs. E.J. van der Spek
secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. Dit kader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemdetalenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal, en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemdetalenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Het domeinspecifiek referentiekader schrijft voor dat studenten het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier leren toe te passen.

In het domeinspecifiek referentiekader zijn deze algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken kennis, vaardigheden/wetenschappelijke vorming, academische vaardigheden en attitude en afstemming op het afnemend veld. Daarnaast stelt het domeinspecifiek referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het programma van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifiek referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De algemene doelstelling van de opleiding zoals vastgelegd in artikel 3.1 van de OER en weergegeven in de kritische reflectie luidt: “Met de opleiding wordt beoogd de student zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig inzicht bij te brengen op het gebied van de opleiding dat de afgestudeerde gekwalificeerd is voor een vervolgopleiding op masterniveau

en in staat zijn tot het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn.”

Voor alle bacheloropleidingen hanteerde de Universiteit van Amsterdam dezelfde algemene eindtermen, die in de bijlage van de kritische reflectie zijn opgenomen (zie Bijlage 3). In aanvulling op de algemene eindtermen zijn opleidingsspecifieke eindtermen opgenomen, waarbij in de kritische reflectie steeds is aangegeven in welke cursussen de verschillende eindtermen aan de orde komen:

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding, waarbij is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap, te weten computerlinguïstiek, fonetiek, fonologie, morfologie, patholinguïstiek, pragmatiek, psycholinguïstiek, semantiek, sociolinguïstiek, syntaxis en taalpathologie. Bovendien heeft de student de vaardigheid om taaldata te analyseren op fonetisch, semantisch, syntactisch en pragmatisch niveau.
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap.
5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap.
6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap.
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap.

In tabel 2 van het facultaire rapport van de kritische reflectie (pagina 11) zijn de Dublin-descriptoren gekoppeld aan de algemene en opleidingsspecifieke eindtermen. De commissie stelt vast dat de beoogde eindtermen passen bij het domeinspecifieke referentiekader en dat ze gebaseerd zijn op de Dublin-descriptoren. De commissie is van oordeel dat de doelstelling van de opleiding erop gericht is de studenten op te leiden tot een bachelorniveau en dat de eindtermen door hun nadruk op de relevante ontwikkelingen in de discipline, de wetenschapsfilosofische achtergronden en de onderzoeksvaardigheden duidelijk academisch georiënteerd zijn. Wel is de commissie van mening dat de eindtermen nogal algemeen geformuleerd zijn. De eindtermen hebben vooral betrekking op de algemene vorming die een student aan een bacheloropleiding aan een letterenfaculteit doorloopt. Ze doen weinig recht aan het specifieke van de opleiding Taalwetenschap. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven vertegenwoordigers van de bacheloropleidingen aan dat zij de formulering van de eindtermen nader zal gaan bekijken. De commissie heeft met instemming kennis genomen van dit voornemen.

Niveau en oriëntatie

De bacheloropleiding Taalwetenschap bestaat uit twee trajecten: Taalwetenschap en Gebarentaalwetenschap. Deze trajecten zijn vanaf het begin gescheiden, zodat het de facto om twee afzonderlijke opleidingen gaat. Taalwetenschap is volgens de kritische reflectie een brede bacheloropleiding, waarin het volledige arsenaal aan subdisciplines aan bod komt (zie de opsomming bij eindterm 3 hierboven). De opleiding heeft een sterk empirisch karakter met veel aandacht voor het verzamelen en interpreteren van gegevens. Het accent ligt op het onderzoek van gesproken taal.

In het traject Gebarentaalwetenschap maken de studenten zich direct vanaf het begin de Nederlandse gebarentaal (NGT) eigen. In de loop van drie jaar behalen zij hierin een B2-niveau. Ook Gebarentaalwetenschap is binnen de gekozen focus een brede bacheloropleiding, waarin een groot aantal subdisciplines aan bod komen (met uitzondering van fonetiek, dat hoofdzakelijk gericht is op gesproken talen). Net als Taalwetenschap heeft Gebarentaalwetenschap een sterk empirisch karakter.

In vergelijking met andere opleidingen in Nederland onderscheidt de opleiding Taalwetenschap van de UvA zich vooral in de breedte van het programma. Het traject Gebarentaalwetenschap is uniek voor Nederland; daarbuiten wordt het alleen in Zweden (Stockholm) aangeboden. Taalwetenschap aan de UvA scoort zeer goed op nationale en internationale ranglijsten, zoals de Elsevier-ranking van 2011 en de QS World University Ranking by Subject 2011.

De oriëntatie van de bacheloropleiding Taalwetenschap is in de eerste plaats academisch, hoewel met name het traject Gebarentaalwetenschap daarnaast ook een substantiële professionele oriëntatie heeft. De studenten in dit laatste traject maken tijdens hun studie uitgebreid kennis met verschillende beroepsmogelijkheden, zoals dovenscholen en zorgcentra voor doven. De meeste studenten komen dan ook – al dan niet na een masteropleiding of een vervolgopleiding als doventolk – in deze sector te werken.

Overwegingen

De commissie is van mening dat de bacheloropleiding Taalwetenschap beschikt over heldere, hoewel weinig specifieke eindtermen. Doordat de beoogde eindtermen voor alle opleidingen grote overeenkomsten vertonen, kreeg de commissie de indruk dat het formuleren van de doelstellingen en eindtermen door de opleidingen niet is benut als start van een inhoudelijke discussie over de richting en de profilering van de opleidingen. De commissie heeft met instemming kennisgenomen van het voornemen van de opleiding om deze eindtermen nader te gaan bekijken. Wel is de commissie van mening dat de eindtermen voldoende aansluiten bij het domeinspecifiek referentiekader en dat ze gebaseerd zijn op de Dublin-descriptoren voor een opleiding op bachelorniveau.

De opleiding heeft een duidelijk profiel met de beide trajecten Taalwetenschap en Gebarentaalwetenschap. Bij Taalwetenschap valt vooral de breedte en de empirische oriëntatie op. Het traject Gebarentaalwetenschap is uniek voor Nederland en onderscheidt zich door de combinatie van een academische en professionele oriëntatie. Met deze beide trajecten heeft de Amsterdamse opleiding Taalwetenschap in de ogen van de commissie een duidelijk eigen gezicht.

Conclusie

Bacheloropleiding Taalwetenschap: de commissie beoordeelt Standaard 1 als ‘voldoende’.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van de programma's

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Elk semester bestaat uit drie blokken van respectievelijk 8, 8 en 4 weken, met een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Cursussen hebben een omvang van 6 EC of een veelvoud daarvan. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

De propedeuse is opgebouwd uit twee vakclusters van 12 EC en twee van 18 EC, waarin de student kennismaat met alle facetten van het vakgebied. In die vakclusters is onderwijs in onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd. In het tweede jaar volgen studenten basisvakken met een totaal van 18 EC per semester, die voortbouwen op de propedeuse. Daarnaast volgen ze, meestal in het derde jaar, Wetenschapsfilosofie (12 EC) dat bestaat uit een facultair hoorcollege en opleidingsspecifieke werkcolleges. Studenten die in het derde jaar naar het buitenland willen, kunnen Wetenschapsfilosofie al in het tweede jaar volgen. In het tweede of derde jaar kiezen ze een opleidingsgebonden keuzevak (12 EC). In jaar 3 wordt de bacheloropleiding afgerond met een afstudeertraject van 18 EC, waarvan de scriptie 12 EC beslaat.

De profileringsruimte verschilt bij de beide trajecten. Bij Taalwetenschap omvat deze ruimte 42 EC (12+12+18). Daarin kunnen studenten keuzevakken of een minor volgen, een stage lopen of studeren in het buitenland. Bij het traject Gebarentaalwetenschap is de keuzeruimte beperkt tot 12 EC. De studenten in dit traject volgen de verplichte keuzevakken Taaltypologie en Taal en interactie. Verder doen veel studenten bij Gebarentaalwetenschap een stage in de keuzeruimte.

In het traject Taalwetenschap maken de studenten in de propedeuse kennis met een groot aantal subdisciplines van de taalwetenschap. De studenten beginnen met de algemene Inleiding taalwetenschap en parallel de Inleiding Nederlandse taalkunde. In blok 2 volgen ze Fonetiek en Sociolinguïstiek. In het tweede semester borduurt Fonologie voort op de kennis die bij Fonetiek is verworven; parallel daaraan volgen de studenten Taal- en spraakontwikkeling. Tot slot volgen de studenten in het tweede blok van het tweede semester de vakken Morfologie en syntaxis en Meertaligheid en taalcontact.

Ook in het tweede jaar volgen de studenten een groot aantal verplichte vakken. In het eerste blok zijn dat Semantiek en Taalvermogen en taalstoornissen, dat voortbouwt op Taal- en Spraakontwikkeling. In het tweede semester staan Tweedetaalverwerving en Taal- en Spraakmodellen op het programma. Daarnaast krijgen de studenten twee opleidingsgebonden keuzevakken: Taaltypologie en Taal en interactie.

In het eerste semester van het derde jaar is de keuzeruimte geprogrammeerd. Daarnaast volgen de studenten in het derde jaar twee algemene vakken: Methoden en technieken en Wetenschapsfilosofie. Daarnaast schrijven ze in het derde jaar hun scriptie. Daarbij komen ze regelmatig bij elkaar in kleine scriptiewerkgroepen van drie à vier studenten. Hierin zitten studenten die met verwante onderwerpen bezig zijn.

Ook bij het traject Gebarentaalwetenschap beginnen de studenten met de Inleiding in de Taalwetenschap. Parallel daaraan beginnen de studenten met taalverwervingscursussen gericht op het leren van de Nederlandse gebarentaal (NGT). Deze cursussen lopen parallel aan de overige colleges gedurende de gehele propedeuse. In het tweede blok volgen de studenten het vak Inleiding Gebarentaalwetenschap. In het tweede semester zijn de vakken Taal- en spraakontwikkeling en Morfologie en syntaxis geprogrammeerd.

Ook in het tweede jaar volgen de studenten nog twee taalverwervingscursussen gericht op NGT. Daarnaast volgen ze in het eerste semester de vakken Semantiek en Taalvermogen en taalstoornissen. In het tweede semester zijn dat Fonologie en morfologie van gebarentaal en het opleidingsgebonden keuzevak Taaltypologie. In het tweede jaar kunnen de studenten verder twee keuzevakken kiezen van elk 6 EC.

In het derde jaar hebben de studenten Gebarentaalwetenschappen geen keuzevakken. In plaats daarvan zijn twee verplichte vakken geprogrammeerd, Psycholinguïstiek van de gebarentaal en Lexicon en syntaxis van de gebarentaal, plus het opleidingsgebonden keuzevak Taal en interactie. Daarnaast volgen de studenten in het derde jaar net als bij Taalwetenschap twee algemene vakken: Methoden en technieken en Wetenschapsfilosofie. Verder schrijven ze in het derde jaar hun scriptie.

De commissie heeft met de studenten en docenten van gedachten gewisseld over de opbouw van en de samenhang binnen het programma. De studenten waarderen de breedte van het programma en ervaren dat ook als samenhangend, maar hebben wel behoefte aan meer verdieping. De keuzeruimte biedt daartoe niet altijd gelegenheid. De studenten kunnen wel colleges volgen bij andere faculteiten of universiteiten. Binnen de UvA volgen de studenten colleges bij bijvoorbeeld Psychologie of Pedagogiek, maar slechts weinig studenten blijken geneigd colleges bij andere universiteiten te volgen. Bij het traject Gebarentaalwetenschap gaven enkele studenten aan het vak Fonetiek te missen, waardoor de aansluiting met sommige andere vakken minder is. Maar uit de gesprekken is het de commissie gebleven dat Fonetiek als vak problematisch is voor dove studenten, die ook vertegenwoordigd zijn bij Gebarentaalwetenschap.

De faculteit heeft goede voorzieningen om een buitenlands verblijf voor studenten te faciliteren, zoals ook door de studenten wordt bevestigd. Bij het traject Taalwetenschap gaan wel studenten naar het buitenland, maar het gaat niet om grote aantallen. Studenten geven vooral redenen van financiële aard aan om niet naar het buitenland te gaan. Bij Gebarentaalwetenschap maakt de beperkte keuzeruimte het moeilijk om weg te gaan, en bovendien is het onderwijs specifiek gericht op de Nederlandse gebarentaal. De commissie adviseert de faculteit te blijven inzetten op een actief internationaliseringsbeleid en studenten te stimuleren een periode in het buitenland te studeren.

De commissie heeft verder met de docenten gesproken over de balans tussen beroepsvoorbereiding en wetenschappelijke vorming. Hoewel de meeste bachelorstudenten aansluitend een masteropleiding volgen, zijn er voldoende voorbeelden van beroepen die open staan voor afgestudeerde bachelorstudenten. Dit geldt met name voor de studenten

Gebarentaalwetenschap. Zij lopen ook regelmatig stage. Sommige studenten gaan na de bacheloropleiding door naar de Hogeschool Utrecht voor een verkorte opleiding Gebarentolk. De commissie heeft op basis van de gesprekken met docenten en studenten de indruk dat er een goede uitwisseling met en oriëntatie op het werkveld tot stand is gekomen.

Op basis van een analyse van het programma en van de leermiddelen die de commissie ter inzage heeft gehad, constateert zij dat het programma van een voldoende niveau is. Het grote aantal verplichte vakken zorgt ervoor dat de staf veel grip op de opleiding heeft. De studenten ervaren deze opleiding als breed en samenhangend. De commissie sluit zich hierbij aan.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een universiteitsbrede onderwijsvisie geformuleerd. Trefwoorden daarbinnen zijn academische vorming, research-intensief, activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie ook bij het lidmaatschap van de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het lezen van de kritische reflecties en tijdens het bezoek is het de commissie echter opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair of opleidingsniveau is uitgewerkt. Op docentniveau lijkt men zich niet bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie. Uit de gesprekken met de bachelorstudenten leidt de commissie af dat het programma uitdagender mag zijn. Enthousiaste en ambitieuze studenten worden onvoldoende geacommodeerd. Individueel lossen zij dit op door een tweede studie of minor te volgen, maar de commissie meent dat de grote aantallen studenten die hiervoor kiezen laten zien dat de opleidingsprogramma's zelf veeleisender zouden moeten zijn.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

De opleiding heeft geen overzicht gemaakt van de wijze waarop de verschillende eindtermen terugkomen in de onderscheiden programmaonderdelen. In meer algemene zin heeft de commissie wel inzicht gekregen in de opbouw van en de gedachtegang achter het programma van de bacheloropleiding Taalwetenschap. In het eerste jaar wordt in beide trajecten een brede basis gelegd in de Taalwetenschap, die bij Gebarentaalwetenschap wordt aangevuld met praktische taalverwerving op het gebied van de gebarentaal. In het tweede jaar wordt deze brede basis zowel verbreed als verdiept, waarbij ook geleidelijk meer ruimte ontstaat voor de empirische kant van het vakgebied.

De nadruk op onderzoek neemt in het derde jaar toe met het vak Methoden en technieken en het eigen onderzoek in het scriptietraject. Zowel de studenten als de docenten zijn van mening dat er een duidelijke koppeling is tussen onderwijs en onderzoek. Zo bestuderen studenten theoretische begrippen in de vakken Fonologie, Morfologie en syntaxis en Semantiek aan de hand van data-analyses van een niet-westerse taal. Gevorderde studenten kunnen zelf onderzoek doen, met behulp van onder meer *eye trackers* en EEG-apparaten. De commissie ziet de relatie tussen onderwijs en onderzoek voldoende in de opleiding terugkomen.

Wetenschappelijke vorming

De bacheloropleiding Taalwetenschap heeft volgens de kritische reflectie een academische oriëntatie. De commissie is van mening dat deze oriëntatie voldoende zichtbaar is in de curricula. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om de vakken Onderzoeksvaardigheden, Academisch schrijven en Wetenschapsfilosofie te volgen. Zoals hierboven al is aangegeven, zijn veel docenten betrokken bij onderzoek en dragen hun enthousiasme in het onderwijs over op de studenten.

De onderdelen Onderzoeksvaardigheden en Academisch schrijven zijn geprogrammeerd in het eerste jaar en geïntegreerd in andere vakken. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan tevreden te zijn over dit geïntegreerde vaardighedenonderwijs. De commissie heeft vastgesteld dat er een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de toetsing van inhoudelijke componenten en de toetsing van vaardigheden.

Ook Wetenschapsfilosofie maakt onderdeel uit van het verplichte programma voor alle bachelorstudenten. Dit vak is geprogrammeerd in het eerste semester van het derde jaar. Studenten die naar het buitenland gaan kunnen dit vak echter ook in het tweede jaar volgen. Het vak bestaat uit een algemeen deel (5 EC) en een specifiek deel (7 EC). Het algemene deel is verplicht voor alle studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen en bestaat uit hoorcolleges. Het specifieke deel wordt door de opleidingen verschillend ingevuld. Uit de gesprekken met studenten blijkt dat zij het specifieke onderdeel waarderen. Het algemene deel ervaren zij echter als breed en lastig; studenten vinden het moeilijk om de stof te koppelen aan de leerdoelen van hun eigen opleiding.

De wetenschappelijke vorming wordt in de visie van het panel versterkt door de verwevenheid van onderzoek en onderwijs. Alle stafleden zijn gepromoveerd en lid van het onderzoeksinstituut Amsterdam Center for Language and Communication (ACLC). Zij zijn binnen het ACLC actief in verschillende scholen, zodat de studenten geconfronteerd worden met verschillende theoretische invalshoeken. De studenten zien de verwevenheid tussen het onderzoek van de docenten en het onderwijs voldoende terug.

Studielast en studeerbaarheid

De instroom bij de bacheloropleiding Taalwetenschap schommelt in de afgelopen jaren rond de 25 studenten: twintig voor het traject Taalwetenschap en vijf voor het traject Gebarentaalwetenschap. In het eerste jaar is er een lichte uitval, die volgens de kritische reflectie meestal te maken heeft met een verkeerde studiekeuze. De uitstroom is de laatste jaren gemiddeld achttien per jaar; het rendement bij het traject Gebarentaalwetenschap ligt hoger dan bij het traject Taalwetenschap.

De studenten met wie de commissie heeft gesproken, ervaren de opleiding in het algemeen niet als zwaar. De ervaren studielast wordt ook geëvalueerd. Een aantal (goede) studenten volgt extra vakken sinds de 8-8-4-structuur is ingevoerd; deze studenten volgen dus drie vakken in plaats van twee. Ze krijgen hiervoor extra punten. Dat is uiteraard een extra belasting, maar het zorgt voor verdieping van de studie. Ook met deze extra belasting blijft de studielast volgens de studenten binnen de grenzen van het acceptabele. Op basis van deze gesprekken en op basis van een eigen analyse van het curriculum concludeert de commissie dat de opleiding studeerbaar is.

De faculteit heeft met het CvB een prestatieafspraken gemaakt dat per 2014 een studierendement van zeventig procent wordt behaald in de nominale studietijd + 1. Om dat te realiseren zet de faculteit een pakket aan maatregelen in. In het gesprek met de commissie liet het management weten dat het gaat om voorlichting, een intake, de inzet van tutores, verhoging van het aantal contacturen en de nieuwe jaarindeling. In de voorlichting is 'verwachtingenmanagement' het doel, namelijk door te zorgen dat aankomende studenten een realistisch beeld hebben van de opleiding waaraan ze gaan beginnen. Aan het begin van de opleiding krijgen alle studenten elektronisch een intakeformulier, op basis waarvan gemonitord wordt of studenten 'op hun plek zitten'. Door het verhogen van de contacttijd en de nieuwe jaarindeling waarin een student maximaal twee vakken tegelijk volgt, verwacht de opleiding de studenten te stimuleren tot een regelmatigere werkritme. Er is een monitorgroep

ingesteld om het effect van de nieuwe jaarindeling te volgen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen zal bijdragen aan een hoger rendement, maar vindt het nog te vroeg om te kunnen oordelen of het voldoende is.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

De bacheloropleiding Taalwetenschap beschikt over drie hoogleraren voor de volgende leerstoelen:

- theoretische taalwetenschap;
- psycholinguïstiek, taalpathologie en de Nederlandse gebarentaal;
- fonetische wetenschappen.

Daarnaast zijn er twee universitaire hoofddocenten en acht universitaire docenten. De staf-studentratio is als volgt: er is 5,39 fte aan onderwijstijd beschikbaar voor 86 bachelor- en 24 masterstudenten.

Een aanzienlijk deel van de docenten is in tijdelijke dienst. De docenten met wie de commissie heeft gesproken, geeft aan dat dit soms voor problemen zorgt. De bestuurlijke taken moeten verdeeld worden over de vaste staf, en de vele wisselingen zorgen voor extra werkdruk en soms ook voor problemen met de programmering. Inmiddels hebben meer docenten een vast dienstverband en zijn tijdelijke aanstellingen voor drie jaar (in plaats van één jaar, zoals daarvoor). De staf ziet dit als een substantiële verbetering en de commissie sluit zich hierbij aan.

De commissie stelt vast dat het aantal docenten met een BKO voor verbetering vatbaar is. In de kritische reflectie staat dat ernaar gestreefd wordt om een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend gepromoveerden met een onderwijskwalificatie. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie is positief over de stappen die op dit punt zijn ondernomen en beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren.

Studiebegeleiding

De opleiding beschikt over een studiebegeleider en tutoeren. De commissie heeft gesproken met de studiebegeleider. Uit dat gesprek is gebleken dat studenten met inhoudelijke vragen en bij de planning van hun studietrajecten in het eerste jaar een beroep doen op de tutor en in de latere jaren op de studiebegeleider. Met persoonlijke vragen en problemen kunnen studenten terecht bij de studieadviseur. Studenten met studievertraging worden door de studieadviseur uitgenodigd voor een gesprek. De studieadviseur vangt vaak al in een vroeg stadium signalen op van mogelijke problemen en vormt een communicatiekanaal tussen de studenten en de examencommissie.

Elke student heeft in het eerste jaar een tutor met wie hij tenminste tweemaal een gesprek voert. De studenten met wie de commissie sprak, zagen de tutorgesprekken vooral als iets voor studenten die problemen hebben, terwijl het naar het oordeel van de commissie ook een nuttig instrument zou kunnen zijn voor het nader invullen van het studieprogramma in het tweede en derde jaar, uitgaande van de interesses en capaciteiten van de student.

De Faculteit der Geesteswetenschappen schrijft in de kritische reflectie dat er problemen zijn met de taalvaardigheid van eerstejaarsstudenten. Het blijkt dat ongeveer twintig procent van de studenten moeite heeft met het schrijven en interpreteren van wetenschappelijke teksten. Om deze problemen op te lossen, is de faculteit begonnen met een verplichte taaltoets voor

alle eerstejaarsstudenten. Studenten die hierop onvoldoende scores, zijn verplicht een taalvaardigheidskursus te volgen. De commissie is van mening dat het taalbeleid van de faculteit een goede manier is om ervoor te zorgen dat alle studenten een basisniveau van taal- en schrijfvaardigheid bereiken.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

De studenten zijn over het algemeen tevreden over de voorzieningen. Zij geven aan dat de universiteitsbibliotheek goed gesorteerd en toegankelijk is. De studenten met wie de commissie gesproken heeft, geven aan dat er voldoende werkplekken zijn om te studeren. In het Bungehuis is de ICT-infrastructuur verouderd, in het PC Hoofthuis is die aan de maat. Wel is er ruimtegebrek als het gaat om lokalen voor werkgroepbijeenkomsten; pas als de faculteit verhuist naar het Binnengasthuisterrein verwacht men over voldoende ruimte te beschikken. Ook zijn er soms problemen met de roostering, vooral vanwege de nieuwe 8-8-4-systematiek. De commissie gaat ervan uit dat die problemen van voorbijgaande aard zijn.

Specifiek voor de bacheloropleiding Taalwetenschap is het laboratorium van het onderzoeksinstituut ACLC van belang. De studenten kunnen hier onder meer gebruik maken van geluidsdichte kamers voor geluidsopname, *eye trackers* en EEG-apparaten. Bij verschillende cursussen maken de studenten zelf geluidsopnames. Voor scripties kunnen de studenten zelf experimenten uitvoeren met behulp van de genoemde ruimtes en apparatuur. De commissie constateert dat de opleiding over adequate voorzieningen beschikt.

Elke bacheloropleiding bij de Faculteit der Geesteswetenschappen beschikt over een opleidingscommissie (oc). De oc bij Taalwetenschap bestaat uit vier studenten en vier docenten. De beide tracks (Taalwetenschap en Gebarentaalwetenschap) zijn vertegenwoordigd, evenals de verschillende leerjaren. De meeste leden hebben meerdere jaren zitting in de oc, wat zorgt voor continuïteit. De continuïteit wordt daarnaast bevorderd door een oc-handleiding en een FAQ over de werking van de oc.

Onder normale omstandigheden komt de oc minimaal vier keer per jaar bij elkaar, maximaal zes keer. Dit jaar is de agenda wat voller, de omschakeling naar het 8-8-4-systeem vraagt veel aandacht van alle betrokkenen. Daarom zijn ook de evaluaties in het lopende jaar heel belangrijk. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de zwaarte en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

De belangrijkste taken van de oc zijn de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten (ook tussentijds). Bij klachten en signalen neemt de opleidingscommissie (in de persoon van de voorzitter) ook tussentijds actie. Advisering vooraf speelt bij het vaststellen van de studiehandleidingen. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan.

Een ander aandachtspunt is de respons bij het invullen van enquêtes. Deze respons was in het verleden bij veel opleidingen laag. Ook hier hebben verschillende opleidingen hun eigen verbetermaatregelen geïmplementeerd. Inmiddels is faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's heeft de commissie geconstateerd dat deze studenten en docenten voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De betrokken studenten en docenten konden ook voorbeelden noemen van veranderingen die mede door hun toedoen waren doorgevoerd.

Overwegingen

De commissie is van mening dat de bacheloropleiding Taalwetenschap beschikt over een samenhangend programma met twee *tracks* met een duidelijk eigen karakter: Taalwetenschap en Gebarentaalwetenschap. De commissie constateert op basis van een analyse van het programma en van de leermiddelen dat het programma van een voldoende niveau is. Het grote aantal verplichte vakken zorgt voor een duidelijke structuur. Hierdoor ervaren de studenten de beide *tracks* als breed en samenhangend. In de profileringsruimte kunnen de studenten zich voorbereiden op een masteropleiding of het werkveld van hun keuze. In de bachelorscriptie kunnen studenten laten zien dat ze de beoogde leerdoelen in samenhang hebben bereikt. De commissie is van oordeel dat het programma systematisch is opgebouwd en alle noodzakelijke onderdelen omvat.

De commissie ziet een duidelijke academische oriëntatie in de bacheloropleiding Taalwetenschap. Ook het onderzoek van de docenten draagt daaraan bij. De commissie heeft geconstateerd dat veel docenten betrokken zijn bij onderzoek en dat ze hun enthousiasme hierover aan de studenten overdragen.

De commissie heeft geconstateerd dat de instroom bij de bacheloropleiding Taalwetenschap niet hoog is. Deze beperkte instroom moet bovendien nog verdeeld worden over twee trajecten: het traject Gebarentaalwetenschap trekt gemiddeld slechts vijf studenten per jaar. Daar staat tegenover dat het rendement bij Gebarentaal relatief hoog ligt. De studenten worden afdoende begeleid en ervaren de opleiding als studeerbaar; wel valt het op dat een aantal studenten erin slaagt ieder semester een extra vak te volgen. De commissie concludeert dat de opleiding studeerbaar is, maar adviseert de opleiding wel ervoor te zorgen dat alle studenten voldoende uitdaging in hun studie ervaren.

De commissie constateert dat de opleiding beschikt over voldoende personeel van goede kwaliteit. De staf-studentratio is zelfs riant te noemen. Ondanks dat zet de opleiding regelmatig tijdelijk personeel is, wat leidt tot een verhoging van de werkdruk van de vaste staf. De commissie adviseert om het facultaire beleid, dat moet leiden tot gepromoveerde docenten die alle beschikken over een BKO, voortvarend ten uitvoer te brengen.

Tot slot beschikt de opleiding over adequate voorzieningen, ook in de ogen van de studenten. Het laboratorium van het onderzoeksinstituut ACLC biedt de studenten goede faciliteiten voor onder meer geluidsopnames en psycholinguïstisch onderzoek. Gevorderde studenten kunnen deze faciliteiten zelf gebruiken voor hun onderzoek.

Conclusie

Bacheloropleiding Taalwetenschap: de commissie beoordeelt Standaard 2 als ‘voldoende’.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd met 22 randvoorwaarden waaraan het toetsbeleid moet voldoen. In de kritische reflectie wordt beschreven dat het gaat om de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen, transparantie van de beoordelingscriteria en procedures, een goede spreiding van de toetsmomenten, kwaliteitsborging van de toetsen, controleerbaarheid door heldere afspraken over *peer review* en bewaartermijnen en tot slot deskundigheidsbevordering.

Met ingang van september 2012 is volgens de facultaire kritische reflecties een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht en zijn er afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist 'Toetsen en beoordelen' gemaakt die op een overzichtelijke manier aangeeft waar vooraf, tijdens en na een toets op gelet moet worden. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen checken op plagiaat.

De commissie heeft over het toetsbeleid gesproken met de examencommissie (er is één examencommissie voor de bacheloropleidingen binnen Geesteswetenschappen). Daarbij is gebleken dat er met ingang van het lopende studiejaar verdere stappen zijn gezet. Voor elk vak moeten de verantwoordelijke docenten een cursusdossier inleveren bij de examencommissie, inclusief de te verstrekken opdrachten en de verwachte uitwerking. De leden van de examencommissie beoordelen de kwaliteit van deze cursusdossiers. Er is een scriptiehandleiding opgesteld die voor de studenten aan het begin van hun afstudeertraject beschikbaar is, inclusief het formulier met de te beoordelen criteria. De weging van de criteria kan per opleiding binnen facultair aangegeven marges variëren. Bij de meeste opleidingen wordt ook per criterium een korte verantwoording verwacht. Op de achterkant van het formulier is aangegeven wat de betekenis is van de verschillende cijfers. Ook hierin zijn verschillende uitwerkingen per opleiding toegestaan.

De examencommissie gaf tijdens het gesprek met de commissie aan dat de verschillen in uitwerking tussen opleidingen slechts nuances betreffen. De commissie ziet echter een risico in de verschillen in de duiding van cijfers en de weging van beoordelingscriteria. Deze verschillen kunnen ertoe leiden dat studenten van verschillende opleidingen niet op een eenduidige manier worden beoordeeld.

De commissie vindt dat er aanzetten zijn tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel nog in praktijk moet worden gebracht. Wat betreft de reeds in gang gezette uitwerkingen beveelt de commissie de examencommissie aan om toe te zien op een goede implementatie ervan. Aanpassingen om tegemoet te komen aan de

eigenheid van een bepaalde opleiding zijn wellicht begrijpelijk, maar ondergraven de gezamenlijkheid en maken het onmogelijk om de oordelen over de opleidingen heen met elkaar te vergelijken.

Met de docenten heeft de commissie van gedachten gewisseld over de inzet van een tweede lezer/beoordelaar bij de bachelorscriptie. De opleiding geeft aan in principe geen tweede lezer in te zetten vanwege tijdgebrek; wel worden de bachelorscripties steekproefgewijs beoordeeld om de eenduidigheid van de cijfers te toetsen. De commissie is van mening dat de bachelorscriptie door twee lezers bekeken moet worden. Dit is essentieel voor de kwaliteitsborging en voor de rechtszekerheid van de studenten. De docenten krijgen vijftien uur voor het begeleiden van een bachelorscriptie van 12 EC. Dit lijkt de commissie voldoende om ook de inzet van een tweede lezer te verantwoorden.

De commissie heeft tot slot een aantal gemaakte toetsen van de opleiding Taalwetenschap ingezien en zich een oordeel gevormd over het niveau van de toetsen en de wijze van beoordeling en feedback. De commissie vindt beide adequaat.

Gerealiseerd eindniveau

De commissie heeft vier bachelorscripties gelezen en heeft geconstateerd dat deze van een voldoende niveau zijn. De oordelen van de commissie komen overeen met de becijfering door de staf. Alle scripties, ook die met een lager cijfer (6-6,5), voldoen aan de vereiste criteria. Ze hebben een heldere probleemstelling, benutten de relevante literatuur, zijn redelijk tot goed gestructureerd en bevatten conclusies en een discussieparagraaf. De opleiding slaagt er in studenten op te leiden tot het vereiste niveau van een academische bacheloropleiding.

Een andere graadmeter voor het gerealiseerde niveau is de doorstroom naar verschillende masterprogramma's. De kritische reflectie laat zien dat de meeste bachelorstudenten Taalwetenschap doorstromen naar een vervolgopleiding. Het meest gekozen zijn de masteropleiding General Linguistics en de onderzoeksmaster Linguistics. Ongeveer een kwart van de afgestudeerden gaat verder als taaldocent.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de toetsen een goede weergave zijn van het bereikte niveau, zowel van afzonderlijke cursussen als van de opleiding als geheel, en stelt vast dat zij aan de kwaliteitsnormen voldoen. De toetsen die de commissie heeft bekeken, passen bij de beoogde leerdoelen en zijn adequaat geconstrueerd. Het toetsbeleid is duidelijk nog in ontwikkeling. Er zijn weliswaar bruikbare aanzetten tot een gedegen toetsbeleid, maar een groot deel daarvan moet nog in praktijk moet worden gebracht. De commissie is van mening dat de opleiding op de goede weg is, maar benadrukt wel dat het toetsbeleid in de komende periode nog de nodige aandacht behoeft. Daarbij adviseert de commissie de opleiding ervoor zorg te dragen dat alle scripties door twee lezers beoordeeld worden.

De commissie stelt aan de hand van een steekproef van bachelorscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren. De eindwerkstukken zijn van een voldoende niveau en worden adequaat beoordeeld. Verder stelt de commissie vast de afgestudeerden hun weg vinden naar vervolgopleidingen op masterniveau.

Conclusie

Bacheloropleiding Taalwetenschap: de commissie beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot het oordeel dat de bacheloropleiding Taalwetenschap op de drie standaarden voldoende presteert. De opleiding stelt zich ten doel om studenten op te leiden tot breed geschoolde experts in de taalwetenschap of de gebarentaalwetenschap. Dit resulteert in een formulering van de beoogde eindtermen die passen bij het vakgebied en de opleiding een aantal kenmerkende zwaartepunten geven. De opzet en organisatie van het onderwijsprogramma en de bijbehorende begeleiding en voorzieningen zijn voldoende en stellen de studenten in staat de leerdoelen te realiseren. De toetsen en scripties laten zien dat de studenten een voldoende niveau behalen en dat de opleiding de studenten voldoende voorbereidt op hun verdere carrière.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Taalwetenschap* als ‘voldoende’.

III: Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Duitse taal en cultuur aan de Universiteit van Amsterdam. Deze bevindingen en overwegingen betreffen zowel de voltijd- als de deeltijdvariant. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflecties, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft dit domeinspecifiek referentiekader bestudeerd en geconcludeerd dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

De primaire doelstelling van de bacheloropleiding Duitse taal en cultuur is studenten kennis, inzicht en vaardigheden in het wetenschapsgebied bij te brengen die hen kwalificeren voor een vervolgopleiding op masterniveau en een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn. De opleiding profileert zich volgens de kritische reflectie ten opzichte van andere Nederlandse opleidingen Duitse taal en cultuur door de integratie van taalvaardigheidsonderwijs en thematisch onderwijs en met een brede cultuurwetenschappelijke oriëntatie.

De commissie heeft de profilering, eindtermen, oriëntatie en het niveau van de opleiding bestudeerd. Zij stelt vast dat de opleiding een duidelijk beeld heeft van haar positie. De commissie heeft waardering voor het brede cultuurwetenschappelijke profiel van de opleiding. De doelstelling en eindtermen geven de opleiding een academisch karakter door de nadruk die er wordt gelegd op het bereiken van een hoog taalvaardigheidsniveau, de aandacht voor wetenschapsfilosofie, onderzoeksvaardigheden en academische vorming. Wel zijn de eindtermen voor alle bacheloropleidingen in het cluster vrijwel identiek geformuleerd. Hoewel de commissie de eindtermen van de bacheloropleiding Duitse taal en cultuur adequaat vindt, beschouwt de commissie deze identieke formulering van eindtermen voor het hele departement Taal- en Letterkunde, gezien vanuit het brede aanbod van opleidingen, als een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven vertegenwoordigers van de bacheloropleidingen aan dat zij de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. De commissie heeft met instemming kennis genomen van dit voornemen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Duitse taal en cultuur bestaat uit 180 EC, verspreid over drie cursusjaren. Elk jaar bestaat uit twee semesters van 8+8+4 weken waarin vakkenclusters van 6, 12 of 18 EC worden aangeboden. In de blokken van acht weken volgt een student maximaal twee vakken tegelijkertijd. De blokken van vier weken betreffen één vak en zijn altijd een vervolg van een vak dat in een eerder blok is begonnen. In dat blok wordt meestal gewerkt aan een presentatie of een uitgebreid schriftelijk werkstuk. De hoofdvakken beslaan samen 138 EC en de resterende 42 EC zijn bestemd voor de profileringsruimte die door elke student naar keuze wordt ingericht.

Bij aanvang van de studie volgen alle studenten Duitse taal en cultuur een instapprogramma; dit is een cursus waarin het vakgebied wordt geïntroduceerd. Daarna volgen studenten vakken in de Duitse taalkunde, cultuurkunde en letterkunde. Duitse taalvaardigheid loopt hierbij als leerlijn door het programma; het komt aan bod in vier aparte vakken en in alle andere vakspecifieke onderdelen in het curriculum. De commissie stelt vast dat de opleiding de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie over het taalvaardigheidsonderwijs op een adequate manier ter hand heeft genomen. Academische vorming en onderzoeksvaardigheden zijn verweven in de inleidende vakken taal- en literatuurwetenschap en in de vakspecifieke vakken. Daarnaast worden de opgedane onderzoeks- en taalvaardigheden herhaald in het derdejaarsseminar Germanistiek, dat voorafgaat aan het schrijven van de bachelorscriptie. Het vak Wetenschapsfilosofie wordt door studenten als lastig ervaren, maar de commissie is van mening dat dit grotendeels eigen is aan het vak. Goed overleg over de inrichting van het vak met de faculteit Wijsbegeerte blijft wel noodzakelijk.

De commissie is van mening dat het programma de studenten in staat stelt om de beoogde eindtermen en een academisch niveau te behalen. De commissie is enthousiast over het didactisch concept van ‘tandemleren’, waarbij studenten in de cursus Taalvaardigheid 3 samen aan opdrachten werken met buitenlandse studenten die het Duits als moedertaal hebben. De opleiding besteedt voorts adequate aandacht aan internationalisering, hoewel het voor deeltijdstudenten lastig blijft om een verblijf in het buitenland te realiseren. De commissie adviseert de faculteit en de opleiding zich in te blijven zetten voor een actief internationaliseringsbeleid. De commissie is kritischer over de mate waarin het streven van de UvA naar research-intensief onderwijs tot uitdrukking komt in het programma. Research-intensief onderwijs behelst volgens de commissie ook uitdagend onderwijs. De gepercipieerde studielast van studenten is laag. Ambitieuze studenten volgen daarom vaak een tweede studie of meer keuzevakken. De commissie is, in overeenstemming met de visitatiecommissie in 2006, van mening dat het curriculum uitdagender zou moeten worden ingericht.

Tijdens de studie worden studenten begeleid door een studiebegeleider en een tutor. De commissie vindt de invulling van de studiebegeleiding adequaat. Het docentenkorps van de opleiding is volop in ontwikkeling. De opleiding heeft recent een aantal docenten aangenomen, die zij hoopt te behouden door hen intern te laten doorgroeien. De commissie vindt dat de opleiding stappen in de goede richting zet naar een stabielere en meer ervaren personeelskern. De docenten voldoen ook kwalitatief aan de eisen. De faculteit heeft een ‘plan van aanpak inhaalslag BKO’ opgesteld waarin concrete tijdspaden worden beschreven waarbinnen docenten een onderwijskwalificatie moeten behalen.

De commissie stelt vast dat de opleidingsspecifieke voorzieningen, waaronder Blackboard en de bibliotheek, up-to-date zijn. De opleidingscommissie (oc) geeft voldoende invulling aan haar taken. De opleiding heeft aandacht besteed aan verschillende kritiekpunten van de vorige visitatiecommissie. Een aantal andere aanbevelingen zijn echter blijven staan. De commissie adviseert de opleiding om ook deze aanbevelingen ter hand te nemen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De faculteit en de departementale examencommissie zijn bezig het universitaire toetsbeleid toe te passen in de verschillende opleidingen. Een aantal concrete zaken, zoals planning van de toetsen en afspraken over termijnen en inzagerecht, is dit jaar ingevoerd. De meeste inhoudelijke zaken staan nog in de steigers. Bijvoorbeeld de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing. De commissie adviseert de faculteit en de examencommissie de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen. Op die manier kunnen de

uitvoering van de afspraken en de vergelijkbaarheid van de beoordeling over de opleidingen heen gegarandeerd worden.

De commissie heeft het toetsmateriaal van de opleiding Duitse taal en cultuur onderzocht en vastgesteld dat de toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen. Ze sluiten aan op de beoogde leerdoelen en zijn goed geconstrueerd. De beoordeling en feedback zijn inzichtelijk en eerlijk. Er zijn voorts regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden. De commissie stelt aan de hand van een steekproef van bachelorscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren. De eindwerkstukken voldoen aan alle criteria van een academische bacheloropleiding en zijn adequaat beoordeeld.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 2 juli 2013

Prof. dr. Th. D'haen
voorzitter

A.J. Wieldraaijer-Huijzer MA
secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader (zie Bijlage 2). Dit domeinspecifiek referentiekader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemdetalenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten volgens dit gemeenschappelijke kader allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemde-talenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau van taalvaardigheid verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Studenten leren volgens het domeinspecifiek referentiekader voorts het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier toe te passen.

In het domeinspecifiek referentiekader zijn de bovenstaande algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken, namelijk:

- kennis;
- vaardigheden/wetenschappelijke vorming;
- academische vaardigheden en attitude;
- afstemming op het afnemend veld.

Daarnaast stelt het domeinspecifiek referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het curriculum van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifiek referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De algemene doelstelling van de opleiding Duitse taal en cultuur is vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). De doelstelling is als volgt geformuleerd: “Met de bacheloropleiding Duitse taal en cultuur wordt beoogd de student zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig niveau van inzicht en reflectie bij te brengen op het gebied van de opleiding dat de afgestudeerde gekwalificeerd is voor een vervolgopleiding op masterniveau en in staat is tot het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn.”

Bovenstaande doelstelling is uitgewerkt in algemene eindtermen die voor alle bacheloropleidingen van de Faculteit der Geesteswetenschappen gelden. In aanvulling op deze algemene eindtermen zijn er voor de opleiding Duitse taal en cultuur opleidings specifieke eindtermen geformuleerd. Bij de opleidings specifieke eindtermen geeft de opleiding in de OER steeds aan in welke vakken zij aan de orde komen.

De opleidings specifieke eindtermen zijn gericht op de verwerving van aantoonbare kennis, inzicht en vaardigheden die relevant zijn voor het vakgebied (eindterm 1 en 2). In het bijzonder verwerft de student Duitse taal en cultuur volgens de eindtermen vanuit het vakgebied aantoonbare kennis van en inzicht in: de grondbeginselen van de Duitse taal-, letter- en cultuurkunde (eindterm 3), wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek (eindterm 4), de belangrijke thema's van wetenschapsbeoefening en debat (eindterm 5) en het begrippenapparaat en de onderzoeksmethoden (eindterm 6). Voorts zijn studenten in staat om de verworven kennis en inzichten zelfstandig toe te passen (eindterm 7).

Uiteindelijk moet de student volgens de eindtermen beschikken over alle aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden van de opleiding Duitse taal en cultuur (eindterm 8). Taalvaardigheid van het Duits is hierin essentieel en wordt in de eindtermen gespecificeerd aan de hand van het Common European Framework of Reference (CEFR) niveau. Eindterm 8 beschrijft dat studenten voor luisteren en gesprek interactie niveau C1 bereiken; voor lezen niveau C2; voor gesprek productie niveau C1 en voor schrijven niveau B2. De commissie stelt vast dat het beoogde niveau van taalvaardigheid adequaat is en aansluit bij de ambities van een academische bacheloropleiding Duitse taal en cultuur.

Om de beoogde eindtermen te kunnen realiseren en zich positief te kunnen onderscheiden van andere opleidingen, profileert de opleiding Duitse taal en cultuur zich volgens de kritische reflectie op verschillende manieren. Allereerst kiest de opleiding voor een verstrengeling van het taalvaardigheidsonderwijs en het thematisch georganiseerde onderwijs. Hierdoor kan het taalvaardigheidsonderwijs worden gekoppeld aan relevante onderwerpen uit het actuele wetenschappelijke debat. Daarnaast kiest de opleiding expliciet voor een cultuurwetenschappelijke invalshoek; de opleiding benadrukt dat er geen sprake is van een geïsoleerde, nationale cultuur, maar eerder van een voortdurende interactie tussen de Duitse cultuur en de omringende Europese culturen. Deze invalshoek sluit aan bij de ambitie van de opleiding om een brede insteek te kiezen: studenten moeten breed inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld als docent of vertaler, maar ook in het bedrijfsleven, de culturele sector, de journalistiek en het toerisme. De opleiding wil expliciet op de brede arbeidsmarkt anticiperen door samen te werken met het Duitsland Instituut Amsterdam (DIA).

De commissie heeft waardering voor de benadering van de opleiding Duitse taal en cultuur als breed en cultuurwetenschappelijk georiënteerd. Wel is de aandacht voor taalkunde in de opleiding minder sterk, maar de commissie heeft begrepen dat hiervoor in de nabije toekomst

meer aandacht kan komen door de aanstelling van een docent met taalkunde als expertise. Met haar cultuurwetenschappelijke focus onderscheidt de opleiding zich van andere Nederlandse opleidingen Duits, die ervoor hebben gekozen de opleiding op te laten gaan in een groter verband (RUG en UL) of zich, naast taalvaardigheid, meer richten op vertalen (UU). De opleiding heeft volgens de commissie een adequaat beeld van haar nationale positie. De doelstellingen en eindtermen van de opleiding zijn in overeenstemming met het domeinspecifieke referentiekader en datgene wat het vakgebied vereist.

Niveau en oriëntatie

Bij het formuleren van de beoogde eindtermen heeft de opleiding aansluiting gezocht bij de Dublin-descriptoren op bachelorniveau. In de kritische reflectie geeft de opleiding in een schema weer hoe de algemene eindtermen zijn gekoppeld aan de Dublin descriptoren. Het academische karakter van de opleiding komt volgens de commissie daarnaast tot uitdrukking in het accent dat in de eindtermen wordt gelegd op het bereiken van een hoog taalvaardighedsniveau, de aandacht voor wetenschapsfilosofie, onderzoeksvaardigheden en onderzoekthema's van het vakgebied en in de aandacht voor reflectie op het eigen vakgebied. Deze kennis en vaardigheden vereisen een academisch denk- en werkniveau. De student past de academische en onderzoeksvaardigheden die via de eindtermen 1-7 zijn verworven toe bij het maken van het bachelorwerkstuk.

Met het diploma van de driejarige bacheloropleiding Duitse taal en cultuur kunnen afgestudeerden instromen in verschillende masteropleidingen in binnen- of buitenland. Daarnaast kunnen studenten met hun bachelordiploma de arbeidsmarkt betreden. De opleiding beoogt de kansen van studenten op de arbeidsmarkt te vergroten door in te zetten op een brede opleiding en internationalisering en door studenten de mogelijkheid te bieden tot het volgen van een stage. De commissie is van mening dat de opleiding studenten voldoende voorbereidt op een academische vervolgstudie of de arbeidsmarkt.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de opleiding een duidelijk beeld heeft van haar profiel en positionering. De doelstelling en eindtermen hebben een academisch karakter door de nadruk die wordt gelegd op het bereiken van een hoog taalvaardighedsniveau, de aandacht voor wetenschapsfilosofie, onderzoeksvaardigheden en academische vorming. De aanduiding van de vakken waarin de verschillende eindtermen aan bod komen geeft het vertrouwen dat alle aspecten daadwerkelijk in het programma vertegenwoordigd zijn. Wel merkt de commissie op dat de eindtermen voor alle opleidingen die zij heeft beoordeeld vrijwel identiek geformuleerd zijn. De faculteit heeft kennelijk niet de mogelijkheid benut om de formulering van de doelstellingen per opleiding te gebruiken voor een discussie over de profilering van de taal- en letterkundeopleidingen aan de UvA en voor een daarop gebaseerde specifieke programmatische invulling. Hoewel de commissie de eindtermen van de bacheloropleiding Duitse taal en cultuur adequaat vindt, beschouwt de commissie deze identieke formulering van eindtermen voor het hele departement Taal- en Letterkunde, gezien vanuit het brede aanbod van opleidingen, als een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven vertegenwoordigers van de bacheloropleidingen aan dat zij de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden zij aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie heeft met instemming kennis genomen van het voornemen van de opleidingen om de uniforme formulering van de eindtermen te bekijken.

Conclusie

Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 1 als 'voldoende'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van de programma's

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Per 1 september 2012 wordt daarbij een indeling van 8-8-4 gebruikt. Beide semesters bestaan uit drie blokken van ieder 8, 8 en 4 weken, met respectievelijk een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Tijdens de gesprekken met docenten en studenten kwam aan de orde dat er soms nog wordt gezocht naar een goede invulling van deze blokken. De commissie adviseert de opleidingen om hieraan extra aandacht te besteden. Vakken hebben een omvang van 6 EC of een veelvoud daarvan. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

Alle bacheloropleidingen van de Faculteit der Geesteswetenschappen vormen samen het College of Humanities. De propedeuse van alle bacheloropleidingen in dit College of Humanities is volgens de kritische reflectie opgebouwd uit twee vakclusters van 12 EC (in blok 1-2 en 4-5) en twee van 18 EC (gespreid over blok 1-2-3 en 4-5-6), waarin de student kennismaakt met alle facetten van het vakgebied. Een vakkencluster bestaat uit meerdere vakken die met elkaar samenhangen. In die vakclusters is onderwijs in onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd. Bij de talenopleidingen maken de verplichte inleidingen in de taalwetenschap en de literatuurwetenschap deel uit van de vakkenclusters in het eerste jaar.

In het tweede jaar volgen studenten Duitse taal en cultuur een basisvak van 18 EC en een basisvak van 12 EC, die voortbouwen op de propedeuse. Daarnaast volgen studenten in het tweede jaar een opleidingsgebonden keuzevak van 12 EC en een algemeen keuzevak binnen de profileringsruimte. Het vak Wetenschapsfilosofie (12 EC) is ingepland in het derde jaar. Echter, studenten die in het derde jaar naar het buitenland willen kunnen Wetenschapsfilosofie al in het tweede jaar volgen. Wetenschapsfilosofie bestaat uit algemene hoorcolleges en opleidingsspecifieke werkcolleges. In het derde jaar volgen studenten verder 24 EC aan keuzevakken binnen de profileringsruimte en een basisvak van 6 EC. De bacheloropleiding wordt afgerond met een afstudeertraject van 18 EC, waarvan de scriptie 12 EC beslaat.

In de profileringsruimte moeten studenten ten minste 24 EC buiten de eigen opleiding volgen. Op die manier wordt gewaarborgd dat studenten zich breder oriënteren dan alleen het eigen vakgebied. Maximaal 12 EC daarvan mag op propedeuseniveau zijn. Studenten kunnen keuzevakken van een andere opleiding kiezen, mits ze aan de ingangseisen voldoen. Stages en buitenlandverblijf worden gerekend tot onderwijs buiten de eigen opleiding. De faculteit biedt een aantal minoren aan: specialistische, interdisciplinaire, kwalificerende en beroepsgerichte. Deze kunnen de studenten helpen zich voor te bereiden op een bepaalde masteropleiding of een positie op de arbeidsmarkt. Specialistische minoren bieden een verdieping binnen het

eigen vakgebied en sluiten aan bij het onderzoek dat binnen het departement plaatsvindt. Studenten die een dergelijke specialistische minor volgen, hoeven daarnaast geen 24 maar 12 EC buiten de opleiding te kiezen. De commissie is van mening dat de inrichting van het onderwijs een goede afstemming tussen inhoudelijk vakonderwijs, verdieping en verbreding faciliteert.

De kritische reflectie beschrijft de manier waarop de programmastructuur inhoudelijk is ingevuld bij de opleiding Duitse taal en cultuur. Bij aanvang van de studie volgen alle bachelorstudenten Duitse taal en cultuur het Instaprogramma Duits. Dit is een intensief vak waarin studenten in drie weken een globaal overzicht krijgen van de belangrijkste ontwikkelingen in de Duitse cultuur en literatuur van de middeleeuwen tot heden. Studenten sluiten het vak af met een portfolio en een verslag van een studiereis naar Berlijn, waarmee zij taalvaardigheid, onderzoeks- en schrijfvaardigheden oefenen. De commissie vindt het positief dat het portfolio en het verslag van dit vak als uitgangspunt worden genomen voor een vroegtijdig studieadvies van de tutor.

Bij het opbouwen van het programma is volgens de kritische reflectie uitgegaan van de verschillende onderdelen die in de opleiding aan bod moeten komen: taalvaardigheid, taalkunde, cultuurkunde, letterkunde en academische vaardigheden. Duitse taalvaardigheid loopt hierbij als leerlijn door het programma en komt aan bod in aparte vakken, maar ook in alle andere vakspecifieke onderdelen in het curriculum. In het eerste jaar komt taalvaardigheid aan bod in vier vakken. In Taalvaardigheid 1 ligt het accent op receptieve vaardigheden, leren studenten de basisregels van de Duitse grammatica, ontwikkelen zij een basiswoordenschat en oefenen zij zich in het begrip van eenvoudige Duitse teksten en gesprekken. In het vak Taalvaardigheid 2 worden deze vaardigheden verder uitgebreid en in Taalvaardigheid 3 gaan studenten aan de slag met tandemleren. Vanuit dit principe werken de studenten Duitse taal en cultuur en buitenlandse studenten die het Duits als moedertaal hebben, samen aan studieopdrachten. Het principe van tandemleren wordt in de volgende paragraaf nader toegelicht. In Taalvaardigheid 4 leren studenten aan de hand van hedendaagse literaire teksten een recensie en een samenvatting te schrijven en interviews af te nemen. Taalvaardigheid 4 is daartoe gekoppeld aan het onderdeel Academisch schrijven.

De commissie stelt vast dat de opleiding de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie over het taalvaardigheidsonderwijs in het eerste jaar van de opleiding op een adequate manier ter hand heeft genomen. In het tweede en derde jaar komt taalvaardigheid aan bod in de vakken Vertalen, Actualiteitenrubriek en het Seminar Germanistiek. Studenten bevestigden dat de opleiding ook aandacht besteedt aan de verschillende dialecten van het Duits.

Het onderdeel taalkunde komt in het eerste jaar van de opleiding aan bod in de vakken Inleiding taalkunde van het Duits en Inleiding taalwetenschap en in het tweede jaar in de vakken Taal en structuur en Taalgeschiedenis. Daarnaast kunnen studenten zich in de profileringsruimte en in het afstudeertraject verder specialiseren in de taalkunde. De cultuur- en letterkunde zijn volgens de opleiding nauw met elkaar verweven en worden in nauwe samenhang behandeld. In het eerste jaar maakt de student in inleidende vakken kennis met geschiedenis, cultuurgeschiedenis en letterkunde. In het tweede en het derde jaar volgen studenten thematische vakken die de opgedane kennis en inzichten van dit onderdeel verder verdiepen.

Academische vorming en onderzoeksvaardigheden zijn verweven in de inleidende vakken taal- en literatuurwetenschap en in de vakspecifieke vakken. Daarnaast worden de opgedane onderzoeks- en taalvaardigheden herhaald in het derdejaarsseminar Germanistiek, dat vooraf

gaat aan het schrijven van de bachelorscriptie. Hierin is er onder andere aandacht voor de belangrijkste struikelblokken van de Duitse taal, het vinden, afbakenen en formuleren van een vraagstelling en het vaststellen van de juiste onderzoeksmethode. Studenten mogen hierbij het scriptieonderwerp zelf bepalen. Aan het einde van het verplichte seminar hebben studenten een onderzoeksvoorstel geschreven dat met hulp van een individuele begeleider zelfstandig wordt uitwerkt.

De commissie heeft met studenten gesproken over de mogelijkheden voor een buitenlands verblijf. Zij stelt vast dat de faculteit hiervoor goede voorzieningen heeft. Voor studenten die deeltijd studeren is de invulling van een buitenlands verblijf wel lastiger te realiseren. Vooral voor studenten uit talenopleidingen is volgens de commissie een verblijf in het buitenland belangrijk. Uit opgevraagde cijfers van Erasmusuitwisseling blijkt dat van de bacheloropleiding Duitse taal en cultuur in 2012-2013 tien studenten meededen aan een Erasmusuitwisseling. Dit aantal is, gemeten aan de instroomcijfers en aan de andere opleidingen van de faculteit, relatief hoog. De kritische reflectie beschrijft dat de opleiding veel belang hecht aan internationale uitwisseling en studenten in de profileringsruimte voorziet in de mogelijkheid om een deel van de studie in het buitenland te volgen. Daarnaast stimuleert de opleiding studenten met tandemleren om over de grenzen van Nederland heen te denken. De commissie ziet in tandemleren een creatieve manier om de banden met buitenlandse universiteiten aan te halen en levend te houden. Zij adviseert de faculteit en de opleiding zich te blijven inzetten voor een actief internationaliseringsbeleid en alle studenten te stimuleren een periode in het buitenland te studeren.

Excellente studenten kunnen in het tweede jaar geselecteerd worden voor het facultaire honoursprogramma. Vanuit dit programma volgen studenten 30 EC aan extra onderdelen: een gemeenschappelijk vak Digital Humanities, een researchpracticum (12 EC) en een verzwaarde scriptie (18 EC extra). Door de verzwaarde scriptie raken studenten vertrouwd met aspecten van wetenschappelijk onderzoek en kunnen ze zich voorbereiden op het doorstromen naar een onderzoeksmaster. De commissie vindt dit programma een goede aanvulling voor studenten die meer uitdaging willen.

De Faculteit der Geesteswetenschappen schrijft in de kritische reflectie dat er problemen zijn met de taalvaardigheid van eerstejaarsstudenten. Het blijkt dat ongeveer twintig procent van de studenten moeite heeft met het schrijven en interpreteren van wetenschappelijke teksten. Om deze problemen op te lossen, is de faculteit begonnen met een verplichte taaltoets voor alle eerstejaarsstudenten. Studenten die hierop onvoldoende scores, zijn verplicht een taalvaardigheidskursus te volgen. De commissie is van mening dat het taalbeleid van de faculteit een goede manier is om ervoor te zorgen dat alle studenten een basisniveau van taal- en schrijfvaardigheid bereiken.

Tijdens het visitatiebezoek toonden de studenten Duitse taal en cultuur zich tevreden over de opbouw van het curriculum. De commissie stelt vast dat er sprake is van een logisch samenhangend programma, waarin voldoende aandacht is voor de kennis en vaardigheden die bachelorstudenten Duitse taal en cultuur moeten verwerven. Studenten bereiken een *near native* niveau in taalvaardigheid.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een onderwijsvisie geformuleerd. Het onderwijs moet zich richten op academische vorming, research-intensief zijn en uitgaan van activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie ook bij het lidmaatschap van de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het

lezen van de kritische reflecties en tijdens het bezoek is het de commissie echter opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair niveau en ook niet altijd op opleidingsniveau is uitgewerkt. Op docentniveau lijkt men zich niet altijd bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie. Binnen de opleiding Duitse taal en cultuur is hierover, vergeleken met andere talenopleidingen uit het College of Humanities, volgens de commissie iets beter nagedacht.

In de kritische reflectie beschrijft de opleiding dat zij vakinhoudelijk kiest voor een brede cultuurwetenschappelijke benadering van het onderwijs. Dit betekent dat het taalvaardigheidsonderwijs is gekoppeld aan het letterkunde-, cultuurkunde- en taalkunde-onderwijs. Hierdoor komt taalvaardigheid zowel impliciet als expliciet aan de orde. Deze benadering is volgens de commissie herkenbaar in de opzet van het curriculum. Daarnaast is het programma volgens de kritische reflectie cumulatief – en bouwt dus voort op eerder verworven inzichten en competenties – en sluit het onderwijs van de opleiding aan bij het lopende onderzoek van de stafleden. De opleiding beoogt studenten hierdoor te betrekken bij het wetenschappelijke proces van het herkennen van relevante problemen en het oplossen ervan.

De commissie heeft met studenten gesproken over de onderwijsvisie van de UvA en het didactische concept van de opleiding. Studenten gaven aan dat docenten regelmatig refereren aan eigen onderzoek. Onderzoeksvaardigheden en academisch schrijven worden in vakken aan de orde gesteld in het eerste jaar en daarna wordt hieraan aandacht besteed in de inhoudelijke vakken. Wel zou het onderwijs vanuit het streven van de UvA naar research-intensief onderwijs uitdagender kunnen zijn. Excellente studenten worden volgens de commissie onvoldoende uitgedaagd en kiezen daardoor meestal voor het volgen van een extra studie (zie studielast en studeerbaarheid). Daarnaast merkt de commissie op dat de ambities van een researchuniversiteit nauw samenhangen met de beschikbare staf. De terugloop in het aantal hoogleraren en het grote aandeel tijdelijk personeel kunnen op den duur een negatief effect hebben op de academische statuus van de opleidingen en op het studieklimaat (zie personeel en staf-studentratio).

Studenten Duitse taal en cultuur waren tijdens het visitatiebezoek enthousiast over het didactisch concept ‘tandemleren’, waarin vreemde-taalleerders en moedertaalsprekers met elkaar communiceren en samen leeropdrachten uitvoeren. Met tandemleren beoogt de opleiding Duitse taal en cultuur volgens de kritische reflectie studenten kerncompetenties bij te brengen voor succesvolle interculturele communicatie. Tandemleren is bijvoorbeeld geïntegreerd in de cursus Taalvaardigheid Duits VI met het project FAM (Freiburg-Amsterdam), waarin studenten Duits van de UvA samenwerken met studenten Nederlands van de universiteit van Freiburg en via Skype samen opdrachten uitvoeren. De commissie is van mening dat de opleiding met tandemleren op een creatieve manier gebruik maakt van de mogelijkheden tot samenwerking over de Nederlandse grens.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

In de kritische reflectie wordt bij de eindtermen weergegeven welke vakken bijdragen aan het realiseren van de verschillende eindtermen van de opleiding. Daarnaast beschrijft de opleiding in de kritische reflectie hoe de hoofdonderdelen van de opleiding (taalvaardigheid, taalkunde, cultuurkunde, letterkunde en academische onderzoeks- en schrijfvaardigheid) in het curriculum aan de orde worden gesteld.

De commissie heeft de koppeling tussen doelstellingen, eindtermen en vakken onderzocht en is van mening dat de eindtermen voldoende aan de orde worden gesteld in het curriculum. Cursusdoelen zijn op een adequate manier geformuleerd en worden in verband gebracht met

eindtermen, vaardigheden en toetsing. Studenten gaven tijdens het bezoek aan dat de vakken goed op elkaar aansluiten.

De bacheloropleiding Duitse taal en cultuur is er volgens de kritische reflectie op gericht om afgestudeerden toe te rusten voor een masteropleiding. Studenten kunnen onder andere doorstromen naar de aansluitmasters Letterkunde en Linguistics of European Languages, of naar de onderzoeksmasters Literary Studies en Linguistics. De commissie stelt vast dat het programma voldoende in deze doelstelling voorziet. Volgens de kritische reflectie heeft de opleiding er in het verleden om personele redenen voor gekozen de taalkunde minder centraal te stellen in de opleiding. De commissie stelt vast dat de opleiding inderdaad minder mogelijkheden biedt op het gebied van de taalkunde, maar studenten wel voorziet in een basis in de Duitse taalkunde (eindterm 3, 5 en 6). Specialisatie (eindterm 7) is mogelijk via het aanbod van het departement Taal- en Letterkunde. Studenten gaven tijdens het bezoek aan dat zij tevreden zijn over de aandacht die er in het programma is voor Duitse taalkunde.

Een bacheloropleiding is een afgeronde opleiding waarmee studenten in staat moeten zijn om de arbeidsmarkt te betreden. In de kritische reflectie beschrijft de opleiding dat studenten actieve en toepasbare kennis moeten opdoen die van belang is voor de beroepsuitoefening op academisch bachelorniveau. Hiertoe zijn volgens de opleiding een hoog taalvaardigheidsniveau, internationale ervaring en de capaciteit tot reflectie op het eigen vakgebied van belang. De doelstelling op het gebied van taalvaardigheid is dat studenten voor luisteren en gesprek interactie CEFR-niveau C1 bereiken; voor lezen niveau C2; voor gesprek productie niveau C1 en voor schrijven niveau B2. Studenten gaven aan dat zij het taalvaardigheidsonderwijs logisch vinden opgebouwd. Er wordt volgens de commissie vanuit de eindtermen op een adequate manier invulling gegeven aan het taalvaardigheidsonderwijs. Reflectie op het vakgebied komt in meerdere vakken, op verschillende niveaus, aan bod. Voor internationalisering is binnen het programma in het tweede jaar een periode vrijgeroosterd en ook het tandemleren voorziet studenten van mogelijkheden voor intercultureel contact.

Wetenschappelijke vorming

De bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde hebben een academische oriëntatie. De commissie is van mening dat deze oriëntatie voldoende zichtbaar is in de curricula. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om Onderzoeksvaardigheden, Academisch schrijven en Wetenschapsfilosofie te volgen. Veel docenten zijn betrokken bij onderzoek en dragen hun enthousiasme in het onderwijs over op de studenten.

De onderdelen Onderzoeksvaardigheden en Academisch schrijven zijn in de bacheloropleiding Duitse taal en cultuur geprogrammeerd in het eerste jaar en geïntegreerd in de vakken Taalkunde van het Duits en Duitse literatuur: genres en methoden. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan tevreden te zijn over dit geïntegreerde vaardighedenonderwijs. De commissie heeft vastgesteld dat er in deze vakken een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de toetsing van inhoudelijke componenten en de toetsing van vaardigheden.

Wetenschapsfilosofie maakt onderdeel uit van het verplichte programma voor alle bachelorstudenten van het College of Humanities. Dit vak is geprogrammeerd in het eerste semester van het derde jaar. Studenten die naar het buitenland gaan kunnen dit vak echter ook in het tweede jaar volgen. Wetenschapsfilosofie bestaat voor alle opleidingen uit een algemeen deel (5 EC) en een opleidingsspecifiek deel (7 EC). Het algemene deel wordt gevolgd door alle studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen en bestaat uit hoorcolleges. Het specifieke deel wordt door de opleidingen verschillend ingevuld. Studenten

gaven aan dat het opleidingsspecifieke deel nader in wordt gegaan op de Duitse wetenschapsfilosofische canon en actuele methodologische kwesties binnen de Duitstalige context.

Uit de gesprekken met studenten Duitse taal en cultuur blijkt dat zij het specifieke opleidingsdeel van Wetenschapsfilosofie waarderen. Het algemene deel ervaren zij, net als studenten uit andere opleidingen, echter als breed; studenten vinden het moeilijk om de stof te koppelen aan de leerdoelen van hun eigen opleiding. De commissie is van mening dat het vak Wetenschapsfilosofie weliswaar lastig kan zijn voor studenten, maar wel een belangrijk onderdeel van de opleiding vormt. Docenten gaven tijdens het visitatiebezoek aan dat er regelmatig overleg wordt gevoerd met de betrokken docenten van de capaciteitsgroep Wijsbegeerte. De inzet van deze gesprekken is om tot een zo goed mogelijke afstemming te komen tussen het algemene cursusdeel en de opleidingsspecifieke delen. De commissie beveelt aan om dit overleg voort te zetten en daarbij de evaluatieresultaten van beide cursusdelen te benutten.

Studielast en studeerbaarheid

De bacheloropleiding Duitse taal en cultuur kende de afgelopen jaren een schommelende instroom. Gemiddeld kozen er in de periode 2004-2010 ongeveer twaalf studenten voor de voltijdvariant en drie studenten voor de deeltijdvariant. Het merendeel van de voltijdstudenten heeft een vwo-achtergrond en kan direct instromen in de opleiding. De deeltijdstudenten komen meestal uit het hbo. Hbo-studenten die de overstap maken naar de universiteit moeten volgens de kritische reflectie minimaal een hbo-propedeuse hebben gehaald en ontvangen individuele coaching als dit nodig is. De commissie is van mening dat hbo-studenten hiermee voldoende worden voorbereid op de overstap naar een universitaire opleiding.

De commissie heeft de rendementcijfers van de opleiding Duitse taal en cultuur onderzocht. Deze cijfers zijn, als gevolg van de beperkte omvang van de opleiding, weinig inzichtelijk. Volgens de KUO-richtlijnen worden alleen van de cohorten met een omvang van minimaal vier herinschrijvers rendementcijfers weergegeven. In 2007 studeerden twee van de vier herinschrijvers Duitse taal en cultuur na drie jaar af en drie na vier jaar; in 2010 waren er acht herinschrijvers. Inmiddels heeft 73 procent van deze studenten het bachelordiploma behaald. De uitvalpercentages van de voltijdvariant zijn eveneens wisselend van zeventien procent in 2007, 83 procent in 2009 en 27 procent in 2010. De commissie stelt vast dat hier nog winst te behalen is.

De faculteit heeft met het College van Bestuur een prestatieafspraken gemaakt dat per 2014 een studierendement van zeventig procent wordt behaald in de nominale studietijd + 1. Om dat te realiseren zet de faculteit een pakket aan maatregelen in. In het gesprek met de commissie liet het management weten dat het gaat om voorlichting, een intake, de inzet van tutores, verhoging van het aantal contacturen en de nieuwe jaarindeling. In de voorlichting is 'verwachtingenmanagement' het doel, namelijk door te zorgen dat aankomende studenten een realistisch beeld hebben van de opleiding waaraan ze gaan beginnen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen zal bijdragen aan een hoger rendement voor de opleidingen in het College of Humanities, maar vindt het nog te vroeg om te kunnen oordelen of dat voldoende is.

De commissie heeft tijdens het visitatiebezoek gesproken over de studeerbaarheid van de opleiding Duitse taal en cultuur. Uit deze gesprekken kreeg de commissie, net als bij meerdere andere bacheloropleidingen, de indruk dat de opleiding uitdagender zou mogen zijn. Het

overzicht in de kritische reflectie met de gepercipieerde studielast bevestigt dit beeld. Terwijl de studieweek van de UvA 42 uur telt, is de gemiddelde gepercipieerde studielast van studenten Duitse taal en cultuur een kleine 32 uur. Enthousiaste en ambitieuze studenten worden op dit moment hierdoor onvoldoende geacommodeerd. Individueel lossen zij dit op door een tweede studie of meer keuzevakken te volgen, maar de commissie meent dat de grote aantallen studenten die hiervoor kiezen laten zien dat de opleidingsprogramma's zelf meer veeleisend zouden moeten zijn.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

De personele bezetting van de opleidingen Taal- en Letterkunde wordt ingegeven door het facultaire leerstoelenplan, het uhd-beleid en het beleid van Taal- en letterkunde voor ud- en docentbenoemingen. In het leerstoelenplan en het uhd-beleid heeft de faculteit ervoor gekozen om de koppeling tussen een leeropdracht aan een disciplinair specialisme te verlaten. Er is gekozen voor een opzet met vijf taalkundige en zeven letterkundige leerstoelen.

Taalkunde:

- taalverwerving;
- het Germaanse taalgebied;
- theoretische taalkunde;
- de fonetische wetenschappen;
- het Romaanse taalgebied.

Letterkunde:

- postkoloniale literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ICG);
- klassieke talen en culturen;
- literatuurtheorie;
- middeleeuwse en vroegmoderne literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ASCA);
- Slavische literatuur en cultuur.

Met een flankerend uhd-beleid probeert de faculteit ervoor te zorgen dat de belangrijkste gebieden binnen Taal- en Letterkunde voldoende door senioronderzoekers zijn afgedekt. In het beleid van ud-benoemingen wordt daarnaast zo veel mogelijk gekozen voor docenten met dubbele competenties die bij wisselende studentenbelangstelling ook elders in het departement inzetbaar zijn.

De commissie heeft het facultaire leerstoelenplan bestudeerd en hierover gesproken met het management en met docenten. Het management lichtte toe dat er lange tijd sprake is geweest van overbestaffing, maar dat de personeelsbezetting op dit moment in balans is. Zij stelt alles in het werk om met de beschikbare financiële middelen te komen tot een inhoudelijk en organisatorisch adequate bestaffing. De commissie heeft begrip voor financiële beperkingen en de veranderende studentenvraag. De commissie stelt daarnaast ook vast dat de keuze voor interdisciplinaire leerstoelen ertoe leidt dat bepaalde disciplinaire vakgebieden op dit moment een boegbeeld missen. Zij hoopt dat hiervoor in de toekomst oplossingen zullen worden gezocht.

Uit de gesprekken met docenten van verschillende opleidingen is gebleken dat zij een hoge werkdruk ervaren. Dit wordt bevestigd door de uitkomsten van de UvA Medewerkersmonitor 2012. De hoge werkdruk en het grote aantal tijdelijke contracten van docenten Taal- en Letterkunde baren de commissie zorgen. Het management gaf tijdens het bezoek aan dat de meeste docenten een tijdelijk contract krijgen aangeboden voor meerdere jaren. Het inhuren van docenten op het laatste moment wordt zoveel mogelijk vermeden, maar kan niet altijd worden voorkomen. Het management streeft ernaar om niet meer dan twintig procent van haar personeelsleden in tijdelijke dienst aan te nemen.

De werkdruk van docenten heeft de aandacht van het management. Bij een aantal opleidingen zijn concrete maatregelen genomen om de werklast van vaste docenten te verminderen door taken over te hevelen naar het tijdelijke personeel. Een voorbeeld hiervan is de scriptiebegeleiding. Uit gesprekken met docenten blijkt echter dat de werklast voor vast en tijdelijk personeel hoog blijft. De commissie ziet hierin een risico voor de kwaliteit van het onderzoek en uiteindelijk ook het onderwijs.

De staf van de opleiding Duitse taal en cultuur bestaat uit een hoogleraar, een uhd, twee ud's en een docent. Alle docenten zijn gepromoveerd en de hoogleraar, uhd en ud's doen onderzoek vanuit de facultaire onderzoeksinstituten. Voor het onderwijs aan 58 bachelorstudenten Duits en acht masterstudenten Duits is volgens de kritische reflectie 2,3 fte aan onderwijstijd beschikbaar. Tot deze beschikbare onderwijstijd behoren ook een aantal docenten die de faculteit heeft aangenomen. In de kritische reflectie wordt beschreven dat de opleiding deze docenten hoopt te kunnen behouden door hen intern te laten doorgroeien. De opleiding beoogt hiermee een einde te maken aan een periode van personele instabiliteit en overbelasting, de positie van de Duitse taalkunde te verstevigen en de staf-studentratio te normaliseren. De commissie is van mening dat het personeel van de opleiding op dit moment nog relatief nieuw en jong is. Op de lange termijn zou de opleiding gedragen moeten worden door een stabielere personeelskern. De commissie vindt dat de opleiding stappen in de goede richting zet en hoopt dat deze op de lange termijn zullen leiden tot meer stabiliteit.

De commissie stelt vast dat het aantal docenten met een onderwijskwalificatie, ook bij de opleiding Duitse taal en cultuur, laag is. In de kritische reflectie wordt aangegeven dat ernaar gestreefd wordt om uiteindelijk een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend gepromoveerden met een onderwijskwalificatie. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie is positief over de stappen die op dit punt zijn ondernomen en beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren.

Studiebegeleiding

Volgens de kritische reflectie is 'verwachtingenmanagement' een belangrijke doelstelling in de voorlichting aan alle studenten die een opleiding willen gaan volgen in de College of Humanities. Aan het begin van iedere opleiding vullen studenten daartoe elektronisch een intakeformulier in, op basis waarvan gemonitord wordt of studenten 'op hun plek zitten'. Deze informatie wordt vervolgens ook benut tijdens tutorgesprekken in het eerste jaar.

Met inhoudelijke vragen en voor hulp bij de planning van hun studietrajecten kunnen studenten in het eerste jaar een beroep doen op de docent-tutor. Alle studenten voeren in het eerste jaar ten minste tweemaal een individueel gesprek met deze tutor. Vanaf september 2012 is het tutoraat volgens de kritische reflectie versterkt en uitgebreid naar het tweede en derde jaar. In deze jaren voeren studenten minimaal één gesprek met hun tutor, waarin wordt ingegaan op studievoortgang, de mogelijkheden voor keuzevakken, buitenlandverblijf of

vervolgopleiding. Ter ondersteuning van de tutores is er binnen elk departement een tutoraatscoördinator aangesteld. Met persoonlijk problemen kunnen studenten terecht bij de studieadviseur. Studenten met studieovertraging worden door de studieadviseur uitgenodigd voor een gesprek. De studieadviseurs vangen vaak al in een vroeg stadium signalen op van mogelijke problemen en vormen een communicatiekanaal tussen de studenten en de examencommissie. De commissie is van mening dat dit geheel aan afspraken een dekkend systeem van studiebegeleiding vormt.

De faculteit streeft naar een verhoging van de contacttijd. In het eerste jaar hebben studenten volgens dit streven minimaal twaalf contacturen per week. Door het verhogen van de contacttijd en de nieuwe jaarindeling waarin een student maximaal twee vakken tegelijk volgt, verwacht de opleiding de studenten te stimuleren tot een regelmatigere werkritme. De afgesproken minimumuren worden in veel opleidingen, ook bij de opleiding Duitse taal en cultuur, nog niet gerealiseerd. Er is een monitorgroep ingesteld om het effect van de nieuwe jaarindeling te volgen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen zal bijdragen aan een hoger rendement, maar vindt het nog te vroeg om te kunnen oordelen of het voldoende is.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

De faculteit maakt gebruik van Blackboard als elektronische leeromgeving voor alle vakken. Dit wordt gebruikt voor berichten van docenten, colleges, documenten, presentaties en voorbeeldtoetsen. De commissie heeft vastgesteld dat Blackboard in vrijwel alle vakken van de opleiding Duitse taal en cultuur wordt ingezet. Daarnaast maken studenten voor tandemleren gebruik van andere digitale middelen, zoals Skype, *videoconferencing* en een digitaal leerplatform. Studenten gaven aan tevreden te zijn over de aanwezige opleidings specifieke voorzieningen. De bibliotheekvoorzieningen zijn adequaat en up-to-date.

Elke bacheloropleiding bij de Faculteit der Geesteswetenschappen beschikt over een opleidingscommissie (oc). De meeste commissies zijn samengesteld uit drie studenten (uit elk jaar één) en drie docenten. Bij sommige opleidingen zijn ook uhd's of hoogleraren betrokken. De meeste docent- en studentleden hebben meerdere jaren zitting in de oc, wat volgens de commissie zorgt voor continuïteit. De continuïteit wordt daarnaast bevorderd door een ochandleiding en een FAQ over de werking van de oc.

De commissie heeft gesproken met student- en docentleden van de oc van de opleiding Duitse taal en cultuur. Zij stelt vast dat bijna alle docenten zitting nemen in de oc, vanwege de beperkte omvang van de opleiding. De leden van de oc Duitse taal en cultuur komen regelmatig bij elkaar. Onder normale omstandigheden vergadert de oc minimaal vier keer en maximaal zes keer per jaar. Dit jaar is de agenda wat voller, omdat de omschakeling van de curricula naar het 8-8-4-systeem veel aandacht vraagt van alle betrokkenen. Daarom zijn ook de evaluaties in het lopende jaar heel belangrijk. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de zwaarte en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

De belangrijkste taken van de oc zijn volgens de kritische reflectie de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten (ook tussentijds). Bij klachten en signalen neemt de opleidingscommissie (in de persoon van de voorzitter) ook tussentijds actie. Advisering vooraf speelt bij het vaststellen van de studiehandleidingen. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan. De oc heeft adviesrecht over het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

De evaluatiecyclus is een aandachtspunt. Studenten vullen na afloop van iedere cursus een evaluatie in. De respons op deze evaluaties was in het verleden bij veel opleidingen echter slecht, ook bij Duitse taal en cultuur. Hierdoor was de aangeleverde informatie vaak niet betrouwbaar genoeg. Inmiddels is faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q. UvA Q verzamelt door middel van verschillende digitale formulieren informatie over vakken, studentenoordelen en ervaringen van docenten. Deze informatie wordt samengebracht in heldere rapportages. Opleidingscommissies biedt het de mogelijkheid om verschillen in waardering te signaleren en daarop actie te ondernemen.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's heeft de commissie geconstateerd dat de studenten en docenten voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De betrokken studenten en docenten konden ook voorbeelden noemen van veranderingen die mede door hun toedoen waren doorgevoerd. De commissie stelt vast dat de oc-leden goed worden voorbereid op hun taken en dat de oc Duitse taal en cultuur adequaat functioneert. Uit de gesprekken met studenten Duitse taal- en cultuur kwam wel naar voren dat de terugkoppeling van evaluatieresultaten en de ondernomen acties door de oc nog wel een verbeterpunt is.

De vorige visitatiecommissie (2006) had een aantal kritiekpunten. De commissie stelt vast dat de opleiding hieraan aandacht heeft besteed. Zo heeft de opleiding het taalvaardigheids-onderwijs, dat zes jaar geleden teveel was gericht op theorie en passieve taalvaardigheid, op een adequate manier herzien. Het vak Wetenschapsfilosofie is op basis van de kanttekeningen van de vorige visitatiecommissie verschoven naar het derde studiejaar. Er zijn echter ook een aantal kritiekpunten blijven staan. Studenten beoordelen de studielast nog altijd als licht. Net als de vorige visitatiecommissie vindt deze commissie dat het curriculum van de opleiding uitdagender zou moeten worden gemaakt. Daarnaast zouden alumni een belangrijkere rol in de kwaliteitszorg moeten krijgen.

Overwegingen

De commissie heeft het bachelorprogramma bestudeerd en concludeert dat de onderwijs-leeromgeving studenten in staat stelt de beoogde eindtermen te behalen. De verschillende onderdelen komen voldoende aan bod in het verplichte programma. Daarnaast kunnen studenten zich in keuzevakken en in de profileringsruimte specialiseren. De commissie vindt de aanpassingen in het taalvaardigheidsonderwijs, die de opleiding sinds de vorige visitatie heeft gemaakt, adequaat. Het programma is volgens de commissie samenhangend en systematisch opgebouwd. De 8-8-4 structuur van het programma is recent en universiteitsbreed. De inhoudelijke invulling van de blokken van vier weken behoeft volgens de commissie nog extra aandacht.

De commissie vindt de integratie van algemene academische vorming en onderzoeksvaardigheden in inleidende vakken taal- en literatuurwetenschap, vakspecifieke onderdelen en het Seminar Germanistiek een sterk punt. De commissie heeft waardering voor de opzet van het vak Wetenschapsfilosofie. Veel studenten vinden dit een moeilijk vak, vooral het algemene gedeelte, maar dit is naar het oordeel van de commissie grotendeels eigen aan het vak en geen reden om de inhoud te veranderen. Wel blijft overleg met Wijsbegeerte nodig om ervoor te zorgen dat dit studieonderdeel goed afgestemd wordt op de behoeften van studenten Taal- en Letterkunde.

De faculteit biedt volgens de commissie adequate voorzieningen voor een buitenlandverblijf. Van de bacheloropleiding Duitse taal en cultuur doen relatief veel studenten mee aan een Erasmusuitwisseling. Daarnaast is de commissie te spreken over de mogelijkheden die de

opleiding studenten verder nog biedt voor internationalisering met tandemleren. Voor deeltijdstudenten Duitse taal en cultuur is een buitenlandverblijf lastiger te realiseren. De commissie adviseert faculteit en opleiding zich te blijven inzetten voor een actief internationaliseringsbeleid.

De commissie is enthousiast over het didactisch concept ‘tandemleren’. Zij is van mening dat de opleiding hiermee op een creatieve manier gebruik maakt van de digitale mogelijkheden voor samenwerking over de Nederlandse grens. De opleiding zou, vanuit het streven van de UvA naar research-intensief onderwijs, het programma echter wel uitdagender kunnen maken. Ambitieuze studenten worden op dit moment onvoldoende geacommodeerd. Relatief veel studenten volgen een tweede studie en de gepercipieerde studielast van studenten Duits is relatief laag.

Het docentenkorps van de opleiding is volop in ontwikkeling. De opleiding heeft recent een aantal docenten aangenomen, die zij hoopt te behouden door hen intern te laten doorgroeien. De commissie vindt dat de opleiding stappen in de goede richting zet naar een stabielere en meer ervaren personeelskern. De docenten voldoen ook kwalitatief aan de eisen. Alle docenten zijn gepromoveerd. Wel baart de aanwezigheid van expertise in de taalkunde nog enige zorgen, maar de opleiding is voornemens om deze positie op korte termijn te verstevigen. Voorts is het aantal docenten met een onderwijskwalificatie binnen de School of Humanities laag. Het ‘plan van aanpak inhaalslag BKO’, waarin concrete tijdspaden worden beschreven, geeft de commissie voldoende vertrouwen dat de situatie op korte termijn zal verbeteren.

De commissie stelt vast dat de studiebegeleiding adequaat is georganiseerd. De opleidingsspecifieke voorzieningen, waaronder Blackboard en de bibliotheek, zijn up-to-date. De oc geeft voldoende invulling aan haar taken. De commissie constateert dat de opleiding aandacht heeft besteed aan verschillende kritiekpunten van de vorige visitatiecommissie. Een aantal andere aanbevelingen zijn echter blijven staan. Door de faculteit als geheel is er veel nieuw beleid in gang gezet per 2012, dat wellicht bijdraagt aan de oplossing van een aantal indertijd gesignaleerde problemen. De effecten daarvan kunnen echter nog niet worden beoordeeld.

Conclusie

Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 2 als ‘voldoende’.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd waarin is aangegeven aan welke 22 randvoorwaarden een toetsbeleid van de UvA moet voldoen. De faculteit heeft op basis hiervan een toetsbeleid uitgewerkt en in juni 2012 vastgesteld. In de kritische reflectie wordt beschreven dat een aantal zaken in dit toetsbeleid bijzondere aandacht krijgt:

- de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen;
- transparantie van de beoordelingscriteria en procedures;
- een goede spreiding van de toetsmomenten;
- kwaliteitsborging van de toetsen;
- controleerbaarheid door heldere afspraken over peer review en bewaartermijnen;
- deskundigheidsbevordering.

Met ingang van september 2012 is getuige het facultaire deel van de kritische reflectie vooral een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht: er zijn minimaal twee toetsen per 6 EC. Ook zijn er afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist 'Toetsen en beoordelen' gemaakt die de docenten op een overzichtelijke manier presenteert waar vooraf, tijdens en na een toets op gelet moet worden. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen checken op plagiaat. De commissie adviseert om bij voorkeur systematisch en in ieder geval steekproefsgewijs hiermee de scripties op plagiaat te controleren.

De Faculteit der Geesteswetenschappen telt zes examencommissies voor het bachelor-onderwijs; één per departement. De opleiding Duitse taal en cultuur maakt binnen het College of Humanities deel uit van het departement Taal- en Letterkunde. De commissie heeft tijdens het visitatiebezoek gesproken met de departementale examencommissie, die verantwoordelijk is voor alle bacheloropleidingen van dit departement. Zoals hierboven wordt beschreven heeft de Faculteit der Geesteswetenschappen met ingang september 2012 diverse maatregelen doorgevoerd. De departementale examencommissie vermeldde tijdens het bezoek dat er met ingang van het lopende studiejaar verdere stappen zijn gezet. Voor elk vak moeten de verantwoordelijke docenten van alle bacheloropleiding in februari/maart een cursUSDossier inleveren bij de examencommissie, inclusief de te verstrekken opdrachten en de verwachte uitwerking. De examinatoren van de opleiding Duitse taal en cultuur bevestigden dat zij hieraan werken en dat dit praktisch wordt. Het cursUSDossier bestaat uit de studiehandleiding, toetsregeling, de afgenomen toetsen, de beoordelingsformulieren (bij scripties), de uitslagen van de toetsen, de cesuurbepaling en de antwoordmodellen.

De leden van de examencommissie beoordelen de kwaliteit van de cursusedossiers. De commissie beschouwt dit als een intensieve vorm van kwaliteitscontrole die de opleidingen een goed inzicht zal verschaffen in de kwaliteit van het geboden onderwijs. De examencommissie heeft hiermee voor zichzelf voor de komende tijd een ambitieuze werkagenda gesteld die veel van de afzonderlijke leden vraagt. De commissie ondersteunt dit van harte. Zij heeft inzage gevraagd in de urenverwijzing aan examencommissieleden en ambtelijke ondersteuner. De commissie hoopt dat het ambtelijke secretariaat de nodige ondersteuning kan bieden bij de ambitieuze werkagenda en de omvangrijke taakstelling van de examencommissie.

De commissie heeft toetsmateriaal uit verschillende vakken van de opleiding Duitse taal en cultuur bestudeerd, waaronder tussentoetsen, eindtoetsen, gemaakte toetsen, antwoord-sleutels en proeftentamens. De opleiding maakt gebruik van een variatie aan toetsvormen, waaronder klassikale tentamens, take-home tentamens, papers, onderzoekspresentaties, groepsopdrachten, blogs, wiki's en discussiefora. De toetsvragen zijn helder geformuleerd en sluiten aan bij de vakinhoud. De toetsen zijn daarnaast van het juiste niveau en de beoordeling en feedback zijn inzichtelijk en adequaat.

In het facultaire toetsbeleid zijn voor de beoordeling van scripties nadere afspraken gemaakt. Met ingang van 2012 moet elke bachelorscriptie worden beoordeeld door de begeleider en een tweede lezer. De commissie heeft vastgesteld dat dit bij de opleiding Duitse taal en cultuur inderdaad het geval is. De twee beoordelaars voeren volgens de kritische reflectie na de beoordeling gezamenlijk het afsluitende scriptiegesprek. De commissie vindt dit een adequate praktijk.

Er is voor alle opleidingen in het College of Humanities een scriptiehandleiding opgesteld die voor de studenten aan het begin van hun afstudeertraject beschikbaar is. Hierin is ook het formulier met de te beoordelen criteria opgenomen. Het formulier bevat bij de meeste opleidingen, ook bij Duitse taal en cultuur, acht criteria: wetenschappelijkheid, taalvaardigheid en stijl, opbouw en structuur van het betoog, bronnen- en materiaalbehandeling, creativiteit, zelfredzaamheid en zelfstandigheid, uiterlijke verzorging en omvang. De weging van de criteria kan per opleiding binnen facultair aangegeven marges variëren. Per criterium wordt een korte verantwoording verwacht.

Op de achterkant van het beoordelingsformulier van het College of Humanities is aangegeven wat de betekenis is van de verschillende cijfers. Ook hierin zijn verschillende uitwerkingen per opleiding toegestaan. De departementale examencommissie gaf aan dat het bewust beleid is om op basis van bestaande praktijken geleidelijk tot stroomlijning te komen en dat de bestaande verschillen in uitwerking tussen opleidingen slechts nuances betreffen. De commissie is zich ervan bewust dat invoering van opleidingsoverstijgend beleid niet altijd enthousiast ontvangen wordt, maar kan zich toch niet vinden in de gemaakte keuzes. In haar ogen betreffen de verschillen in de duiding van cijfers en de weging van beoordelingscriteria meer dan nuances. Een 7 bij de opleiding Engelse taal en cultuur heeft bijvoorbeeld een duidelijk andere betekenis dan bij andere opleidingen. Dat heeft tot gevolg dat studenten van verschillende opleidingen niet op een eenduidige manier worden beoordeeld. De commissie adviseert alle opleidingen van het College of Humanities om de uitleg bij de weging van de beoordelingscriteria te uniformeren.

Gerealiseerd eindniveau

Voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft de commissie vier bachelorscripties Duitse taal en cultuur gelezen. De selectie bevatte relatief lage, middelhoge en hoog becijferde scripties. De

commissie heeft vastgesteld dat de becijfering van de geselecteerde scripties eerlijk is en in grote lijnen overeenkomt met haar eigen beoordeling. Alle scripties voldoen volgens de commissie aan de vereiste criteria. Ze bevatten een probleemstelling, benutten relevante literatuur, zijn voldoende gestructureerd en bevatten onderbouwde conclusies. Ook het niveau van taalvaardigheid was adequaat.

De doorstroom naar andere masterprogramma's en het succes van afgestudeerden op de arbeidsmarkt zijn eveneens graadmeters voor het gerealiseerde eindniveau. De commissie stelt vast dat studenten kunnen doorstromen naar de masteropleidingen Letterkunde en Linguistics of European Languages en naar de onderzoeksmasters Literary Studies en Linguistics. Studenten en alumni gaven tijdens het bezoek aan dat zij zich hiertoe voldoende uitgerust worden. De commissie beschikt helaas niet over meer informatie die inzicht geeft in de aansluiting tussen de bacheloropleiding en vervolgstudie of werk. Op grond van dergelijke informatie had de commissie kunnen beoordelen of de beoogde eindtermen en de onderwijsleeromgeving studenten ook hierin voorzien. De commissie beveelt de opleiding aan om contact met alumni te onderhouden en alumni meer te betrekken bij (de kwaliteitscyclus van de) opleiding (zie ook Standaard 2).

Overwegingen

De commissie heeft het toetsmateriaal van de opleiding Duitse taal en cultuur onderzocht en vastgesteld dat de toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen. Ze sluiten aan op de beoogde leerdoelen en zijn goed geconstrueerd. De beoordeling en feedback zijn inzichtelijk en eerlijk. Er zijn voorts regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden.

De commissie vindt dat er aanzetten zijn tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel hiervan bij alle opleidingen nog in praktijk moet worden gebracht. De opleiding Duitse taal en cultuur maakt wel al gebruik van twee beoordelaars bij de evaluatie van scripties. De congruentie tussen leerdoelen en toetsing per cursus wordt daarnaast binnenkort aan de hand van de cursusdossiers door de departementale examencommissie beoordeeld. De commissie adviseert de departementale examencommissie met klem om toe te zien op een uniforme implementatie van de afspraken over de scriptiebeoordeling in alle opleidingen binnen het College of Humanities. Aanpassingen in de weggingen van het beoordelingsformulier om tegemoet te komen aan de eigenheid van een opleidingen van het College of Humanities zijn wellicht begrijpelijk, maar ondergraven de gezamenlijkheid. Op die manier wordt het onmogelijk om de oordelen over de opleidingen heen met elkaar te vergelijken. Bij talenopleidingen, waarbij veel internationale docenten betrokken zijn, is het volgens de commissie extra belangrijk om in beoordelingsformulieren duidelijke en uniforme omschrijvingen van weggingen en cijfers te hanteren.

De commissie stelt aan de hand van een steekproef van bachelorscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren. De eindwerkstukken voldoen aan alle criteria van een academische bacheloropleiding en worden adequaat beoordeeld. Over het succes van de bachelorafgestudeerden in vervolgoopleidingen of op de arbeidsmarkt is helaas geen informatie verschaft.

Conclusie

Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot de conclusie dat de bacheloropleiding op de drie standaarden aan de eisen voldoet. De doelstelling en eindtermen zijn van het juiste niveau en sluiten aan op het wetenschapsgebied. Het curriculum is samenhangend en systematisch opgebouwd. Het programma en de opleidings specifieke voorzieningen stellen studenten in staat om de beoogde eindtermen te realiseren. De toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen en sluiten aan op de beoogde leerdoelen. Er zijn aanzetten tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid. Aan de hand van de toetsen en de scripties concludeert de commissie dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Duitse taal en cultuur* als ‘voldoende’.

IV: Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur aan de Universiteit van Amsterdam. Deze bevindingen betreffen zowel de voltijd als de deeltijdvariant. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflecties, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft dit domeinspecifiek referentiekader bestudeerd en concludeert dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

De algemene doelstelling van de opleiding is studenten kennis, inzicht en vaardigheden bij te brengen die hen kwalificeren voor verschillende masteropleidingen en in staat stellen tot het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn. Hierbij is de opleiding expliciet gericht op studenten voor wie het Engels een vreemde taal is. De doelstelling van de opleiding is uitgewerkt in opleidingsspecifieke eindtermen.

De commissie heeft het profiel, de eindtermen, de oriëntatie en het niveau van de opleiding bestudeerd. Zij stelt vast dat de opleiding een adequaat beeld heeft van haar positie. De eindtermen zijn van het juiste niveau en sluiten aan bij de eisen van het vakgebied. Het academische karakter van de opleiding komt tot uitdrukking in de eindtermen en in het hoge taalvaardigheidsniveau dat wordt beoogd. Wel zijn de eindtermen voor alle bacheloropleidingen in het visitatiecluster vrijwel identiek geformuleerd. Hoewel de commissie de eindtermen van de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur adequaat vindt, beschouwt de commissie deze identieke formulering van eindtermen voor het hele departement Taal- en Letterkunde, gezien vanuit het brede aanbod van opleidingen, als een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven vertegenwoordigers van de bacheloropleidingen aan dat zij de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. De commissie heeft met instemming kennis genomen van dit voornemen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Engelse taal en cultuur bestaat uit 180 EC, verspreid over drie cursusjaren. Elk jaar bestaat uit twee semesters van 8+8+4 weken waarin vakkenclusters van 6, 12 of 18 EC worden aangeboden. In de blokken van acht weken volgt een student maximaal twee vakken tegelijkertijd. De blokken van vier weken betreffen één vak en zijn altijd een vervolg van een vak dat in een eerder blok is begonnen. In dat blok wordt meestal gewerkt aan een presentatie of een uitgebreid schriftelijk werkstuk.

Bij aanvang van de studie volgen studenten Engelse taal en cultuur de introducerende letterkundecursus Genres, Texts and Context. Daarnaast volgen studenten in het eerste jaar Inleiding in de letterkunde, Inleiding in de taalkunde en een reeks historische overzichtsvakken. In het tweede jaar worden de historische overzichtsvakken afgewisseld met theoretische vakken en keuzevakken. Het derde jaar is ingevuld met Wetenschapsfilosofie,

keuzevakken en het vak English Research Seminar, waarin studenten worden begeleid bij het opzetten van het scriptieonderzoek.

De commissie stelt vast dat het curriculum samenhangend is, op een adequate wijze aandacht besteedt aan wetenschappelijke vorming en studenten voldoende in staat stelt de beoogde eindtermen te realiseren. Wel adviseert de commissie de opleiding aandacht te houden voor een goede balans tussen brede en specialistische vakken. Daarnaast blijken studenten Engelse taal en cultuur relatief honkvast te zijn en adviseert de commissie de faculteit en de opleiding om studenten te blijven stimuleren een periode in het buitenland te studeren. De faculteit biedt wel adequate voorzieningen voor een buitenlandverblijf. Andere aandachtspunten zijn de hoge uitvalcijfers in het eerste jaar en de ongunstige staf-studentratio. De commissie adviseert het management van de opleiding om op korte termijn maatregelen te nemen om de werkdruk van docenten te verlagen.

De didactische uitgangspunten van de opleiding Engelse taal en cultuur zijn gericht op het in de praktijk brengen van kennis en vaardigheden, de koppeling van onderwijs en onderzoek en een toenemende mate van zelfstandig werken. De commissie oordeelt dat deze uitgangspunten op een adequate manier zijn vertaald in het curriculum. Zij is kritischer over de mate waarin het streven van de UvA naar research-intensief onderwijs tot uitdrukking komt in het programma. Dit behelst volgens de commissie ook uitdagend onderwijs. De gepercipieerde studielast van studenten Engelse taal en cultuur is echter laag. De commissie is, in overeenstemming met de visitatiecommissie in 2006, van mening dat het curriculum uitdagender zou moeten worden ingericht.

Tijdens de studie worden studenten begeleid door een studiebegeleider en een tutor. De commissie vindt de invulling van de studiebegeleiding adequaat, de opleidingsspecifieke voorzieningen zijn up-to-date en de opleidingscommissie geeft voldoende invulling aan haar taken. De opleiding heeft gevolg gegeven aan een aantal aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie; een aantal andere kritiekpunten zijn nog steeds actueel.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De faculteit en de departementale examencommissie zijn bezig het universitaire toetsbeleid toe te passen in de verschillende opleidingen. Een aantal concrete zaken, zoals planning van de toetsen en afspraken over termijnen en inzagerecht, is dit jaar ingevoerd. De meeste inhoudelijke zaken staan nog in de steigers, bijvoorbeeld de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing. De commissie adviseert de faculteit en de departementale examencommissie de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen. Op die manier kunnen de uitvoering van de afspraken en de vergelijkbaarheid van de beoordeling tussen opleidingen in het departement gegarandeerd worden.

De commissie heeft het toetsmateriaal van de opleiding Engelse taal en cultuur onderzocht en vastgesteld dat de toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen. Ze sluiten aan op de beoogde leerdoelen en zijn goed geconstrueerd. De beoordeling en feedback zijn inzichtelijk en eerlijk. Er zijn voorts regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden. De commissie stelt aan de hand van een steekproef van bachelorscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren. De eindwerkstukken voldoen aan alle criteria van een academische bacheloropleiding en zijn adequaat beoordeeld.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 2 juli 2013

Prof. dr. Th. D'haen
voorzitter

A.J. Wieldraaijer-Huijzer MA
secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader (zie Bijlage 2). Dit domeinspecifiek referentiekader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemdetalenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten volgens dit gemeenschappelijke kader allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemde-talenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau van taalvaardigheid verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Studenten leren volgens het domeinspecifiek referentiekader voorts om verworven inzichten op een wetenschappelijke manier toe te passen.

In het domeinspecifiek referentiekader zijn de bovenstaande algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken, namelijk:

- kennis;
- vaardigheden/wetenschappelijke vorming;
- academische vaardigheden en attitude;
- afstemming op het afnemend veld.

Daarnaast stelt het domeinspecifiek referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het curriculum van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifiek referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De algemene doelstelling van de opleiding Engelse taal en cultuur is vastgelegd in de Onderwijs en Examenregeling (OER). De doelstelling is als volgt geformuleerd: “De opleiding beoogt studenten zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig niveau van inzicht en reflectie bij te brengen op het gebied van de opleiding dat zij gekwalificeerd zijn voor verschillende masteropleidingen in binnen- en buitenland en in staat zijn tot het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn.” Hierbij is de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur expliciet gericht op studenten voor wie het Engels een vreemde taal is.

De bovenstaande doelstelling is uitgewerkt in algemene eindtermen die gelden voor alle bacheloropleidingen van de Faculteit der Geesteswetenschappen van de UvA. In aanvulling op de algemene eindtermen zijn er voor de opleiding Engelse taal en cultuur opleidingsspecifieke eindtermen geformuleerd. Bij de opleidingsspecifieke eindtermen geeft de opleiding in de OER steeds aan in welke vakken zij aan de orde komen.

De opleidingsspecifieke eindtermen zijn gericht op de verwerving van aantoonbare kennis en inzicht in het vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau dat bereikt is in het voortgezet onderwijs en dit niveau wordt overtroffen (eindterm 1). De student verwerft vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied en kennis en inzicht in de grondbeginselen van de Engelse taalkunde, Engelse letterkunde en cultuurkunde (eindterm 2 en 3). Voorts doen studenten kennis en inzicht op in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek (eindterm 4), de belangrijke thema’s van wetenschapsbeoefening en debat (eindterm 5) en het begrippenapparaat en de onderzoeksmethoden (eindterm 6). Studenten zijn na afronding van de opleiding Engelse taal en cultuur in staat om de verworven kennis praktisch toe te passen in contexten binnen het vakgebied (eindterm 7).

Uiteindelijk moet de student volgens de eindtermen beschikken over alle aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden van de opleiding Engelse taal en cultuur (eindterm 8). Taalvaardigheid van het Engels is hierin essentieel. In eindterm 8 wordt het beoogde niveau van taalvaardigheid gespecificeerd aan de hand van het Common European Framework of Reference (CEFR) niveau. Volgens deze eindterm bereiken studenten op alle onderdelen (luisteren, lezen, gesprek interactie, gesprek productie en schrijven) een C1-niveau. Dit is het op één na hoogste niveau van taalvaardigheid dat volgens het CEFR kan worden bereikt. Niveau C1 houdt in dat studenten zichzelf in de betreffende taal vloeiend kunnen uitdrukken en de taal flexibel en efficiënt kunnen gebruiken voor sociale, academische en professionele doeleinden. Studenten Engelse taal en cultuur gaven tijdens het visitatiebezoek aan dat zij een niveau bereiken dat de taalvaardigheid van een moedertaalspreker benadert. De commissie is van mening dat het beoogde niveau van taalvaardigheid adequaat is en aansluit bij de ambities van een academische bacheloropleiding Engelse taal en cultuur.

In de kritische reflectie beschrijft de opleiding haar profiel voor ieder deelgebied van de discipline. Deze deelgebieden zijn volgens de opleiding tot op zekere hoogte te scheiden, maar vormen ook een geheel waarin zij naar elkaar verwijzen. Binnen de Engelse letterkunde en cultuurkunde wordt er door de opleiding extra nadruk gelegd op de geschiedenis van de Anglo-Amerikaanse cultuur- en letterkunde en de Anglo-Amerikaanse literaire en culturele canon. Hiermee beoogt de opleiding studenten te ondersteunen in de ontwikkeling van eigen onderzoeksinteresses en aan te sluiten op het overige aanbod van literaire en culturele studies van de UvA. Binnen de Engelse taalkunde verwerven studenten de theoretische inzichten die nodig zijn om de structuur van een taal te kunnen doorgronden en het aanleren van een taal

te faciliteren. Doordat taalkunde en taalverwerving beide aan bod komen, genieten studenten uit de opleiding ten opzichte van studenten taalkunde het voordeel dat zij eveneens een hoog Engels taalniveau bereiken. In het taalvaardigheidsonderwijs wordt met het gebruik van digitale communicatiemiddelen (zoals *video conference*) gestreefd naar interdisciplinaire samenwerking met moedertaalsprekers. Ook is er aandacht voor *creative writing* en retorica, waarmee de relatie tussen de vorm van taal en de inhoud aan de orde wordt gesteld.

De bacheloropleiding Engelse taal en cultuur kan volgens de kritische reflectie het beste vergeleken worden met de gelijknamige bacheloropleidingen van de Universiteit Utrecht (UU) en de Universiteit Leiden (UL). Deze universiteiten bieden eveneens een gespecialiseerde vreemde-talenopleiding Engels aan. De bacheloropleidingen Engelse taal en cultuur van de UvA, UU en UL hebben met elkaar gemeen dat studenten zowel vakken in literatuur als in taalkunde volgen. Hiernaar is binnen Europa veel vraag, omdat dit een goede basis biedt voor het leraarschap. In de Angelsaksische traditie is deze benadering minder gebruikelijk, waardoor de opleiding zich moeilijker laat vergelijken met opleidingen in de Angelsaksische wereld. In de kritische reflectie wordt voorts beschreven dat de opleiding aan de UvA zich onder meer van andere opleidingen in Nederland onderscheid doordat zij actief gebruik maakt van haar locatie in Amsterdam als cultureel en internationaal centrum, door bijvoorbeeld bijeenkomsten met bekende schrijvers te organiseren.

De commissie heeft de eindtermen, het profiel en de doelstellingen van de opleiding bestudeerd en hierover met docenten gesproken. Zij stelt vast dat de opleiding een goed beeld heeft van haar eigen profiel en (inter)nationale positie. De eindtermen en doelstellingen van de opleiding zijn in overeenstemming met het domeinspecifieke referentiekader en datgene wat het vakgebied vereist. De ambitie om voort te bouwen op de kennis en vaardigheden die zijn verworven in het voortgezet onderwijs, sluit eveneens aan op de eisen in het domeinspecifieke referentiekader. Het is de commissie wel opgevallen dat de eindtermen van alle opleidingen van de Universiteit van Amsterdam (UvA) die zij heeft beoordeeld vrijwel identiek geformuleerd zijn.

Niveau en oriëntatie

De bacheloropleiding Engelse taal en cultuur is erop gericht studenten op een dusdanige manier op te leiden dat zij een academisch werk- en denkniveau op het vakgebied bereiken. De commissie stelt vast dat de eindtermen van de opleiding hierop adequaat zijn ingericht. In de facultaire kritische reflectie wordt aangegeven hoe de algemene eindtermen corresponderen met de Dublin-descriptoren op bachelorniveau. Daarnaast passen de eindtermen bij het inhoudelijke niveau voor bacheloropleidingen Europese vreemde talen, dat wordt beschreven in het domeinspecifieke referentiekader.

Het academische karakter van de opleiding wordt volgens de commissie zichtbaar in de eindtermen door het accent op het bereiken van een hoog taalvaardigheidsniveau en de verwerving van kennis en inzichten die voortbouwen op, en sterk uitstijgen boven, het niveau dat wordt bereikt in het voortgezet onderwijs. Daarnaast is er expliciete aandacht voor de verwerving van kennis van wetenschapsfilosofische achtergronden, inzicht in het wetenschappelijke debatten en vaardigheden voor het zelfstandig uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. Het academische karakter van de opleiding komt daarnaast tot uitdrukking in de expliciete aandacht van de opleiding voor de koppeling tussen onderwijs en onderzoek.

Met een diploma van de driejarige bacheloropleiding Engelse taal en cultuur kunnen afgestudeerden volgens de kritische reflectie instromen in verschillende master- en

onderzoeksmasteropleidingen in binnen- en buitenland. Daarnaast kunnen studenten met hun bachelordiploma de arbeidsmarkt betreden. De meeste studenten kiezen voor een vervolgopleiding. Na het volgen van een masteropleiding kunnen studenten onder andere aan de slag gaan als docent, onderzoeker en vertaler. Ook komen afgestudeerden in aanmerking voor beroepen op de Europese markt, binnen het internationale bedrijfsleven en in de media, waar een uitstekende kennis van het Engels en van communicatiestructuren onontbeerlijk is.

Overwegingen

De commissie concludeert dat de opleiding een duidelijk beeld heeft van haar profiel en (inter)nationale positie. Het academische karakter van de opleiding komt op een adequate wijze tot uitdrukking in de eindtermen van de opleiding. De eindtermen zijn van het juiste niveau en sluiten aan bij de eisen van het vakgebied. De commissie stelt echter ook vast dat de eindtermen van alle opleidingen Taal- en Letterkunde van de UvA vrijwel identiek geformuleerd zijn. Hieruit blijkt dat de faculteit en de opleidingen het formuleren van doelstellingen niet heeft benut als mogelijkheid voor profilering op facultair niveau en voor discussie over de programmatische invulling en het onderscheidende karakter van de opleidingen. Hoewel de commissie de eindtermen van de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur adequaat vindt, beschouwt de commissie deze identieke formulering van eindtermen voor het hele departement Taal- en Letterkunde, gezien vanuit het brede aanbod van opleidingen, als een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven vertegenwoordigers van de bacheloropleidingen aan dat zij de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden zij aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie heeft met instemming kennis genomen van het voornemen van de opleidingen om de uniforme formulering van de eindtermen te bekijken.

Conclusie

Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 1 als ‘voldoende’.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van de programma's

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Per 1 september 2012 wordt een indeling van 8-8-4 gebruikt. Beide semesters bestaan uit drie blokken van ieder 8, 8 en 4 weken, met respectievelijk een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en blok 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Tijdens de gesprekken met docenten en studenten kwam aan de orde dat er soms nog wordt gezocht naar een goede invulling van deze blokken. De commissie adviseert de opleidingen om hier extra aandacht aan te besteden. Vakken hebben een omvang van 6 EC of een veelvoud daarvan. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

Alle bacheloropleidingen van de faculteit der Geesteswetenschappen vormen samen het College of Humanities. De propedeuse van alle bacheloropleidingen in het College of Humanities is volgens de kritische reflectie opgebouwd uit twee vakclusters van 12 EC (in blok 1-2 en 4-5) en twee van 18 EC (gespreid over blok 1-2-3 en 4-5-6), waarin de student kennismaakt met alle facetten van het vakgebied. Een vakkencluster bestaat uit meerdere vakken die met elkaar samenhangen. In die vakclusters is onderwijs in onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd. Bij de talenopleidingen maken de verplichte inleidingen in de taalwetenschap en de literatuurwetenschap deel uit van de vakkenclusters in het eerste jaar.

In het tweede jaar volgen studenten Engelse taal en cultuur een basisvak van 18 EC en een basisvak van 12 EC, die beide voortbouwen op de propedeuse. Daarnaast volgen studenten een opleidingsgebonden keuzevak van 12 EC en een keuzevak van 18 EC binnen de profileringsruimte. Het vak Wetenschapsfilosofie (12 EC) is ingepland in het derde jaar. Echter, studenten die in het derde jaar naar het buitenland willen kunnen Wetenschapsfilosofie al in het tweede jaar volgen. Wetenschapsfilosofie bestaat uit algemene hoorcolleges en opleidingsspecifieke werkcolleges. In het derde jaar volgen studenten verder 30 EC aan keuzevakken binnen de profileringsruimte. De bacheloropleiding wordt afgerond met een afstudeertraject van 18 EC, waarvan de scriptie 12 EC beslaat.

In de profileringsruimte kunnen studenten uit het College of Humanities keuzevakken of een minor volgen, een stage lopen of studeren in het buitenland. Hierbij is het voor studenten verplicht om ten minste 24 EC buiten de eigen opleiding volgen. Op die manier wordt gewaarborgd dat studenten zich breder oriënteren dan alleen het eigen vakgebied. Maximaal 12 EC daarvan mag op propedeuseniveau zijn. Studenten kunnen keuzevakken van een andere opleiding kiezen, mits ze aan de ingangseisen voldoen. Stages en buitenlandverblijf worden gerekend tot onderwijs buiten de eigen opleiding. De faculteit biedt een aantal minoren aan: specialistische, interdisciplinaire, kwalificerende en beroepsgerichte minoren. Deze kunnen de studenten helpen zich voor te bereiden op een bepaalde masteropleiding of

een positie op de arbeidsmarkt. Specialistische minoren bieden verdieping binnen het eigen vakgebied en sluiten aan bij het onderzoek dat binnen het departement plaatsvindt. Studenten die een dergelijke specialistische minor volgen, hoeven daarnaast geen 24 maar 12 EC buiten de opleiding te kiezen. De commissie is van mening dat de inrichting van het onderwijs bij de opleiding Engelse taal en cultuur een goede afstemming tussen inhoudelijk vakonderwijs, verdieping en verbreding mogelijk maakt.

De kritische reflectie beschrijft de manier waarop de programmastructuur inhoudelijk is ingevuld voor de opleiding Engelse taal en cultuur. In het eerste jaar beginnen studenten met de letterkundecursus Genres, Texts and Contexts. In deze cursus maken studenten kennis met het gebied van de Engelse letterkunde- en cultuurstudies en wordt er een eerste reeks onderscheidende begrippen behandeld aan de hand van populaire canonieke werken in de literatuur. Studenten gaan aan de hand van *case studies* aan de slag met interpretatie, *close reading*, theoretische discussies en het in een historische context plaatsen van behandelde teksten. Vervolgens volgen studenten in het tweede semester het vak Inleiding in de letterkunde (12 EC), dat wordt gecombineerd met een inleiding in de taalspecifieke letterkunde en waarin ook aandacht is voor academisch onderzoek en schrijven. Daarnaast volgen studenten in het eerste jaar een vak waarin de belangrijkste taalkundige onderdelen aan de orde komen: fonologie/fonetiek, morfologie, syntaxis en discoursanalyse. Het taalvaardigheidsonderwijs richt zich in het eerste jaar vooral op het aanleren en vergroten van de academische vocabulaire, het verbeteren van de praktische grammaticale kennis van het Engels en het aanleren van vertaalvaardigheid.

In het eerste jaar beginnen studenten met een reeks historische overzichtsvakken van elk één blok. Hiermee krijgen studenten een goed en breed overzicht van de Engelstalige literatuur van middeleeuwen tot heden. In het tweede jaar wordt dit historische overzicht afgewisseld met theoretische vakken. Bij het taalkundeonderwijs ligt in het tweede jaar de nadruk op pragmatiek, sociolinguïstiek en taalverandering. Taalvaardigheid richt zich in dit jaar meer op schrijfvaardigheid, spreekvaardigheid en op het herkennen van verschillende stijlen en registers. Daarnaast bevat het tweede jaar opleidingsspecifieke keuzevakken op het gebied van de Engelse letterkunde of de Engelse taalkunde.

In het laatste studiejaar volgen studenten naast keuzevakken het vak Wetenschapsfilosofie en het vak English Research Seminar, waarin studenten begeleid worden bij het opzetten van een onderzoek. Studenten schrijven een onderzoeksvorstel, bespreken dit voorstel met de beoogde begeleider en doen eerste aanzetten tot het schrijven van de scriptie. In het semester daarna wordt de scriptie onder begeleiding voltooid. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan tevreden te zijn over de inrichting van het Research Seminar en de scriptiebegeleiding. Studenten mogen voor de scriptie vrij een onderwerp kiezen in het letterkundige of het taalwetenschappelijke domein.

De commissie heeft met studenten en docenten over de opbouw van de opleiding gesproken en concludeert dat het curriculum logisch en samenhangend is. Zij vindt het positief dat de opleiding het vakkenaanbod afstemt op de expertise en het onderzoek van docenten. Keerzijde hiervan, en van het leerstoelbeleid (zie: Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio), is dat in het curriculum brede en algemene vakken worden afgewisseld met hele specifieke vakken. De commissie adviseert de opleiding om aandacht te houden voor een goede balans en verbinding tussen algemene brede vakken en specialistische vakken. De kritische reflectie vermeldt verder dat het in het onderwijs soms lastig is om goed om te gaan met de niveaoverschillen in taalvaardigheid tussen hoofdvakkers en bijvakkers. Hoewel studenten aangaven dat zij hiermee geen slechte ervaringen hebben, is de commissie van

mening dat de opleiding structureel aandacht moet blijven besteden aan de niveauverschillen tussen hoofd- en bijvakkers.

Vooraf voor talenopleidingen is een verblijf in het buitenland tijdens de studie volgens de commissie praktisch onmisbaar. De commissie heeft met studenten gesproken over de mogelijkheden voor een buitenlandverblijf. Zij stelt vast dat de faculteit en opleidingen hiervoor goede voorzieningen bieden. Voor studenten die deeltijd studeren is het wel lastiger om een buitenlandverblijf in te passen in het studieprogramma. De opleiding Engelse taal en cultuur heeft vaste Erasmusplaatsen aan de universiteiten van Edinburgh, Manchester, Dublin, Kopenhagen, Zürich en Barcelona. Daarnaast doet de opleiding mee aan het nationale Harting-plan. Vanuit dit plan wordt een selectie van studenten van alle universitaire opleidingen Engels in Nederland voor een jaar naar deelnemende universiteiten in Engeland uitgezonden. Waar mogelijk geven deze uitwisselingsstudenten in Engeland Nederlandse les. Uit opgevraagde cijfers van Erasmusuitwisseling blijkt dat van de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur van de Universiteit van Amsterdam in 2012-2013 negen studenten meededen aan een Erasmusuitwisseling. De commissie concludeert dat bachelorstudenten Engelse taal en cultuur relatief honkvast zijn. Uit gesprekken met studenten blijkt dat zij er de voorkeur aan geven om in de masterfase naar het buitenland te gaan. De commissie adviseert de faculteit en de opleiding te blijven inzetten op een actief internationaliseringsbeleid en ook bachelorstudenten te stimuleren een periode in het buitenland te studeren.

Excellente studenten kunnen in het tweede jaar geselecteerd worden voor het facultaire honoursprogramma. Vanuit dit programma volgen studenten 30 EC aan extra onderdelen: een gemeenschappelijk vak Digital Humanities, een researchpracticum (12 EC) en een verzwaarde scriptie (18 EC extra). Door de verzwaarde scriptie raken studenten vertrouwd met aspecten van wetenschappelijk onderzoek en kunnen ze zich voorbereiden op het doorstromen naar een onderzoeksmaster. De commissie vindt dit programma een goede aanvulling voor studenten die meer uitdaging willen.

De Faculteit der Geesteswetenschappen schrijft in de kritische reflectie dat zij heeft vastgesteld dat er problemen zijn met de taalvaardigheid van eerstejaarsstudenten. Het blijkt dat ongeveer twintig procent van de studenten moeite heeft met het schrijven en interpreteren van wetenschappelijke teksten. Om deze problemen op te lossen, is de faculteit begonnen met een verplichte taaltoets voor alle eerstejaarsstudenten. Studenten die hierop onvoldoende scores, zijn verplicht een taalvaardigheidskursus te volgen. De commissie is van mening dat het taalbeleid van de faculteit een goede manier is om ervoor te zorgen dat alle studenten een basisniveau van taal- en schrijfvaardigheid bereiken.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een onderwijsvisie geformuleerd. Het onderwijs moet zich richten op academische vorming, research-intensief zijn en uitgaan van activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie bij het lidmaatschap van de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het lezen van de kritische reflecties en tijdens het visitatiebezoek is het de commissie echter opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair niveau en ook niet altijd op opleidingsniveau is uitgewerkt. Op docentniveau lijkt men zich niet altijd bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie.

In de kritische reflectie worden wel verschillende didactische uitgangspunten beschreven die voor de opleiding Engelse taal en cultuur gelden. Deze uitgangspunten zijn gericht op het in

de praktijk brengen van kennis en vaardigheden (1), de koppeling van onderzoek aan onderwijs (2) en het verwerven van een toenemende mate van zelfstandig werken (3).

De opleiding streeft ernaar dat studenten leren om theoretische kennis en analysevaardigheden zoveel mogelijk in de praktijk brengen. Vanuit deze ambitie is volgens de kritische reflectie een groot deel van het curriculum opgebouwd met werkcolleges waarin studenten in middelgrote groepen (15-28 studenten) hun theoretische kennis kunnen verdiepen. Daarnaast wordt het onderwijs in de doeltaal aangeboden en schrijven en spreken studenten in de colleges in de doeltaal.

Niet alleen in de masterfase, maar ook in de bachelorfase koppelen docenten Engelse taal en cultuur onderwijs aan eigen onderzoek. Dit gebeurt doordat studenten wetenschappelijke artikelen van docenten lezen en docenten *case studies* uit hun onderzoek presenteren. Door de koppeling van onderzoek aan het onderwijs raken studenten vanaf de start van de studie vertrouwd met het doen van onderzoek en reflectie op gebruikte methoden en theorieën.

De opbouw van het onderwijs wordt gericht op het ontwikkelen van een toenemende mate van zelfstandigheid bij de student. Hiertoe bestaat het onderwijs in het eerste jaar uit hoorcolleges en werkcolleges met gestuurde onderzoeksopdrachten. In het tweede jaar zijn er uitsluitend werkcolleges en in het derde jaar ligt er veel nadruk op het uitvoeren van individueel onderzoek in de bachelorscriptie.

De commissie heeft de didactische uitgangspunten bestudeerd. Daarnaast heeft zij tijdens de visitatie inzage gekregen in cursusbeschrijvingen, leerdoelen en werkvormen van vakken met verschillende niveaus. De commissie stelt vast dat de gekozen werkvormen voldoende aansluiten op de leerdoelen van de cursussen en de didactische uitgangspunten van de opleiding. De werkvormen zijn volgens de commissie voldoende gevarieerd en de kritische reflectie beschrijft dat programmamaterialen regelmatig aandacht besteden aan de afstemming van werkvormen binnen het gehele curriculum. Werkvormen die in de opleiding Engelse taal en cultuur worden ingezet zijn: hoorcolleges, werkcolleges, discussies, presentaties, bezoeken aan culturele instellingen en toneeluitvoeringen.

Overigens merkt de commissie op dat het invullen van een koppeling tussen onderwijs en onderzoek en de ambities van een researchuniversiteit afhankelijk zijn van de beschikbare staf. De terugloop in het aantal hoogleraren en het grote aandeel tijdelijk personeel binnen de opleidingen die de commissie heeft gevisiteerd kunnen op den duur een negatief effect hebben op het studieklimaat en de academische statuus van de opleidingen. Binnen de opleiding Engelse taal en cultuur is de staf-studentratio krap en het aandeel van tijdelijke docenten groot (zie Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio). Deze tijdelijke docenten hebben geen of weinig onderzoekstijd. Tijdens het visitatiebezoek gaven docenten uit de opleiding aan dat de koppeling tussen onderwijs en onderzoek door deze situatie onder druk kan komen te staan. De commissie adviseert de opleiding met klem hieraan extra aandacht te besteden.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

In de kritische reflectie wordt bij de eindtermen weergegeven welke vakken bijdragen aan het realiseren van de verschillende eindtermen van de opleiding. Daarnaast beschrijft de opleiding in de kritische reflectie hoe de hoofdonderdelen van de opleiding (taalvaardigheid, taalkunde, cultuurkunde, letterkunde en academische onderzoeks- en schrijfvaardigheid) in het curriculum aan de orde worden gesteld.

De commissie heeft de koppeling tussen doelstellingen, eindtermen en vakken onderzocht en is van mening dat de eindtermen voldoende aan de orde worden gesteld in het curriculum. Cursusdoelen zijn op een adequate manier geformuleerd en worden in verband gebracht met eindtermen, vaardigheden en toetsing. Studenten gaven tijdens het bezoek aan dat de vakken goed op elkaar aansluiten.

In de kritische reflectie vermeldt de opleiding dat het verwerven van de eindtermen voor taalvaardigheid een probleem is. Door de reductie van opleidingsvakken en de toename van algemene vakken en keuzevakken worden er minder vakken in de Engelse taal aangeboden. Ter compensatie legt de opleiding meer nadruk op schrijfonderwijs vanaf het eerste jaar en is de begeleiding van werkstukken geïntensiveerd. De commissie is van mening dat studenten door deze maatregelen voldoende in staat worden gesteld om de eindtermen voor taalvaardigheid te behalen.

Wetenschappelijke vorming

De bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde hebben een academische oriëntatie. De commissie is van mening dat deze oriëntatie voldoende zichtbaar is in de opleidingen die zij heeft geïnspecteerd. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om Onderzoeksvaardigheden, Academisch schrijven en Wetenschapsfilosofie te volgen. Veel docenten zijn betrokken bij onderzoek en dragen hun enthousiasme in het onderwijs over op de studenten. Zoals eerder aan de orde kwam, ziet de commissie in de krappe staf-studentratio en het grote aandeel tijdelijke docenten bij de opleiding Engelse taal en cultuur wel een potentieel gevaar voor de koppeling tussen onderwijs en onderzoek.

De onderdelen Onderzoeksvaardigheden en Academisch schrijven zijn in de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur geprogrammeerd in het eerste jaar en geïntegreerd in de vakken Inleiding letterkunde en Inleiding taalkunde. In het eerste jaar is er ook specifieke aandacht voor basisvaardigheden die studenten nodig hebben, zoals het kunnen werken met het MLA-systeem en het APA-systeem. In het tweede en derde jaar leren studenten de aangeleerde vaardigheden in toenemende mate zelfstandig te gebruiken. Binnen het inhoudelijke onderwijs worden academische vaardigheden en onderzoeksvaardigheden geïntegreerd. Hiermee beoogt de opleiding studenten te laten ervaren dat deze vaardigheden inherent verweven zijn met het vergaren en verwerken van literatuurwetenschappelijke en linguïstische kennis. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan tevreden te zijn over het geïntegreerde vaardighedenonderwijs. De commissie heeft vastgesteld dat er een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de toetsing van inhoudelijke componenten en de toetsing van vaardigheden.

In de derdejaarsmodule English Research Seminar wordt er ingegaan op specifieke methodologieën van (sub)disciplines, waarna studenten zelfstandig een bachelorscriptie schrijven. Tijdens het visitatiebezoek lichtten studenten toe dat er twee verschillende researchseminars zijn, één voor studenten met een taalkundig en één voor studenten met een letterkundig onderwerp. Studenten zijn tevreden over de wijze waarop het English Research Seminar hen voorbereidt op het schrijven van een wetenschappelijke bachelorscriptie. De commissie is positief over de integratie van dit vak in het curriculum.

Wetenschapsfilosofie maakt onderdeel uit van het verplichte programma voor alle bachelorstudenten van het College of Humanities. Dit vak is geprogrammeerd in het eerste semester van het derde jaar. Studenten die naar het buitenland gaan kunnen dit vak echter ook in het tweede jaar volgen. Wetenschapsfilosofie bestaat voor alle opleidingen uit een algemeen deel (5 EC) en een opleidings specifiek deel (7 EC). Het algemene deel wordt

gevolgd door alle studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen en bestaat uit hoorcolleges. Het specifieke deel wordt door de opleidingen verschillend ingevuld. Bij Engels wordt er in het opleidings specifieke deel nader in gegaan op de belangrijkste wetenschapsfilosofische achtergronden van de Engelse taalkunde, letterkunde en cultuurkunde.

Uit de gesprekken met studenten Engelse taal en cultuur blijkt dat zij het specifieke opleidingsdeel van Wetenschapsfilosofie waarderen. Het algemene deel ervaren zij, net als studenten uit andere opleidingen, echter als breed; studenten vinden het moeilijk om de stof te koppelen aan de leerdoelen van hun eigen opleiding. De commissie is van mening dat het vak Wetenschapsfilosofie weliswaar lastig kan zijn voor studenten, maar wel een belangrijk onderdeel van de opleiding vormt. Docenten gaven tijdens het visitatiebezoek aan dat er regelmatig overleg wordt gevoerd met de betrokken docenten van de capaciteitsgroep Wijsbegeerte. De inzet van deze gesprekken is bedoeld om tot een zo goed mogelijke afstemming te komen tussen het algemene cursusdeel en de opleidings specifieke delen. De commissie raadt aan om dit overleg voort te zetten en daarbij de evaluatieresultaten van beide cursusdelen te benutten.

Studielast en studeerbaarheid

De instroom in de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur is de afgelopen jaren gestegen. De gemiddelde instroom van voltijdstudenten ligt nu rond de honderd studenten per jaar. Ook het aantal deeltijdstudenten is toegenomen. In 2010 kozen 88 studenten voor de voltijdvariant en zestien studenten voor de deeltijdvariant van de opleiding. Hoewel het aantal deeltijdstudenten mogelijk gaat dalen door recente regeringsmaatregelen, zal de opleiding instroom in de deeltijdvariant volgens de kritische reflectie maximaal blijven accommoderen.

Het merendeel van de voltijdstudenten heeft een vwo-achtergrond en kan direct instromen in de opleiding. De deeltijdstudenten komen merendeels uit het hbo. Hbo-studenten die de overstap maken naar de universiteit konden tot 2011-2012 een schakelprogramma van 60 EC volgen dat (zonder toekenning van een bachelordiploma) toegang bood tot de eenjarige masterprogramma's Literature and Culture en Linguistics of the European Languages. Inmiddels is dit schakelprogramma volgens de kritische reflectie vervangen door een algemene regeling die studenten met een hbo-diploma recht geeft op vrijstelling van de profileringsruimte (42 EC) in de bacheloropleiding. De commissie vindt dat de aanscherping van regels voor hbo-instromers een positieve ontwikkeling is.

De commissie heeft de uitval- en rendementscijfers van de opleiding Engelse taal en cultuur onderzocht. De commissie is van mening dat hierop meer winst te behalen valt. Van de herinschrijvers in de cohorten 2005, 2006 en 2007 behaalde gemiddeld 37 procent voltijdstudenten het bachelordiploma na drie jaar en 65 procent na vier jaar. Vooral de uitval van studenten in het eerste jaar is echter hoog. In de kritische reflectie licht de opleiding toe dat deze uitval ontstaat doordat studenten bij aanvang van de studie onvoldoende gemotiveerd zijn of het niveau van de opleiding onderschatten. Om de situatie te verbeteren probeert de opleiding studenten in de voorlichtingsactiviteiten en tijdens de introductieweek de juiste indruk te geven van de inhoud van de studie. De opleiding hoopt dat dit, in samenspel met andere facultaire maatregelen die hieronder worden beschreven, zal leiden tot vermindering van uitval.

De faculteit heeft met het College van Bestuur een prestatieafpraak gemaakt dat per 2014 een studierendement van zeventig procent wordt behaald in de nominale studietijd + 1 jaar. Om dat te realiseren zet de faculteit een pakket aan maatregelen in. In het gesprek met de

commissie liet het management weten dat het gaat om voorlichting, een intake, de inzet van tutores, verhoging van het aantal contacturen en de nieuwe jaarindeling. In de voorlichting is ‘verwachtingenmanagement’ het doel, namelijk door te zorgen dat aankomende studenten een realistisch beeld hebben van de opleiding waaraan ze gaan beginnen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen op facultair en opleidingsniveau zal bijdragen aan een hoger rendement voor de opleidingen in het College of Humanities, maar vindt het nog te vroeg om te kunnen oordelen of dit voldoende is.

De commissie heeft tijdens het visitatiebezoek gesproken over de studeerbaarheid van de opleiding Engelse taal en cultuur. Uit deze gesprekken kreeg de commissie, net als bij meerdere andere bacheloropleidingen, de indruk dat de opleiding uitdagender zou mogen zijn. Het overzicht met de gepercipieerde studielast in de kritische reflectie bevestigt dit beeld. Terwijl de studieweek van de UvA 42 uur telt, is de gemiddelde gepercipieerde studielast van studenten Engelse taal en cultuur 29 uur per week. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten Engelse taal en cultuur ook aan dat zij de studielast als licht ervaren. Enthousiaste en ambitieuze studenten worden op dit moment hierdoor onvoldoende geacommodeerd. Individueel lossen zij dit op door een tweede studie of meer keuzevakken te volgen. Ook in de opleiding Engelse taal en cultuur is er volgens de kritische reflectie een relatief hoog aantal studenten dat nog een tweede bacheloropleiding volgt. De commissie meent dat het grote aantal studenten dat hiervoor kiest laat zien dat de opleidingsprogramma’s zelf veeleisender zouden moeten zijn.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

De personele bezetting van de opleidingen Taal- en Letterkunde wordt ingegeven door het facultaire leerstoelenplan, het uhd-beleid en het beleid van Taal- en Letterkunde voor ud- en docentbenoemingen. In het leerstoelenplan en het uhd-beleid heeft de faculteit ervoor gekozen om de koppeling tussen een leeropdracht aan een disciplinair specialisme te verlaten. Er is gekozen voor een opzet met vijf taalkundige en zeven letterkundige leerstoelen.

Taalkunde:

- taalverwerving;
- het Germaanse taalgebied;
- theoretische taalkunde;
- de fonetische wetenschappen;
- het Romaanse taalgebied.

Letterkunde:

- postkoloniale literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ICG);
- klassieke talen en culturen;
- literatuurtheorie;
- middeleeuwse en vroegmoderne literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ASCA);
- Slavische literatuur en cultuur.

Met een flankerend uhd-beleid probeert de faculteit ervoor te zorgen dat de belangrijkste gebieden binnen Taal- en letterkunde voldoende door senioronderzoekers zijn afgedekt. In het beleid van ud-benoemingen wordt daarnaast zo veel mogelijk gekozen voor docenten met

dubbele competenties die bij wisselende studentenbelangstelling ook elders in het departement inzetbaar zijn.

De commissie heeft het facultaire leerstoelenplan bestudeerd en hierover gesproken met het management en met docenten. Het management lichtte toe dat er lange tijd sprake is geweest van overbestaffing, maar dat de personeelsbezetting op dit moment in balans is. Zij stelt alles in het werk om met de beschikbare financiële middelen te komen tot een inhoudelijk en organisatorisch adequate bestaffing. De commissie heeft begrip voor financiële beperkingen en de veranderende studentenvraag. De commissie stelt daarnaast ook vast dat de keuze voor interdisciplinaire leerstoelen ertoe leidt dat bepaalde disciplinaire vakgebieden op dit moment een boegbeeld missen. Zij hoopt dat hiervoor in de toekomst oplossingen zullen worden gezocht.

Uit de gesprekken met docenten van verschillende opleidingen is gebleken dat zij een hoge werkdruk ervaren. Dit wordt bevestigd door de uitkomsten van de UvA Medewerkersmonitor 2012. De hoge werkdruk en het grote aantal tijdelijke contracten van docenten Taal- en Letterkunde baren de commissie zorgen. Het management gaf tijdens het bezoek aan dat de meeste docenten een tijdelijk contract voor meerdere jaren krijgen aangeboden. Het inhuren van docenten op het laatste moment wordt zoveel mogelijk vermeden, maar kan niet altijd worden voorkomen. Het management van de faculteit streeft ernaar om niet meer dan twintig procent van haar personeelsleden in tijdelijke dienst aan te nemen.

De werkdruk van docenten heeft de aandacht van het management. Bij een aantal opleidingen zijn concrete maatregelen genomen om de werklast van vaste docenten te verminderen door taken over te hevelen naar het tijdelijke personeel. Een voorbeeld hiervan bij de opleiding Engelse taal en cultuur is de scriptiebegeleiding. Uit gesprekken met docenten van de opleiding blijkt echter dat de werklast voor vast en tijdelijk personeel hoog blijft. De staf-studentratio is bij de opleiding Engelse taal en cultuur zeer ongunstig. Bij de bachelor Engelse taal en cultuur is er 5,9 fte aan onderwijstijd beschikbaar voor 301 bachelor- en 47 masterstudenten. Dit komt neer op een staf-studentratio van 1:59 voor de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur. Hierin is nog niet meegenomen dat docenten in deze tijd ook in andere opleidingen onderwijs verzorgen. Ook zijn de aanzienlijke aantallen minor- en keuzevakstudenten niet in deze cijfers opgenomen. De commissie ziet in de hoge werkdruk bij de opleiding Engelse taal en cultuur als een risico voor de kwaliteit van het onderzoek en uiteindelijk ook het onderwijs. De commissie heeft met het management gesproken over de ongunstige staf-studentratio bij de opleiding Engelse taal en cultuur en stelt vast dat de situatie de aandacht heeft. De commissie adviseert het management echter met klem om op dit punt op korte termijn maatregelen te nemen.

De commissie stelt vast dat het aantal docenten met een onderwijskwalificatie binnen de faculteit, en ook binnen de opleiding Engelse taal en cultuur, laag is. In de facultaire kritische reflectie wordt aangegeven dat ernaar gestreefd wordt om uiteindelijk een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend gepromoveerden met een onderwijskwalificatie. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie heeft inzage gekregen in dit plan van aanpak en is positief over de stappen die op dit punt zijn ondernomen. Zij beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren.

De commissie concludeert dat, hoewel een deel van het personeel relatief jong en nieuw is, de staf inhoudelijk voldoet. Op één stafid na zijn alle docenten gepromoveerd en actief in lokale, nationale en internationale onderzoeksfora. Wel ontstaan er, onder andere door de

tijdelijkheid van de staf of het plotse vertrek van docenten, regelmatig lacunes in het afdekken van expertisegebieden binnen de opleiding. Op lange termijn zou de opleiding volgens de commissie gedragen moeten worden door een meer stabiele personeelskern.

Studiebegeleiding

Volgens de facultaire kritische reflectie is ‘verwachtingenmanagement’ een belangrijke doelstelling in de voorlichting aan alle studenten die een opleiding willen gaan volgen in de College of Humanities. Aan het begin van iedere opleiding vullen studenten daartoe elektronisch een intakeformulier in, op basis waarvan gemonitord wordt of studenten ‘op hun plek zitten’. Deze informatie wordt vervolgens ook benut tijdens tutorgesprekken in het eerste jaar.

Met inhoudelijke vragen en voor hulp bij de planning van hun studietrajecten kunnen studenten in het eerste jaar een beroep doen op de docent-tutor. Alle studenten voeren in het eerste jaar ten minste tweemaal een individueel gesprek met deze tutor. Vanaf september 2012 is het tutoraat volgens de kritische reflectie versterkt en uitgebreid naar het tweede en derde jaar. In deze jaren voeren studenten minimaal één gesprek met hun tutor, waarin wordt ingegaan op studievoortgang, de mogelijkheden voor keuzevakken, een buitenlandverblijf of een vervolgopleiding. Ter ondersteuning van de tutores is er binnen elk departement een tutoraatscoördinator aangesteld. Met persoonlijke vragen en problemen kunnen studenten terecht bij de studieadviseur. Studenten met studievertraging worden door de studieadviseur uitgenodigd voor een gesprek. De studieadviseurs vangen vaak al in een vroeg stadium signalen op van mogelijke problemen en vormen een communicatiekanaal tussen de studenten en de examencommissie. De commissie is van mening dat dit geheel aan afspraken een dekkend systeem van studiebegeleiding vormt.

De faculteit streeft naar een verhoging van de contacttijd. In het eerste jaar hebben studenten volgens dit streven minimaal twaalf contacturen per week. Door het verhogen van de contacttijd en de nieuwe jaarindeling waarin een student maximaal twee vakken tegelijk volgt, verwacht de opleiding de studenten te stimuleren tot een regelmatigere werkritme. De afgesproken minimumuren worden in veel opleidingen, ook bij de opleiding Engelse taal en cultuur, nog niet gerealiseerd. Er is een monitorgroep ingesteld om het effect van de nieuwe jaarindeling te volgen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen zal bijdragen aan een hoger rendement, maar vindt het nog te vroeg om te kunnen oordelen of het voldoende is.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

De faculteit maakt gebruik van Blackboard als elektronische leeromgeving voor alle vakken. Blackboard wordt gebruikt voor berichten van docenten, colleges, documenten, presentaties en voorbeeldtoetsen. De commissie heeft vastgesteld dat Blackboard in vrijwel alle vakken van de opleiding Engelse taal en cultuur wordt ingezet. Studenten gaven aan tevreden te zijn over de aanwezige opleidings specifieke voorzieningen. De bibliotheekvoorzieningen zijn adequaat en up-to-date. Het gebrek aan voldoende grote zalen is een terugkerend probleem voor de opleiding. Het management gaf tijdens het visitatiebezoek echter aan dat hiervoor op de langere termijn een structurele oplossing komt in de verhuizing naar een nieuwe locatie.

Elke bacheloropleiding bij de Faculteit der Geesteswetenschappen beschikt over een opleidingscommissie (oc). De meeste commissies zijn samengesteld uit drie studenten (uit elk jaar één) en drie docenten. Bij sommige opleidingen zijn ook uhd's of hoogleraren bij de oc betrokken. De meeste leden hebben meerdere jaren zitting in de oc, wat zorgt voor

continuïteit. De continuïteit wordt daarnaast bevorderd door een oc-handleiding en een FAQ over de werking van de oc.

De commissie heeft gesproken met student- en docentleden van de oc van de opleiding Engelse taal en cultuur. Zij stelt vast dat de oc op adequate wijze wordt samengesteld en dat de continuïteit voldoende wordt gewaarborgd. De leden van de oc Engelse taal en cultuur komen regelmatig bij elkaar. Onder normale omstandigheden komt de oc minimaal vier keer per jaar bij elkaar en maximaal zes keer. Dit jaar is de agenda voller, omdat de omschakeling naar het 8-8-4-systeem veel aandacht van alle betrokkenen vraagt. De oc Engelse taal en cultuur volgt de evaluaties in het lopende jaar nauwgezet. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de moeilijkheidsgraad en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

De belangrijkste taken van de oc zijn volgens de kritische reflectie de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten. Bij klachten en signalen neemt de opleidingscommissie, in de persoon van de voorzitter, ook tussentijds actie. Advisering vooraf speelt bij het vaststellen van de studiehandleidingen. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan. De oc heeft adviesrecht over het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

De evaluatiecyclus, waarop de oc haar adviezen baseert, is een aandachtspunt. Studenten vullen na afloop van iedere cursus een evaluatie in. De respons op deze evaluaties was in het verleden bij veel opleidingen echter slecht, ook bij Engelse taal en cultuur. Hierdoor was de aangeleverde informatie vaak niet betrouwbaar genoeg. Inmiddels is faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q. UvA Q verzamelt door middel van verschillende digitale formulieren informatie over vakken, studentenoordelen en ervaringen van docenten. Deze informatie wordt samengebracht in rapportages. Het biedt opleidingscommissies de mogelijkheid om verschillen in waardering te signaleren en gericht actie te ondernemen.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's heeft de commissie geconstateerd dat de studenten en docenten voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De commissie stelt vast dat de oc-leden goed worden voorbereid op hun taken en dat de oc Engelse taal en cultuur adequaat functioneert. De oc Engelse taal en cultuur werkt aan haar naamsbekendheid; er is een Facebookpagina en de oc wil dit jaar nauwer gaan samenwerken met de studievereniging. Uit de gesprekken met studenten Engelse taal en cultuur kwam naar voren dat de terugkoppeling van evaluatieresultaten en de ondernomen acties door de oc een verbeterpunt is. Tijdens het visitatiebezoek gaf de oc Engelse taal en cultuur aan dat zij van het hoofd Onderwijs niet altijd een schriftelijke reactie krijgt op haar adviezen. De commissie adviseert zowel de opleidingsdirecteur en de oc om beide meer aandacht te besteden aan de communicatie over ondernomen acties.

De vorige visitatiecommissie (2006) had diverse kritiekpunten en aanbevelingen. Een aantal van de kritiekpunten is verbeterd. Er is meer aandacht voor wetenschappelijke theorievorming, onderzoeksvaardigheden en de koppeling tussen onderwijs en onderzoek. Daarnaast is het vak Wetenschapsfilosofie verschoven van het tweede naar het derde jaar en heeft cultuurkunde een prominentere plaats in profiel en curriculum verworven. Andere kritiekpunten zijn echter nog steeds actueel. Deze kritiekpunten betreffen onder andere de algemene formulering van eindtermen, de te geringe zwaarte van het programma en het te weinig betrekken van alumni en beroepenveld in het systeem van kwaliteitszorg. De visitatiecommissie adviseert de opleiding om ook met deze aanbevelingen aan de slag te gaan.

Overwegingen

De commissie heeft het bachelorprogramma bestudeerd en concludeert dat de onderwijsleeromgeving studenten in staat stelt de beoogde eindtermen te behalen. De verschillende onderdelen komen voldoende aan bod in het verplichte programma. Daarnaast kunnen studenten zich in keuzevakken en in de profileringsruimte voldoende specialiseren. Het programma is volgens de commissie samenhangend en systematisch opgebouwd. De opleiding moet echter structurele aandacht blijven besteden aan een goede balans tussen algemene en specifieke vakken en aan het niveauverschil tussen hoofd- en bijvakstudenten. De 8-8-4 structuur van het programma is recent en universiteitsbreed. De inhoudelijke invulling van de blokken van vier weken behoeft volgens de commissie nog extra aandacht.

De commissie vindt de integratie van algemene academische vorming en onderzoeksvaardigheden in inleidende vakken, vakspecifieke onderdelen en het English Research Seminar een sterk punt. De commissie heeft waardering voor de opzet van het vak Wetenschapsfilosofie. Veel studenten vinden dit een moeilijk vak, vooral het algemene gedeelte, maar dit is naar het oordeel van de commissie grotendeels eigen aan het vak en geen reden om de inhoud te veranderen. Wel blijft overleg met Wijsbegeerte nodig om ervoor te zorgen dat dit studieonderdeel goed afgestemd wordt op de behoeften van studenten Taal- en Letterkunde.

De faculteit biedt volgens de commissie adequate voorzieningen voor een buitenlandverblijf. Van de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur doen relatief weinig studenten mee aan een Erasmusuitwisseling. Voor deeltijdstudenten Engelse taal en cultuur is een buitenlandverblijf bovendien lastig te realiseren. De commissie adviseert faculteit en opleiding zich te blijven inzetten voor een actief internationaliseringsbeleid.

De didactische uitgangspunten van de opleiding zijn op een adequate manier vertaald in de opbouw van het curriculum, de leerdoelen van de cursussen en de gekozen werkvormen. Daarentegen vindt de commissie dat de opleiding het curriculum, vanuit het streven van de UvA naar research-intensief onderwijs, uitdagender kan maken. Ambitieuze studenten worden op dit moment onvoldoende geaccommodeerd. De hoge uitvalcijfers zijn een punt van zorg en ook op de rendementcijfers valt meer winst te behalen. De commissie stelt vast dat de opleiding aandacht besteedt aan verwachtingenmanagement om de uitval te verminderen. Daarnaast is er door de faculteit als geheel per 2012 veel beleid in gang gezet dat kan bijdragen aan verbetering. De effecten van dit beleid kunnen echter nog niet worden beoordeeld.

De staf-studentratio en hoge werkdruk baren de commissie zorgen. Zij adviseert het management op dit punt maatregelen te nemen. De werkdruk en het grote aantal tijdelijke docenten zonder onderzoekstijd zijn op langere termijn een bedreiging voor het onderwijs en de koppeling tussen onderwijs en onderzoek. Voorts is het aantal docenten met een onderwijskwalificatie binnen de School of Humanities laag. Het 'plan van aanpak inhaalslag BKO', waarin concrete tijdspaden worden beschreven, geeft de commissie op dit punt echter voldoende vertrouwen dat de situatie op korte termijn zal verbeteren. Het vaste docentencorps van de opleiding voldoet inhoudelijk aan de eisen; bijna alle vaste docenten zijn gepromoveerd.

De commissie stelt vast dat de studiebegeleiding adequaat is georganiseerd. De opleidingsspecifieke voorzieningen, waaronder Blackboard en de bibliotheek, zijn up-to-date. De plannen voor een verhuizing naar een nieuwe locatie bieden op de langere termijn een adequate oplossing voor de problemen met onderwijsruimtes voor grotere groepen

studenten. De oc geeft voldoende invulling aan haar taken. De commissie heeft tot haar tevredenheid kunnen vaststellen dat de opleiding opvolging heeft gegeven aan een aantal aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie. Een aantal andere kritiekpunten zijn nog steeds actueel en verdienen aandacht.

Conclusie

Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 2 als ‘voldoende’.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd waarin is aangegeven aan welke 22 randvoorwaarden een toetsbeleid van de UvA moet voldoen. De faculteit heeft op basis hiervan een toetsbeleid uitgewerkt en in juni 2012 vastgesteld. In de kritische reflectie wordt beschreven dat een aantal zaken in dit toetsbeleid bijzondere aandacht krijgt:

- de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen;
- transparantie van de beoordelingscriteria en procedures;
- een goede spreiding van de toetsmomenten;
- kwaliteitsborging van de toetsen;
- controleerbaarheid door heldere afspraken over peer review en bewaartermijnen;
- deskundigheidsbevordering.

Met ingang van september 2012 is getuige het facultaire deel van de kritische reflectie vooral een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht: er zijn minimaal twee toetsen per 6 EC. Ook zijn er afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist 'Toetsen en beoordelen' gemaakt die aangeeft waar docenten vooraf, tijdens en na een toets op moeten letten. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen controleren op plagiaat. De commissie adviseert om de scripties bij voorkeur systematisch en in ieder geval steekproefsgewijs op plagiaat te controleren.

De Faculteit der Geesteswetenschappen telt zes examencommissies voor het bacheloronderwijs; één per departement. De opleiding Engelse taal en cultuur maakt binnen het College of Humanities deel uit van het departement Taal- en Letterkunde. De visitatiecommissie heeft tijdens het visitatiebezoek gesproken met de departementale examencommissie, die verantwoordelijk is voor alle bacheloropleidingen van dit departement. Zoals hierboven wordt beschreven heeft de Faculteit der Geesteswetenschappen met ingang van september 2012 diverse maatregelen doorgevoerd. De departementale examencommissie vermeldde tijdens het bezoek dat er met ingang van het lopende studiejaar verdere stappen zijn gezet. Voor elk vak moeten de verantwoordelijke docenten van alle bacheloropleiding in februari/maart een cursusdossier inleveren bij de examencommissie, inclusief de te verstrekken opdrachten en de verwachte uitwerking. De examinatoren van de opleiding Engelse taal en cultuur bevestigden dat zij hieraan werken en ook in de kritische reflectie is aangegeven dat dit voor de opleiding inderdaad praktijk wordt. Het cursusdossier bestaat uit de studiehandleiding, toetsregeling, de afgenomen toetsen, de beoordelingsformulieren (bij scripties), de uitslagen van de toetsen, de cesuurbepaling en de antwoordmodellen.

De leden van de examencommissie beoordelen de kwaliteit van de cursusedossiers. De commissie beschouwt dit als een intensieve vorm van kwaliteitscontrole die de opleidingen een goed inzicht zal verschaffen in de kwaliteit van het geboden onderwijs. De examencommissie heeft hiermee voor zichzelf voor de komende tijd een ambitieuze werkagenda gesteld die veel van de afzonderlijke leden vraagt. De commissie ondersteunt dit van harte. Zij heeft inzage gevraagd in de urenverwijzing aan de examencommissieleden en de ambtelijke ondersteuner. De commissie hoopt dat het ambtelijke secretariaat de nodige ondersteuning kan bieden bij de ambitieuze werkagenda en de omvangrijke taakstelling van de examencommissie.

De commissie heeft toetsmateriaal uit verschillende vakken van de opleiding Engelse taal en cultuur bestudeerd, waaronder tussentoetsen, eindtoetsen, gemaakte toetsen, antwoordsleutels en proeftentamens. De opleiding maakt gebruik van een variatie aan toetsvormen, waaronder klassikale tentamens, meeneemtentamens, papers met een gerichte opdracht, papers met een zelfgekozen onderwerp, onderzoekspresentaties, discussiepunten en leesvragen, groepsprojecten, blogs en discussiefora en de bachelorscriptie. De toetsvragen zijn volgens de commissie begrijpelijk geformuleerd en sluiten aan bij de vakinhoud. De toetsen zijn daarnaast van juist niveau en de beoordeling en feedback zijn adequaat.

Binnen het facultaire toetsbeleid zijn voor de beoordeling van scripties nadere afspraken gemaakt. Met ingang van 2012 moet elke bachelorscriptie worden beoordeeld door de begeleider en een tweede lezer. De commissie heeft vastgesteld dat dit bij de opleiding Engelse taal en cultuur inderdaad het geval is.

Er is voor alle opleidingen in het College of Humanities een scriptiehandleiding opgesteld die voor de studenten aan het begin van hun afstudeertraject beschikbaar is. Hierin is ook het formulier met de te beoordelen criteria opgenomen. Het formulier bevat bij de meeste opleidingen acht criteria: wetenschappelijkheid, taalvaardigheid en stijl, opbouw en structuur van het betoog, bronnen- en materiaalbehandeling, creativiteit, zelfredzaamheid en zelfstandigheid en als laatste uiterlijke verzorging en omvang. De weging van de criteria kan per opleiding binnen facultair aangegeven marges variëren. Per criterium wordt een korte verantwoording verwacht.

Op de achterkant van het beoordelingsformulier is aangegeven wat de betekenis is van de verschillende cijfers. Ook hierin zijn verschillende uitwerkingen per opleiding toegestaan. De departementale examencommissie gaf aan dat het bewust beleid is om op basis van bestaande praktijken geleidelijk tot stroomlijning te komen en dat de bestaande verschillen in uitwerking tussen opleidingen slechts nuances betreffen. De commissie is zich ervan bewust dat invoering van een opleidingsoverstijgend beleid niet altijd enthousiast ontvangen wordt, maar kan zich toch niet vinden in de gemaakte keuzes. In haar ogen betreffen de verschillen in de duiding van cijfers en de weging van beoordelingscriteria meer dan nuances. Het cijfer 7 heeft bij Engelse taal en cultuur bijvoorbeeld duidelijk een andere waarde dan bij andere opleidingen. Dat heeft tot gevolg dat studenten van verschillende opleidingen niet op een eenduidige manier worden beoordeeld. De commissie adviseert alle opleidingen van het College of Humanities om de uitleg bij de weging van de beoordelingscriteria te uniformeren.

Gerealiseerd eindniveau

Voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft de commissie vier bachelorscripties Engelse taal en cultuur gelezen. De selectie bevatte twee marginale scripties met eindcijfer 6, een scriptie met eindcijfer 7 en een scriptie met eindcijfer 8,5. Verschillende beoordelaars uit de commissie hebben vastgesteld dat de becijfering van de scripties eerlijk is en overeenstemt met de eigen

beoordelingen. Alle scripties voldoen volgens de commissie aan de vereiste criteria. Ze bevatten een probleemstelling, benutten relevante literatuur, zijn voldoende gestructureerd en bevatten onderbouwde conclusies. Ook het niveau van taalvaardigheid was adequaat.

De doorstroom naar andere masterprogramma's en het succes van afgestudeerden op de arbeidsmarkt zijn eveneens graadmeters voor het gerealiseerde eindniveau. De commissie stelt vast dat studenten kunnen doorstromen naar de verschillende masteropleidingen. Aan de UvA kunnen studenten doorstromen naar de masteropleidingen Letterkunde en Linguistics of European Languages en de onderzoeksmasters Literary Studies en Linguistics. Studenten en alumni gaven tijdens het bezoek aan dat zij hierop adequaat worden voorbereid. De commissie beschikt helaas niet over meer informatie die inzicht geeft in de aansluiting tussen de bacheloropleiding en vervolgstudie of werk. Op grond van dergelijke informatie had de commissie kunnen beoordelen of de beoogde eindtermen en de onderwijsleeromgeving studenten ook hierin voorzien. De kritische reflectie stelt dat uit informele contacten is gebleken dat studenten na hun afstuderen terecht komen in diverse beroepsvelden, variërend van wetenschap en onderwijs tot uitgeverijen, culturele instellingen overheidsinstanties en de journalistiek. De commissie beveelt de opleiding aan om meer contact met alumni te onderhouden, alumni meer te betrekken bij (de kwaliteitscyclus van de) opleiding (zie ook Standaard 2) en informatie over hun ervaringen te benutten.

Overwegingen

De commissie heeft het toetsmateriaal van de opleiding Engelse taal en cultuur onderzocht en heeft vastgesteld dat de toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen. Ze zijn voldoende gevarieerd en adequaat geconstrueerd. De beoordeling en feedback zijn inzichtelijk en eerlijk. Er zijn voorts regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden.

De commissie vindt dat er aanzetten zijn tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel hiervan bij alle opleidingen nog in praktijk moet worden gebracht. De congruentie tussen leerdoelen en toetsing per cursus wordt binnenkort aan de hand van de cursusedossiers door de departementale examencommissie beoordeeld. De commissie adviseert de examencommissie met klem om toe te zien op een uniforme implementatie van de afspraken over de scriptiebeoordeling. De opleiding Engelse taal en cultuur maakt al gebruik van twee beoordelaars bij de evaluatie van scripties. Aanpassingen in de wegingen van het beoordelingsformulier om tegemoet te komen aan de eigenheid van een bepaalde opleiding zijn begrijpelijk maar ondergraven de gezamenlijkheid. Op die manier wordt het onmogelijk om de oordelen over de opleidingen heen met elkaar te vergelijken. Bij talenopleidingen, waarbij veel internationale docenten zijn betrokken, is het volgens de commissie extra belangrijk om in beoordelingsformulieren duidelijke en uniforme omschrijvingen van wegingen en cijfers te hanteren.

De commissie stelt aan de hand van een steekproef van bachelorscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren. De eindwerkstukken voldoen aan alle criteria van een academische bacheloropleiding en worden adequaat beoordeeld. Over het succes van de bachelorafgestudeerden in vervolgoopleidingen of op de arbeidsmarkt is helaas geen informatie verschaft.

Conclusie

Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot de conclusie dat de bacheloropleiding op de drie standaarden aan de eisen voldoet. De doelstelling en eindtermen zijn van het juiste niveau en sluiten aan op het wetenschapsgebied. Het curriculum is samenhangend en systematisch opgebouwd. De staf-studentratio en de hoge uitval in het eerste jaar zijn aandachtspunten. Het programma en de opleidingsspecifieke voorzieningen stellen studenten in staat om de beoogde eindtermen te realiseren. De toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen en sluiten aan op de beoogde leerdoelen. Er zijn aanzetten tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid. Aan de hand van de toetsen en de scripties concludeert de commissie dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Engelse taal en cultuur* als ‘voldoende’.

**V: Bacheloropleiding
Franse taal en cultuur**

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Franse taal en cultuur aan de Universiteit van Amsterdam. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflectie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleiding zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en concludeert dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

De onderwijsvisie van de UvA beoogt een ambitieuze en uitdagende leeropleiding te creëren, in aansluiting op haar profilering als researchuniversiteit. De bacheloropleiding Franse taal en cultuur aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) leidt studenten op die een brede kennis hebben van het vakgebied in alle aspecten: taalverwerving, taalkunde, letterkunde en cultuur. De bacheloropleiding heeft daarmee volgens de opleiding zelf een klassiek karakter. De opleiding legt de basis voor een vervolgstudie op masterniveau en voor werkomgevingen waarin academische kennis en vaardigheden van belang zijn. Daartoe zijn eindtermen geformuleerd die aangeven welke kennis en inzichten studenten moeten verwerven, toepassen, onderzoeken en beoordelen. Daarnaast moeten studenten vaardigheden beheersen om met vakgenoten en anderen te kunnen communiceren over de discipline en moeten ze in staat zijn zich verder te ontwikkelen. Bij het formuleren van de eindtermen is uitgegaan van de Dublin-descriptoren en het Europese Referentiekader (ERK).

De commissie is van oordeel dat de beoogde eindtermen passen bij wat op dit wetenschapsgebied verwacht mag worden. De klassieke Amsterdamse opleiding, waarin alle traditionele deelgebieden aan de orde komen, zal er naar verwachting voor zorgen dat de afgestudeerden zich een goede plek kunnen verwerven in een masteropleiding of op de arbeidsmarkt. Doordat de beoogde eindtermen voor alle opleidingen grote overeenkomsten vertonen kreeg de commissie de indruk dat het formuleren van de doelstellingen en eindtermen door de opleidingen niet is benut als start van een inhoudelijke discussie over de richting en de profilering van de opleidingen. De commissie vindt dit een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven de opleidingen aan dat ze de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden ze aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie kan zich hierin vinden.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Franse taal en cultuur bestaat uit 180 EC, verspreid over drie cursusjaren. Elk jaar bestaat uit twee semesters van 8+8+4 weken waarin vakken en vakkenclusters van 6, 12 of 18 EC worden aangeboden. In de blokken van acht weken volgt een student maximaal twee vakken tegelijkertijd. De blokken van vier weken betreffen één vak en zijn altijd een vervolg van een vak dat in een eerder blok is begonnen. In dit blok wordt meestal gewerkt aan een presentatie of een uitgebreid schriftelijk werkstuk. Het

hoofdvak beslaat 138 EC en de resterende 42 EC zijn bestemd voor de profileringsruimte die door elke student naar keuze wordt ingericht.

De student krijgt vakken in de Franse cultuur, de taalkunde en de letterkunde. Daarbij wordt gewerkt vanuit het heden naar het verleden en vanuit het bekende naar het minder bekende. In de propedeuse zijn alle vakken verplicht, in het tweede en vooral in het derde jaar is er ruimte voor keuzecursussen. De taalverwervingscursussen lopen door het hele curriculum heen. Vanaf het tweede jaar zijn ze geïntegreerd in de vakinhoudelijke cursussen. Ook de inleiding taalwetenschap, de inleiding literatuurwetenschap, wetenschapsfilosofie en de academische vaardigheden (onderzoek, academisch schrijven) worden geïntegreerd aangeboden. Vanaf het begin van de opleiding krijgen de studenten alle vakken in het Frans aangeboden. Bij de beoordeling van werkstukken worden zowel de inhoud als de taalvaardigheid, de vorm en structuur beoordeeld. Aan het eind van de opleiding schrijven studenten een eindschrift waarin zij laten zien dat ze de leerdoelen hebben behaald. De commissie vindt dat de opleiding een samenhangend programma aanbiedt.

De commissie kreeg uit de gesprekken met de studenten de indruk dat de onderwijsvisie, gebaseerd op de profilering als researchuniversiteit, niet in alle gevallen op opleidingsniveau vertaald is in een veeleisend studieprogramma. Ze meent dat ook bij de opleiding Frans meer van de studenten gevraagd zou kunnen worden.

De opleiding Franse taal en cultuur is volgens de kritische reflectie zo ingericht dat studenten vanaf het begin van de studie actief met de stof bezig zijn. In aansluiting op de hoorcolleges worden werkgroepen georganiseerd van ongeveer vijftien studenten. Studenten moeten zich aan de hand van opdrachten voorbereiden en referaten houden. Per 6 EC zijn er ten minste twee toetsen. Naar het oordeel van de commissie is dit een passende aanpak.

Veel studenten hebben moeite met het vak Wetenschapsfilosofie, vooral met het algemene deel dat door de capaciteitsgroep Wijsbegeerte wordt verzorgd. Het vereist een andere manier van denken en staat in de ogen van veel studenten ver af van de eigen opleiding. De commissie vindt dit een belangrijk onderdeel van het programma en adviseert de opleiding in overleg tot een zo goed mogelijke afstemming te komen.

Zowel docenten als studenten zien een grote meerwaarde in een buitenlands studieverblijf. Toch blijft het aantal studenten dat een periode aan een buitenlandse universiteit doorbrengt beperkt. De commissie adviseert de opleiding de studenten te blijven stimuleren hun opleiding deels in het buitenland door te brengen. Mogelijk kan de studievereniging hier een rol bij spelen.

De faculteit verwacht dat de nieuwe opzet van het programma zal leiden tot een goede spreiding van de studielast over het jaar. Het tutoraat wordt dit jaar versterkt. De staf is kwalitatief en kwantitatief aan de maat, hoewel er sprake is van hoge werkdruk. De voorzieningen zijn voldoende. De cursussen en het curriculum worden systematisch geëvalueerd door de opleidingscommissie en bij problemen wordt adequaat actie ondernomen. Ondanks deze inzet is de uitval in het eerste jaar erg hoog en blijft het rendement van de opleiding met zestig procent onder het facultaire streefniveau. De commissie vindt het te vroeg om te beoordelen of de genomen maatregelen voldoende zullen zijn om het rendement te verbeteren en beveelt de opleiding aan de effecten ervan goed te monitoren.

Het kwaliteitsbeleid en het werk van de opleidingscommissie beantwoorden aan de verwachtingen van de commissie, maar veel ervan staat nog in de steigers. In het algemeen merkt de commissie op dat er in de faculteit weinig gevoel van urgentie lijkt te zijn bij het invoeren van verbeteringen. Het viel haar op dat een groot aantal opmerkingen van de vorige visitatiecommissie (2006) door de huidige commissie onverkort kan worden herhaald.

Ondanks een aantal kritische opmerkingen is de commissie van oordeel dat het programma, de begeleiding en de voorzieningen leiden tot een onderwijsleeromgeving van voldoende niveau. De onderwijsleeromgeving stelt de studenten in staat de beoogde eindtermen te behalen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De faculteit en de examencommissie zijn bezig het universitaire toetsbeleid toe te passen in de verschillende opleidingen. Een aantal concrete zaken, zoals planning van de toetsen en afspraken over termijnen en inzagerecht, is dit jaar ingevoerd. De meeste inhoudelijke zaken staan nog in de steigers. Het betreft de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing en afspraken over de beoordeling van scripties. De commissie adviseert de faculteit en de examencommissie de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen zodat de vergelijkbaarheid van de beoordeling over de opleidingen heen gegarandeerd is.

De toetsen die de commissie tijdens het bezoek heeft ingezien zijn van het vereiste niveau. De commissie heeft voorafgaand aan het bezoek een steekproef van eindwerkstukken met lage en hogere cijfers beoordeeld. Ze is het in de meeste gevallen eens met de cijfers die de docenten eraan hebben toegekend. Bij een aantal taalkundige scripties viel het cijfer van de commissie beduidend lager uit dan dat van de begeleiders van de universiteit. Zij beoordeelde één scriptie als onvoldoende. Bovendien waren van sommige scripties het taalgebruik en de stijl onder de maat. De commissie stelt na nader onderzoek vast dat de scriptie die ze als onvoldoende aanmerkt, als een incident moet worden beschouwd. De commissie adviseert de opleiding wel om aandacht te besteden aan de wetenschappelijke opzet en het taalniveau van alle scripties. Het nieuwe beoordelingsformulier kan hierbij behulpzaam zijn. De commissie concludeert op grond van de beoordeelde scripties dat de beoogde eindtermen van de bacheloropleiding Franse taal en cultuur worden gerealiseerd. De meeste afgestudeerden stromen door naar een masteropleiding en zijn daarvoor voldoende toegerust.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Franse taal en cultuur

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 2 juli 2013

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Th. D'haen', written on a light pink background.

Prof. dr. Th. D'haen
voorzitter

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M.J.H. van der Weiden', written on a light grey background.

Dr. M.J.H. van der Weiden
secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader (zie Bijlage 2). Dit kader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemde-talenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal, en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten volgens het gemeenschappelijke referentiekader allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemde-talenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau van taalvaardigheid verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Studenten leren volgens het referentiekader het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier toe te passen.

In het domeinspecifiek referentiekader zijn de bovenstaande algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken, namelijk:

- kennis;
- vaardigheden/wetenschappelijke vorming;
- academische vaardigheden en attitude;
- afstemming op het afnemend veld.

Daarnaast stelt het domeinspecifiek referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het programma van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De algemene doelstelling van de opleiding is vastgelegd in artikel 3.1 van de OER en weergegeven in de kritische reflectie. Ze is als volgt geformuleerd: “De opleiding beoogt studenten zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig niveau van inzicht en reflectie bij te brengen op het gebied van Franse taalkunde, letterkunde en cultuur dat zij gekwalificeerd zijn voor verschillende masteropleidingen in binnen- en buitenland en in staat zijn tot het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn.”

Bovenstaande doelstelling is uitgewerkt in algemene eindtermen die voor alle bacheloropleidingen gelden. Deze zijn in de bijlage van de kritische reflectie vermeld. In aanvulling op deze algemene eindtermen zijn opleidingsspecifieke eindtermen voor de opleiding Franse taal en cultuur opgenomen. Daarbij is in de kritische reflectie steeds aangegeven in welke cursussen de verschillende eindtermen aan de orde komen.

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de Franse taal en cultuur, waarbij is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur, te weten Franse taalkunde, Franse letterkunde en Franse cultuurkunde.
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur.
5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur.
6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur.
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur.
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur, te weten onderzoeksvaardigheden en productieve en receptieve beheersing van de Franse taal. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Bij eindterm 8 is vermeld welk taalniveau studenten Franse taal en cultuur moeten realiseren: CEFR-niveau C1 voor luisteren, C2 voor lezen, B2 voor gesprek interactie, gesprek productie en schrijven.

De kritische reflectie vermeldt dat de opleiding Franse taal en cultuur aan de UvA bewust niet kiest voor een brede bachelor. In plaats daarvan heeft men gekozen voor een invulling die bestaat “uit een stevig en verplicht taalverwervingsprogramma, een breed letterkunde-, taalkunde- en cultuurkundeprogramma en een keuzeruimte die studenten eventueel met keuzevakken uit het aanbod van Frans kunnen invullen.” De opleiding beschrijft zichzelf als

een klassieke opleiding met een modern karakter. Het moderne komt tot uitdrukking in de aandacht voor bijvoorbeeld recente Franstalige literatuur en de Maghreb, voor medialiteit en materialiteit van literair materiaal en voor internationale uitwisseling. Het beoogde taalverwervingsniveau stelt studenten in staat deel te nemen aan een masteropleiding in Frankrijk of een ander Franstalig land.

De onderwijsvisie van de UvA is gebaseerd op haar profilering als researchuniversiteit. Dat betekent dat de opleiding studenten een uitdagend en ambitieus studieklimaat wil bieden. Het internationale niveau kan volgens de kritische reflectie worden afgemeten aan de overwegend positieve resultaten die Amsterdamse uitwisselingsstudenten aan Franse universiteiten boeken. De commissie acht de internationale contacten een goede basis om de eigen opleiding aan te ijken, maar vindt het daarom te meer teleurstellend dat slechts weinig studenten een buitenlands studieverblijf in hun studie opnemen. Ze adviseert de opleiding het internationaliseringsbeleid met kracht voort te zetten zodat de claim uit de kritische reflectie waargemaakt wordt.

De commissie acht de doelstellingen passend voor een bachelor op dit vakgebied. In de eindtermen komen alle onderdelen van het vak aan de orde. Er is naar het oordeel van de commissie een goed evenwicht tussen de breedte van de discipline en de diepgang.

Niveau en oriëntatie

In tabel 2 van het facultaire rapport van de kritische reflectie (pagina 11) zijn de Dublin-descriptoren gekoppeld aan de algemene en opleidings specifieke eindtermen. De commissie stelt op basis daarvan vast dat de beoogde eindtermen passen bij het domeinspecifieke referentiekader en dat ze overtuigend gebaseerd zijn op de Dublin-descriptoren.

De bacheloropleiding bereidt studenten voor op het volgen van een masteropleiding in binnen- of buitenland. Het gaat daarbij vooral om (onderzoeks)masterprogramma's binnen de taal- en letterkunde, met speciale aandacht voor de educatieve master. Een ander perspectief is de arbeidsmarkt, zowel de publieke als de private sector. Er is een overzicht van stages die de studenten kunnen doen om zich hierop voor te bereiden. Als derde optie noemt de kritische reflectie dat studenten als zzp'er in Frankrijk of met Franse contacten aan de slag kunnen gaan. De commissie vindt dat de opleiding hiermee een goed beeld schetst van de mogelijkheden die het diploma biedt, hoewel een toekomst als zzp'er verder nergens is uitgewerkt. Als de opleiding dit als een serieuze optie beschouwt zal ze er meer aandacht aan moeten besteden in het programma.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de doelstelling van de opleiding past bij het niveau van een afgestudeerde bachelorstudent. De eindtermen laten duidelijk een academisch karakter zien door hun nadruk op de relevante ontwikkelingen in de discipline, de wetenschapsfilosofische achtergronden en de onderzoeksvaardigheden. De aanduiding van de vakken waarin de verschillende eindtermen aan bod komen geeft het vertrouwen dat alle aspecten daadwerkelijk in het programma vertegenwoordigd zijn. Wel merkt de commissie op dat de eindtermen voor alle bacheloropleidingen vrijwel identiek geformuleerd zijn. De faculteit heeft de formulering van de doelstellingen per opleiding kennelijk niet aangegrepen om met elkaar te discussiëren over de profilering van de taal- en letterkundeopleidingen aan de UvA en voor een daarop gebaseerde specifieke programmatische invulling. De commissie beschouwt dit als een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven de opleidingen aan dat ze de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden ze aan dat alle

talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie kan zich hierin vinden.

Conclusie

Bacheloropleiding Franse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 1 als ‘voldoende’.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van het programma

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Per 1 september 2012 wordt daarbij een indeling van 8-8-4 gebruikt. Beide semesters bestaan uit drie blokken van respectievelijk 8, 8 en 4 weken, met een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Docenten zijn nog op zoek naar de beste invulling hiervan. Cursussen hebben een omvang van 6, 12 of 18 EC. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

De propedeuse is opgebouwd uit twee vakkenclusters van 12 EC (in blok 1-2 en 4-5) en twee van 18 EC (gespreid over blok 1-2-3 en 4-5-6), waarin de student kennismaakt met alle facetten van het vakgebied. Een vakkencluster bestaat uit meerdere vakken die met elkaar samenhangen. In de vakkenclusters zijn onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd. Bij de talenopleidingen maken de verplichte inleidingen in de taalwetenschap en de literatuurwetenschap deel uit van de vakkenclusters in het eerste jaar. In het tweede jaar volgen studenten basisvakken met een totaal van 18 EC per semester, die voortbouwen op de propedeuse. Daarnaast volgen ze Wetenschapsfilosofie (12 EC) dat bestaat uit een algemeen hoorcollege en opleidingsspecifieke werkcolleges. In het tweede of derde jaar kiezen de studenten een opleidingsgebonden keuzevak (12 EC). In jaar 3 wordt de bacheloropleiding afgerond met een afstudeertraject van 18 EC, bestaande uit een theoretisch-academisch vak (6 EC) en de scriptie (12 EC). De overige 42 EC (12+12+18) is de profileringsruimte. Daarin kunnen studenten keuzevakken of een minor volgen, een stage lopen of studeren in het buitenland. Een schematisch overzicht van het programma is opgenomen als Bijlage 4.

In de profileringsruimte moeten studenten ten minste 24 EC buiten de eigen opleiding volgen. Op die manier wordt gewaarborgd dat studenten zich breder oriënteren dan alleen het eigen vakgebied. Maximaal 12 EC daarvan mag op propedeuseniveau zijn. Studenten kunnen keuzevakken van een andere opleiding kiezen, mits ze aan de ingangseisen voldoen. Stages en buitenlandverblijf worden gerekend tot onderwijs buiten de eigen opleiding. De faculteit biedt een aantal minoren aan: specialistische, interdisciplinaire, kwalificerende en beroepsgerichte. Deze kunnen de studenten helpen zich voor te bereiden op een bepaalde masteropleiding of een positie op de arbeidsmarkt. Specialistische minoren bieden een verdieping binnen het eigen vakgebied en sluiten aan bij het onderzoek dat binnen het departement plaatsvindt. Studenten die een dergelijke specialistische minor volgen, hoeven daarnaast geen 24 maar 12 EC buiten de opleiding te kiezen.

In het eerste jaar verdiept de student zijn/haar kennis van de Franse taal en cultuur, voortbouwend op de voorkennis uit het vwo. In het eerste semester bestaan de vakkenclusters van 12 EC uit Maîtrise du français 1A en 1B en in het tweede semester uit

Maîtrise du français 1C en 1D. Het vakkencluster van 18 EC van het eerste semester omvat La France contemporaine (6 EC) in het eerste blok, en Le français dans tous ses états (7 EC) en Inleiding taalwetenschap (5 EC) in het tweede en derde blok. Het tweede semester is vergelijkbaar ingericht: La République triomphante: La France à partir de 1870 et Les Français (6 EC) in blok 4 en La littérature et le 20e, 21e siècles (7 EC) en Inleiding literatuurwetenschap (5 EC) in blok 5 en 6.

In het tweede jaar volgt een verdere verdieping in de Franse taal- en letterkunde en in de taalvaardigheid. Bij de taalkunde gaat het om het Franse lexicon en de taalstructuren, bij letterkunde om een overzicht van de literatuurgeschiedenis. In het derde jaar komen meer theoretisch-academische vakken aan de orde. De student sluit de bacheloropleiding af met een scriptie. De keuze van het onderwerp is in principe vrij. De kritische reflectie benoemt de spanning die er bestaat tussen enerzijds het vereiste wetenschappelijke niveau en abstractie en anderzijds de haalbaarheid om de scriptie binnen de afgesproken termijn af te ronden. De scriptie wordt beoordeeld door de begeleidende docent in overleg met een tweede lezer. De commissie meent dat de inzet van een tweede lezer cruciaal is om de gesignaleerde spanning goed in het oog te houden.

De Faculteit der Geesteswetenschappen heeft vastgesteld dat er problemen zijn met de taalvaardigheid van eerstejaarsstudenten. Het blijkt dat ongeveer twintig procent van de studenten moeite heeft met het schrijven en interpreteren van wetenschappelijke teksten. Om deze problemen op te lossen, is de faculteit begonnen met een verplichte taaltoets voor alle eerstejaarsstudenten. Studenten die hierop onvoldoende scores, zijn verplicht een taalvaardigheidscursus te volgen. De commissie is van mening dat het taalbeleid van de faculteit een goede manier is om ervoor te zorgen dat alle studenten een basisniveau van taal- en schrijfvaardigheid bereiken. In de gesprekken over Franse taal en cultuur is dit thema niet aan de orde gekomen.

Excellente studenten kunnen in het tweede jaar geselecteerd worden voor het facultaire honoursprogramma. Zij behalen 30 EC extra: een gemeenschappelijk vak Digital Humanities, een researchpracticum (12 EC) en een verzwaarde scriptie (18 EC extra). Daarin raken ze vertrouwd met aspecten van wetenschappelijk onderzoek en kunnen ze zich voorbereiden op het doorstromen naar een onderzoeksmaster.

De studenten met wie de commissie tijdens het bezoek heeft gesproken waarderen de opbouw van het programma met eerst het accent op taalverwerving en daarna op de inhoud. Het programma heeft volgens de docenten een beproefde opbouw van taalkunde, letterkunde (waarbij alle eeuwen aan de orde komen), cultuurkunde en taalverwerving. De commissie deelt dit positieve oordeel. Ze herkent in de programmaopbouw van de bacheloropleiding Franse taal en cultuur een duidelijke lijn, gericht op taalverwerving en systematisch onderwijs in de taalkunde en in de letterkunde.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een onderwijsvisie geformuleerd. Het onderwijs moet zich richten op academische vorming, research-intensief zijn en uitgaan van activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie bij het lidmaatschap van de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het lezen van de kritische reflecties en tijdens het bezoek is het de commissie echter opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair of opleidingsniveau is uitgewerkt. Op docentniveau lijkt men zich niet bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie. Uit de gesprekken met de bachelorstudenten krijgt de commissie de indruk dat het programma beslist uitdagender zou

mogen zijn. Enthousiaste en ambitieuze studenten worden in de programma's op dit moment niet geaccommodeerd. Individueel lossen zij dit op door een tweede studie of meer keuzevakken te volgen, maar de commissie meent dat de grote aantallen studenten die hiervoor kiezen laten zien dat de opleidingsprogramma's zelf veeleisender zouden moeten zijn. Dit geldt ook voor de opleiding Franse taal en cultuur.

Overigens merkt de commissie op dat de ambities van een researchuniversiteit nauw samenhangen met de beschikbare staf. De terugloop in het aantal hoogleraren en het grote aandeel tijdelijk personeel kunnen op den duur een negatief effect hebben op de academische statuur van de opleidingen en op het studieklimaat. De opleiding Franse taal en cultuur heeft, in tegenstelling tot een aantal andere opleidingen, wel een 'eigen' hoogleraar, waardoor het probleem zich hier wat minder nijpend voordoet.

Vanaf het begin worden alle colleges in het Frans gegeven. Didactisch gezien werkt men bij het taalvaardigheidsonderwijs van receptie naar productie. Bij letterkunde en cultuurkunde gaat de inhoud van het heden naar het verleden, van het bekende naar het minder bekende. De kritische reflectie vermeldt dat bij het taalverwervingsonderwijs gebruik wordt gemaakt van moderne didactische concepten. Alle studieonderdelen maken gebruik van de mogelijkheden van Blackboard. De commissie heeft hierover geen klachten gehoord. In de colleges taalkunde en letterkunde worden de basiskennis en elementaire vaardigheden gekoppeld aan onderzoeksmethoden, theorievorming en de huidige stand van zaken in de wetenschap. De gehanteerde werkvormen zijn een mix van hoorcolleges en werkgroepen. Daarbij wordt van de studenten een actieve voorbereiding en inzet verwacht. Bij de hoorcolleges gebeurt dit door het houden van referaten. Studenten vinden de omvang van de werkgroepen van ongeveer vijftien studenten goed werkbaar. De commissie is van mening dat de gehanteerde werkvormen adequaat zijn voor de nagestreefde leerdoelen.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

In de kritische reflectie is aangegeven welke cursussen bijdragen aan het realiseren van de verschillende doelstellingen. De studenten gaven in het gesprek met de commissie aan dat ze de breedte van de opleiding waarderen. Er zijn meer mogelijkheden dan ze zich vooraf hadden voorgesteld. Ze kunnen niet alleen in het onderwijs aan het werk, maar ook in het bedrijfsleven als contactpersoon met Franse contacten of als vertaler. De docenten bevestigen dat de opleiding veel werk maakt van contacten met bedrijven en op die manier vrij veel aanbiedingen voor stagemogelijkheden krijgt. Het lopen van een stage wordt actief bevorderd en ondersteund. Voor één van de studenten was het sterke accent op taalverwerving het argument om voor de opleiding aan de UvA te kiezen. De commissie vernam met instemming dat studenten het niveau van het programma als academisch beoordelen.

De faculteit heeft goede voorzieningen om een buitenlandverblijf voor studenten te faciliteren, zoals ook door de studenten wordt bevestigd. Met name voor de talenopleidingen is een verblijf in het buitenland feitelijk onmisbaar. De studenten Frans lieten de commissie weten dat volgens hen meer dan de helft van de studenten een buitenlands studieverblijf overweegt. De commissie vraagt zich af of zij dat ook daadwerkelijk gaan doen. De faculteit heeft namelijk informatie verschaft over de feitelijke aantallen studenten Frans die meedoen aan Erasmusuitwisseling. In het afgelopen jaar waren dat er zeven, met een totaal aan veertig maanden. Dit aantal is laag wanneer het wordt afgemeten aan de instroomaantallen (ruim twintig per jaar). Als de cijfers worden gerelateerd aan de aantallen herinschrijvers ziet het beeld er mogelijk gunstiger uit. De commissie adviseert de faculteit te blijven inzetten op een actief internationaliseringsbeleid en alle studenten te stimuleren een periode in het buitenland te studeren.

Wetenschappelijke vorming

De bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde hebben een academische oriëntatie. De commissie is van mening dat deze oriëntatie voldoende zichtbaar is in de curricula. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om Onderzoeksvaardigheden, Academisch schrijven en Wetenschapsfilosofie te volgen. Veel docenten zijn betrokken bij onderzoek en dragen hun enthousiasme in het onderwijs over op de studenten.

De onderdelen Onderzoeksvaardigheden en Academisch schrijven zijn in de meeste bacheloropleidingen, ook bij Franse taal en cultuur, geprogrammeerd in het eerste jaar en geïntegreerd in andere vakken. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan tevreden te zijn over dit geïntegreerde vaardighedenonderwijs. Er is een duidelijke handleiding beschikbaar voor het schrijven van werkstukken. De nadruk ligt op het weergeven van een eigen visie en er wordt strikt gelet op het voorkomen van plagiaat. De commissie heeft vastgesteld dat er een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de toetsing van inhoudelijke componenten en de toetsing van vaardigheden.

Ook Wetenschapsfilosofie maakt onderdeel uit van het verplichte programma voor alle bachelorstudenten. Dit vak is geprogrammeerd in het eerste semester van het derde jaar. Studenten die naar het buitenland gaan kunnen dit vak echter ook in het tweede jaar volgen. Wetenschapsfilosofie bestaat uit een algemeen deel (5 EC) en een specifiek deel (7 EC). Het algemene deel wordt gevolgd door alle studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen en bestaat uit hoorcolleges. Het specifieke deel wordt door de opleidingen verschillend ingevuld. Uit de gesprekken met studenten blijkt dat zij het specifieke onderdeel waarderen. Het algemene deel ervaren zij echter als breed; studenten vinden het moeilijk om de stof te koppelen aan de leerdoelen van hun eigen opleiding. De commissie is van mening dat een filosofisch vak voor veel studenten weliswaar moeilijk is maar vindt het een belangrijk onderdeel van de opleiding. De commissie vernam dat er regelmatig overleg gevoerd wordt met de betrokken docenten van de capaciteitsgroep Wijsbegeerte. De opzet is om tot een zo goed mogelijke afstemming te komen tussen het algemene deel en het opleidings specifieke deel. De commissie beveelt aan dit overleg voort te zetten en daarbij de evaluatieresultaten van beide cursusdelen te benutten.

Studielast en studeerbaarheid

De voltijdse instroom bij de opleiding Franse taal en cultuur is jaarlijks ongeveer twintig studenten. Ongeveer de helft daarvan komt rechtstreeks uit het vwo. Een derde tot de helft van de vwo-instroom valt in het eerste jaar uit. Om toegelaten te worden tot het tweede studiejaar mag een eerstejaarsstudent maximaal twee studieonderdelen van 6 EC, maximaal één onderdeel van 12 EC of maximaal één studieonderdeel van 18 EC niet behaald hebben. Van de herinschrijvers behaalt ongeveer zestig procent na vier jaar het bachelordiploma. De kritische reflectie beoordeelt op basis hiervan de selecterende werking van de propedeuse als goed en verwacht dat de universitaire norm van zeventig procent bachelorrendement haalbaar zal zijn met de nieuwe opzet van het studieprogramma. De commissie meent dat dit laatste een realistische verwachting is. Ze adviseert de opleiding wel te bezien of de voorlichting verbeterd kan worden zodat de uitval in het eerste jaar gereduceerd wordt.

Volgens de studenten vinden de meesten vooral de studielast van de taalverwerving pittig. Toch besteedt vrijwel niemand de ingeplande veertig uur per week aan de studie. Ouderejaarsstudenten vonden de studielast van het programma onevenwichtig gespreid. Dit werd mede veroorzaakt doordat docenten niet goed op de hoogte waren van de andere vakken die tegelijkertijd werden gegeven. Met de nieuwe structuur (8-8-4) en de resulterende concentratie op maximaal twee vakken is dat verbeterd. Het vak Wetenschapsfilosofie wordt

door veel studenten als struikelblok ervaren, vooral het algemene deel dat door de afdeling Wijsbegeerte wordt verzorgd. Het vereist een andere manier van denken die niet iedereen even gemakkelijk afgaat. Zoals hierboven reeds vermeld vindt de commissie dit vak daarom des te belangrijker: het past bij uitstek bij een onderzoeksgeoriënteerde opleiding die studenten uitdaagt verder te kijken.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

De personele bezetting van de opleidingen Taal- en Letterkunde wordt ingegeven door het facultaire leerstoelenplan, het uhd-beleid en het beleid van Taal- en Letterkunde voor ud- en docentbenoemingen. In het leerstoelenplan en het uhd-beleid heeft de faculteit ervoor gekozen om de koppeling tussen een leeropdracht aan een disciplinair specialisme te verlaten. Er is gekozen voor een opzet met vijf taalkundige en zeven letterkundige leerstoelen.

Taalkunde:

- taalverwerving;
- het Germaanse taalgebied;
- theoretische taalkunde;
- de fonetische wetenschappen;
- het Romaanse taalgebied.

Letterkunde:

- postkoloniale literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ICG);
- klassieke talen en culturen;
- literatuurtheorie;
- middeleeuwse en vroegmoderne literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ASCA);
- Slavische literatuur en cultuur.

Met een flankerend uhd-beleid probeert de faculteit ervoor te zorgen dat de belangrijkste gebieden binnen Taal- en Letterkunde voldoende door senioronderzoekers zijn afgedekt. In het beleid van ud-benoemingen wordt daarnaast zo veel mogelijk gekozen voor docenten met dubbele competenties die bij wisselende studentenbelangstelling ook elders in het departement inzetbaar zijn.

De commissie heeft het facultaire leerstoelenplan bestudeerd en hierover gesproken met het management en met docenten. Het management lichtte toe dat er lange tijd sprake is geweest van overbestaffing, maar dat de personeelsbezetting op dit moment in balans is. Zij stelt alles in het werk om met de beschikbare financiële middelen te komen tot een inhoudelijk en organisatorisch adequate bestaffing. De commissie heeft begrip voor financiële beperkingen en de veranderende studentenvraag. De commissie stelt tegelijkertijd vast dat de keuze voor interdisciplinaire leerstoelen ertoe leidt dat bepaalde disciplinaire vakgebieden op dit moment een boegbeeld missen. Zij hoopt dat hiervoor in de toekomst oplossingen zullen worden gezocht.

Uit de gesprekken met docenten van verschillende opleidingen is gebleken dat zij een hoge werkdruk ervaren. Dit wordt bevestigd door de uitkomsten van de UvA Medewerkersmonitor 2012. De hoge werkdruk en het grote aantal tijdelijke contracten van docenten Taal- en

Letterkunde baren de commissie zorgen. Het management gaf tijdens het bezoek aan dat de meeste docenten een tijdelijk contract krijgen aangeboden voor meerdere jaren. Het inhuren van docenten op het laatste moment wordt zoveel mogelijk vermeden, maar kan niet altijd worden voorkomen. Het management streeft ernaar om niet meer dan twintig procent van haar personeelsleden in tijdelijke dienst aan te nemen.

De werkdruk van docenten heeft de aandacht van het management. Bij een aantal opleidingen zijn concrete maatregelen genomen om de werklast van vaste docenten te verminderen door taken over te hevelen naar het tijdelijke personeel. Een voorbeeld hiervan is de scriptiebegeleiding. Uit gesprekken met docenten blijkt echter dat de werklast voor vast en tijdelijk personeel hoog blijft. De commissie ziet hierin een risico voor de kwaliteit van het onderzoek en uiteindelijk ook het onderwijs.

De staf van de opleiding Franse taal en cultuur bestaat uit een hoogleraar, een uhd, vier ud's en twee docenten taalvaardigheid. Bij de disciplines die zij vertegenwoordigen is het aandeel taalkunde ondervertegenwoordigd. Met uitzondering van de taaldocenten zijn alle stafleden gepromoveerd en actief in onderzoek. De commissie stelt vast dat het aantal docenten met een onderwijskwalificatie in de faculteit, ook bij Franse taal en cultuur, laag is. In de kritische reflectie wordt aangegeven dat ernaar gestreefd wordt om uiteindelijk een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend gepromoveerden met een onderwijskwalificatie. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie is positief over de stappen die op dit punt worden ondernomen en beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren.

Studiebegeleiding

De faculteit heeft met het CvB een prestatieafspraken gemaakt dat per 2014 een studierendement van zeventig procent wordt behaald in de nominale studietijd + 1. Om dat te realiseren zet de faculteit een pakket aan maatregelen in. In het gesprek met de commissie liet het management weten dat het gaat om voorlichting, een intakegesprek, de inzet van tutores, verhoging van het aantal contacturen en de nieuwe jaarindeling van 8-8-4. In de voorlichting is 'verwachtingenmanagement' het doel, namelijk door te zorgen dat aankomende studenten een realistisch beeld hebben van de opleiding waaraan ze gaan beginnen. Aan het begin van de opleiding krijgen alle studenten elektronisch een intakeformulier, op basis waarvan gemonitord wordt of studenten 'op hun plek zitten'. Deze informatie wordt ook benut tijdens de tutorgesprekken. Alle studenten hebben in het eerste jaar een tutor die ten minste tweemaal een gesprek met hen voert. De studenten met wie de commissie sprak zagen de tutorgesprekken vooral als iets voor studenten die problemen hebben. Naar het oordeel van de commissie zou een tutor de studenten ook kunnen helpen bij het nader invullen van het studieprogramma in het tweede en derde jaar, uitgaande van de interesses en capaciteiten van de student.

Met inhoudelijke vragen en voor hulp bij de planning van hun studietrajecten kunnen studenten in het eerste jaar een beroep doen op de tutor en in de latere jaren op de studiebegeleider. In het voorjaar van de propedeuse krijgen studenten voorlichting over de opbouw van het tweede en derde jaar en de keuzemogelijkheden daarin. Met persoonlijke vragen en problemen kunnen studenten terecht bij de studieadviseur. Studenten met studieovertraging worden door de studieadviseur uitgenodigd voor een gesprek. De studieadviseurs vangen vaak al in een vroeg stadium signalen op van mogelijke problemen en vormen een communicatiekanaal tussen de studenten en de examencommissie. De commissie is van mening dat dit geheel aan afspraken een dekkend systeem van studiebegeleiding vormt.

De opleiding verwacht dat het verhogen van de contacttijd en de nieuwe jaarindeling waarin een student maximaal twee vakken tegelijk volgt, de studenten zullen stimuleren tot een regelmatig werkritme. De afgesproken minimumuren worden in veel opleidingen, ook bij Franse taal en cultuur, nog niet gerealiseerd. Er is een monitorgroep ingesteld om het effect van de nieuwe jaarindeling te volgen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen zal bijdragen aan een hoger rendement. Ze vindt het nu echter nog te vroeg om te kunnen beoordelen of het voldoende is.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

Blackboard is de elektronische leeromgeving voor alle cursussen. Dit wordt benut voor berichten van docenten over de colleges, documenten, presentaties en voorbeeldtoetsen. Ook informatie over stagemogelijkheden wordt bij de opleiding Frans via Blackboard bekendgemaakt. Ten tijde van het visitatiebezoek was de cursusinformatie in Blackboard niet compleet. Desgevraagd gaf de opleiding aan dat dit zeker niet de bedoeling was. Naar het oordeel van de staf was er waarschijnlijk sprake van een zekere achterstand doordat veel cursussen in meer of mindere mate herzien moesten worden in verband met de herprogrammering, de invoering van de 8-8-4-structuur. De bibliotheekvoorzieningen zijn adequaat en up-to-date. Er is een actieve studievereniging die verschillende activiteiten organiseert. Dit gebeurt in goed overleg met de staf zodat de studiereizen ook in het nieuwe jaarrooster ingepast kunnen worden.

Elke bacheloropleiding bij de Faculteit der Geesteswetenschappen beschikt over een opleidingscommissie (oc). De meeste commissies zijn samengesteld uit drie studenten (uit elk jaar één) en drie docenten. Bij sommige opleidingen zijn ook uhd's of hoogleraren betrokken. De meeste leden hebben meerdere jaren zitting in de oc, wat zorgt voor continuïteit. De continuïteit wordt daarnaast bevorderd door een oc-handleiding en een FAQ over de werking van de oc. Bij de oc Frans is het niet moeilijk nieuwe studentleden te vinden, mede doordat zij goed contact weten te onderhouden met hun achterban, onder andere via de studievereniging.

Onder normale omstandigheden komt de oc minimaal vier keer per jaar bij elkaar, maximaal zes keer. Dit jaar is de agenda wat voller, de omschakeling naar het 8-8-4-systeem vraagt veel aandacht van alle betrokkenen. Daarom zijn ook de evaluaties in het lopende jaar heel belangrijk. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de zwaarte en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

De belangrijkste taken van de oc zijn de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten (ook tussentijds). Bij klachten en signalen onderneemt de oc Frans (in de persoon van de voorzitter) ook tussentijds actie. Advisering vooraf speelt bij het vaststellen van de studiehandleidingen een rol. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan. De oc heeft adviesrecht over het Onderwijs- en Examenreglement (OER). De leden gaven aan dat er op grond van het oc-advies zaken in de OER zijn aangepast.

Een aandachtspunt is de respons bij het invullen van enquêtes. Deze respons was in het verleden bij veel opleidingen slecht, ook bij Frans. Inmiddels is faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q. UvA Q verzamelt door middel van verschillende digitale formulieren informatie over vakken, studentenoordelen en ervaringen van docenten. Deze informatie wordt samengebracht in heldere rapportages. Het biedt oc's de mogelijkheid om verschillen in waardering tussen cursussen te signaleren en daarop actie te ondernemen.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's heeft de commissie geconstateerd dat deze studenten en docenten voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De betrokken studenten en docenten konden ook voorbeelden noemen van veranderingen die mede door hun toedoen waren doorgevoerd.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de onderwijsleeromgeving de studenten in staat stelt de beoogde eindtermen te behalen en concludeert dat dit het geval is. Het geheel van de vakken biedt studenten een breed overzicht van de Franse taalkunde, letterkunde en cultuurkunde, waarbij van het bekende naar het minder bekende wordt gewerkt. Het taalverwervingsonderwijs bouwt de beheersing van het Frans gedurende de bacheloropleiding op. In de profileringsruimte krijgen de studenten de gelegenheid zich voor te bereiden op de master of het werkveld van hun keuze. In de bachelorscriptie kunnen studenten laten zien dat ze de beoogde leerdoelen in samenhang hebben bereikt. De commissie is van oordeel dat het programma systematisch is opgebouwd en alle noodzakelijke onderdelen omvat.

De integratie van de algemene academische vaardigheden en van de inleidingen taal- en literatuurwetenschap in de vakinhoudelijke vakken vindt de commissie een sterk punt. De commissie waardeert de opzet van het vak Wetenschapsfilosofie. Veel studenten vinden dit een moeilijk vak, vooral het algemene gedeelte. Naar het oordeel van de commissie is dit grotendeels eigen aan het vak en op zich niet meteen reden om de inhoud te veranderen. Wel meent de commissie dat overleg met Wijsbegeerte nodig blijft om dit studieonderdeel goed af te blijven stemmen op de behoeften van studenten Taal- en Letterkunde.

De opzet en organisatie van het programma zijn erop gericht de studenten vanaf het begin 'onder te dompelen' in het Frans en hen door de 8-8-4-structuur tot een geregeld werkritme aan te zetten. Het didactisch concept (van receptie naar productie en van bekend naar minder bekend) is herkenbaar in het programma. De kleinschaligheid en de werkgroepen stimuleren de studenten tot een actieve inzet. Het is de commissie opgevallen dat relatief veel studenten een tweede studie volgen. Dit moet voor zeer goede studenten zeker mogelijk blijven. De commissie vindt echter dat het programma voor het merendeel van de studenten zo uitdagend moet zijn dat er daarnaast geen tweede studie gevolgd kan worden. Het programma moet van zichzelf voldoende ambitieus en intensief zijn.

Het docentenkorps is kwalitatief en kwantitatief aan de maat. De docenten en de tutores zorgen voor een goede begeleiding van de studenten. Er is een actieve studievereniging die goed samenwerkt met de stafleden. De uitval in het eerste jaar is desondanks verontrustend hoog en het studierendement is onvoldoende. Het effect van de nieuwe facultaire maatregelen, waaronder gerichte voorlichting, versterking van het tutoraat en de nieuwe programmastructuur, kan nog niet beoordeeld worden. Wel is het te verwachten dat de concentratie op maximaal twee vakken zal bijdragen aan een evenwichtige verdeling van de studielast en daardoor aan een hoger studierendement. De commissie benadrukt dat een hoger rendement ook samenhangt met een ambitieuze studiecultuur en met het stellen van hoge eisen. Ze beveelt de opleiding aan dit in het programma tot uitdrukking te laten komen.

De commissie is van oordeel dat de voorzieningen adequaat zijn en dat de kwaliteitszorg serieus wordt aangepakt. De opleidingscommissie functioneert goed. De commissie vindt dat de faculteit voortvarender had kunnen werken aan de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie. Er is veel nieuw beleid in gang gezet per 2012, maar de effecten daarvan kunnen nog niet worden beoordeeld.

Conclusie

Bacheloropleiding Franse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 2 als ‘voldoende’.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd waarin is aangegeven aan welke 22 randvoorwaarden een toetsbeleid van de UvA moet voldoen. De faculteit heeft op basis hiervan een toetsbeleid uitgewerkt en in juni 2012 vastgesteld. In de kritische reflectie wordt beschreven dat een aantal zaken in dit toetsbeleid bijzondere aandacht krijgt:

- de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen;
- transparantie van de beoordelingscriteria en procedures;
- een goede spreiding van de toetsmomenten;
- kwaliteitsborging van de toetsen;
- controleerbaarheid door heldere afspraken over peer review en bewaartermijnen;
- deskundigheidsbevordering.

Met ingang van september 2012 is getuige de kritische reflectie vooral een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht: er zijn minimaal twee toetsen per 6 EC. Ook zijn er afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist 'Toetsen en beoordelen' gemaakt die de docenten op een overzichtelijke manier presenteert waar vooraf, tijdens en na een toets op gelet moet worden. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen checken op plagiaat. De commissie adviseert om systematisch en in ieder geval steekproefsgewijs hiermee de scripties op plagiaat te controleren.

De examencommissie die verantwoordelijk is voor de bacheloropleidingen van het departement Taal- en Letterkunde vermeldde tijdens het bezoek dat er met ingang van het lopende studiejaar verdere stappen zijn gezet. Voor elk vak moeten de verantwoordelijke docenten in februari/maart een cursusdossier inleveren bij de examencommissie, inclusief de te verstrekken opdrachten en de verwachte uitwerking. De leden van de examencommissie beoordelen de kwaliteit van deze cursusdossiers. De commissie beschouwt dit als een intensieve vorm van kwaliteitscontrole die de opleidingen een goed inzicht zal verschaffen in de kwaliteit van het geboden onderwijs. De examencommissie heeft voor zichzelf voor de komende tijd een ambitieuze werkagenda gesteld die veel van de afzonderlijke leden vraagt. De commissie ondersteunt dit van harte en hoopt dat het ambtelijke secretariaat hierbij de nodige ondersteuning kan bieden.

De commissie heeft een aantal gemaakte toetsen van de opleiding Franse taal en cultuur ingezien en zich een oordeel gevormd over het niveau van de toetsen en de wijze van beoordeling en feedback. De commissie vindt beide adequaat.

Voor de beoordeling van scripties zijn nadere afspraken gemaakt. Met ingang van dit jaar wordt elke bachelorscriptie beoordeeld door de begeleider en een tweede lezer. Er is een scriptiehandleiding opgesteld die voor de studenten aan het begin van hun afstudeertraject beschikbaar is. Hierin is ook het formulier met de te beoordelen criteria opgenomen. Het formulier bevat bij de meeste opleidingen, ook bij Franse taal en cultuur, acht criteria: wetenschappelijkheid, taalvaardigheid en stijl, opbouw en structuur van het betoog, bronnen- en materiaalbehandeling, creativiteit, zelfredzaamheid en zelfstandigheid, uiterlijke verzorging en omvang. De weging van de criteria kan per opleiding binnen facultair aangegeven marges variëren. Per criterium wordt een korte verantwoording verwacht.

Op de achterkant van het beoordelingsformulier is aangegeven wat de betekenis is van de verschillende cijfers. Ook hierin zijn verschillende uitwerkingen per opleiding toegestaan. De examencommissie gaf aan dat het bewust beleid is om op basis van bestaande praktijken geleidelijk tot stroomlijning te komen en dat de bestaande verschillen in uitwerking tussen opleidingen slechts nuances betreffen. De commissie is zich ervan bewust dat invoering van opleidingsoverstijgend beleid niet altijd enthousiast ontvangen wordt, maar kan zich toch niet vinden in de gemaakte keuzes. In haar ogen betreffen de verschillen in de duiding van cijfers en de weging van beoordelingscriteria meer dan nuances. Een 7 bij Engels heeft bijvoorbeeld een duidelijk andere betekenis dan bij andere opleidingen. Dat heeft tot gevolg dat studenten van verschillende opleidingen niet op een eenduidige manier worden beoordeeld. Dat kan ook de verklaring zijn voor een aantal verschillen in becijfering tussen de commissie en de opleiding. De commissie merkte deze verschillen op bij de steekproeven van scripties die ze beoordeeld heeft.

Gerealiseerd eindniveau

De commissie heeft in eerste instantie vier bachelorscripties gelezen. Bij een aantal taalkundige scripties was het oordeel van de commissie beduidend lager en in één geval vond de commissie de scriptie onvoldoende. In dat geval was namelijk geen sprake van een onderzoek met een duidelijke vraagstelling maar betrof het veeleer een beschrijving van een beperkte set waarnemingen waaraan te vergaande conclusies werden verbonden. De zwakke vraagstelling, de lange aanloop en de beperkte 'analyse' maken deze scriptie in de ogen van de commissie onvoldoende. Vervolgens heeft de commissie nog zes scripties gelezen. Bij die nadere selectie stelde de commissie vast dat haar oordelen goed overeenkomen met de becijfering door de staf. Het viel de commissie wel op dat het taalgebruik en de stijl van het Frans in een aantal scripties nauwelijks aan de maat waren. Hoewel dit naar het oordeel van de commissie niet leidt tot een onvoldoende beoordeling van de scripties omdat het in andere opzichten adequate wetenschappelijke werkstukken zijn, adviseert de commissie wel dat de docenten bij de begeleiding en beoordeling van scripties goed op de taalvaardigheid van de studenten letten.

Samenvattend oordeelt de commissie op grond van het totaal van de bestudeerde eindwerkstukken dat de scripties het vereiste bachelorniveau laten zien. Zoals gezegd adviseert de commissie de opleiding wel om aandacht te besteden aan de vereiste wetenschappelijke opzet en het taalvaardigheidsniveau van de scripties en aan een uniforme beoordeling ervan. De nieuwe maatregelen (scriptiehandleiding, twee beoordelaars, gesystemiseerd beoordelingsformulier met ijkingscijfers) kunnen hieraan een bijdrage leveren.

Een andere graadmeter voor het gerealiseerde niveau is de doorstroom naar verschillende masterprogramma's. De kritische reflectie rapporteert dat de bachelorgediplomeerden nog iets te weinig eindigen bij onderzoeksmasters maar zeker in voldoende mate bij de educatieve

masterprogramma's. Er zijn geen gegevens vermeld over hun succes in die masterprogramma's. Evenmin is er onderzocht waar alumni in de beroepspraktijk terecht komen, maar de opleiding vermeldt in de kritische reflectie dat ze de indruk heeft dat afgestudeerden gemakkelijk een functie in de publieke of private sector vinden of aan de slag gaan als ondernemer of zzp'er. Wat betreft taalvaardigheid doen de alumni het volgens de kritische reflectie relatief goed bij de internationaal erkende DELF-examens (Diplome d'Étude de Langue Française). De commissie heeft deze informatie tijdens het bezoek niet kunnen verifiëren. Ze beveelt de opleiding aan contact te onderhouden met de alumni en informatie over hun ervaringen te benutten bij de opleiding.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de toetsen een goede weergave zijn van het bereikte niveau, zowel van afzonderlijke cursussen als van de opleiding als geheel. Ze stelt vast dat de toetsen aan de kwaliteitsnormen voldoen. Ze passen bij de beoogde leerdoelen en zijn goed geconstrueerd. Studenten ontvangen vooraf en achteraf voldoende informatie over de wijze van toetsing, beoordeling en feedback. Er zijn regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden.

De commissie vindt dat er aanzetten zijn tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel nog in praktijk moet worden gebracht. De congruentie tussen leerdoelen en toetsing per cursus wordt binnenkort aan de hand van de cursusedossiers door de examencommissie beoordeeld. De commissie beveelt de examencommissie aan om toe te zien op een goede implementatie van de afspraken ten aanzien van de scriptiebeoordeling. Aanpassingen om tegemoet te komen aan de eigenheid van een bepaalde opleiding zijn wellicht begrijpelijk maar ondergraven de gezamenlijkheid en maken het onmogelijk om de oordelen over de opleidingen heen met elkaar te vergelijken. Bij Frans was dit overigens niet aan de orde.

De commissie heeft aan de hand van een steekproef van bachelorscripties onderzocht of het beoogde eindniveau, zoals geformuleerd bij Standaard 1, gerealiseerd wordt en stelt vast dat dit het geval is. Ze is op basis van nader onderzoek van oordeel dat de taalkundige scriptie met een onvoldoende wetenschappelijk karakter als een incident beschouwd moet worden en geen afbreuk doet aan het academische niveau van de opleiding. Omdat de becijfering van de commissie ook bij een aantal andere scripties lager lag dan die van de docenten, beveelt de commissie de opleiding verder aan om systematisch aandacht te besteden aan een meer kritische en uniforme scriptiebeoordeling.

Conclusie

Bacheloropleiding Franse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot het oordeel dat de bacheloropleiding Franse taal en cultuur op de drie standaarden aan de eisen voldoet. De doelstellingen van de opleiding, zoals geformuleerd in de beoogde eindtermen, zijn van het vereiste niveau en passend voor het wetenschapsgebied. De opzet en organisatie van het onderwijsprogramma zijn doordacht en de bijbehorende begeleiding en voorzieningen stellen de studenten in staat de beoogde leerdoelen te realiseren. Aan de hand van de toetsen en scripties stelt de commissie vast dat er een academisch niveau wordt behaald en dat de opleiding de studenten adequaat voorbereidt op hun verdere carrière.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Franse taal en cultuur* als ‘voldoende’.

VI: Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur aan de Universiteit van Amsterdam. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflectie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleiding zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en concludeert dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

De onderwijsvisie van de UvA beoogt een ambitieuze en uitdagende leeropleiding te creëren, in aansluiting op haar profilering als researchuniversiteit. De bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) leidt studenten op die een diepgaande kennis hebben van het vakgebied in alle aspecten: taalverwerving, taalkunde, letterkunde en cultuur. De opleiding kenmerkt zichzelf als veelzijdig en biedt mogelijkheden voor een vergaande specialisatie.

De bacheloropleiding legt de basis voor een vervolgstudie op masterniveau en voor werkomgevingen waarin academische kennis en vaardigheden van belang zijn. Daartoe zijn eindtermen geformuleerd die aangeven welke kennis en inzichten studenten moeten verwerven, toepassen, onderzoeken en beoordelen. Daarnaast moeten studenten vaardigheden beheersen om met vakgenoten en anderen te kunnen communiceren over de discipline en moeten ze in staat zijn zich verder te ontwikkelen. De eindtermen sluiten aan op wat voor bacheloropleidingen in de Dublin-descriptoren staat beschreven.

De commissie is van oordeel dat de beoogde eindtermen passen bij wat op dit wetenschapsgebied verwacht mag worden. Op basis van de doelstellingen verwacht de commissie dat de afgestudeerden zich een goede plek kunnen verwerven in een masteropleiding of op de arbeidsmarkt. De balans tussen beoogde breedte en diepgang is adequaat. Doordat de beoogde eindtermen voor alle opleidingen grote overeenkomsten vertonen kreeg de commissie de indruk dat het formuleren van de doelstellingen en eindtermen door de opleidingen niet is benut als start van een inhoudelijke discussie over de richting en de profilering van de opleidingen. De commissie vindt dit een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven de opleidingen aan dat ze de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden ze aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie kan zich hierin vinden.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur bestaat uit 180 EC, verspreid over drie cursusjaren. Elk jaar bestaat uit twee semesters van 8+8+4 weken waarin vakken en vakkenclusters van 6, 12 of 18 EC worden aangeboden. In de blokken van acht weken volgt een student maximaal twee vakken tegelijkertijd. De blokken van vier weken betreffen één

vak en zijn altijd een vervolg van een vak dat in een eerder blok is begonnen. In dat blok wordt meestal gewerkt aan een presentatie of een uitgebreid schriftelijk werkstuk. Het hoofdvak beslaat 138 EC en de resterende 42 EC zijn bestemd voor de profileringsruimte die door elke student naar keuze wordt ingericht.

De student krijgt vakken in de Italiaanse cultuur, de taalkunde en de letterkunde. Daarbij streeft de opleiding naar samenhang tussen het onderzoek van de docenten en het onderwijs en naar integratie van het taalvaardigheidsonderwijs in de vakken. In de propedeuse zijn alle vakken verplicht, in het tweede en vooral in het derde jaar is er ruimte voor keuzecursussen. De opleiding heeft zes profileringstrajecten geformuleerd. Twee daarvan bereiden voor op een wetenschappelijke loopbaan, terwijl de vier andere zich richten op beroepenvelden, zoals politiek, journalistiek en vertalen. De commissie vindt dat deze trajecten de studenten goed houvast bieden bij de invulling van hun studie.

De taalverwervingscursussen lopen door het hele curriculum heen en zijn vanaf het tweede jaar geïntegreerd in de vakinhoudelijke cursussen. Vanaf dat moment krijgen studenten namelijk al het onderwijs in het Italiaans aangeboden. Op die manier behalen ze het vereiste ERK-niveau (Europees Referentiekader). Ook de inleiding taalwetenschap, de inleiding literatuurwetenschap, wetenschapsfilosofie en de academische vaardigheden (onderzoek, academisch schrijven) worden geïntegreerd aangeboden. Bij de beoordeling van werkstukken worden zowel de inhoud als de taalvaardigheid en de vorm en structuur beoordeeld. Aan het eind van de opleiding schrijven studenten een eindschrijft waarin zij laten zien dat ze de leerdoelen hebben behaald. De commissie vindt dat de opbouw van het programma een adequate samenhang laat zien.

De commissie kreeg uit de gesprekken met de studenten de indruk dat de onderwijsvisie, gebaseerd op de profilering als researchuniversiteit, niet in alle gevallen op opleidingsniveau vertaald is in een veeleisend studieprogramma. Ze meent dat in het algemeen meer van de studenten gevraagd zou kunnen worden. Dit geldt ook voor de opleiding Italiaanse taal en cultuur.

De opleiding Italiaanse taal en cultuur is volgens de kritische reflectie zo ingericht dat studenten vanaf het begin geconfronteerd worden met de wetenschappelijke werkwijze. Ze schrijven verschillende soorten werkstukken, zoals essays en onderzoeksvoorstellen. Veel studenten hebben moeite met het vak Wetenschapsfilosofie, vooral met het algemene deel dat door de capaciteitsgroep Wijsbegeerte wordt verzorgd. Het vereist een andere manier van denken en staat in de ogen van veel studenten ver af van de eigen opleiding. De commissie vindt dit een belangrijk onderdeel van het programma en adviseert de opleiding in overleg tot een zo goed mogelijke afstemming te komen.

Zowel docenten als studenten zien een grote meerwaarde in een buitenlands studieverblijf. De faciliteiten zijn uitgebreid en de staf biedt goede mogelijkheden om tijdens zo'n verblijf in contact te blijven. Toch blijft het aantal studenten dat hiervoor kiest zeer beperkt. De commissie adviseert de opleiding de studenten te blijven stimuleren hun opleiding deels in het buitenland door te brengen. Mogelijk kan de studievereniging hier een rol bij spelen.

De faculteit verwacht dat de nieuwe opzet van het programma zal leiden tot een goede spreiding van de studielast over het jaar. Per 6 EC zijn er ten minste twee toetsen. In aansluiting op de hoorcolleges worden werkgroepen georganiseerd van ongeveer vijftien studenten waardoor er intensief contact is tussen docenten en studenten. Het tutoraat wordt dit jaar versterkt. De staf is kwalitatief en kwantitatief voldoende om het programma uit te

voeren, hoewel er sprake is van hoge werkdruk. De opleiding heeft geen 'eigen' hoogleraar. De voorzieningen zijn voldoende. De cursussen en het curriculum worden systematisch geëvalueerd door de opleidingscommissie en bij problemen wordt actie ondernomen. Ondanks deze inzet valt ongeveer de helft van de studenten uit in het eerste jaar. Van de herinschrijvers behaalt na vier jaar minder dan de helft het diploma. De commissie vindt het te vroeg om te beoordelen of de genomen facultaire maatregelen voldoende zullen zijn om het rendement te verbeteren en beveelt de opleiding aan de effecten ervan goed te monitoren.

Het kwaliteitsbeleid en het werk van de opleidingscommissie beantwoorden aan de verwachtingen van de commissie, maar veel ervan staat nog in de steigers. In het algemeen merkt de commissie op dat er in de faculteit weinig gevoel van urgentie lijkt te zijn bij het invoeren van verbeteringen. Het viel haar op dat een groot aantal opmerkingen van de vorige visitatiecommissie (2006), bijvoorbeeld over scriptiebegeleiding, door de huidige commissie onverkort kan worden herhaald.

Ondanks een aantal kritische opmerkingen is de commissie van oordeel dat het programma, de begeleiding en de voorzieningen leiden tot een onderwijsleeromgeving van voldoende niveau. De onderwijsleeromgeving stelt de studenten in staat de beoogde eindtermen te behalen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De faculteit en de examencommissie zijn bezig het universitaire toetsbeleid toe te passen in de verschillende opleidingen. Een aantal concrete zaken, zoals planning van de toetsen en afspraken over termijnen en inzagerecht, is dit jaar ingevoerd. De meeste inhoudelijke zaken staan nog in de steigers. Het betreft de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing en afspraken over de beoordeling van scripties. De commissie adviseert de faculteit en de examencommissie de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen zodat de vergelijkbaarheid van de beoordeling over de opleidingen heen gegarandeerd is.

De toetsen die de commissie tijdens het bezoek heeft ingezien zijn van het vereiste niveau. De commissie heeft voorafgaand aan het bezoek een steekproef van eindwerkstukken met lage en hogere cijfers beoordeeld en is het eens met de cijfers die de docenten eraan hebben toegekend. De commissie concludeert op grond van de beoordeelde scripties dat de beoogde eindtermen van de bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur worden gerealiseerd.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 2 juli 2013

A handwritten signature in black ink on a light pink background. The signature is stylized and appears to read 'Th. D'haen'.

Prof. dr. Th. D'haen
voorzitter

A handwritten signature in blue ink on a light grey background. The signature is stylized and appears to read 'M.J.H. van der Weiden'.

Dr. M.J.H. van der Weiden
secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader (zie Bijlage 2). Dit kader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemde-talenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal, en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten volgens het gemeenschappelijke referentiekader allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemde-talenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau van taalvaardigheid verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Studenten leren volgens het referentiekader het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier toe te passen.

In het domeinspecifiek referentiekader zijn de bovenstaande algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken, namelijk:

- kennis;
- vaardigheden/wetenschappelijke vorming;
- academische vaardigheden en attitude;
- afstemming op het afnemend veld.

Daarnaast stelt het domeinspecifiek referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het programma van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De algemene doelstelling van de opleiding is vastgelegd in artikel 3.1 van de OER en weergegeven in de kritische reflectie. Ze is als volgt geformuleerd: “De opleiding is erop gericht studenten op zodanige wijze op te leiden dat zij voldoende gekwalificeerd zijn voor een passende vervolgopleiding op masterniveau in binnen- of buitenland, dan wel voor posities op de arbeidsmarkt die academische kennis en vaardigheden op het gebied van de geesteswetenschappen vereisen.”

Bovenstaande doelstelling is uitgewerkt in algemene eindtermen die voor alle bacheloropleidingen gelden. Deze zijn in de bijlage van de kritische reflectie vermeld. In aanvulling op deze algemene eindtermen zijn opleidingsspecifieke eindtermen voor de opleiding Italiaanse taal en cultuur opgenomen. Daarbij is in de kritische reflectie steeds aangegeven in welke cursussen de verschillende eindtermen aan de orde komen.

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de Italiaanse taal en cultuur, waarbij is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur, te weten Italiaanse taalkunde, Italiaanse letterkunde en Italiaanse cultuurkunde.
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur.
5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur.
6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur.
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur.
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur, te weten onderzoeksvaardigheden en productieve en receptieve beheersing van de Italiaanse taal. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Bij eindterm 8 is vermeld welk taalniveau studenten Italiaanse taal en cultuur moeten realiseren: C1 voor luisteren en lezen, B2 voor gesprek interactie, gesprek productie en schrijven.

De onderwijsvisie van de UvA is gebaseerd op haar profilering als researchuniversiteit. Dat betekent dat de opleiding studenten een uitdagend en ambitieus studieklimaat wil bieden. De kritische reflectie vermeldt dat de opleiding Italiaanse taal en cultuur aan de UvA bewust niet kiest voor een brede bachelor maar voor een invulling die studenten de gelegenheid biedt zich diepgaand te specialiseren in het Italiaans. Het nagestreefde taalvaardigheidsniveau maakt het

mogelijk dat studenten in het derde jaar studieonderdelen aan een Italiaanse universiteit kunnen volgen. In alle onderdelen worden de taal, de taalkunde en de letterkunde bestudeerd in hun historische, sociale en culturele context en binnen cultuurhistorische en theoretisch-methodologische kaders. Binnen het programma worden studenten gestimuleerd hun persoonlijke talenten en ambities te ontwikkelen door aan de hand van zelfgekozen onderwerpen te werken.

In het gesprek met de commissie merkten de studenten op dat naar hun indruk de Amsterdamse opleiding meer gericht is op de letterkunde en een meer open programma heeft dan andere opleidingen. Dat was voor sommigen van hen de reden om voor de UvA te kiezen. De commissie is van oordeel dat de doelstellingen een goede balans vertonen tussen de noodzakelijke breedte en de gewenste diepgang.

Niveau en oriëntatie

In tabel 2 van het facultaire rapport van de kritische reflectie (pagina 11) zijn de Dublin-descriptoren gekoppeld aan de algemene en opleidingsspecifieke eindtermen. Op basis daarvan stelt de commissie vast dat de beoogde eindtermen passen bij het domeinspecifieke referentiekader en dat ze overtuigend gebaseerd zijn op de Dublin-descriptoren.

De bacheloropleiding leidt in principe op tot een wetenschappelijke carrière. Het diploma geeft toegang tot een masteropleiding of tot beroepsuitoefening waarvoor academisch denkniveau is vereist. De kritische reflectie vermeldt dat een deel van de studenten doorstroomt naar een masteropleiding, meestal aan de UvA, soms elders in Nederland of het buitenland. Een ander deel vindt werk op het gebied van de Italiaanse taal en cultuur of, meer algemeen, op het terrein van de geesteswetenschappen. Als voorbeelden worden genoemd het taalonderwijs, vertalen, de boekenbranche, media en communicatie, het bedrijfsleven, de overheid en culturele instellingen. De commissie vindt dat de opleiding hiermee een goed beeld schetst van de mogelijkheden die het diploma biedt.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de doelstelling van de opleiding erop gericht is de studenten op te leiden tot het niveau van een bachelor. Ze vindt dat de eindtermen duidelijk een academisch karakter laten zien door hun nadruk op de relevante ontwikkelingen in de discipline, de wetenschapsfilosofische achtergronden en de onderzoeksvaardigheden. De aanduiding van de vakken waarin de verschillende eindtermen aan bod komen geeft de commissie het vertrouwen dat alle aspecten daadwerkelijk in het programma vertegenwoordigd zijn. Wel is het de commissie opgevallen dat de eindtermen voor alle bacheloropleidingen vrijwel identiek geformuleerd zijn. De faculteit heeft de formulering van de doelstellingen per opleiding kennelijk niet aangegrepen om met elkaar te discussiëren over de profilering van de Taal- en Letterkundeopleidingen aan de UvA en voor een daarop gebaseerde specifieke programmatische invulling. De commissie beschouwt dit als een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven de opleidingen aan dat ze de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden ze aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie kan zich hierin vinden.

Conclusie

Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 1 als ‘voldoende’.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van het programma

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Per 1 september 2012 wordt daarbij een indeling van 8-8-4 gebruikt. Beide semesters bestaan uit drie blokken van respectievelijk 8, 8 en 4 weken, met een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Docenten zijn nog op zoek naar de beste invulling hiervan. Cursussen hebben een omvang van 6, 12 of 18 EC. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

De propedeuse is opgebouwd uit twee vakkenclusters van 12 EC (in blok 1-2 en 4-5) en twee van 18 EC (gespreid over blok 1-2-3 en 4-5-6), waarin de student kennismaakt met alle facetten van het vakgebied. Een vakkencluster bestaat uit meerdere vakken die met elkaar samenhangen. In de vakkenclusters is onderwijs in onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd. Bij de talenopleidingen maken de verplichte inleidingen in de taalwetenschap en de literatuurwetenschap deel uit van de vakkenclusters in het eerste jaar. In het tweede jaar volgen studenten basisvakken met een totaal van 18 EC per semester, die voortbouwen op de propedeuse. Daarnaast volgen ze Wetenschapsfilosofie (12 EC) dat bestaat uit een algemeen hoorcollege en opleidingsspecifieke werkcolleges. In het tweede of derde jaar kiezen studenten een opleidingsgebonden keuzevak (12 EC). In jaar 3 wordt de bacheloropleiding afgerond met een afstudeertraject van 18 EC, bestaande uit een seminar (6 EC) en de scriptie (12 EC). De overige 42 EC (12+12+18) is de profileringsruimte. Daarin kunnen studenten keuzevakken of een minor volgen, een stage lopen of studeren in het buitenland.

De verdeling over de deelgebieden bij de opleiding Italiaanse taal en cultuur is als volgt:

Taalvaardigheid	44 EC
Taalkunde	15 EC
Cultuurkunde/ letterkunde	29 EC
Methodologische vakken (Inleiding Italianistiek, Academisch schrijven, Onderzoeksvaardigheden, Wetenschapsfilosofie (vakspecifiek deel), Seminar Italianistiek)	23 EC
Bachelorscriptie	12 EC
Algemene onderdelen (Inleiding literatuurwetenschap, Inleiding taalwetenschap, Wetenschapsfilosofie)	15 EC
Keuzeruimte	42 EC
Totaal	180 EC

Een schematisch overzicht van het volledige programma is opgenomen als Bijlage 4.

In de profileringsruimte moeten studenten ten minste 24 EC buiten de eigen opleiding volgen. Op die manier wordt gewaarborgd dat studenten zich breder oriënteren dan alleen het eigen vakgebied. Maximaal 12 EC daarvan mag op propedeuseniveau zijn. Studenten kunnen keuzevakken van een andere opleiding kiezen, mits ze aan de ingangseisen voldoen. Stages en buitenlandverblijf worden gerekend tot onderwijs buiten de eigen opleiding. De faculteit biedt een aantal minoren aan: specialistische, interdisciplinaire, kwalificerende en beroepsgerichte. Deze kunnen de studenten helpen zich voor te bereiden op een bepaalde masteropleiding of een positie op de arbeidsmarkt. Specialistische minoren bieden een verdieping binnen het eigen vakgebied en sluiten aan bij het onderzoek dat binnen het departement plaatsvindt. Studenten die een dergelijke specialistische minor volgen, hoeven daarnaast geen 24 maar 12 EC buiten de opleiding te kiezen.

In het eerste semester van de propedeuse maakt de student in de Inleiding Italianistiek kennis met belangrijke periodes uit de Italiaanse geschiedenis en cultuur. Daarvan komen de voornaamste tendensen op historisch, politiek, cultureel, literair en taalkundig gebied aan de orde. Het aansluitende vakkencluster bestaat uit de Inleiding Italiaanse letterkunde en Inleiding literatuurwetenschap. Hierin worden de Italiaanse cultuur en literatuur van middeleeuwen tot heden behandeld aan de hand van illustratieve literaire tekstfragmenten. Tegelijkertijd maakt de student zich de beginselen van het Italiaans eigen in Taalvaardigheid 1 en 2. In het tweede semester volgen Taalvaardigheid 3 en 4, alsmede het vak Italiaanse geschiedenis en cultuur na 1800 en het vakkencluster bestaande uit Inleiding Italiaanse taalkunde en Inleiding taalwetenschap.

Het programma van het tweede jaar verdiept de basiskennis in de verschillende disciplines. Belangrijke auteurs van de bloeiperioden van de Italiaanse cultuur en van de negentiende en twintigste eeuw worden bestudeerd in het licht van de cultuurhistorische context. Tegelijkertijd leren studenten teksten te analyseren en interpreteren. In de taalkundige onderdelen gaat het om de Italiaanse taal en haar gebruik in de samenleving en om de taalkundige structuuraspecten van het Italiaans. Het taalvaardigheidsonderwijs richt zich op het leren schrijven van diverse soorten teksten, op het presenteren in het Italiaans en op het vertalen.

In het derde jaar vullen de studenten de profileringsruimte verder in en volgen zij het vak Wetenschapsfilosofie. Degenen die een semester aan een Italiaanse universiteit willen studeren kunnen Wetenschapsfilosofie in het tweede jaar volgen. Het laatste onderdeel is het Seminar Italianistiek. Enkele brede onderzoeksgebieden komen aan de orde en bieden een kader voor het kiezen van een scriptieonderwerp. Studenten oefenen met het opzetten, uitvoeren en vastleggen van onderzoek, wat afgesloten wordt met een opzet voor het eindwerkstuk. Daarna schrijft de student onder intensieve begeleiding van een docent de bachelorscriptie. De keuze voor het onderwerp is tamelijk vrij en wordt afgestemd met de specialismen van de docenten.

De commissie herkent in de programmaopbouw van de bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur tot haar tevredenheid een consequente lijn. Deze is gericht op taalverwerving en systematisch onderwijs in de taalkunde en in de letterkunde. In de letterkunde worden alle perioden behandeld.

Het programma biedt zes gedifferentieerde profileringstrajecten: Italiaanse letterkunde en cultuurkunde, Italiaanse taalkunde, Vertalen en didactiek, Kunst en toerisme, Geschiedenis en

politiek en Pers, media en communicatie. Dit helpt studenten die ‘iets anders’ willen dan het klassieke wetenschappelijke vervolgtraject bij het invullen van hun profileringsruimte. De opleiding wil in dit kader ook een actiever stagebeleid ontwikkelen. De commissie is van oordeel dat de profileringstrajecten en stages een goede voorbereiding vormen op de verschillende toekomstperspectieven van de studenten.

De Faculteit der Geesteswetenschappen heeft vastgesteld dat er problemen zijn met de taalvaardigheid van eerstejaarsstudenten. Het blijkt dat ongeveer twintig procent van de studenten moeite heeft met het schrijven en interpreteren van wetenschappelijke teksten. Om deze problemen op te lossen, is de faculteit begonnen met een verplichte taaltoets voor alle eerstejaarsstudenten. Studenten die hierop onvoldoende scores, zijn verplicht een taalvaardigheidscursus te volgen. De commissie is van mening dat het taalbeleid van de faculteit een goede manier is om ervoor te zorgen dat alle studenten een basisniveau van taal- en schrijfvaardigheid bereiken. In de gesprekken over Italiaanse taal en cultuur is dit thema niet aan de orde gekomen.

Excellente studenten kunnen in het tweede jaar geselecteerd worden voor het facultaire honoursprogramma. Zij behalen 30 EC extra: een gemeenschappelijk vak Digital Humanities, een researchpracticum (12 EC) en een verzwaarde scriptie (18 EC extra). Daarin raken ze vertrouwd met aspecten van wetenschappelijk onderzoek en kunnen ze zich voorbereiden op het doorstromen naar een onderzoeksmaster.

De studenten met wie de commissie tijdens het bezoek heeft gesproken waardeerden de opbouw van het programma omdat het ertoe leidt dat ze zich kunnen concentreren op een beperkt aantal vakken tegelijkertijd. Ze vonden dat het taalverwervingsonderwijs hen al snel in staat stelt in het Italiaans te communiceren. Het programma heeft volgens de docenten een heldere opbouw, gebaseerd op de leerdoelen en het te bereiken niveau. De invulling is geherformuleerd bij de invoering van de 8-8-4-structuur en daar is men tevreden over. Er is gestreefd naar een programma dat voor veel studenten aantrekkelijk is, door twee profileringstrajecten met een academisch profiel aan te bieden en vier die zich richten op verschillende beroepenvelden. Studenten krijgen informatie over de bijpassende studieopbouw. De scriptie kan vervangen worden door een geannoteerde vertaling of door een onderzoeksverslag op basis van een stage. De docenten benadrukken dat in die gevallen een stevige theoretische onderbouwing vereist wordt zodat het een werkstuk is van voldoende academisch niveau. De commissie deelt het positieve oordeel van docenten en studenten over de opbouw van het programma.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een onderwijsvisie geformuleerd. Het onderwijs moet zich richten op academische vorming, research-intensief zijn en uitgaan van activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie bij het lidmaatschap van de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het lezen van de kritische reflecties en tijdens het bezoek is het de commissie echter opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair of opleidingsniveau is uitgewerkt. Op docentniveau lijkt men zich niet bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie. Uit de gesprekken met de bachelorstudenten krijgt de commissie de indruk dat het programma beslist meer uitdagend zou mogen zijn. Enthousiaste en ambitieuze studenten worden in de programma's op dit moment niet geaccommodeerd. Individueel lossen zij dit op door een tweede studie of meer keuzevakken te volgen, maar de commissie meent dat de grote aantallen studenten die hiervoor kiezen laten zien dat de opleidingsprogramma's zelf veeleisender zouden moeten zijn. Dit geldt ook voor de opleiding Italiaanse taal en cultuur.

Overigens merkt de commissie op dat de ambities van een researchuniversiteit nauw samenhangen met de beschikbare staf. De terugloop in het aantal hoogleraren en het grote aandeel tijdelijk personeel kunnen op den duur een negatief effect hebben op de academische statuus van de opleidingen en op het studieklimaat. Ook de opleiding Italiaanse taal en cultuur heeft geen ‘eigen’ hoogleraar meer.

De kritische reflectie beschrijft dat men didactisch gezien op basis van drie pijlers werkt:

- interactie tussen taalvaardigheid en disciplines;
- een hechte relatie tussen het onderzoek van de docenten en hun onderwijs;
- profileringstrajecten die richting geven aan het studiepad van studenten en daardoor de doorstroom bevorderen.

Vanaf het tweede jaar worden alle colleges bij de opleiding Italiaanse taal en cultuur in het Italiaans gegeven. Voor de studenten is dit een behoorlijke omschakeling, maar ze beschrijven dit in het gesprek met de commissie als een soepele overgang. Een woordenboek is toegestaan bij tentamens, behalve bij taalvaardigheidstoetsen. De meest gehanteerde werkvorm is die van hoor-/werkcollege. Daarbij wordt van de studenten een actieve voorbereiding en inzet verwacht. Studenten vinden de omvang van de werkgroepen van ongeveer vijftien studenten goed werkbaar.

Tijdens het visitatiebezoek heeft de commissie inzage gekregen in de cursusbeschrijvingen, leerdoelen en werkvormen van een groot aantal vakken uit de opleiding. Zij stelt vast dat de werkvormen goed aansluiten op het geformuleerde didactisch concept.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

In de kritische reflectie is aangegeven welke cursussen bijdragen aan het realiseren van de verschillende doelstellingen. De studenten gaven in het gesprek met de commissie aan dat ze de breedte van de opleiding en de verschillende toekomstmogelijkheden ervan waarderen. Ze krijgen tijdig informatie over de profileringstrajecten. Er zijn meer mogelijkheden dan ze zich vooraf hadden voorgesteld, niet alleen in het onderwijs maar ook in het bedrijfsleven of de journalistiek. De docenten benadrukken dat de opleiding een brede vorming in academische vaardigheden nastreeft. De commissie vernam met instemming dat bij alle profileringstrajecten het academische niveau gewaarborgd wordt en dat gediplomeerden altijd toegang hebben tot een masteropleiding, ook als ze één van de vier trajecten kiezen die op de arbeidsmarkt voorbereiden.

Met name voor de talenopleidingen is een verblijf in het buitenland feitelijk onmisbaar. De faculteit heeft goede voorzieningen om een buitenlandverblijf voor studenten te faciliteren, zoals ook door de studenten wordt bevestigd. De opleiding biedt de mogelijkheid om tijdens een verblijf in het buitenland contact te hebben met de docenten, oefeningen te maken via Blackboard, tentamen te doen via Skype of schriftelijk op een aangepast moment. De studenten Italiaans lieten de commissie weten dat veel studenten een buitenlands studieverblijf overwegen. De commissie vraagt zich af of zij dat ook daadwerkelijk gaan doen. De feitelijke aantallen studenten die meedoen aan Erasmusuitwisseling zijn namelijk teleurstellend laag: twee studenten het afgelopen jaar. Studenten blijken erg honkvast te zijn. Ze merkten in het gesprek met de commissie op dat ze voor hun taalvaardigheid profiteren van de aanwezigheid van Italiaanse medestudenten en van de Italiaanstalige docenten. De commissie ziet dat echter als een beperkte invulling van het concept *international classroom* dat de faculteit hanteert. Dat klinkt aantrekkelijk maar is geen gelijkwaardig alternatief. De

commissie adviseert de faculteit te blijven inzetten op een actief internationaliseringsbeleid en studenten te stimuleren een periode in het buitenland te studeren.

Wetenschappelijke vorming

De bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde aan de UvA hebben een academische oriëntatie. De commissie is van mening dat deze oriëntatie voldoende zichtbaar is in de curricula. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om onderzoeksvaardigheden, academisch schrijven en wetenschapsfilosofie te volgen. Veel docenten zijn betrokken bij onderzoek en dragen hun enthousiasme in het onderwijs over op de studenten.

De onderdelen onderzoeksvaardigheden en academisch schrijven zijn geprogrammeerd in het eerste jaar en geïntegreerd in andere vakken. Al in het eerste semester werken studenten aan het schrijven van een onderzoeksvoorstel dat in het derde blok wordt uitgewerkt tot een werkstuk van academisch niveau. Ook de andere vakken worden afgesloten met schriftelijke werkstukken waarin de studenten laten zien dat ze hun analysevaardigheden hebben ontwikkeld en verslag kunnen doen van onderzoek. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan tevreden te zijn over dit geïntegreerde vaardighedenonderwijs. Er is een duidelijke handleiding beschikbaar voor het schrijven van werkstukken. De nadruk ligt op het weergeven van een eigen visie en er wordt strikt gelet op het voorkomen van plagiaat. De commissie heeft vastgesteld dat er een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de toetsing van inhoudelijke componenten en de toetsing van vaardigheden.

Ook Wetenschapsfilosofie maakt onderdeel uit van het verplichte programma voor alle bachelorstudenten. Dit vak is geprogrammeerd in het eerste semester van het derde jaar. Studenten die naar het buitenland gaan kunnen dit vak echter ook in het tweede jaar volgen. Wetenschapsfilosofie bestaat uit een algemeen deel (5 EC) en een specifiek deel (7 EC). Het algemene deel wordt gevolgd door alle studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen en bestaat uit hoorcolleges. Het specifieke deel wordt door de opleidingen verschillend ingevuld. Uit de gesprekken met studenten blijkt dat zij het specifieke onderdeel waarderen. Het algemene deel ervaren zij echter als breed; studenten vinden het moeilijk om de stof te koppelen aan de leerdoelen van hun eigen opleiding. De commissie is van oordeel dat een filosofisch vak voor veel studenten weliswaar moeilijk is maar vindt het een belangrijk onderdeel van de opleiding. De commissie vernam dat er regelmatig overleg gevoerd wordt met de betrokken docenten van de capaciteitsgroep Wijsbegeerte. De opzet is om tot een zo goed mogelijke afstemming te komen tussen het algemene deel en het opleidings specifieke deel. De commissie beveelt aan dit overleg voort te zetten en daarbij de evaluatieresultaten van beide cursusdelen te benutten.

Studielast en studeerbaarheid

De voltijdse instroom bij de opleiding Italiaanse taal en cultuur is jaarlijks ongeveer vijftien studenten. Daarnaast is er de laatste jaren een deeltijdse instroom van vijf studenten. Het aandeel vwo-instromers lijkt af te nemen. Ongeveer de helft van de vwo-instroom valt in het eerste jaar uit. Om toegelaten te worden tot het tweede studiejaar mag een eerstejaarsstudent maximaal twee studieonderdelen van 6 EC of maximaal een onderdeel van 12 EC of maximaal een studieonderdeel van 18 EC niet behaald hebben. Van de herinschrijvers behaalt minder dan de helft na vier jaar het bachelordiploma. De kritische reflectie oordeelt op basis hiervan dat de doorstroom te wensen overlaat en wijt dat deels aan het feit dat Italiaans vaak als tweede hoofdstudie gekozen wordt.

Volgens de studenten vinden de meesten vooral de studielast van de taalverwerving pittig. De letterkundevakken vergen veel tijd. Toch besteedt bijna niemand de ingeplande veertig uur

per week aan de studie. De docenten gaven aan dat vooral de taalkundevakken voor veel studenten zwaar zijn door hun theoretische gehalte. Het vak Wetenschapsfilosofie wordt door veel studenten als struikelblok ervaren, vooral het algemene deel dat door de afdeling Wijsbegeerte wordt verzorgd. Het vereist een andere manier van denken die niet iedereen even gemakkelijk afgaat. Zoals hierboven reeds vermeld vindt de commissie dit vak daarom des te belangrijker: het past bij uitstek bij een onderzoeksgeoriënteerde opleiding die studenten uitdaagt verder te kijken.

De commissie onderschrijft de conclusie van de opleiding zelf dat het rendement te laag is en adviseert de opleiding een samenhangend pakket aan maatregelen te implementeren. Belangrijke onderdelen daarbij zijn realistische voorlichting maar ook gerichte begeleiding en het aanspreken van studenten op hun studie-inzet.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

De personele bezetting van de opleidingen Taal- en Letterkunde wordt ingegeven door het facultaire leerstoelenplan, het uhd-beleid en het beleid van Taal- en Letterkunde voor ud- en docentbenoemingen. In het leerstoelenplan en het uhd-beleid heeft de faculteit ervoor gekozen om de koppeling tussen een leeropdracht aan een disciplinair specialisme te verlaten. Er is gekozen voor een opzet met vijf taalkundige en zeven letterkundige leerstoelen.

Taalkunde:

- taalverwerving;
- het Germaanse taalgebied;
- theoretische taalkunde;
- de fonetische wetenschappen;
- het Romaanse taalgebied.

Letterkunde:

- postkoloniale literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ICG);
- klassieke talen en culturen;
- literatuurtheorie;
- middeleeuwse en vroegmoderne literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ASCA);
- Slavische literatuur en cultuur.

Met een flankerend uhd-beleid probeert de faculteit ervoor te zorgen dat de belangrijkste gebieden binnen Taal- en Letterkunde voldoende door senioronderzoekers zijn afgedekt. In het beleid van ud-benoemingen wordt daarnaast zo veel mogelijk gekozen voor docenten met dubbele competenties die bij wisselende studentenbelangstelling ook elders in het departement inzetbaar zijn.

De commissie heeft het facultaire leerstoelenplan bestudeerd en hierover gesproken met het management en met docenten. Het management lichtte toe dat er lange tijd sprake is geweest van overbestaffing, maar dat de personeelsbezetting op dit moment in balans is. Zij stelt alles in het werk om met de beschikbare financiële middelen te komen tot een inhoudelijk en organisatorisch adequate bestaffing. De commissie heeft begrip voor financiële beperkingen en de veranderende studentenvraag. De commissie stelt tegelijkertijd vast dat de keuze voor

interdisciplinaire leerstoelen ertoe leidt dat bepaalde disciplinaire vakgebieden op dit moment een boegbeeld missen. Ook de opleiding Italiaanse taal en cultuur heeft geen eigen hoogleraar meer. De commissie hoopt dat hiervoor in de toekomst oplossingen zullen worden gezocht.

Uit de gesprekken met docenten van verschillende opleidingen is gebleken dat zij een hoge werkdruk ervaren. Dit wordt bevestigd door de uitkomsten van de UvA Medewerkersmonitor 2012. De hoge werkdruk en het grote aantal tijdelijke contracten van docenten Taal- en Letterkunde baren de commissie zorgen. Het management gaf tijdens het bezoek aan dat de meeste docenten een tijdelijk contract krijgen aangeboden voor meerdere jaren. Het inhuren van docenten op het laatste moment wordt zoveel mogelijk vermeden, maar kan niet altijd worden voorkomen. Het management streeft ernaar om niet meer dan twintig procent van haar personeelsleden in tijdelijke dienst aan te nemen.

De werkdruk van docenten heeft de aandacht van het management. Bij een aantal opleidingen zijn concrete maatregelen genomen om de werklast van vaste docenten te verminderen door taken over te hevelen naar het tijdelijke personeel. Een voorbeeld hiervan is de scriptiebegeleiding. Uit gesprekken met docenten blijkt echter dat de werklast voor vast en tijdelijk personeel hoog blijft. De commissie ziet hierin een risico voor de kwaliteit van het onderzoek en uiteindelijk ook het onderwijs.

De staf van de opleiding Italiaanse taal en cultuur bestaat uit een uhd, drie ud's en twee docenten taalvaardigheid. Alle stafleden met uitzondering van een van de taaldocenten zijn gepromoveerd en hebben ruime onderzoekservaring. De niet-gepromoveerde docent werkt aan een promotieonderzoek. De commissie stelt vast dat het aantal docenten met een onderwijskwalificatie in de faculteit, ook bij Italiaanse taal en cultuur, laag is. In de kritische reflectie wordt aangegeven dat ernaar gestreefd wordt om uiteindelijk een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend gepromoveerden met een onderwijskwalificatie. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie is positief over de stappen die op dit punt worden ondernomen en beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren.

Studiebegeleiding

De faculteit heeft met het CvB een prestatieafspraken gemaakt dat per 2014 een studierendement van zeventig procent wordt behaald in de nominale studietijd + 1. Om dat te realiseren zet de faculteit een pakket aan maatregelen in. In het gesprek met de commissie liet het management weten dat het gaat om voorlichting, een intakegesprek, de inzet van tutores, verhoging van het aantal contacturen en de nieuwe jaarindeling van 8-8-4. In de voorlichting is 'verwachtingenmanagement' het doel, namelijk door te zorgen dat aankomende studenten een realistisch beeld hebben van de opleiding waaraan ze gaan beginnen. Aan het begin van de opleiding krijgen alle studenten elektronisch een intakeformulier, op basis waarvan gemonitord wordt of studenten 'op hun plek zitten'. Deze informatie wordt ook benut tijdens de tutorgesprekken. Alle studenten hebben in het eerste jaar een tutor die ten minste tweemaal een gesprek met hen voert. De faculteit streeft naar een verhoging van de contacttijd. In de nieuwe jaarindeling volgt een student maximaal twee vakken tegelijk.

Met inhoudelijke vragen en voor hulp bij de planning van hun studietrajecten kunnen studenten in het eerste jaar een beroep doen op de tutor en in de latere jaren op de studiebegeleider. In het voorjaar van de propedeuse krijgen studenten voorlichting over de opbouw van het tweede en derde jaar en de keuzemogelijkheden daarin. Met persoonlijke vragen en problemen kunnen studenten terecht bij de studieadviseur. Studenten met

studievertraging worden door de studieadviseur uitgenodigd voor een gesprek. De studieadviseurs vangen vaak al in een vroeg stadium signalen op van mogelijke problemen en vormen een communicatiekanaal tussen de studenten en de examencommissie. De commissie is van oordeel dat dit geheel aan afspraken een dekkend systeem van studiebegeleiding vormt.

Door de uitbreiding van de contacttijd en het nieuwe rooster verwacht de opleiding de studenten te stimuleren tot een regelmatigere werkritme. De afgesproken minimumuren worden in veel opleidingen, ook bij Italiaanse taal en cultuur, nog niet gerealiseerd. Er is een monitorgroep ingesteld om het effect van de nieuwe jaarindeling te volgen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen zal bijdragen aan een hoger rendement. Ze vindt het nu echter nog te vroeg om te kunnen beoordelen of het voldoende is.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

Blackboard is de elektronische leeromgeving voor alle cursussen. Dit wordt benut voor berichten van docenten over de colleges, documenten, presentaties en voorbeeldtoetsen. Ten tijde van het visitatiebezoek was de cursusinformatie in Blackboard niet compleet. Desgevraagd gaf de opleiding aan dat dit zeker niet de bedoeling was. Naar het oordeel van de staf was er waarschijnlijk sprake van een zekere achterstand doordat veel cursussen in meer of mindere mate herzien moesten worden in verband met de herprogrammering, de invoering van de 8-8-4-structuur. De bibliotheekvoorzieningen zijn adequaat en *up-to-date*. Er is een actieve studievereniging die verschillende activiteiten organiseert. Dit gebeurt in goed overleg met de staf zodat de studiereizen ook in het nieuwe jaarrooster ingepast kunnen worden.

Elke bacheloropleiding bij de Faculteit der Geesteswetenschappen beschikt over een opleidingscommissie (oc). De meeste commissies zijn samengesteld uit drie studenten (uit elk jaar één) en drie docenten. Dit geldt ook voor de oc Italiaanse taal en cultuur. Bij sommige opleidingen zijn ook uhd's of hoogleraren betrokken, maar niet bij Italiaans. De meeste leden hebben meerdere jaren zitting in de oc, wat zorgt voor continuïteit. De continuïteit wordt daarnaast bevorderd door een oc-handleiding en een FAQ over de werking van de oc. Bij de oc Italiaans is het niet moeilijk nieuwe studentleden te vinden, mede doordat zij goed contact weten te onderhouden met hun achterban.

Onder normale omstandigheden komt de oc minimaal vier keer per jaar bij elkaar, maximaal zes keer. Dit jaar is de agenda wat voller, de omschakeling naar het 8-8-4-systeem vraagt veel aandacht van alle betrokkenen. Daarom zijn ook de evaluaties in het lopende jaar heel belangrijk. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de zwaarte en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

De belangrijkste taken van de oc zijn de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten (ook tussentijds). Bij klachten en signalen onderneemt de opleidingscommissie (in de persoon van de voorzitter) ook tussentijds actie. Advisering vooraf speelt bij het vaststellen van de studiehandleidingen een rol. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan. De oc heeft adviesrecht over het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

Een aandachtspunt is de respons bij het invullen van enquêtes. Deze respons was in het verleden bij veel opleidingen slecht, ook bij Italiaans. Inmiddels is faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q. UvA Q verzamelt door middel van verschillende digitale formulieren informatie over vakken, studentenoordelen en ervaringen van docenten. Deze informatie wordt samengebracht in heldere rapportages. Het biedt oc's

de mogelijkheid om verschillen in waardering tussen cursussen te signaleren en daarop actie te ondernemen.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's heeft de commissie geconstateerd dat deze studenten en docenten voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De betrokken studenten en docenten konden ook voorbeelden noemen van veranderingen die mede door hun toedoen waren doorgevoerd.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de onderwijsleeromgeving de studenten in staat stelt de beoogde eindtermen te behalen en concludeert dat dit het geval is. Het geheel van de aangeboden vakken biedt studenten een breed overzicht van de Italiaanse taalkunde, letterkunde en cultuurkunde. Het taalverwervingsonderwijs bouwt de beheersing van het Italiaans gedurende de bacheloropleiding op. In de profileringsruimte krijgen de studenten de gelegenheid zich voor te bereiden op de master of het werkveld van hun keuze. Daarbij bieden de zes profileringstrajecten houvast. In de bachelorscriptie kunnen studenten tot slot laten zien dat ze de beoogde leerdoelen in samenhang hebben bereikt. De commissie is van oordeel dat het programma systematisch is opgebouwd en alle noodzakelijke onderdelen omvat.

De commissie vindt de integratie van de algemene academische vaardigheden en van de inleidingen taalwetenschap en literatuurwetenschap in de vakinhoudelijke vakken een sterk punt. De commissie waardeert de opzet van het vak Wetenschapsfilosofie. Veel studenten vinden dit een moeilijk vak, vooral het algemene gedeelte, maar dit is naar het oordeel van de commissie grotendeels eigen aan het vak en op zich niet meteen reden om de inhoud te veranderen. Wel meent de commissie dat overleg met Wijsbegeerte nodig blijft om dit studieonderdeel goed af te blijven stemmen op de behoeften van studenten Taal- en Letterkunde.

De opzet en organisatie van het programma zijn erop gericht de studenten door de 8-8-4-structuur tot een geregeld werkritme aan te zetten. De didactische uitgangspunten zijn herkenbaar in het programma: integratie van het taalvaardigheidsonderwijs in alle vakken, verbinding tussen onderzoek en onderwijs en de structuur van profileringstrajecten. Door de kleinschaligheid en de werkgroepen worden studenten gestimuleerd tot een actieve inzet. Het is de commissie opgevallen dat relatief veel studenten een tweede studie volgen. Dit moet voor zeer goede studenten zeker mogelijk blijven. De commissie vindt echter dat het programma voor het merendeel van de studenten zo uitdagend moet zijn dat er daarnaast geen tweede studie gevolgd kan worden. Het programma moet van zichzelf voldoende ambitieus en intensief zijn.

Het docentenkorps is kwalitatief en kwantitatief aan de maat. De docenten en de tutores zorgen voor een goede begeleiding van de studenten. Er is een actieve studievereniging die goed samenwerkt met de stafleden. De uitval in het eerste jaar is desondanks hoog en het studierendement laag. Om het rendement te verhogen is een aantal facultaire maatregelen ingevoerd, waaronder gerichte voorlichting, versterking van het tutoraat en de nieuwe programmastructuur. Het effect van deze maatregelen kan nog niet beoordeeld worden, maar het is te verwachten dat de concentratie op maximaal twee vakken zal bijdragen aan een evenwichtige verdeling van de studielast en daardoor aan een hoger studierendement. De commissie benadrukt dat een hoger rendement ook samenhangt met een ambitieuze studiecultuur en met het stellen van hoge eisen. Ze beveelt de opleiding aan dit in het programma tot uitdrukking te laten komen.

De commissie is van oordeel dat de voorzieningen adequaat zijn en dat de interne kwaliteitszorg serieus wordt aangepakt. De opleidingscommissie functioneert goed. De commissie vindt dat de faculteit voortvarender had kunnen werken aan de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie. Er is veel nieuw beleid in gang gezet per 2012, maar de effecten daarvan kunnen nog niet worden beoordeeld.

Conclusie

Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 2 als ‘voldoende’.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsbeleid

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd waarin is aangegeven aan welke 22 randvoorwaarden het toetsbeleid moet voldoen. De faculteit heeft op basis hiervan een toetsbeleid uitgewerkt en in juni 2012 vastgesteld. In de kritische reflectie wordt beschreven dat een aantal zaken in dit toetsbeleid bijzondere aandacht krijgt:

- de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen;
- transparantie van de beoordelingscriteria en procedures;
- een goede spreiding van de toetsmomenten;
- kwaliteitsborging van de toetsen;
- controleerbaarheid door heldere afspraken over peer review en bewaartermijnen;
- deskundigheidsbevordering.

Met ingang van september 2012 is getuige de kritische reflectie vooral een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht: er zijn minimaal twee toetsen per 6 EC. Ook zijn er afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist 'Toetsen en beoordelen' gemaakt die de docenten op een overzichtelijke manier presenteert waar vooraf, tijdens en na een toets op gelet moet worden. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen checken op plagiaat. De commissie adviseert om systematisch en in ieder geval steekproefsgewijs hiermee de scripties op plagiaat te controleren.

De examencommissie die verantwoordelijk is voor de bacheloropleidingen van het departement Taal- en Letterkunde vermeldde tijdens het bezoek dat er met ingang van het lopende studiejaar verdere stappen zijn gezet. Voor elk vak moeten de verantwoordelijke docenten in februari/maart een cursusdossier inleveren bij de examencommissie, inclusief de te verstrekken opdrachten en de verwachte uitwerking. De leden van de examencommissie beoordelen de kwaliteit van deze cursusdossiers. De commissie beschouwt dit als een intensieve vorm van kwaliteitscontrole die de opleidingen een goed inzicht zal verschaffen in de kwaliteit van het geboden onderwijs. De examencommissie heeft voor zichzelf voor de komende tijd een ambitieuze werkagenda gesteld die veel van de afzonderlijke leden vraagt. De commissie ondersteunt dit van harte en hoopt dat het ambtelijke secretariaat hierbij de nodige ondersteuning kan bieden.

De commissie heeft een aantal gemaakte toetsen van de opleiding Italiaanse taal en cultuur ingezien en zich een oordeel gevormd over het niveau van de toetsen en de wijze van beoordeling en feedback. De commissie vindt beide adequaat.

Voor de beoordeling van scripties zijn nadere afspraken gemaakt. Met ingang van dit jaar wordt elke bachelorscriptie beoordeeld door de begeleider en een tweede lezer. Er is een scriptiehandleiding opgesteld die voor de studenten aan het begin van hun afstudeertraject beschikbaar is. Hierin is ook het formulier met de te beoordelen criteria opgenomen. Het formulier bevat bij de meeste opleidingen, ook bij Italiaanse taal en cultuur, acht criteria: wetenschappelijkheid, taalvaardigheid en stijl, opbouw en structuur van het betoog, bronnen- en materiaalbehandeling, creativiteit, zelfredzaamheid en zelfstandigheid, uiterlijke verzorging en omvang. De weging van de criteria kan per opleiding binnen facultair aangegeven marges variëren. Per criterium wordt een korte verantwoording verwacht.

Op de achterkant van het beoordelingsformulier is aangegeven wat de betekenis is van de verschillende cijfers. Ook hierin zijn verschillende uitwerkingen per opleiding toegestaan. De examencommissie gaf aan dat het bewust beleid is om op basis van bestaande praktijken geleidelijk tot stroomlijning te komen en dat de bestaande verschillen in uitwerking tussen opleidingen slechts nuances betreffen. De commissie is zich ervan bewust dat invoering van opleidingsoverstijgend beleid niet altijd enthousiast ontvangen wordt, maar kan zich toch niet vinden in de gemaakte keuzes. In haar ogen betreffen de verschillen in de duiding van cijfers en de weging van beoordelingscriteria meer dan nuances. Een 7 bij Engels heeft bijvoorbeeld een duidelijk andere betekenis dan bij andere opleidingen. Dat heeft tot gevolg dat studenten van verschillende opleidingen niet op een eenduidige manier worden beoordeeld. Dat kan ook de verklaring zijn voor een aantal verschillen in becijfering tussen de commissie en de opleiding. De commissie merkte deze verschillen overigens niet op bij de steekproef van scripties die ze beoordeeld heeft bij de opleiding Italiaanse taal en cultuur.

Gerealiseerd eindniveau

De commissie heeft vier bachelorscripties van de opleiding Italiaanse taal en cultuur gelezen. In de steekproef zaten scripties met een laag, een gemiddeld en een hoog cijfer. De commissie heeft vastgesteld dat haar oordelen overeenkomen met de becijfering door de staf. Het niveau van het Italiaans is voldoende. De scripties bevatten een probleemstelling en een overzicht van de relevante literatuur. Ze zijn redelijk tot goed gestructureerd en bevatten conclusies en een discussieparagraaf. Op grond van de bestudeerde eindwerkstukken oordeelt de commissie dat de scripties het vereiste bachelorniveau laten zien.

Een andere graadmeter voor het gerealiseerde niveau is de doorstroom naar verschillende masterprogramma's. De kritische reflectie rapporteert dat een deel van de bachelordiplomeerden doorstroomt naar een masteropleiding. Een ander deel kiest voor een baan, veelal in het taalonderwijs, vertalen, de boekenbranche etcetera. De commissie beschikt helaas niet over informatie die inzicht geeft in de aansluiting tussen de bacheloropleiding en vervolgstudie of werk. Op grond van dergelijke informatie had de commissie kunnen beoordelen of de beoogde eindtermen ook in de praktijk worden gerealiseerd. De commissie beveelt de opleiding aan contact te onderhouden met de alumni en informatie over hun ervaringen te benutten bij de opleiding.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de toetsen een goede weergave zijn van het bereikte niveau, zowel van afzonderlijke cursussen als van de opleiding als geheel. Zij stelt vast dat de toetsen aan de kwaliteitsnormen voldoen. Ze passen bij de beoogde leerdoelen en zijn goed geconstrueerd. Studenten ontvangen vooraf en achteraf voldoende informatie over de wijze van toetsing, beoordeling en feedback. Er zijn regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden.

De commissie vindt dat er aanzetten zijn tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel nog in praktijk moet worden gebracht. De congruentie tussen leerdoelen en toetsing per cursus wordt binnenkort aan de hand van de cursusedossiers door de examencommissie beoordeeld. De commissie beveelt de examencommissie met klem aan om toe te zien op een uniforme implementatie van de afspraken over de scriptiebeoordeling. Aanpassingen om tegemoet te komen aan de eigenheid van een bepaalde opleiding zijn wellicht begrijpelijk maar ondergraven de gezamenlijkheid. Op die manier wordt het onmogelijk om de oordelen over de opleidingen heen met elkaar te vergelijken. Bij Italiaans was dit overigens niet aan de orde.

De commissie heeft aan de hand van een steekproef van bachelorscripties onderzocht of het beoogde eindniveau, zoals geformuleerd bij Standaard 1, gerealiseerd wordt. Ze stelt vast dat dit het geval is en dat de scripties aan de eisen van een academische bachelor voldoen. Over het succes van de bachelorafgestudeerden in vervolgoopleidingen of op de arbeidsmarkt is helaas geen informatie verschaft.

Conclusie

Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 3 als ‘voldoende’.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot het oordeel dat de bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur op de drie standaarden aan de eisen voldoet. De doelstellingen van de opleiding, zoals geformuleerd in de beoogde eindtermen, zijn van het vereiste niveau en passend voor het wetenschapsgebied. De opzet en organisatie van het onderwijsprogramma zijn doordacht en de bijbehorende begeleiding en voorzieningen stellen de studenten in staat de beoogde leerdoelen te realiseren. Aan de hand van de toetsen en scripties stelt de commissie vast dat er een academisch niveau wordt behaald en dat de opleiding de studenten adequaat voorbereidt op hun verdere carrière.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur* als ‘voldoende’.

VII: Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur aan de Universiteit van Amsterdam. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflectie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleiding zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en concludeert dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

De onderwijsvisie van de UvA beoogt een ambitieuze en uitdagende leeropleiding te creëren, in aansluiting op haar profilering als researchuniversiteit. De bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) leidt studenten op die een diepgaande kennis hebben van het vakgebied in alle aspecten: taalverwerving, taalkunde, letterkunde en cultuur. In vergelijking met andere Nederlandse opleidingen Spaans is er volgens de opleiding zelf meer aandacht voor taalvaardigheid. Het accent ligt vooral op Spanje en het Spaans dat in Spanje gesproken wordt. Niet alleen moderne literatuur maar ook de werken uit de middeleeuwen en de Gouden Eeuw krijgen veel aandacht.

De bacheloropleiding legt de basis voor een vervolgstudie op masterniveau en voor werkomgevingen waarin academische kennis en vaardigheden van belang zijn. Daartoe zijn eindtermen geformuleerd die aangeven welke kennis en inzichten studenten moeten verwerven, toepassen, onderzoeken en beoordelen. Daarnaast moeten studenten vaardigheden beheersen om met vakgenoten en anderen te kunnen communiceren over de discipline en moeten ze in staat zijn zich verder te ontwikkelen. De eindtermen sluiten aan op wat voor bacheloropleidingen in de Dublin-descriptoren staat beschreven.

De commissie is van oordeel dat de beoogde eindtermen passen bij wat op dit wetenschapsgebied verwacht mag worden. Op basis van de doelstellingen verwacht de commissie dat de afgestudeerden zich een goede plek kunnen verwerven in een masteropleiding of op de arbeidsmarkt. De balans tussen beoogde breedte en diepgang is adequaat. Doordat de beoogde eindtermen voor alle opleidingen grote overeenkomsten vertonen kreeg de commissie de indruk dat het formuleren van de doelstellingen en eindtermen door de opleidingen niet is benut als start van een inhoudelijke discussie over de richting en de profilering van de opleidingen. De commissie vindt dit een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven de opleidingen aan dat ze de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden ze aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie kan zich hierin vinden.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur bestaat uit 180 EC, verspreid over drie cursusjaren. Elk jaar bestaat uit twee semesters van 8+8+4 weken waarin vakkenclusters van

6, 12 of 18 EC worden aangeboden. In de blokken van acht weken volgt een student maximaal twee vakken tegelijkertijd. De blokken van vier weken betreffen één vak en zijn altijd een vervolg van een vak dat in een eerder blok is begonnen. In dat blok wordt meestal gewerkt aan een presentatie of een uitgebreid schriftelijk werkstuk. Het hoofdvak beslaat 138 EC en de resterende 42 EC zijn bestemd voor de profileringsruimte die door elke student naar keuze wordt ingericht.

De student krijgt vakken in de Spaanse cultuurkunde, de taalkunde en de letterkunde. In de propedeuse zijn alle vakken verplicht, in het tweede en vooral in het derde jaar is er ruimte voor keuzecursussen. De taalverwervingscursussen lopen door het hele curriculum heen en zijn vanaf het tweede jaar geïntegreerd in de vakinhoudelijke cursussen. Vanaf het tweede semester van de propedeuse krijgen studenten al het onderwijs in het Spaans aangeboden. Op die manier behalen ze het vereiste ERK-niveau (Europees Referentiekader). De inleiding taalwetenschap, de inleiding literatuurwetenschap, wetenschapsfilosofie en de academische vaardigheden (onderzoek, academisch schrijven) worden geïntegreerd aangeboden. Bij de beoordeling van werkstukken worden zowel de inhoud als de taalvaardigheid en de vorm en structuur beoordeeld. Aan het eind van de opleiding schrijven studenten een eindscriptie waarin zij laten zien dat ze de leerdoelen hebben behaald. De commissie vindt dat de opbouw van het programma een adequate samenhang laat zien.

De commissie kreeg uit de gesprekken met de studenten de indruk dat de onderwijsvisie, gebaseerd op de profilering als researchuniversiteit, niet in alle gevallen op opleidingsniveau vertaald is in een veeleisend studieprogramma. Ze meent dat in het algemeen meer van de studenten gevraagd zou kunnen worden. Dit geldt ook voor de opleiding Spaanse taal en cultuur.

De opleiding Spaanse taal en cultuur is volgens de kritische reflectie zo ingericht dat studenten vanaf het begin geconfronteerd worden met de wetenschappelijke werkwijze. Ze schrijven verschillende soorten werkstukken, zoals essays en onderzoeksvoorstellen. Veel studenten hebben moeite met het vak Wetenschapsfilosofie, vooral met het algemene deel dat door de capaciteitsgroep Wijsbegeerte wordt verzorgd. Het vereist een andere manier van denken en staat in de ogen van veel studenten ver af van de eigen opleiding. De commissie vindt dit een belangrijk onderdeel van het programma en adviseert de opleiding in overleg tot een zo goed mogelijke afstemming te komen.

Zowel docenten als studenten zien een grote meerwaarde in een buitenlands studieverblijf. De faciliteiten zijn uitgebreid en de staf biedt goede voorlichting. In 2012-2013 gingen negen studenten naar het buitenland. Op het totaal aantal studenten blijft dit aantal achter bij de verwachtingen. De commissie adviseert de opleiding de studenten te blijven stimuleren hun opleiding deels in het buitenland door te brengen. Mogelijk kan de studievereniging hier een rol bij spelen.

De faculteit verwacht dat de nieuwe opzet van het programma zal leiden tot een goede spreiding van de studielast over het jaar. Per 6 EC zijn er ten minste twee toetsen. In aansluiting op de hoorcolleges worden werkgroepen georganiseerd van ongeveer vijftien studenten waardoor er intensief contact is tussen docenten en studenten. Het tutoraat wordt dit jaar versterkt. De staf is kwalitatief en kwantitatief aan de maat, hoewel er sprake is van hoge werkdruk. De opleiding heeft geen 'eigen' hoogleraar. De voorzieningen zijn voldoende. De cursussen en het curriculum worden systematisch geëvalueerd door de opleidingscommissie en bij problemen wordt adequaat actie ondernomen. Ondanks deze inzet valt ongeveer de helft van de studenten uit in het eerste jaar. Van de herinschrijvers behaalt na

vier jaar minder dan een derde het diploma. De commissie vindt het te vroeg om te beoordelen of de genomen facultaire maatregelen voldoende zullen zijn om het rendement te verbeteren en beveelt de opleiding aan de effecten ervan goed te monitoren.

Het kwaliteitsbeleid en het werk van de opleidingscommissie beantwoorden aan de verwachtingen van de commissie, maar veel ervan staat nog in de steigers. In het algemeen merkt de commissie op dat er in de faculteit weinig gevoel van urgentie lijkt te zijn bij het invoeren van verbeteringen. Het viel haar op dat een groot aantal opmerkingen van de vorige visitatiecommissie (2006), bijvoorbeeld over scriptiebegeleiding, door de huidige commissie onverkort kan worden herhaald.

Ondanks een aantal kritische opmerkingen is de commissie van oordeel dat het programma, de begeleiding en de voorzieningen leiden tot een onderwijsleeromgeving van voldoende niveau. De onderwijsleeromgeving stelt de studenten in staat de beoogde eindtermen te behalen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De faculteit en de examencommissie zijn bezig het universitaire toetsbeleid toe te passen in de verschillende opleidingen. Een aantal concrete zaken, zoals planning van de toetsen en afspraken over termijnen en inzagerecht, is dit jaar ingevoerd. De meeste inhoudelijke zaken staan nog in de steigers. Het betreft de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing en afspraken over de beoordeling van scripties. De commissie adviseert de faculteit en de examencommissie de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen. Op die manier kunnen de uitvoering van de afspraken en de vergelijkbaarheid van de beoordeling over de opleidingen heen gegarandeerd worden.

De toetsen die de commissie tijdens het bezoek heeft ingezien zijn van het vereiste niveau. De commissie heeft voorafgaand aan het bezoek een steekproef van eindwerkstukken met lage en hogere cijfers beoordeeld en is het in grote lijnen eens met de cijfers die de docenten eraan hebben toegekend. De commissie concludeert op grond van de beoordeelde scripties dat de beoogde eindtermen van de bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur worden gerealiseerd.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 2 juli 2013

A handwritten signature in black ink on a light pink background. The signature is stylized and appears to read 'Th. D'haen'.

Prof. dr. Th. D'haen
voorzitter

A handwritten signature in blue ink on a light grey background. The signature is stylized and appears to read 'M.J.H. van der Weiden'.

Dr. M.J.H. van der Weiden
secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader (zie Bijlage 2). Dit kader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemde-talenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal, en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten volgens het gemeenschappelijke referentiekader allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemde-talenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau van taalvaardigheid verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Studenten leren volgens het referentiekader het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier toe te passen.

In het domeinspecifiek referentiekader zijn de bovenstaande algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken, namelijk:

- kennis;
- vaardigheden/wetenschappelijke vorming;
- academische vaardigheden en attitude;
- afstemming op het afnemend veld.

Daarnaast stelt het domeinspecifiek referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het programma van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De algemene doelstelling van de opleiding is vastgelegd in artikel 3.1 van de OER en weergegeven in de kritische reflectie. Ze is als volgt geformuleerd: “Met de bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur wordt beoogd de student zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig inzicht bij te brengen op het gebied van de opleiding dat de afgestudeerde gekwalificeerd is voor een vervolgopleiding op masterniveau en in staat is tot het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn.”

Bovenstaande doelstelling is uitgewerkt in algemene eindtermen die voor alle bacheloropleidingen gelden. Deze zijn in de bijlage van de kritische reflectie vermeld. In aanvulling op deze algemene eindtermen zijn opleidingsspecifieke eindtermen voor de opleiding Spaanse taal en cultuur opgenomen. Daarbij is in de kritische reflectie steeds aangegeven in welke cursussen de verschillende eindtermen aan de orde komen.

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding, waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur, te weten Spaanse en Spaans-Amerikaanse letterkunde, cultuurkunde en taalkunde.
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur.
5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur.
6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur.
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur.
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur, te weten onderzoeksvaardigheden, productieve en receptieve beheersing van de Spaanse taal op het hieronder genoemde Common European Framework of Reference (CEFR) niveau. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Bij eindterm 8 is vermeld welk taalniveau studenten Spaanse taal en cultuur moeten realiseren: C1 voor luisteren en lezen, B2 voor gesprek interactie, gesprek productie en schrijven.

De onderwijsvisie van de UvA is gebaseerd op haar profilering als researchuniversiteit. Dat betekent dat de opleiding studenten een uitdagend en ambitieus studieklimaat wil bieden. De kritische reflectie vermeldt dat de opleiding Spaanse taal en cultuur aan de UvA studenten een gedegen basisopleiding wil geven. Het programma is daarom grotendeels ingevuld met

verplichte vakken. De opleiding richt zich vooral op Spanje, hoewel in het eerste jaar in de inleidende modules ook Spaans-Amerika aan de orde komt. Bij taalkunde worden in het tweede en derde jaar zowel Spanje als Spaans-Amerika behandeld. Volgens de kritische reflectie bevat de opleiding Spaanse taal en cultuur meer ruimte voor taalvaardigheid dan andere opleidingen in Nederland. Andere verschillen zijn een sterke nadruk op multidisciplinariteit en aandacht voor oudere literatuur (middeleeuwen en Gouden Eeuw). De opleiding vindt haar brede oriëntatie (geografisch, chronologisch en thematisch) een sterk punt. De commissie is van oordeel dat de doelstellingen in overeenstemming zijn met wat het vakgebied vereist.

Niveau en oriëntatie

In tabel 2 van het facultaire rapport van de kritische reflectie (pagina 11) zijn de Dublin-descriptoren gekoppeld aan de algemene en opleidingsspecifieke eindtermen. Op basis daarvan stelt de commissie vast dat de beoogde eindtermen passen bij het domeinspecifieke referentiekader en dat ze overtuigend gebaseerd zijn op de Dublin-descriptoren.

Met het diploma van de bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur kunnen afgestudeerden hun opleiding vervolgen in verschillende masteropleidingen in binnen- of buitenland. De opleiding bereidt voor op (onderzoeks)masteropleidingen Spaanse taal en cultuur, taalwetenschap, literatuurwetenschap, educatie of vertalen. Ook andere masteropleidingen zijn mogelijk, soms na het volgen van bepaalde aanvullende vakken.

Afgestudeerden kunnen ook met hun bachelordiploma de arbeidsmarkt betreden. Zij kunnen zich daarop voorbereiden door een stage te lopen. De kritische reflectie noemt het onderwijs, het bedrijfsleven en de vertaalsector als relevante opties. Het bachelordiploma en een educatieve minor geven lesbevoegdheid voor het vmbo en de onderbouw havo en vwo. Het hoge niveau van taalvaardigheid dat afgestudeerden hebben bereikt maakt hen volgens de opleiding aantrekkelijk voor bedrijven en instanties die nauw samenwerken met Spaanstalige landen. De commissie vindt dat de opleiding hiermee de studenten goed voorbereidt op vervolgstudie of een positie op de arbeidsmarkt.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de doelstelling van de opleiding erop gericht is de studenten op te leiden tot het niveau van een afgestudeerde bachelorstudent. Ze vindt dat de eindtermen duidelijk een academisch karakter laten zien door hun nadruk op de relevante ontwikkelingen in de discipline, de wetenschapsfilosofische achtergronden en de onderzoeksvaardigheden. De aanduiding van de vakken waarin de verschillende eindtermen aan bod komen geeft de commissie het vertrouwen dat alle aspecten daadwerkelijk in het programma vertegenwoordigd zijn. Wel is het de commissie opgevallen dat de eindtermen voor alle bacheloropleidingen vrijwel identiek geformuleerd zijn. De faculteit heeft de formulering van de doelstellingen per opleiding kennelijk niet aangegrepen om met elkaar te discussiëren over de profilering van de taal- en letterkundeopleidingen aan de UvA en voor een daarop gebaseerde specifieke programmatische invulling. De commissie beschouwt dit als een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven de opleidingen aan dat ze de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden ze aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie kan zich hierin vinden.

Conclusie

Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 1 als ‘voldoende’.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van het programma

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Per 1 september 2012 wordt daarbij een indeling van 8-8-4 gebruikt. Beide semesters bestaan uit drie blokken van respectievelijk 8, 8 en 4 weken, met een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Docenten zijn nog op zoek naar de beste invulling hiervan. Cursussen hebben een omvang van 6, 12 of 18 EC. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

De propedeuse is opgebouwd uit twee vakkenclusters van 12 EC (in blok 1-2 en 4-5) en twee van 18 EC (gespreid over blok 1-2-3 en 4-5-6), waarin de student kennismaakt met alle facetten van het vakgebied. Een vakkencluster bestaat uit meerdere vakken die met elkaar samenhangen. In de vakkenclusters is onderwijs in onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd. Bij de talenopleidingen maken de verplichte inleidingen in de taalwetenschap en de literatuurwetenschap deel uit van de vakkenclusters in het eerste jaar. In het tweede jaar volgen studenten basisvakken met een totaal van 18 EC per semester, die voortbouwen op de propedeuse. Daarnaast volgen ze Wetenschapsfilosofie (12 EC) dat bestaat uit een algemeen hoorcollege en opleidingsspecifieke werkcolleges. In het tweede of derde jaar kiezen studenten een opleidingsgebonden keuzevak (12 EC). In jaar 3 wordt de bacheloropleiding afgerond met een afstudeertraject van 18 EC, bestaande uit een seminar (6 EC) en de scriptie (12 EC). De overige 42 EC (12+12+18) is de profileringsruimte. Daarin kunnen studenten keuzevakken of een minor volgen, een stage lopen of studeren in het buitenland. Een schematisch overzicht van het programma is opgenomen als Bijlage 4.

In de profileringsruimte moeten studenten ten minste 24 EC buiten de eigen opleiding volgen. Op die manier wordt gewaarborgd dat studenten zich breder oriënteren dan alleen het eigen vakgebied. Maximaal 12 EC daarvan mag op propedeuseniveau zijn. Studenten kunnen keuzevakken van een andere opleiding kiezen, mits ze aan de ingangseisen voldoen. Stages en buitenlandverblijf worden gerekend tot onderwijs buiten de eigen opleiding. De faculteit biedt een aantal minoren aan: specialistische, interdisciplinaire, kwalificerende en beroepsgerichte. Deze kunnen de studenten helpen zich voor te bereiden op een bepaalde masteropleiding of een positie op de arbeidsmarkt. Specialistische minoren bieden een verdieping binnen het eigen vakgebied en sluiten aan bij het onderzoek dat binnen het departement plaatsvindt. Studenten die een dergelijke specialistische minor volgen, hoeven daarnaast geen 24 maar 12 EC buiten de eigen opleiding te kiezen.

De kritische reflectie beschrijft de inhoudelijke opbouw van het curriculum voor de verschillende onderdelen. De leerlijn taalvaardigheid gaat uit van een nul-niveau en biedt een zeer intensief taalvaardigheidsprogramma. Vanaf het tweede semester in het eerste jaar

worden alle colleges in het Spaans gegeven. Aan het eind van de bacheloropleiding kan de student een goed geformuleerde en gestructureerde presentatie in het Spaans houden over een complex onderwerp, discussiëren over een onderwerp uit het vakgebied en een essay van academisch niveau schrijven.

Bij taalkunde loopt de moeilijkheidsgraad op van jaar tot jaar. De stof begint met een brede inleiding in het eerste jaar, waarna in het tweede jaar verdieping plaatsvindt op een beperkter aantal onderwerpen. De onderzoekscomponent wordt geleidelijk uitgebreid. Studenten maken korte opdrachten in het eerste jaar, schrijven onderzoeksgelateerde essays in het tweede jaar en bereiden zich voor op het schrijven van de scriptie in het derde jaar. De modules besteden onder andere aandacht aan de structuur en het gebruik van het hedendaagse Spaans en aan taalsociologische aspecten van Spanje en Spaans-Amerika.

Het onderwijs in de letterkunde heeft een vergelijkbare opzet: van breed naar smal en met een oplopende moeilijkheidsgraad. De studenten maken kennis met literaire theorieën en literaire werken en leren hun theoretische kennis in de praktijk toe te passen. De verschillende tekstgenres en teksten worden in hun sociaalhistorische context geplaatst. In de modules wordt literatuur altijd bestudeerd in relatie met andere uitingen van cultuur, zoals film, schilderkunst of andere media.

In het eerste jaar zijn er twee aparte modules cultuurkunde. Hierin zijn onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd. In de jaren daarna zijn er geen aparte vakken cultuurkunde maar vormt de Spaanstalige cultuur de context voor de bestudering van literaire werken en taalkundige verschijnselen. In de colleges taalvaardigheid is volgens de opleiding veel aandacht voor maatschappelijke, culturele en sociolinguïstische onderwerpen. Studenten oefenen hun spreekvaardigheid aan de hand van discussies over films, nieuwsuitzendingen en documentaires.

Daarnaast vullen de studenten de profileringsruimte in met keuzevakken en volgen zij in het derde jaar het vak Wetenschapsfilosofie. Degenen die een semester in het buitenland willen studeren kunnen Wetenschapsfilosofie in het tweede jaar volgen. De laatste onderdelen zijn het Seminar Hispanistiek en de bachelorscriptie. In het seminar komen alle disciplines (taal- en letterkunde en taalvaardigheid) aan bod. Er is aandacht voor de methodologische aspecten en studenten maken een keuze voor een scriptieonderwerp. Bij de scriptie wordt interdisciplinariteit gestimuleerd. De scriptie moet 6000 tot 8000 woorden omvatten en in het Spaans geschreven worden. Bij de buluitreiking moet de student het onderzoek aan een lekenpubliek presenteren.

De commissie herkent in de programmaopbouw van de bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur tot haar tevredenheid een consequente lijn. Deze is gericht op taalverwerving en systematisch onderwijs in de taalkunde en in de letterkunde. Het programma vormt naar het oordeel van de commissie een samenhangend geheel.

De Faculteit der Geesteswetenschappen heeft vastgesteld dat er problemen zijn met de taalvaardigheid van eerstejaarsstudenten. Het blijkt dat ongeveer twintig procent van de studenten moeite heeft met het schrijven en interpreteren van wetenschappelijke teksten. Om deze problemen op te lossen, is de faculteit begonnen met een verplichte taaltoets voor alle eerstejaarsstudenten. Studenten die hierop onvoldoende scores, zijn verplicht een taalvaardigheidscursus te volgen. De commissie is van mening dat het taalbeleid van de faculteit een goede manier is om ervoor te zorgen dat alle studenten een basisniveau van taal-

en schrijfvaardigheid bereiken. In de gesprekken over Spaanse taal en cultuur is dit thema niet aan de orde gekomen.

Excellente studenten kunnen in het tweede jaar geselecteerd worden voor het facultaire honoursprogramma. Zij behalen 30 EC extra: een gemeenschappelijk vak Digital Humanities, een researchpracticum (12 EC) en een verzwaarde scriptie (18 EC extra). Daarin raken ze vertrouwd met aspecten van wetenschappelijk onderzoek en kunnen ze zich voorbereiden op het doorstromen naar een onderzoeksmaster.

De studenten met wie de commissie tijdens het bezoek heeft gesproken waarderen de opbouw van het programma omdat het ertoe leidt dat ze zich kunnen concentreren op een beperkt aantal vakken tegelijkertijd. De ouderejaarsstudenten vinden het veel prettiger dan het vorige systeem. Studenten vinden dat het taalverwervingsonderwijs hen al snel in staat stelt in het Spaans te communiceren. De docenten lieten zich ook zeer positief uit over de nieuwe programmaopzet wat betreft de integratie van vakken (taalkunde en -vaardigheid; letterkunde en taalvaardigheid). Dit heeft geleid tot meer overleg en een betere afstemming tussen de docenten. De commissie deelt het positieve oordeel van docenten en studenten over de opbouw van het programma.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een onderwijsvisie geformuleerd. Het onderwijs moet zich richten op academische vorming, research-intensief zijn en uitgaan van activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie bij het lidmaatschap van de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het lezen van de kritische reflecties en tijdens het bezoek is het de commissie echter opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair of opleidingsniveau is uitgewerkt. Op docentniveau lijkt men zich niet bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie. Uit de gesprekken met de bachelorstudenten krijgt de commissie de indruk dat het programma beslist uitdagender zou mogen zijn. Enthousiaste en ambitieuze studenten worden in de programma's op dit moment niet geaccommodeerd. Individueel lossen zij dit op door een tweede studie of meer keuzevakken te volgen, maar de commissie meent dat de grote aantallen studenten die hiervoor kiezen laten zien dat de opleidingsprogramma's zelf veeleisender zouden moeten zijn. Dit geldt ook voor de opleiding Spaanse taal en cultuur.

Overigens merkt de commissie op dat de ambities van een researchuniversiteit nauw samenhangen met de beschikbare staf. De terugloop in het aantal hoogleraren en het grote aandeel tijdelijk personeel kunnen op den duur een negatief effect hebben op de academische statuus van de opleidingen en op het studieklimaat. Ook de opleiding Spaanse taal en cultuur heeft geen 'eigen' hoogleraar meer.

De kritische reflectie geeft aan dat het programma inhoudelijk werkt van een brede oriëntatie naar verdieping. De opdrachten zijn in het begin geleid, terwijl in het tweede en derde jaar sprake is van meer vrijheid en daarmee van een grotere zelfstandigheid. Naast individueel werk is er sprake van groepsopdrachten en werken in teamverband. Tijdens het visitatiebezoek heeft de commissie inzage gekregen in de cursusbeschrijvingen, leerdoelen en werkvormen van een groot aantal vakken uit de opleiding. Zij stelt vast dat de werkvormen goed aansluiten op de nagestreefde leerdoelen.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

In de kritische reflectie is aangegeven welke cursussen bijdragen aan het realiseren van de verschillende doelstellingen. De studenten gaven in het gesprek met de commissie aan dat ze

de opzet en mogelijkheden van de opleiding waarderen en gaandeweg steeds enthousiaster worden. De commissie is van oordeel dat alle doelstellingen in het programma voldoende aan bod komen.

Een van de doelen van de opleiding is dat studenten ook in Spaanstalige universiteiten op academisch niveau kunnen functioneren. Daarvoor is een verblijf in het buitenland feitelijk onmisbaar. De faculteit heeft goede voorzieningen om een buitenlandverblijf voor studenten te faciliteren, zoals ook door de studenten wordt bevestigd. Er is informatie over de universiteiten waarmee de opleiding samenwerkt, zowel in Spanje als Spaans-Amerika, en over de vakken die daar gevolgd kunnen worden. Ervaren studenten zijn betrokken bij de informatievoorziening en geven tips. De faculteit heeft informatie verschaft over de feitelijke aantallen studenten Spaans die meedoen aan Erasmusuitwisseling. In het afgelopen jaar waren dat er negen, met een totaal aan vijftig maanden. Dit aantal is laag wanneer het wordt afgemeten aan de instroomaantallen (veertig à vijftig per jaar). Als de cijfers worden gerelateerd aan de aantallen herinschrijvers ziet het beeld er mogelijk gunstiger uit. De commissie adviseert de faculteit te blijven inzetten op een actief internationaliseringsbeleid en alle studenten te stimuleren een periode in het buitenland te studeren.

Wetenschappelijke vorming

De bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde aan de UvA hebben een academische oriëntatie. De commissie is van mening dat deze oriëntatie voldoende zichtbaar is in de curricula. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om Onderzoeksvaardigheden, Academisch schrijven en Wetenschapsfilosofie te volgen. Veel docenten zijn betrokken bij onderzoek en dragen hun enthousiasme in het onderwijs over op de studenten.

De onderdelen Onderzoeksvaardigheden en Academisch schrijven zijn geprogrammeerd in het eerste jaar en geïntegreerd in andere vakken. In de taal- en letterkundemodules in het tweede en derde jaar wordt de onderzoekscompetentie verder ontwikkeld en oefenen studenten om onderzoeksgelateerde essays te schrijven. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan tevreden te zijn over dit geïntegreerde vaardighedenonderwijs. Er is een duidelijke handleiding beschikbaar voor het schrijven van werkstukken. De nadruk ligt op het weergeven van een eigen visie en er wordt strikt gelet op het voorkomen van plagiaat. De commissie heeft vastgesteld dat er een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de toetsing van inhoudelijke componenten en de toetsing van vaardigheden.

Ook Wetenschapsfilosofie maakt onderdeel uit van het verplichte programma voor alle bachelorstudenten. Dit vak is geprogrammeerd in het eerste semester van het derde jaar. Studenten die naar het buitenland gaan kunnen dit vak echter ook in het tweede jaar volgen. Wetenschapsfilosofie bestaat uit een algemeen deel (5 EC) en een specifiek deel (7 EC). Het algemene deel wordt gevolgd door alle studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen en bestaat uit hoorcolleges. Het specifieke deel wordt door de opleidingen verschillend ingevuld. Uit de gesprekken met studenten blijkt dat zij het specifieke onderdeel waarderen. Het algemene deel ervaren zij echter als breed; studenten vinden het moeilijk om de stof te koppelen aan de leerdoelen van hun eigen opleiding. De commissie is van oordeel dat een filosofisch vak voor veel studenten weliswaar moeilijk is maar vindt het een belangrijk onderdeel van de opleiding. De commissie vernam dat er regelmatig overleg gevoerd wordt met de betrokken docenten van de capaciteitsgroep Wijsbegeerte. De opzet is om tot een zo goed mogelijke afstemming te komen tussen het algemene deel en het opleidings specifieke deel. De commissie beveelt aan dit overleg voort te zetten en daarbij de evaluatieresultaten van beide cursusdelen te benutten.

Studielast en studeerbaarheid

De voltijdse instroom bij de opleiding Spaanse taal en cultuur is jaarlijks ongeveer vijftig studenten. Daarnaast is er de laatste jaren een deeltijdse instroom van ongeveer tien studenten. Het relatieve aandeel vwo-instromers lijkt af te nemen. Ongeveer de helft van de vwo-instroom valt in het eerste jaar uit. De percentages fluctueren sterk van jaar tot jaar. Om toegelaten te worden tot het tweede studiejaar mag een eerstejaarsstudent maximaal twee studieonderdelen van 6 EC of maximaal een onderdeel van 12 EC of maximaal een studieonderdeel van 18 EC niet behaald hebben. Het rendement is zeer laag. Van de herinschrijvers behaalt minder dan een derde na vier jaar het bachelordiploma. Zelfs na zes jaar blijft het rendement lager dan vijftig procent.

De kritische reflectie geeft als verklaring dat veel studenten met een verkeerd beeld aan de studie beginnen en zich niet realiseren dat het om meer gaat dan het leren van de taal. Daarnaast heeft de opleiding volgens de kritische reflectie een hoog verborgen deeltijdskarakter: veel studenten hebben een baan of doen een andere studie ernaast. De opleiding hoopt door gerichte voorlichting en door intensieve begeleiding de uitval te verlagen en studenten die niet op hun plaats zitten zo snel mogelijk door te verwijzen. Ook de scriptie wordt genoemd als struikelblok voor een aantal studenten.

Volgens de studenten vinden de meesten vooral de studielast van de taalverwerving pittig. De docenten erkennen dat. Daarnaast gaven ze aan dat veel studenten het academisch schrijven zwaar vinden. Bij de inhoudelijke vakken wordt veel gevraagd van het analytische vermogen van de studenten. Zoals ook bij andere opleidingen wordt het vak Wetenschapsfilosofie door veel studenten Spaans als struikelblok ervaren, vooral het algemene deel dat door de afdeling Wijsbegeerte wordt verzorgd. Het vereist een andere manier van denken die niet iedereen even gemakkelijk afgaat. Zoals hierboven reeds vermeld vindt de commissie dit vak daarom des te belangrijker: het past bij uitstek bij een onderzoeksgeoriënteerde opleiding die studenten uitdaagt verder te kijken.

De commissie onderschrijft de conclusie van de opleiding zelf dat het rendement te laag is en adviseert de opleiding een samenhangend pakket aan maatregelen te implementeren. Belangrijke onderdelen daarbij zijn realistische voorlichting maar ook gerichte begeleiding en het aanspreken van studenten op hun studie-inzet.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

De personele bezetting van de opleidingen Taal- en Letterkunde wordt ingegeven door het facultaire leerstoelenplan, het uhd-beleid en het beleid van Taal- en letterkunde voor ud- en docentbenoemingen. In het leerstoelenplan en het uhd-beleid heeft de faculteit ervoor gekozen om de koppeling tussen een leeropdracht aan een disciplinair specialisme te verlaten. Er is gekozen voor een opzet met vijf taalkundige en zeven letterkundige leerstoelen.

Taalkunde:

- taalverwerving;
- het Germaanse taalgebied;
- theoretische taalkunde;
- de fonetische wetenschappen;
- het Romaanse taalgebied.

Letterkunde:

- postkoloniale literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ICG);
- klassieke talen en culturen;
- literatuurtheorie;
- middeleeuwse en vroegmoderne literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ASCA);
- Slavische literatuur en cultuur.

Met een flankerend uhd-beleid probeert de faculteit ervoor te zorgen dat de belangrijkste gebieden binnen Taal- en letterkunde voldoende door senioronderzoekers zijn afgedekt. In het beleid van ud-benoemingen wordt daarnaast zo veel mogelijk gekozen voor docenten met dubbele competenties die bij wisselende studentenbelangstelling ook elders in het departement inzetbaar zijn.

De commissie heeft het facultaire leerstoelenplan bestudeerd en hierover gesproken met het management en met docenten. Het management lichtte toe dat er lange tijd sprake is geweest van overbestaffing, maar dat de personeelsbezetting op dit moment in balans is. Zij stelt alles in het werk om met de beschikbare financiële middelen te komen tot een inhoudelijk en organisatorisch adequate bestaffing. De commissie heeft begrip voor financiële beperkingen en de veranderende studentenvraag. De commissie stelt tegelijkertijd vast dat de keuze voor interdisciplinaire leerstoelen ertoe leidt dat bepaalde disciplinaire vakgebieden op dit moment een boegbeeld missen. Ook de opleiding Spaanse taal en cultuur heeft geen eigen hoogleraar meer. De commissie hoopt dat hiervoor in de toekomst oplossingen zullen worden gezocht.

Uit de gesprekken met docenten van verschillende opleidingen is gebleken dat zij een hoge werkdruk ervaren. Dit wordt bevestigd door de uitkomsten van de UvA Medewerkersmonitor 2012. De hoge werkdruk en het grote aantal tijdelijke contracten van docenten Taal- en Letterkunde baren de commissie zorgen. Het management gaf tijdens het bezoek aan dat de meeste docenten een tijdelijk contract krijgen aangeboden voor meerdere jaren. Het inhuren van docenten op het laatste moment wordt zoveel mogelijk vermeden, maar kan niet altijd worden voorkomen. Het management streeft ernaar om niet meer dan twintig procent van haar personeelsleden in tijdelijke dienst aan te nemen.

De werkdruk van docenten heeft de aandacht van het management. Bij een aantal opleidingen zijn concrete maatregelen genomen om de werklust van vaste docenten te verminderen door taken over te hevelen naar het tijdelijke personeel. Een voorbeeld hiervan is de scriptiebegeleiding. Uit gesprekken met docenten blijkt echter dat de werklust voor vast en tijdelijk personeel hoog blijft. De commissie ziet hierin een risico voor de kwaliteit van het onderzoek en uiteindelijk ook het onderwijs.

De staf van de opleiding Spaanse taal en cultuur bestaat uit een uhd, twee ud's en vijf docenten taalvaardigheid. De uhd en ud's zijn gepromoveerd en doen hun onderzoek in het kader van de facultaire onderzoeksinstituten. Een aantal stafleden heeft zich de afgelopen jaren didactisch positief onderscheiden, maar de commissie stelt vast dat het aantal docenten met een onderwijskwalificatie laag is. In de kritische reflectie wordt aangegeven dat ernaar gestreefd wordt om uiteindelijk een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend gepromoveerden met een onderwijskwalificatie. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie is positief over de

stappen die op dit punt worden ondernomen en beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren.

Studiebegeleiding

De faculteit heeft met het CvB een prestatieafspraken gemaakt dat per 2014 een studierendement van zeventig procent wordt behaald in de nominale studietijd + 1. Om dat te realiseren zet de faculteit een pakket aan maatregelen in. In het gesprek met de commissie liet het management weten dat het gaat om voorlichting, een intakegesprek, de inzet van tutores, verhoging van het aantal contacturen en de nieuwe jaarindeling van 8-8-4. In de voorlichting is 'verwachtingenmanagement' het doel, namelijk door te zorgen dat aankomende studenten een realistisch beeld hebben van de opleiding waaraan ze gaan beginnen. Aan het begin van de opleiding krijgen alle studenten elektronisch een intakeformulier, op basis waarvan gemonitord wordt of studenten 'op hun plek zitten'. Deze informatie wordt ook benut tijdens de tutorgesprekken.

Met inhoudelijke vragen en voor hulp bij de planning van hun studietrajecten kunnen studenten in het eerste jaar een beroep doen op de tutor en in de latere jaren op de studiebegeleider. Studenten krijgen op basis van hun interesse gepersonaliseerde informatie over de mogelijkheden voor keuzecursussen, buitenlandverblijf of vervolgoopleidingen. Met persoonlijke vragen en problemen kunnen studenten terecht bij de studieadviseur. Studenten met studievertraging worden door de studieadviseur uitgenodigd voor een gesprek. De studieadviseurs vangen vaak al in een vroeg stadium signalen op van mogelijke problemen en vormen een communicatiekanaal tussen de studenten en de examencommissie. De commissie is van oordeel dat dit geheel aan afspraken een dekkend systeem van studiebegeleiding vormt.

Alle studenten hebben in het eerste jaar een tutor die ten minste tweemaal een gesprek met hen voert. De faculteit streeft naar een verhoging van de contacttijd. In de nieuwe jaarindeling volgt een student maximaal twee vakken tegelijk. Door de uitbreiding van de contacttijd en het nieuwe rooster verwacht de opleiding de studenten te stimuleren tot een regelmatigere werkritme. De afgesproken minimumuren worden in veel opleidingen, ook bij Spaanse taal en cultuur, nog niet gerealiseerd. Er is een monitorgroep ingesteld om het effect van de nieuwe jaarindeling te volgen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen zal bijdragen aan een hoger rendement. Ze vindt het nu echter nog te vroeg om te kunnen beoordelen of het voldoende is.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

Blackboard is de elektronische leeromgeving voor alle cursussen. Dit wordt benut voor berichten van docenten over de colleges, documenten, presentaties en voorbeeldtoetsen. Het biedt ook veel oefenmogelijkheden. Ten tijde van het visitatiebezoek was de cursusinformatie in Blackboard niet compleet. Desgevraagd gaf de opleiding aan dat dit zeker niet de bedoeling was. Naar het oordeel van de staf was er waarschijnlijk sprake van een zekere achterstand doordat veel cursussen in meer of mindere mate herzien moesten worden in verband met de herprogrammering, de invoering van de 8-8-4-structuur. De bibliotheekvoorzieningen zijn adequaat en *up-to-date*. Er is een actieve studievereniging die verschillende activiteiten organiseert. Dit gebeurt in goed overleg met de staf zodat de studiereizen ook in het nieuwe jaarrooster ingepast kunnen worden.

Elke bacheloropleiding bij de Faculteit der Geesteswetenschappen beschikt over een opleidingscommissie (oc). De meeste commissies zijn samengesteld uit drie studenten (uit elk jaar één) en drie docenten. Dit geldt ook voor de oc Spaanse taal en cultuur. Bij sommige opleidingen zijn ook uhd's of hoogleraren betrokken, maar niet bij Spaans. De meeste leden

hebben meerdere jaren zitting in de oc, wat zorgt voor continuïteit. De continuïteit wordt daarnaast bevorderd door een oc-handleiding en een FAQ over de werking van de oc. Bij de oc Spaans is het niet moeilijk nieuwe studentleden te vinden, mede doordat zij goed contact weten te onderhouden met hun achterban.

Onder normale omstandigheden komt de oc minimaal vier keer per jaar bij elkaar, maximaal zes keer. Dit jaar is de agenda wat voller, de omschakeling naar het 8-8-4-systeem vraagt veel aandacht van alle betrokkenen. Daarom zijn ook de evaluaties in het lopende jaar heel belangrijk. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de zwaarte en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

De belangrijkste taken van de oc zijn de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten (ook tussentijds). Bij klachten en signalen onderneemt de opleidingscommissie (in de persoon van de voorzitter) ook tussentijds actie. Op verzoek van de studentleden kunnen extra vergaderingen worden uitgeschreven, bijvoorbeeld naar aanleiding van klachten. Dit is het afgelopen jaar bij de oc Spaans ook wel gebeurd. Advisering vooraf speelt bij het vaststellen van de studiehandleidingen. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan. De oc heeft adviesrecht over het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

Een aandachtspunt is de respons bij het invullen van enquêtes. Deze respons was in het verleden bij veel opleidingen slecht, ook bij Spaans. Inmiddels is faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q. UvA Q verzamelt door middel van verschillende digitale formulieren informatie over vakken, studentenoordelen en ervaringen van docenten. Deze informatie wordt samengebracht in heldere rapportages. Het biedt oc's de mogelijkheid om verschillen in waardering tussen cursussen te signaleren en daarop actie te ondernemen.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's heeft de commissie geconstateerd dat deze studenten en docenten voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De betrokken studenten en docenten konden ook voorbeelden noemen van veranderingen die mede door hun toedoen waren doorgevoerd. Er wordt goed geluisterd naar de signalen van studenten.

De vorige visitatiecommissie (2006) had een aantal kritiekpunten. Het vak Academische vaardigheden I was naar haar oordeel te licht voor het aantal toegekende studiepunten, studenten hadden onvoldoende duidelijkheid over het verwachte niveau bij toetsen taalvaardigheid en de scriptieoordelen waren aan de hoge kant en soms inconsistent. Het is de huidige commissie opgevallen dat het eerste punt pas dit studiejaar is opgepakt. Op de beoordeling van de scripties komt de commissie bij Standaard 3 terug, maar onder deze paragraaf over kwaliteitszorg merkt ze al op dat aan dit punt tot op heden niet is gewerkt.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de onderwijsleeromgeving de studenten in staat stelt de beoogde eindtermen te behalen en concludeert dat dit het geval is. Het geheel van de aangeboden vakken biedt studenten een breed overzicht van de Spaanse taalkunde, letterkunde en cultuurkunde. Het taalverwervingsonderwijs bouwt de beheersing van het Spaans gedurende de bacheloropleiding op tot een hoog niveau. In de profileringsruimte krijgen de studenten de gelegenheid zich voor te bereiden op de master of het werkveld van hun keuze. In de bachelorscriptie kunnen studenten tot slot laten zien dat ze de beoogde

leerdoelen in samenhang hebben bereikt. De commissie is van oordeel dat het programma systematisch is opgebouwd en alle noodzakelijke onderdelen omvat.

De commissie vindt de integratie van de algemene academische vaardigheden en van de inleidingen taalwetenschap en literatuurwetenschap in de vakinhoudelijke vakken een sterk punt. De commissie waardeert de opzet van het vak Wetenschapsfilosofie. Veel studenten vinden dit een moeilijk vak, vooral het algemene gedeelte, maar dit is naar het oordeel van de commissie grotendeels eigen aan het vak en op zich niet meteen reden om de inhoud te veranderen. Wel meent de commissie dat overleg met Wijsbegeerte nodig blijft om dit studieonderdeel goed af te blijven stemmen op de behoeften van studenten Taal- en Letterkunde.

De opzet en organisatie van het programma zijn erop gericht de studenten door de 8-8-4-structuur tot een geregeld werkritme aan te zetten. In de loop van de opleiding krijgen studenten meer vrijheid en verantwoordelijkheid. Werken in teamverband wordt expliciet geoefend. Door de kleinschaligheid en de werkgroepen worden studenten gestimuleerd tot een actieve inzet.

Het is de commissie opgevallen dat relatief veel studenten een tweede studie volgen. Dit moet voor zeer goede studenten zeker mogelijk blijven. De commissie vindt echter dat het programma voor het merendeel van de studenten zo uitdagend moet zijn dat er daarnaast geen tweede studie gevolgd kan worden. Het programma moet van zichzelf voldoende ambitieus en intensief zijn.

Het docentenkorps is kwalitatief en kwantitatief aan de maat. De docenten en de tutores zorgen voor een goede begeleiding van de studenten. Er is een actieve studievereniging die goed samenwerkt met de stafleden. De uitval in het eerste jaar is desondanks hoog en het studierendement opvallend laag. Om het rendement te verhogen is een aantal facultaire maatregelen ingevoerd, waaronder gerichte voorlichting, versterking van het tutoraat en de nieuwe programmastructuur. Het effect van deze maatregelen kan nog niet beoordeeld worden. Wel is het te verwachten dat de concentratie op maximaal twee vakken zal bijdragen aan een evenwichtige verdeling van de studielast en daardoor aan een hoger studierendement. De commissie benadrukt dat een hoger rendement ook samenhangt met een ambitieuze studiecultuur en met het stellen van hoge eisen. Ze beveelt de opleiding aan dit in het programma tot uitdrukking te laten komen.

De commissie is van oordeel dat de voorzieningen adequaat zijn en dat de interne kwaliteitszorg serieus wordt aangepakt. De opleidingscommissie functioneert goed. De commissie vindt dat de opleiding veel voortvarender had kunnen werken aan de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie. Door de faculteit als geheel is er veel nieuw beleid in gang gezet per 2012, dat wellicht bijdraagt aan de oplossing van een aantal indertijd gesignaleerde problemen. De effecten daarvan kunnen echter nog niet worden beoordeeld.

Conclusie

Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 2 als ‘voldoende’.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsbeleid

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd waarin is aangegeven aan welke 22 randvoorwaarden het toetsbeleid moet voldoen. De faculteit heeft op basis hiervan een toetsbeleid uitgewerkt en in juni 2012 vastgesteld. In de kritische reflectie wordt beschreven dat een aantal zaken in dit toetsbeleid bijzondere aandacht krijgt:

- de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen;
- transparantie van de beoordelingscriteria en procedures;
- een goede spreiding van de toetsmomenten;
- kwaliteitsborging van de toetsen;
- controleerbaarheid door heldere afspraken over peer review en bewaartermijnen;
- deskundigheidsbevordering.

Met ingang van september 2012 is getuige de kritische reflectie vooral een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht: er zijn minimaal twee toetsen per 6 EC. Ook zijn er afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist 'Toetsen en beoordelen' gemaakt die de docenten op een overzichtelijke manier presenteert waar vooraf, tijdens en na een toets op gelet moet worden. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen checken op plagiaat. De commissie adviseert om systematisch en in ieder geval steekproefsgewijs hiermee de scripties op plagiaat te controleren.

De examencommissie die verantwoordelijk is voor de bacheloropleidingen van het departement Taal- en Letterkunde vermeldde tijdens het bezoek dat er met ingang van het lopende studiejaar verdere stappen zijn gezet. Voor elk vak moeten de verantwoordelijke docenten in februari/maart een cursusdossier inleveren bij de examencommissie, inclusief de te verstrekken opdrachten en de verwachte uitwerking. De leden van de examencommissie beoordelen de kwaliteit van deze cursusdossiers. De commissie beschouwt dit als een intensieve vorm van kwaliteitscontrole die de opleidingen een goed inzicht zal verschaffen in de kwaliteit van het geboden onderwijs. De examencommissie heeft voor zichzelf voor de komende tijd een ambitieuze werkagenda gesteld die veel van de afzonderlijke leden vraagt. De commissie ondersteunt dit van harte en hoopt dat het ambtelijke secretariaat hierbij de nodige ondersteuning kan bieden.

De commissie heeft een aantal gemaakte toetsen van de opleiding Spaanse taal en cultuur ingezien en zich een oordeel gevormd over het niveau van de toetsen en de wijze van beoordeling en feedback. De commissie vindt beide adequaat.

Voor de beoordeling van scripties zijn nadere afspraken gemaakt. Met ingang van dit jaar wordt elke bachelorscriptie beoordeeld door de begeleider en een tweede lezer. Dat was bij Spaans tot nu toe slechts bij uitzondering het geval. Ook voor de toekomst houdt de opleiding in de kritische reflectie een slag om de arm wat betreft de inzet van twee beoordelaars. De commissie vindt dit niet acceptabel en beveelt met klem aan het afgesproken beleid volledig te implementeren.

Er is een scriptiehandleiding opgesteld die voor de studenten aan het begin van hun afstudeertraject beschikbaar is. Hierin is ook het formulier met de te beoordelen criteria opgenomen. Het formulier bevat bij de meeste opleidingen, ook bij Spaanse taal en cultuur, acht criteria: wetenschappelijkheid, taalvaardigheid en stijl, opbouw en structuur van het betoog, bronnen- en materiaalbehandeling, creativiteit, zelfredzaamheid en zelfstandigheid, uiterlijke verzorging en omvang. De weging van de criteria kan per opleiding binnen facultair aangegeven marges variëren. Per criterium wordt een korte verantwoording verwacht.

Op de achterkant van het beoordelingsformulier is aangegeven wat de betekenis is van de verschillende cijfers. Ook hierin zijn verschillende uitwerkingen per opleiding toegestaan. De examencommissie gaf aan dat het bewust beleid is om op basis van bestaande praktijken geleidelijk tot stroomlijning te komen en dat de bestaande verschillen in uitwerking tussen opleidingen slechts nuances betreffen. De commissie is zich ervan bewust dat invoering van opleidingsoverstijgend beleid niet altijd enthousiast ontvangen wordt, maar kan zich toch niet vinden in de gemaakte keuzes. In haar ogen betreffen de verschillen in de duiding van cijfers en de weging van beoordelingscriteria meer dan nuances. Een 7 bij Engels heeft bijvoorbeeld een duidelijk andere betekenis dan bij andere opleidingen. Dat heeft tot gevolg dat studenten van verschillende opleidingen niet op een eenduidige manier worden beoordeeld. Dat kan ook de verklaring zijn voor een aantal verschillen in becijfering tussen de commissie en de opleiding. De commissie merkte deze verschillen op bij de steekproeven van scripties die ze beoordeeld heeft.

Gerealiseerd eindniveau

De commissie heeft vier bachelorscripties van de opleiding Spaanse taal en cultuur gelezen. In de steekproef zaten scripties met een laag, een gemiddeld en een hoog cijfer. De commissie heeft vastgesteld dat haar oordelen in grote lijnen overeenkomen met de becijfering door de staf, maar de scriptie met het hoge cijfer is door de commissie flink lager beoordeeld. Het niveau van het Spaans is voldoende. De scripties bevatten een probleemstelling en een overzicht van de relevante literatuur. Ze zijn redelijk tot goed gestructureerd en bevatten conclusies en een discussieparagraaf. Op grond van de bestudeerde eindwerkstukken oordeelt de commissie dat de scripties het vereiste bachelorniveau laten zien.

Een andere graadmeter voor het gerealiseerde niveau is de doorstroom naar verschillende masterprogramma's en het succes van afgestudeerden op de arbeidsmarkt. De commissie beschikt helaas niet over informatie die inzicht geeft in de aansluiting tussen de bacheloropleiding en vervolgstudie of werk. Op grond van dergelijke informatie had de commissie kunnen beoordelen of de beoogde eindtermen ook in de praktijk worden gerealiseerd. De commissie beveelt de opleiding aan contact te onderhouden met de alumni en informatie over hun ervaringen te benutten bij de opleiding.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de toetsen een goede weergave zijn van het bereikte niveau, zowel van afzonderlijke cursussen als van de opleiding als geheel. Zij stelt vast dat de toetsen aan de kwaliteitsnormen voldoen. Ze passen bij de beoogde leerdoelen en zijn goed

geconstrueerd. Studenten ontvangen vooraf en achteraf voldoende informatie over de wijze van toetsing, beoordeling en feedback. Er zijn regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden.

De commissie vindt dat er aanzetten zijn tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel nog in praktijk moet worden gebracht. De congruentie tussen leerdoelen en toetsing per cursus wordt binnenkort aan de hand van de cursusdossiers door de examencommissie beoordeeld. De commissie adviseert de examencommissie met klem om toe te zien op een uniforme implementatie van de afspraken over de scriptiebeoordeling. Twee beoordelaars hoort de standaardprocedure te zijn. Aanpassingen in het beoordelingsformulier om tegemoet te komen aan de eigenheid van een bepaalde opleiding zijn wellicht begrijpelijk maar ondergraven de gezamenlijkheid. Op die manier wordt het onmogelijk om de oordelen over de opleidingen heen met elkaar te vergelijken. Bij Spaans was dit overigens niet aan de orde.

De commissie heeft aan de hand van een steekproef van bachelorscripties onderzocht of het beoogde eindniveau, zoals geformuleerd bij Standaard 1, gerealiseerd wordt. Ze stelt vast dat dit het geval is en dat de scripties aan de eisen van een academische bacheloropleiding voldoen. Over het succes van de bachelorafgestudeerden in vervolgoopleidingen of op de arbeidsmarkt is helaas geen informatie verschaft.

Conclusie

Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 3 als ‘voldoende’.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot het oordeel dat de bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur op de drie standaarden aan de eisen voldoet. De doelstellingen van de opleiding, zoals geformuleerd in de beoogde eindtermen, zijn van het vereiste niveau en passend voor dit wetenschapsgebied. De opzet en organisatie van het onderwijsprogramma zijn doordacht en de bijbehorende begeleiding en voorzieningen stellen de studenten in staat de beoogde leerdoelen te realiseren. Aan de hand van de toetsen en scripties stelt de commissie vast dat er een academisch niveau wordt behaald en dat de opleiding de studenten adequaat voorbereidt op hun verdere carrière.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur* als ‘voldoende’.

VIII: Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen aan de Universiteit van Amsterdam. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflectie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleiding zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en concludeert dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

De onderwijsvisie van de UvA beoogt een ambitieuze en uitdagende leeropleiding te creëren, in aansluiting op haar profilering als researchuniversiteit. De bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) brengt studenten diepgaande kennis bij van alle aspecten van het vakgebied: taalverwerving, taalkunde, letterkunde en cultuur. Typerend voor de opleiding is volgens de opleiding zelf het inter-Scandinavische profiel: studenten leren een van de drie talen Zweeds, Noors en Deens actief te beheersen terwijl ze de andere twee leren lezen en verstaan. Studenten maken zowel kennis met de afzonderlijke talen en culturen als met het pan-Scandinavische perspectief, de kenmerkende overeenkomsten in taal, historie, literatuur en cultuur.

De bacheloropleiding legt de basis voor een vervolgstudie op masterniveau en voor werkomgevingen waarin academische kennis en vaardigheden van belang zijn. Daartoe zijn eindtermen geformuleerd die aangeven welke kennis en inzichten studenten moeten verwerven, toepassen, onderzoeken en beoordelen. Daarnaast moeten studenten vaardigheden beheersen om met vakgenoten en anderen te kunnen communiceren over de discipline en moeten ze in staat zijn zich verder te ontwikkelen. De eindtermen sluiten aan op wat voor bacheloropleidingen in de Dublin-descriptoren staat beschreven.

De commissie is van oordeel dat de beoogde eindtermen passen bij wat op dit wetenschapsgebied verwacht mag worden. Op basis van de doelstellingen verwacht de commissie dat de afgestudeerden zich een goede plek kunnen verwerven in een masteropleiding of op de arbeidsmarkt. De commissie vindt het inter-Scandinavische perspectief en de beheersing van drie talen op ten minste receptief niveau een sterk punt. Doordat de beoogde eindtermen voor alle opleidingen grote overeenkomsten vertonen kreeg de commissie de indruk dat het formuleren van de doelstellingen en eindtermen door de opleidingen niet is benut als start van een inhoudelijke discussie over de richting en de profilering van de opleidingen. De commissie vindt dit een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven de opleidingen aan dat ze de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden ze aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie kan zich hierin vinden.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen bestaat uit 180 EC, verspreid over drie cursusjaren. Elk jaar bestaat uit twee semesters van 8+8+4 weken waarin vakken en vakkenclusters van 6, 12 of 18 EC worden aangeboden. In de blokken van acht weken volgt een student maximaal twee vakken tegelijkertijd. De blokken van vier weken betreffen één vak en zijn altijd een vervolg van een vak dat in een eerder blok is begonnen. In dat blok wordt meestal gewerkt aan een presentatie of een uitgebreid schriftelijk werkstuk. Het hoofdvak beslaat 138 EC en de resterende 42 EC zijn bestemd voor de profileringsruimte die door elke student naar keuze wordt ingericht.

De student krijgt vakken in de cultuurkunde, de taalkunde en de letterkunde van de gekozen hoofdvaktaal (Zweeds, Noors of Deens) en van Scandinavië als geheel. De opleiding begint met inleidingen in de Scandinavische cultuur, literatuur en taalkunde, parallel aan taalvaardigheidsonderwijs in de gekozen hoofdvaktaal. Daarna wordt in het tweede jaar het accent verlegd naar de letterkunde van de afzonderlijke hoofdvaktaal. Bij Scandinavische taalkunde leren studenten de andere twee talen receptief te beheersen. Het taalvaardigheidsonderwijs is grotendeels geïntegreerd in de vakinhoudelijke cursussen. Ook de inleiding taalwetenschap, de inleiding literatuurwetenschap, wetenschapsfilosofie en de academische vaardigheden (onderzoek, academisch schrijven) worden geïntegreerd aangeboden. Bij de beoordeling van werkstukken worden zowel de inhoud als de taalvaardigheid en de vorm en structuur beoordeeld. De meeste studenten studeren in het eerste semester van het derde jaar aan een Zweedse, Noorse of Deense universiteit. Aan het eind van de opleiding schrijven studenten een eindschrijft in de gekozen hoofdvaktaal waarin zij laten zien dat ze de leerdoelen hebben behaald. De commissie vindt dat de opbouw van het programma een adequate samenhang laat zien. Ze vernam met instemming dat bijna alle studenten een periode in het buitenland studeren.

De commissie kreeg uit de gesprekken met de studenten de indruk dat de onderwijsvisie, gebaseerd op de profilering als researchuniversiteit, niet in alle gevallen op opleidingsniveau vertaald is in een veeleisend studieprogramma. Ze meent dat in het algemeen meer van de studenten gevraagd zou kunnen worden. Dit geldt ook voor de opleiding Scandinavische talen en culturen.

De opleiding Scandinavische talen en culturen is volgens de kritische reflectie zo ingericht dat studenten vanaf het begin geconfronteerd worden met de wetenschappelijke werkwijze. Ze schrijven verschillende soorten werkstukken, zoals essays en onderzoeksvoorstellen. Veel studenten hebben moeite met het vak Wetenschapsfilosofie, vooral met het algemene deel dat door de capaciteitsgroep Wijsbegeerte wordt verzorgd. Het vereist een andere manier van denken en staat in de ogen van veel studenten ver af van de eigen opleiding. De commissie vindt dit een belangrijk onderdeel van het programma en adviseert de opleiding in overleg tot een zo goed mogelijke afstemming te komen.

De faculteit verwacht dat de nieuwe opzet van het programma zal leiden tot een goede spreiding van de studielast over het jaar. Per 6 EC zijn er ten minste twee toetsen. In aansluiting op de hoorcolleges worden werkgroepen georganiseerd waardoor er intensief contact is tussen docenten en studenten. Doordat de groepen per taal niet groot zijn voelen studenten Scandinavische talen en culturen een vrij grote binding met hun opleiding en met elkaar en voelen ze zich gestimuleerd tot actieve deelname aan het onderwijs. Het tutoraat wordt dit jaar versterkt. De staf is kwalitatief en kwantitatief aan de maat, hoewel er sprake is van hoge werkdruk. De voorzieningen zijn voldoende. De cursussen en het curriculum worden systematisch geëvalueerd door de opleidingscommissie en bij problemen wordt

adequaat actie ondernomen. Ondanks deze inzet valt gemiddeld een derde van de studenten uit in het eerste jaar. Het rendement van de herinschrijvers na vier jaar varieert van 44 tot 90 procent. De commissie vindt het te vroeg om te beoordelen of de genomen facultaire maatregelen voldoende zullen zijn om tot een stabiel hoog rendement te komen en beveelt de opleiding aan de effecten ervan goed te monitoren.

Het kwaliteitsbeleid en het werk van de opleidingscommissie beantwoorden aan de verwachtingen van de commissie, maar veel ervan staat nog in de steigers. In het algemeen merkt de commissie op dat er in de faculteit weinig gevoel van urgentie lijkt te zijn bij het invoeren van verbeteringen. Het viel haar op dat een aantal opmerkingen van de vorige visitatiecommissie (2006) door de huidige commissie onverkort kan worden herhaald.

De commissie is van oordeel dat het programma, de begeleiding en de voorzieningen leiden tot een onderwijsleeromgeving van voldoende niveau. De onderwijsleeromgeving stelt de studenten in staat de beoogde eindtermen te behalen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De faculteit en de examencommissie zijn bezig het universitaire toetsbeleid toe te passen in de verschillende opleidingen. Een aantal concrete zaken, zoals planning van de toetsen en afspraken over termijnen en inzagerecht, is dit jaar ingevoerd. De meeste inhoudelijke zaken staan nog in de steigers. Het betreft de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing en afspraken over de beoordeling van scripties. De commissie adviseert de faculteit en de examencommissie de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen. Op die manier kunnen de uitvoering van de afspraken en de vergelijkbaarheid van de beoordeling over de opleidingen heen gegarandeerd worden. Bij de opleiding Scandinavische talen en culturen dringt de commissie erop aan dat de eindschrijving in alle gevallen door twee beoordelaars wordt beoordeeld.

De toetsen die de commissie tijdens het bezoek heeft ingezien zijn van het vereiste niveau. De commissie heeft voorafgaand aan het bezoek een steekproef van eindwerkstukken met lage en hogere cijfers beoordeeld en is het eens met de cijfers die de docenten eraan hebben toegekend. De commissie concludeert op grond van de beoordeelde scripties en van informatie over het succes van alumni in masteropleidingen dat de beoogde eindtermen van de bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen worden gerealiseerd.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 2 juli 2013

A handwritten signature in black ink on a light pink background. The signature is cursive and appears to read 'Th. D'haen'.

Prof.dr. Th. D'haen
Voorzitter

A handwritten signature in blue ink on a light grey background. The signature is cursive and appears to read 'M.J.H. van der Weiden'.

Dr. M.J.H. van der Weiden
Secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader (zie Bijlage 2). Dit kader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemde-talenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal, en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten volgens het gemeenschappelijke referentiekader allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen talen en culturen en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemde-talenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau van taalvaardigheid verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Studenten leren volgens het referentiekader het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier toe te passen.

In het domeinspecifiek referentiekader zijn de bovenstaande algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken, namelijk:

- kennis;
- vaardigheden/wetenschappelijke vorming;
- academische vaardigheden en attitude;
- afstemming op het afnemend veld.

Daarnaast stelt het domeinspecifiek referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het programma van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De algemene doelstelling van de opleiding is vastgelegd in artikel 3.1 van de OER en weergegeven in de kritische reflectie. Ze is als volgt geformuleerd: “Met de opleiding wordt beoogd de student zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig inzicht bij te brengen op het gebied van de opleiding dat de afgestudeerde gekwalificeerd is voor een vervolgopleiding op masterniveau in binnen- en buitenland en in staat is tot het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn.”

Bovenstaande doelstelling is uitgewerkt in algemene eindtermen die voor alle bacheloropleidingen gelden. Deze zijn in de bijlage van de kritische reflectie vermeld. In aanvulling op deze algemene eindtermen zijn opleidingsspecifieke eindtermen voor de opleiding Scandinavische talen en culturen opgenomen. Daarbij is in de kritische reflectie steeds aangegeven in welke cursussen de verschillende eindtermen aan de orde komen.

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en culturen, te weten Deense, Noorse of Zweedse letterkunde, Scandinavische letterkunde, Scandinavische taalkunde, Scandinavische cultuurkunde, Deense, Noorse of Zweedse cultuurkunde.
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en culturen.
5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en culturen.
6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en culturen.
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en culturen.
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en culturen, te weten onderzoeksvaardigheden, en voor studenten van het onderwijsprogramma Deens: de productieve en receptieve beheersing van de Deense taal en de receptieve beheersing van de Zweedse en Noorse taal; voor de studenten van het onderwijsprogramma Noors: de productieve en receptieve beheersing van de Noorse taal en de receptieve beheersing van de Zweedse en de Deense taal; en voor de studenten van het onderwijsprogramma Zweeds: de productieve en receptieve beheersing van de Zweedse taal en de receptieve beheersing van de Noorse en Deense taal. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Bij eindterm 8 is vermeld welk taalniveau studenten Scandinavische talen en culturen moeten realiseren: C1 voor luisteren en lezen, B2 voor gesprek interactie, gesprek productie en schrijven.

De onderwijsvisie van de UvA is gebaseerd op haar profilering als researchuniversiteit. Dat betekent dat de opleiding studenten een uitdagend en ambitieus studieklimaat wil bieden. De kritische reflectie vermeldt dat het inter-Scandinavische profiel kenmerkend is voor de opleiding Scandinavische talen en culturen aan de UvA: studenten beheersen aan het eind van hun studie niet alleen de hoofdvaktaal maar ze verstaan ook de beide andere talen. Aan het eind van de opleiding kunnen studenten met succes universitair onderwijs in de Scandinavische landen volgen. Er wordt bij taalkunde en letterkunde afwisselend gewerkt vanuit een pan-Scandinavisch perspectief en dat van de afzonderlijke talen en culturen. Zo leren studenten de overeenkomsten en onderlinge verhoudingen tussen de talen en culturen herkennen en analyseren.

Er zijn volgens de kritische reflectie geen vergelijkbare opleidingen in het Nederlandse taalgebied. In Groningen zijn de Scandinavische talen per 1 september 2012 onderdeel van een bredere opleiding Europese talen en culturen. In Gent kan een student als een van twee te kiezen talen Zweeds nemen; voor Deens en Noors zijn er bijvakvoorzieningen. Door deze verschillen in aanpak is er geen samenwerking op het gebied van onderwijs. Wel wordt er samengewerkt bij onderzoek. De opleiding geeft aan dat ze binnen het vakgebied aanzien heeft. Studenten die een deel van hun studie aan een moedertaalinstituut in Scandinavië volgen, doen het daar goed.

De commissie is van oordeel dat de doelstellingen van de opleiding Scandinavische talen en culturen in overeenstemming zijn met wat het vakgebied vereist. Ze vindt de combinatie van individuele talen en het inter-Scandinavische perspectief een sterk punt.

Niveau en oriëntatie

In tabel 2 van het facultaire rapport van de kritische reflectie (pagina 11) zijn de Dublin-descriptoren gekoppeld aan de algemene en opleidingsspecifieke eindtermen. Op basis daarvan stelt de commissie vast dat de beoogde eindtermen passen bij het domeinspecifieke referentiekader en dat ze overtuigend gebaseerd zijn op de Dublin-descriptoren.

Met het diploma van de bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen kunnen afgestudeerden hun opleiding vervolgen in verschillende masteropleidingen in binnen- of buitenland. De kritische reflectie vermeldt dat de opleiding voorbereidt op (onderzoeks-) masteropleidingen taalwetenschap, literatuurwetenschap, *cultural analysis* of vertalen.

Afgestudeerden kunnen ook met hun bachelordiploma de arbeidsmarkt betreden. Ze zijn in staat tot het uitoefenen van een functie waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn en kennis van Scandinavische talen en culturen dienstig of noodzakelijk is. Een optionele stage biedt studenten de mogelijkheid zich hierop voor te bereiden. De vertaalsector is een belangrijke optie. De commissie vindt dat de doelstellingen van de opleiding gericht zijn op een goede voorbereiding op vervolgstudie of een positie op de arbeidsmarkt.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de doelstelling van de opleiding erop gericht is de studenten op te leiden tot het niveau van een bachelor. Ze vindt dat de eindtermen duidelijk een academisch karakter laten zien door hun nadruk op de relevante ontwikkelingen in de discipline, de wetenschapsfilosofische achtergronden en de onderzoeksvaardigheden. De aanduiding van de vakken waarin de verschillende eindtermen aan bod komen geeft de commissie het vertrouwen dat alle aspecten daadwerkelijk in het programma vertegenwoordigd zijn. De commissie vindt de combinatie van de individuele talen en het overkoepelende Scandinavische perspectief een sterk punt.

Wel is het de commissie opgevallen dat de eindtermen voor alle bacheloropleidingen vrijwel identiek geformuleerd zijn. De faculteit heeft de formulering van de doelstellingen per opleiding kennelijk niet aangegrepen om met elkaar te discussiëren over de profilering van de taal- en letterkundeopleidingen aan de UvA en voor een daarop gebaseerde specifieke programmatische invulling. De commissie beschouwt dit als een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven de opleidingen aan dat ze de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden ze aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie kan zich hierin vinden.

Conclusie

Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen: de commissie beoordeelt Standaard 1 als ‘voldoende’.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van het programma

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Per 1 september 2012 wordt daarbij een indeling van 8-8-4 gebruikt. Beide semesters bestaan uit drie blokken van respectievelijk 8, 8 en 4 weken, met een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Docenten zijn nog op zoek naar de beste invulling hiervan. Cursussen hebben een omvang van 6, 12 of 18 EC. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

De propedeuse is opgebouwd uit twee vakkenclusters van 12 EC (in blok 1-2 en 4-5) en twee van 18 EC (gespreid over blok 1-2-3 en 4-5-6), waarin de student kennismaakt met alle facetten van het vakgebied. Een vakkencluster bestaat uit meerdere vakken die met elkaar samenhangen. In de vakkenclusters is onderwijs in onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd. Bij de talenopleidingen maken de verplichte inleidingen in de literatuurwetenschap en de taalwetenschap deel uit van de vakkenclusters in het eerste jaar. In het tweede jaar volgen studenten basisvakken met een totaal van 18 EC per semester, die voortbouwen op de propedeuse. Daarnaast volgen ze Wetenschapsfilosofie (12 EC) dat bestaat uit een algemeen hoorcollege en opleidingsspecifieke werkcolleges. In het tweede of derde jaar kiezen studenten een opleidingsgebonden keuzevak (12 EC). In jaar 3 wordt de bacheloropleiding afgerond met een afstudeertraject van 18 EC, bestaande uit een seminar (6 EC) en de scriptie (12 EC). De overige 42 EC (12+12+18) is de profileringsruimte. Daarin kunnen studenten keuzevakken of een minor volgen, een stage lopen of studeren in het buitenland. Een schematisch overzicht van het programma is opgenomen als Bijlage 4.

In de profileringsruimte moeten studenten ten minste 24 EC buiten de eigen opleiding volgen. Op die manier wordt gewaarborgd dat studenten zich breder oriënteren dan alleen het eigen vakgebied. Maximaal 12 EC daarvan mag op propedeuseniveau zijn. Studenten kunnen keuzevakken van een andere opleiding kiezen, mits ze aan de ingangseisen voldoen. Stages en buitenlandverblijf worden gerekend tot onderwijs buiten de eigen opleiding. De faculteit biedt een aantal minoren aan: specialistische, interdisciplinaire, kwalificerende en beroepsgerichte. Deze kunnen de studenten helpen zich voor te bereiden op een bepaalde masteropleiding of een positie op de arbeidsmarkt. Specialistische minoren bieden een verdieping binnen het eigen vakgebied en sluiten aan bij het onderzoek dat binnen het departement plaatsvindt. Studenten die een dergelijke specialistische minor volgen, hoeven daarnaast geen 24 maar 12 EC buiten de eigen opleiding te kiezen. In principe haalt de student Scandinavische talen en culturen 30 EC van de profileringsruimte tijdens een buitenlandverblijf in het land van de gekozen hoofdvaktaal. Dan blijft er 12 EC over voor profileringsruimte aan de UvA.

De kritische reflectie beschrijft de inhoudelijke opbouw van het curriculum. De propedeuse is oriënterend en selecterend. Studenten krijgen inleidingen in alle onderdelen: taalvaardigheid, taalkunde, letterkunde en cultuurkunde. In het eerste semester maakt de student in Inleiding cultuur en literatuur van Scandinavië kennis met de culturele, politieke, sociale en literaire geschiedenis van Scandinavië aan de hand van uiteenlopende teksten. Ook verwerven de studenten kennis van en inzicht in de literatuurwetenschappelijke begrippen en benaderingen en de beginselen van onderzoeks- en analysemethodes in het vakgebied. De bereikte taalvaardigheid aan het eind van het eerste semester is A2: hij/zij kan zich mondeling en schriftelijk verstaanbaar maken.

In het tweede semester van de propedeuse wordt het taalvaardigheidsonderwijs gekoppeld aan de colleges cultuurkunde. Aan het eind van het tweede semester kan de student functioneren als 'onafhankelijk gebruiker' (B2). In het tweede semester maakt de student bij het vak Taalkunde kennis met de discipline taalwetenschap, de Scandinavische taalverhoudingen, taalgeschiedenis en het Oud-Noords. De academische vaardigheden zijn geïntegreerd in de vakkenclusters Inleiding cultuur en literatuur van Scandinavië (eerste semester) en Inleiding Scandinavische taalkunde (tweede semester).

In het tweede jaar is, net als in het eerste jaar, het eerste semester gewijd aan de letterkunde en het tweede aan de taalkunde. In beide vakkenclusters is het taalvaardigheidsonderwijs geïntegreerd. Bij letterkunde lezen studenten een substantiële hoeveelheid literatuur in de hoofdvaktaal. Ook maken ze een begin met het lezen, analyseren en schrijven van academische teksten in de hoofdvaktaal. Bij de taalkunde worden de Scandinavische talen onderling vergeleken en op het gebied van de syntaxis ook met het Nederlands en het Engels. In dit vakkencluster leert de student de twee andere Scandinavische talen receptief te beheersen. Om de kennis van de hoofdvaktaal te vergroten krijgen studenten ook vertaalonderwijs. Ze vertalen daarbij vanuit de hoofdvaktaal naar het Nederlands. Verder volgen ze in het tweede jaar Wetenschapsfilosofie en opleidingsgebonden keuzevakken.

Het derde jaar begint voor de meeste studenten met een semester aan een buitenlandse universiteit. Er zijn uitwisselingsafspraken met de universiteiten van Aarhus, Kopenhagen, Oslo, Bergen, Stockholm en Göteborg. In de laatste fase kiezen studenten 12 EC keuzevakken en volgen zij het Seminar Scandinavistiek. In het seminar wordt toegewerkt naar het schrijven van de bachelorscriptie en kiezen de studenten een onderwerp. Studenten lezen in het seminar een aantal standaardwerken op het gebied van de taal- en letterkunde en hun taalvaardigheid wordt op het beoogde eindniveau gebracht. Ook werken ze aan onderzoeksopdrachten die een duidelijke relatie hebben met de te schrijven scriptie. Zo brengen ze hun academische en methodologische vaardigheden op het vereiste eindniveau. De scriptie wordt geschreven in de hoofdvaktaal. Er is een scriptiehandleiding beschikbaar. In veel gevallen sluiten de onderwerpen volgens de kritische reflectie aan bij de onderzoekscompetenties van de docenten.

De commissie herkent in de programmaopbouw van de bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen tot haar tevredenheid een consequente lijn. Deze is gericht op taalverwerving en systematisch onderwijs in de taalkunde en in de letterkunde. Het programma vormt naar het oordeel van de commissie een samenhangend geheel.

De Faculteit der Geesteswetenschappen heeft vastgesteld dat er problemen zijn met de taalvaardigheid van eerstejaarsstudenten. Het blijkt dat ongeveer twintig procent van de studenten moeite heeft met het schrijven en interpreteren van wetenschappelijke teksten. Om deze problemen op te lossen, is de faculteit begonnen met een verplichte taaltoets voor alle

eerstejaarsstudenten. Studenten die hierop onvoldoende scores, zijn verplicht een taalvaardigheidskursus te volgen. De commissie is van mening dat het taalbeleid van de faculteit een goede manier is om ervoor te zorgen dat alle studenten een basisniveau van taal- en schrijfvaardigheid bereiken. In de gesprekken over Scandinavische talen en culturen is dit thema niet aan de orde gekomen.

Excellente studenten kunnen in het tweede jaar geselecteerd worden voor het facultaire honoursprogramma. Zij behalen 30 EC extra: een gemeenschappelijk vak Digital Humanities, een researchpracticum (12 EC) en een verzwaarde scriptie (18 EC extra). Daarin raken ze vertrouwd met aspecten van wetenschappelijk onderzoek en kunnen ze zich voorbereiden op het doorstromen naar een onderzoeksmaster.

De studenten met wie de commissie tijdens het bezoek heeft gesproken vonden dat het programma een duidelijke opbouw heeft. Ze waardeerden de afwisseling tussen de specifieke talen en het taaloverstijgende Scandinavische perspectief. De studenten vonden het in de nieuwe 8-8-4-structuur een nadeel dat er in de vakkenclusters twee vakken zitten waarvoor één cijfer gegeven wordt. Ook de docenten waren niet helemaal tevreden over de nieuwe structuur. Ze vonden de 18 EC-vakken te groot. Er worden naar hun oordeel onderdelen gecombineerd die niet logisch bij elkaar passen. Daardoor worden die vakken een struikelblok voor de studievoortgang. De commissie is van oordeel dat het programma er op papier goed gestructureerd uitziet en een goede inhoudelijke samenhang heeft. Ze adviseert de opleiding om in onderling overleg te bezien of binnen de vakkenclusters een betere afstemming tussen de docenten mogelijk is. Ook adviseert ze om in facultair verband de effecten van de nieuwe structuur te monitoren en te zoeken naar de optimale omvang van de vakken en vakkenclusters.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een onderwijsvisie geformuleerd. Het onderwijs moet zich richten op academische vorming, research-intensief zijn en uitgaan van activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie bij het lidmaatschap van de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het lezen van de kritische reflecties en tijdens het bezoek is het de commissie echter opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair of opleidingsniveau is uitgewerkt. Op docentniveau lijkt men zich niet bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie. Uit de gesprekken met de bachelorstudenten krijgt de commissie de indruk dat het programma beslist uitdagender zou mogen zijn. Enthousiaste en ambitieuze studenten worden in de programma's op dit moment niet geacommodeerd. Individueel lossen zij dit op door een tweede studie of meer keuzevakken te volgen, maar de commissie meent dat de grote aantallen studenten die hiervoor kiezen laten zien dat de opleidingsprogramma's zelf veeleisender zouden moeten zijn. Dit geldt ook voor de opleiding Scandinavische talen en culturen.

Overigens merkt de commissie op dat de ambities van een researchuniversiteit nauw samenhangen met de beschikbare staf. De terugloop in het aantal hoogleraren en het grote aandeel tijdelijk personeel kunnen op den duur een negatief effect hebben op de academische statuus van de opleidingen en op het studieklimaat. De opleiding Scandinavische talen en culturen heeft, in tegenstelling tot een aantal andere opleidingen, wel een 'eigen' hoogleraar, waardoor het probleem zich hier wat minder nijpend voordoet.

De kritische reflectie vermeldt dat de opleiding Scandinavische talen en culturen geen uniform didactisch concept hanteert, maar een veelheid aan benaderingen en methodes. Het taalvaardigheidsonderwijs kent een combinatie van werkgroepen en zelfstudie, mede aan de

hand van door de opleiding ontwikkeld materiaal. In de propedeuse vindt veel onderwijs plaats in de vorm van hoorcolleges, in latere jaren in werkgroepen. Studenten krijgen onderzoeks- en schrijfoopdrachten waarop ze volgens de opleiding veel en regelmatig feedback krijgen. Deze opdrachten kunnen verschillende vormen hebben, niet alleen werkstukken, maar ook blogs, wiki's, leesverslagen en referaten. Ook leren studenten vanaf het begin in groepsverband onderzoek te doen en daarover verslag uit te brengen.

Tijdens het visitatiebezoek heeft de commissie inzage gekregen in de cursusbeschrijvingen, leerdoelen en werkvormen van een groot aantal vakken uit de opleiding Scandinavische talen en culturen. Zij stelt vast dat de werkvormen goed aansluiten op de nagestreefde leerdoelen.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

De studenten gaven in het gesprek met de commissie aan dat ze heel bewust voor de opleiding Scandinavische talen en culturen aan de UvA hebben gekozen vanuit hun enthousiasme voor Zweden en het Zweeds, respectievelijk Noorwegen en het Noors. Er zijn dit jaar geen studenten Deens ingestroomd. Ze hebben nog geen vastomlijnd perspectief voor werk of vervolgstudie na de bachelor en gaven vooral aan dat hun interesse breed is. Ze noemden opties als vertalen, onderzoek, communicatie, culturele instellingen en de EU.

De docenten benadrukken dat de opleiding weliswaar voorbereid op de arbeidsmarkt maar geen beroepsopleiding is. Ze zijn ervan overtuigd dat de geïntegreerde taaloverstijgende aanpak gunstig is voor de uitoefening van functies na de bacheloropleiding. De profileringsruimte biedt studenten de gelegenheid om zich op een specifiek segment van de arbeidsmarkt te oriënteren, bijvoorbeeld door het lopen van een stage. Vorig jaar heeft de opleiding een vertaalsymposium georganiseerd. Daarvoor was veel belangstelling en een aantal studenten heeft er een baan door gekregen. Er is intensief contact met alumni, waarbij samengewerkt wordt met de studievereniging. Ambassades zijn zeer geïnteresseerd in stagiairs van de opleiding. De commissie is van oordeel dat de opleiding de juiste accenten legt en studenten een goede voorbereiding biedt.

Een van de doelen van de opleiding is dat studenten ook in Scandinavische universiteiten op academisch niveau kunnen functioneren. Daarvoor is een verblijf in het buitenland feitelijk onmisbaar. De faculteit heeft goede voorzieningen om een buitenlands verblijf voor studenten te faciliteren, zoals ook door de studenten wordt bevestigd. Er is informatie over de universiteiten waarmee de opleiding samenwerkt en over de vakken die daar gevolgd kunnen worden. Vrijwel alle studenten maken van deze mogelijkheden gebruik. De commissie vindt dat zeer positief.

In de kritische reflectie is aangegeven welke cursussen bijdragen aan het realiseren van de verschillende doelstellingen. Op grond van deze informatie en wat de studenten en docenten meedeelden is de commissie van oordeel dat alle doelstellingen in het programma voldoende aan bod komen.

Wetenschappelijke vorming

De bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde aan de UvA hebben een academische oriëntatie. De commissie is van mening dat deze oriëntatie voldoende zichtbaar is in de curricula. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om Onderzoeksvaardigheden, Academisch schrijven en Wetenschapsfilosofie te volgen. Veel docenten zijn betrokken bij onderzoek en dragen hun enthousiasme in het onderwijs over op de studenten.

De onderdelen Onderzoeksvaardigheden en Academisch schrijven zijn geprogrammeerd in het eerste jaar en geïntegreerd in andere vakken. In de taal- en letterkundemodules in het tweede en derde jaar wordt de onderzoekscompetentie verder ontwikkeld en oefenen studenten om onderzoeksgelateerde essays te schrijven. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan tevreden te zijn over dit geïntegreerde vaardighedenonderwijs. Er is een duidelijke handleiding beschikbaar voor het schrijven van werkstukken. De nadruk ligt op het weergeven van een eigen visie en er wordt strikt gelet op het voorkomen van plagiaat. De commissie heeft vastgesteld dat er een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de toetsing van inhoudelijke componenten en de toetsing van vaardigheden.

Ook Wetenschapsfilosofie maakt onderdeel uit van het verplichte programma voor alle bachelorstudenten. Dit vak is in de opleiding Scandinavische talen en culturen geprogrammeerd in het eerste semester van het tweede jaar. Wetenschapsfilosofie bestaat uit een algemeen deel (5 EC) en een specifiek deel (7 EC). Het algemene deel wordt gevolgd door alle studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen en bestaat uit hoorcolleges. Het specifieke deel wordt door de opleidingen verschillend ingevuld. Uit de gesprekken met studenten blijkt dat zij het specifieke onderdeel waarderen. Het algemene deel ervaren zij echter als breed; studenten vinden het moeilijk om de stof te koppelen aan de leerdoelen van hun eigen opleiding. Bij Scandinavische talen en culturen is dit onderdeel een jaar eerder ingeroosterd dan bij andere opleidingen, wat het mogelijk voor de studenten extra lastig maakt. De commissie is van oordeel dat een filosofisch vak voor veel studenten weliswaar moeilijk is maar vindt het een belangrijk onderdeel van de opleiding. De commissie vernam dat er regelmatig overleg gevoerd wordt met de betrokken docenten van de capaciteitsgroep Wijsbegeerte. De opzet is om tot een zo goed mogelijke afstemming te komen tussen het algemene deel en het opleidings specifieke deel. De commissie beveelt aan dit overleg voort te zetten en daarbij de evaluatieresultaten van beide cursusdelen te benutten.

Studielast en studeerbaarheid

De voltijdse instroom bij de opleiding Scandinavische talen en culturen is jaarlijks ongeveer vijftien à twintig studenten. Daarnaast is er de laatste jaren een deeltijdse instroom van ongeveer vijf studenten. Dit jaar zijn er iets meer studenten Zweeds dan Noors. Er zijn geen studenten die Deens als hoofdvaktaal hebben gekozen. Gemiddeld valt ongeveer veertig procent van de voltijdse studenten in het eerste jaar uit. De percentages fluctueren sterk van jaar tot jaar. Om toegelaten te worden tot het tweede studiejaar mag een eerstejaarsstudent maximaal twee studieonderdelen van 6 EC of maximaal een onderdeel van 12 EC of maximaal een studieonderdeel van 18 EC niet behaald hebben. Het rendement is sterk wisselend van jaar tot jaar. Van de herinschrijvers behaalt 44 procent (cohort 2006) tot 90 procent (cohort 2007) na vier jaar het bachelordiploma.

Volgens de studenten is het onderwijs zo kleinschalig en is de begeleiding zo intensief dat ze daardoor vrijwel altijd aanwezig zijn bij werkgroepen en colleges. Er is een redelijk sterke onderlinge band die bijdraagt aan een regelmatig studieritme. De taalverwerving kost naar verhouding het meeste tijd. Desondanks besteden weinig studenten de ingeplande veertig uur per week aan de studie. De studenten benoemden in het gesprek met de commissie geen speciale knelpunten of struikelvakken behalve het al eerder vermelde vak Wetenschapsfilosofie. Zoals hierboven reeds vermeld vindt de commissie dit vak daarom des te belangrijker: het past bij uitstek bij een onderzoeksgeoriënteerde opleiding die studenten uitdaagt verder te kijken.

De commissie is van mening dat de uitval in het eerste jaar hoog is en het rendement sterk varieert. Ze adviseert de opleiding te bezien of de voorlichting verbeterd kan worden zodat de

uitval in het eerste jaar gereduceerd wordt. Ter verhoging van het rendement adviseert ze een samenhangend pakket aan maatregelen te implementeren, waarvan gerichte begeleiding een onderdeel is.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

De personele bezetting van de opleidingen Taal- en Letterkunde wordt ingegeven door het facultaire leerstoelenplan, het uhd-beleid en het beleid van Taal- en Letterkunde voor ud- en docentbenoemingen. In het leerstoelenplan en het uhd-beleid heeft de faculteit ervoor gekozen om de koppeling tussen een leeropdracht aan een disciplinair specialisme te verlaten. Er is gekozen voor een opzet met vijf taalkundige en zeven letterkundige leerstoelen.

Taalkunde:

- taalverwerving;
- het Germaanse taalgebied;
- theoretische taalkunde;
- de fonetische wetenschappen;
- het Romaanse taalgebied.

Letterkunde:

- postkoloniale literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ICG);
- klassieke talen en culturen;
- literatuurtheorie;
- middeleeuwse en vroegmoderne literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ASCA);
- Slavische literatuur en cultuur.

Met een flankerend uhd-beleid probeert de faculteit ervoor te zorgen dat de belangrijkste gebieden binnen Taal- en Letterkunde voldoende door senioronderzoekers zijn afgedekt. In het beleid van ud-benoemingen wordt daarnaast zo veel mogelijk gekozen voor docenten met dubbele competenties die bij wisselende studentenbelangstelling ook elders in het departement inzetbaar zijn.

De commissie heeft het facultaire leerstoelenplan bestudeerd en hierover gesproken met het management en met docenten. Het management lichtte toe dat er lange tijd sprake is geweest van overbestaffing, maar dat de personeelsbezetting op dit moment in balans is. Zij stelt alles in het werk om met de beschikbare financiële middelen te komen tot een inhoudelijk en organisatorisch adequate bestaffing. De commissie heeft begrip voor financiële beperkingen en de veranderende studentenvraag. De commissie stelt tegelijkertijd vast dat de keuze voor interdisciplinaire leerstoelen ertoe leidt dat bepaalde disciplinaire vakgebieden op dit moment een boegbeeld missen. De commissie hoopt dat hiervoor in de toekomst oplossingen zullen worden gezocht.

Uit de gesprekken met docenten van verschillende opleidingen is gebleken dat zij een hoge werkdruk ervaren. Dit wordt bevestigd door de uitkomsten van de UvA Medewerkersmonitor 2012. De hoge werkdruk en het grote aantal tijdelijke contracten van docenten Taal- en Letterkunde baren de commissie zorgen. Het management gaf tijdens het bezoek aan dat de meeste docenten een tijdelijk contract krijgen aangeboden voor meerdere jaren. Het inhuren

van docenten op het laatste moment wordt zoveel mogelijk vermeden, maar kan niet altijd worden voorkomen. Het management streeft ernaar om niet meer dan twintig procent van haar personeelsleden in tijdelijke dienst aan te nemen.

De werkdruk van docenten heeft de aandacht van het management. Bij een aantal opleidingen zijn concrete maatregelen genomen om de werklast van vaste docenten te verminderen door taken over te hevelen naar het tijdelijke personeel. Een voorbeeld hiervan is de scriptiebegeleiding. Uit gesprekken met docenten blijkt echter dat de werklast voor vast en tijdelijk personeel hoog blijft. De commissie ziet hierin een risico voor de kwaliteit van het onderzoek en uiteindelijk ook het onderwijs.

De staf van de opleiding Scandinavische talen en culturen bestaat uit een hoogleraar, een uhd, twee ud's en drie docenten taalvaardigheid. Gezamenlijk hebben zij de expertise in huis om het programma en de bijbehorende begeleiding te realiseren. De studenten met wie de commissie tijdens het bezoek sprak gaven aan dat ze de docenten toegankelijk vinden en dat ze goede begeleiding krijgen. De stafleden zijn, met uitzondering van de docenten, gepromoveerd en doen hun onderzoek in het kader van de facultaire onderzoeksinstituten. Een van de drie docenten is bezig met een promotietraject. De commissie vernam met instemming van de studenten dat de docenten in hun onderwijs ook hun onderzoekswerk inbrengen.

De commissie stelt vast dat het aantal docenten met een onderwijskwalificatie laag is. In de kritische reflectie wordt aangegeven dat ernaar gestreefd wordt om uiteindelijk een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend gepromoveerden met een onderwijskwalificatie. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie is positief over de stappen die op dit punt worden ondernomen en beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren.

Studiebegeleiding

De faculteit heeft met het CvB een prestatieafspraken gemaakt dat per 2014 een studierendement van zeventig procent wordt behaald in de nominale studietijd + 1. Om dat te realiseren zet de faculteit een pakket aan maatregelen in. In het gesprek met de commissie liet het management weten dat het gaat om voorlichting, een intakegesprek, de inzet van tutores, verhoging van het aantal contacturen en de nieuwe jaarindeling van 8-8-4. In de voorlichting is 'verwachtingenmanagement' het doel, namelijk door te zorgen dat aankomende studenten een realistisch beeld hebben van de opleiding waaraan ze gaan beginnen. Aan het begin van de opleiding krijgen alle studenten elektronisch een intakeformulier, op basis waarvan gemonitord wordt of studenten 'op hun plek zitten'. Deze informatie wordt ook benut tijdens de tutorgesprekken.

Met inhoudelijke vragen en voor hulp bij de planning van hun studietrajecten kunnen studenten in het eerste jaar een beroep doen op de tutor en in de latere jaren op de studiebegeleider. Met persoonlijke vragen en problemen kunnen studenten terecht bij de studieadviseur. Studenten met studievertraging worden door de studieadviseur uitgenodigd voor een gesprek. De studieadviseurs vangen vaak al in een vroeg stadium signalen op van mogelijke problemen en vormen een communicatiekanaal tussen de studenten en de examencommissie. De commissie is van oordeel dat dit geheel aan afspraken een dekkend systeem van studiebegeleiding vormt.

Alle studenten hebben in het eerste jaar een tutor die ten minste tweemaal een gesprek met hen voert. De faculteit streeft naar een verhoging van de contacttijd. In de nieuwe jaarindeling

volgt een student maximaal twee vakken tegelijk. Door de uitbreiding van de contacttijd en het nieuwe rooster verwacht de opleiding de studenten te stimuleren tot een regelmatigere werkritme. De afgesproken minimumuren worden in veel opleidingen, ook bij Scandinavische talen en culturen, nog niet gerealiseerd. Er is een monitorgroep ingesteld om het effect van de nieuwe jaarindeling te volgen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen zal bijdragen aan een stabiel hoger rendement. Ze vindt het nu echter nog te vroeg om te kunnen beoordelen of dat het geval zal zijn.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

Blackboard is de elektronische leeromgeving voor alle cursussen. Dit wordt benut voor berichten van docenten over de colleges, documenten, presentaties en voorbeeldtoetsen. Het biedt ook veel oefenmogelijkheden. Ten tijde van het visitatiebezoek was de cursusinformatie in Blackboard niet compleet. Desgevraagd gaf de opleiding aan dat dit zeker niet de bedoeling was. Naar het oordeel van de staf was er waarschijnlijk sprake van een zekere achterstand doordat veel cursussen in meer of mindere mate herzien moesten worden in verband met de herprogrammering, de invoering van de 8-8-4-structuur. De bibliotheekvoorzieningen zijn adequaat en *up-to-date*. Er is een actieve studievereniging die verschillende activiteiten organiseert en contact onderhoudt met alumni. Hierbij wordt goed samengewerkt met de staf.

Elke bacheloropleiding bij de Faculteit der Geesteswetenschappen beschikt over een opleidingscommissie (oc). De meeste commissies zijn samengesteld uit drie studenten (uit elk jaar één) en drie docenten. De oc Scandinavische talen en culturen heeft twee docentleden en twee studentleden. Bij sommige opleidingen zijn ook uhd's of hoogleraren betrokken, maar niet bij Scandinavisch. De meeste leden hebben meerdere jaren zitting in de oc, wat zorgt voor continuïteit. De continuïteit wordt daarnaast bevorderd door een oc-handleiding en een FAQ over de werking van de oc. Bij de oc Scandinavisch is het niet moeilijk nieuwe studentleden te vinden, mede doordat zij goed contact weten te onderhouden met hun achterban.

Onder normale omstandigheden komt de oc minimaal vier keer per jaar bij elkaar, maximaal zes keer. Dit jaar is de agenda wat voller, de omschakeling naar het 8-8-4-systeem vraagt veel aandacht van alle betrokkenen. Daarom zijn ook de evaluaties in het lopende jaar heel belangrijk. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de zwaarte en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

De belangrijkste taken van de oc zijn de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten (ook tussentijds). Bij klachten en signalen onderneemt de opleidingscommissie (in de persoon van de voorzitter) ook tussentijds actie. De oc Scandinavische talen en culturen gaf aan dat signalen binnen de opleiding snel opgemerkt worden waarna meteen actie ondernomen wordt. De lijnen zijn kort. De oc vindt dat er op facultair niveau minder adequaat op hun signalen wordt gereageerd. Advisering vooraf speelt bij het vaststellen van de studiehandleidingen. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan. De oc heeft adviesrecht over het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

Een aandachtspunt is de respons bij het invullen van enquêtes. Deze respons was in het verleden bij veel opleidingen slecht, ook bij Scandinavisch. Inmiddels is faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q. UvA Q verzamelt door middel van verschillende digitale formulieren informatie over vakken, studentenoordelen en ervaringen van docenten. Deze informatie wordt samengebracht in heldere rapportages. Het biedt oc's

de mogelijkheid om verschillen in waardering tussen cursussen te signaleren en daarop actie te ondernemen.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's heeft de commissie geconstateerd dat deze studenten en docenten voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De betrokken studenten en docenten konden ook voorbeelden noemen van veranderingen die mede door hun toedoen waren doorgevoerd. Er wordt goed geluisterd naar de signalen van studenten.

De vorige visitatiecommissie (2006) had een aantal kritiekpunten. Naar aanleiding daarvan is er in het huidige programma meer aandacht voor cultuurkunde en voor vertalen. Het oud-IJslands stond in 2006 onder druk. Het wordt nu niet meer als profileringsaspect genoemd: door de inkrimping van de staf moesten keuzes worden gemaakt. Het aandeel gepromoveerde stafleden is verbeterd. Zaken die de commissie ook nu nog als aandachtspunt noemt zijn de problemen die studenten ervaren met de algemene vakken. De huidige commissie heeft geen klachten gehoord over Algemene literatuurwetenschap, maar Wetenschapsfilosofie blijft aandacht vragen. De commissie vond in 2006 dat het programma wel zwaarder mocht zijn omdat veel studenten zonder problemen veel naast hun studie konden doen. Dat geldt nog steeds. De kritische reflectie vermeldt overigens dat de aanbevelingen van de vorige commissie pas zijn benut bij de invoering van de 8-8-4-structuur en de daarbij behorende herziening van het programma. Dat vindt de commissie niet erg voortvarend.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de onderwijsleeromgeving de studenten in staat stelt de beoogde eindtermen te behalen en concludeert dat dit het geval is. Het geheel van de aangeboden vakken biedt studenten een breed overzicht van de Scandinavische taalkunde, letterkunde en cultuurkunde. Het taalverwervingsonderwijs bouwt de beheersing van het Scandinavisch gedurende de bacheloropleiding op tot een hoog niveau. In de profileringsruimte krijgen de studenten de gelegenheid zich voor te bereiden op de master of het werkveld van hun keuze. In de bachelorscriptie kunnen studenten tot slot laten zien dat ze de beoogde leerdoelen in samenhang hebben bereikt. De commissie is van oordeel dat het programma systematisch is opgebouwd en alle noodzakelijke onderdelen omvat. Er is een goede afwisseling van taalspecifieke en taaloverstijgende onderdelen waardoor studenten zowel de overeenkomsten als de verschillen tussen de drie aangeboden Scandinavische talen en culturen leren zien.

De commissie vindt de integratie van de algemene academische vaardigheden en van de inleidingen taalwetenschap en literatuurwetenschap in de vakinhoudelijke vakken een sterk punt. De commissie waardeert de opzet van het vak Wetenschapsfilosofie. Veel studenten vinden dit een moeilijk vak, vooral het algemene gedeelte. Naar het oordeel van de commissie is dit grotendeels eigen aan het vak en op zich niet meteen reden om de inhoud te veranderen. Wel meent de commissie dat overleg met Wijsbegeerte nodig blijft om dit studieonderdeel goed af te blijven stemmen op de behoeften van studenten Taal- en Letterkunde.

De opzet en organisatie van het programma zijn erop gericht de studenten door de 8-8-4-structuur tot een geregeld werkritme aan te zetten. In de loop van de opleiding wordt de werkwijze meer interactief door een verschuiving van hoorcolleges naar werkgroepen. Werken in teamverband wordt expliciet geoefend. Door de kleinschaligheid en de werkgroepen worden studenten gestimuleerd tot een actieve inzet. De aanwezigheid bij het onderwijs is hoog door de onderlinge bekendheid en de sociale druk die daarmee gepaard gaat.

Het is de commissie opgevallen dat relatief veel studenten een tweede studie volgen. Dit moet voor zeer goede studenten zeker mogelijk blijven. De commissie vindt echter dat het programma voor het merendeel van de studenten zo uitdagend moet zijn dat er daarnaast geen tweede studie gevolgd kan worden. Het programma moet van zichzelf voldoende ambitieus en intensief zijn.

Het docentenkorps is kwalitatief en kwantitatief aan de maat. De docenten en de tutores zorgen voor een goede begeleiding van de studenten. Er is een actieve studievereniging die goed samenwerkt met de stafleden. De uitval in het eerste jaar is desondanks vrij hoog en het studierendement van jaar tot jaar sterk wisselend. Om het rendement te verhogen is een aantal facultaire maatregelen ingevoerd, waaronder gerichte voorlichting, versterking van het tutoraat en de nieuwe programmastructuur. Het effect van deze maatregelen kan nog niet beoordeeld worden. De commissie benadrukt dat een hoger rendement ook samenhangt met een ambitieuze studiecultuur en met het stellen van hoge eisen. Ze beveelt de opleiding aan dit in het programma tot uitdrukking te laten komen.

De commissie is van oordeel dat de voorzieningen adequaat zijn en dat de interne kwaliteitszorg serieus wordt aangepakt. De opleidingscommissie functioneert goed. De commissie vindt dat de opleiding veel voortvarender had kunnen werken aan de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie.

Conclusie

Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen: de commissie beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsbeleid

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd waarin is aangegeven aan welke 22 randvoorwaarden het toetsbeleid moet voldoen. De faculteit heeft op basis hiervan een toetsbeleid uitgewerkt en in juni 2012 vastgesteld. In de kritische reflectie wordt beschreven dat een aantal zaken in dit toetsbeleid bijzondere aandacht krijgt:

- de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen;
- transparantie van de beoordelingscriteria en procedures;
- een goede spreiding van de toetsmomenten;
- kwaliteitsborging van de toetsen;
- controleerbaarheid door heldere afspraken over peer review en bewaartermijnen;
- deskundigheidsbevordering.

Met ingang van september 2012 is getuige de kritische reflectie vooral een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht: er zijn minimaal twee toetsen per 6 EC. Ook zijn er afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist 'Toetsen en beoordelen' gemaakt die de docenten op een overzichtelijke manier presenteert waar vooraf, tijdens en na een toets op gelet moet worden. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen checken op plagiaat. De commissie adviseert om systematisch en in ieder geval steekproefsgewijs hiermee de scripties op plagiaat te controleren.

De examencommissie die verantwoordelijk is voor de bacheloropleidingen van het departement Taal- en Letterkunde vermeldde tijdens het bezoek dat er met ingang van het lopende studiejaar verdere stappen zijn gezet. Voor elk vak moeten de verantwoordelijke docenten in februari/maart een cursusedossier inleveren bij de examencommissie, inclusief de te verstrekken opdrachten en de verwachte uitwerking. De leden van de examencommissie beoordelen de kwaliteit van deze cursusedossiers. De commissie beschouwt dit als een intensieve vorm van kwaliteitscontrole die de opleidingen een goed inzicht zal verschaffen in de kwaliteit van het geboden onderwijs. De examencommissie heeft voor zichzelf voor de komende tijd een ambitieuze werkagenda gesteld die veel van de afzonderlijke leden vraagt. De commissie ondersteunt dit van harte en hoopt dat het ambtelijke secretariaat hierbij de nodige ondersteuning kan bieden.

De kritische reflectie vermeldt dat de programmateamleider zorgt voor regelmatig overleg over de inhoud en vorm van de toetsen. De commissie heeft een aantal gemaakte toetsen van de opleiding Scandinavische talen en culturen ingezien en zich een oordeel gevormd over het

niveau van de toetsen en de wijze van beoordeling en feedback. De commissie vindt beide adequaat.

Voor de beoordeling van scripties zijn nadere afspraken gemaakt. Met ingang van dit jaar wordt elke bachelorscriptie beoordeeld door de begeleider en een tweede lezer. Dat was bij Scandinavisch tot nu toe alleen het geval wanneer de taal waarin de scriptie geschreven is niet de hoofdtaal van de begeleider is. De kritische reflectie vermeldt dat de scriptie beoordeeld wordt door de begeleider en refereert niet aan de faculteitsbrede afspraak over de inzet van twee beoordelaars. De commissie beveelt de opleiding met klem aan deze afspraak te implementeren om de objectiviteit van de beoordeling te garanderen.

Er is een scriptiehandleiding opgesteld die voor de studenten aan het begin van hun afstudeertraject beschikbaar is. Hierin is ook het formulier met de te beoordelen criteria opgenomen. Het formulier bevat bij de meeste opleidingen, ook bij Scandinavische talen en culturen, acht criteria: wetenschappelijkheid, taalvaardigheid en stijl, opbouw en structuur van het betoog, bronnen- en materiaalbehandeling, creativiteit, zelfredzaamheid en zelfstandigheid, uiterlijke verzorging en omvang. De weging van de criteria kan per opleiding binnen facultair aangegeven marges variëren. Per criterium wordt een korte verantwoording verwacht.

Op de achterkant van het beoordelingsformulier is aangegeven wat de betekenis is van de verschillende cijfers. Ook hierin zijn verschillende uitwerkingen per opleiding toegestaan. De examencommissie gaf aan dat het bewust beleid is om op basis van bestaande praktijken geleidelijk tot stroomlijning te komen en dat de bestaande verschillen in uitwerking tussen opleidingen slechts nuances betreffen. De commissie is zich ervan bewust dat invoering van opleidingsoverstijgend beleid niet altijd enthousiast ontvangen wordt, maar kan zich toch niet vinden in de gemaakte keuzes. In haar ogen betreffen de verschillen in de duiding van cijfers en de weging van beoordelingscriteria meer dan nuances. Een 7 bij Engels heeft bijvoorbeeld een duidelijk andere betekenis dan bij Frans. Dat heeft tot gevolg dat studenten van verschillende opleidingen niet op een eenduidige manier worden beoordeeld. Dat kan ook de verklaring zijn voor een aantal verschillen in becijfering tussen de commissie en de opleiding. De commissie merkte deze verschillen overigens niet op bij de steekproef van scripties die ze beoordeeld heeft bij de opleiding Scandinavische talen en culturen.

Gerealiseerd eindniveau

De commissie heeft vijf bachelorscripties van de opleiding Scandinavische talen en culturen gelezen. In de steekproef zaten scripties met een laag, een gemiddeld en een hoog cijfer. De commissie heeft vastgesteld dat haar oordelen overeenkomen met de becijfering door de staf. Het niveau van het taalgebruik in de doeltaal is voldoende. De scripties bevatten een probleemstelling en een overzicht van de relevante literatuur. Ze zijn redelijk tot goed gestructureerd en bevatten conclusies en een discussieparagraaf. Op grond van de bestudeerde eindwerkstukken oordeelt de commissie dat de scripties het vereiste bachelorniveau laten zien.

Een andere graadmeter voor het gerealiseerde niveau is de doorstroom naar verschillende masterprogramma's en het succes van afgestudeerden op de arbeidsmarkt. Uit de kritische reflectie en het gesprek met de docenten concludeert de commissie dat de bachelorgediplomeerden het goed doen in uiteenlopende masteropleidingen. De afgelopen jaren zijn er ook drie alumni na hun masteropleiding aan een promotietraject begonnen en hebben twee hun doctorsgraad behaald. Er wordt tot nu toe niet systematisch bijgehouden hoe studenten het op de arbeidsmarkt doen. Wel is er intensief contact met alumni. De

commissie beveelt de opleiding aan deze contacten te benutten om studenten te informeren over de verschillende mogelijkheden.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de toetsen een goede weergave zijn van het bereikte niveau, zowel van afzonderlijke cursussen als van de opleiding als geheel. Zij stelt vast dat de toetsen aan de kwaliteitsnormen voldoen. Ze passen bij de beoogde leerdoelen en zijn goed geconstrueerd. Studenten ontvangen vooraf en achteraf voldoende informatie over de wijze van toetsing, beoordeling en feedback. Er zijn regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden.

De commissie vindt dat er aanzetten zijn tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel nog in praktijk moet worden gebracht. De congruentie tussen leerdoelen en toetsing per cursus wordt binnenkort aan de hand van de cursusdossiers door de examencommissie beoordeeld. De commissie adviseert de examencommissie met klem om toe te zien op een uniforme implementatie van de afspraken over de scriptiebeoordeling. Twee beoordelaars hoort de standaardprocedure te zijn. Aanpassingen in het beoordelingsformulier om tegemoet te komen aan de eigenheid van een bepaalde opleiding zijn wellicht begrijpelijk maar ondergraven de gezamenlijkheid. Op die manier wordt het onmogelijk om de oordelen over de opleidingen heen met elkaar te vergelijken.

De commissie heeft aan de hand van een steekproef van bachelorscripties onderzocht of het beoogde eindniveau, zoals geformuleerd bij Standaard 1, gerealiseerd wordt. Ze stelt vast dat dit het geval is en dat de scripties aan de eisen van een academische bachelor voldoen. Ook de informatie over het succes van gediplomeerden in masteropleidingen overtuigt de commissie van het niveau van de opleiding.

Conclusie

Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen: de commissie beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot het oordeel dat de bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen op de drie standaarden aan de eisen voldoet. De doelstellingen van de opleiding, zoals geformuleerd in de beoogde eindtermen, zijn van het vereiste niveau en passend voor dit wetenschapsgebied. De opzet en organisatie van het onderwijsprogramma zijn doordacht en de bijbehorende begeleiding en voorzieningen stellen de studenten in staat de beoogde leerdoelen te realiseren. Aan de hand van de toetsen en scripties stelt de commissie vast dat er een academisch niveau wordt behaald en dat de opleiding de studenten adequaat voorbereidt op hun verdere carrière.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen* als ‘voldoende’.

IX: Bacheloropleiding Slavische talen en culturen

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Slavische talen en culturen aan de Universiteit van Amsterdam. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflectie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleiding zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en concludeert dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

De onderwijsvisie van de UvA beoogt een ambitieuze en uitdagende leeropleiding te creëren, in aansluiting op haar profilering als researchuniversiteit. De bacheloropleiding Slavische talen en culturen aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) brengt studenten diepgaande kennis bij van alle aspecten van het vakgebied: taalverwerving, taalkunde, letterkunde en cultuur. Typerend voor de opleiding is dat studenten een van de Slavische talen (Russisch, Pools, Tsjechisch, Servisch en Kroatisch) leren beheersen op een niveau dat ze een onafhankelijk gebruiker zijn en primaire teksten kunnen analyseren en produceren. Daarnaast leren ze de samenhang van deze talen kennen door bestudering van de Slavische taalkunde en literatuur. Studenten kunnen desgewenst in een specialistische minor een tweede Slavische taal leren beheersen.

De bacheloropleiding legt de basis voor een vervolgstudie op masterniveau en voor werkomgevingen waarin academische kennis en vaardigheden van belang zijn. Daartoe zijn eindtermen geformuleerd die aangeven welke kennis en inzichten studenten moeten verwerven, toepassen, onderzoeken en beoordelen. Daarnaast moeten studenten vaardigheden beheersen om met vakgenoten en anderen te kunnen communiceren over de discipline en moeten ze in staat zijn zich verder te ontwikkelen. De eindtermen sluiten aan op wat voor bacheloropleidingen in de Dublin-descriptoren staat beschreven.

De commissie is van oordeel dat de beoogde eindtermen passen bij wat op dit wetenschapsgebied verwacht mag worden. Op basis van de doelstellingen verwacht de commissie dat de afgestudeerden zich een goede plek kunnen verwerven in een masteropleiding of op de arbeidsmarkt. De commissie vindt het taaloverstijgende Slavische perspectief een sterk punt. Doordat de beoogde eindtermen voor alle opleidingen grote overeenkomsten vertonen kreeg de commissie de indruk dat het formuleren van de doelstellingen en eindtermen door de opleidingen niet is benut als start van een inhoudelijke discussie over de richting en de profilering van de opleidingen. De commissie vindt dit een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven de opleidingen aan dat ze de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden ze aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. De commissie kan zich hierin vinden.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Slavische talen en culturen bestaat uit 180 EC, verspreid over drie cursusjaren. Elk jaar bestaat uit twee semesters van 8+8+4 weken waarin vakken en vakkenclusters van 6, 12 of 18 EC worden aangeboden. In de blokken van acht weken volgt een student maximaal twee vakken tegelijkertijd. De blokken van vier weken betreffen één vak en zijn altijd een vervolg van een vak dat in een eerder blok is begonnen. In dat blok wordt meestal gewerkt aan een presentatie of een uitgebreid schriftelijk werkstuk. Het hoofdvak beslaat 138 EC en de resterende 42 EC zijn bestemd voor de profileringsruimte die door elke student naar keuze wordt ingericht.

De student krijgt vakken in de geschiedenis, cultuur, letterkunde en taalkunde van de gekozen hoofdvaktaal en taalkunde van de Slavische talen in samenhang. De opleiding bevat in het eerste jaar inleidingen in de Slavische cultuur, literatuur en taalkunde en taalwetenschap en inleidingen in de letterkunde en literatuurwetenschap van de hoofdvaktaal. Parallel daaraan volgt de student taalvaardigheidsonderwijs in de betreffende taal. In het tweede en derde jaar brengen de studenten hun taalvaardigheid op een hoger niveau en verdiepen ze zich in de taalkunde en literatuur van hun hoofdvaktaal. Daarnaast is er ruimte voor opleidingsgebonden en vrije keuzevakken en het vak Wetenschapsfilosofie. De inleiding taalwetenschap, de inleiding literatuurwetenschap, wetenschapsfilosofie en de academische vaardigheden (onderzoek, academisch schrijven) worden geïntegreerd aangeboden. Bij de beoordeling van werkstukken worden zowel de inhoud als de taalvaardigheid en de vorm en structuur beoordeeld. Bijna alle studenten Russisch studeren in het laatste blok van het tweede jaar in Sint-Petersburg, en ook bij de andere talen wordt dit gestimuleerd. Aan het eind van de opleiding schrijven studenten een eindschrijft in de gekozen hoofdvaktaal waarin zij laten zien dat ze de leerdoelen hebben behaald. De commissie vindt dat de opbouw van het programma een adequate samenhang laat zien. Voor het hiaat in de cursussen taalverwerving in het tweede jaar wordt actief een oplossing gezocht. De commissie vernam met instemming dat veel studenten een periode in het buitenland studeren.

De commissie kreeg uit de gesprekken met de studenten de indruk dat de onderwijsvisie, gebaseerd op de profilering als researchuniversiteit, niet in alle gevallen op opleidingsniveau vertaald is in een veeleisend studieprogramma. Ze meent dat in het algemeen meer van de studenten gevraagd zou kunnen worden. Dit geldt ook voor de opleiding Slavische talen en culturen. De opleiding heeft in de hoor-en-wederhoorreactie laten weten het op dit punt met de commissie eens te zijn. Ze heeft inmiddels maatregelen getroffen om de studielast te verstevigen.

De opleiding Slavische talen en culturen is volgens de kritische reflectie zo ingericht dat studenten vanaf het begin geconfronteerd worden met de wetenschappelijke werkwijze. Ze schrijven verschillende soorten werkstukken, zoals essays en onderzoeksvorstellen. Veel studenten hebben moeite met het vak Wetenschapsfilosofie, vooral met het algemene deel dat door de capaciteitsgroep Wijsbegeerte wordt verzorgd. Het vereist een andere manier van denken en staat in de ogen van veel studenten ver af van de eigen opleiding. De commissie vindt dit een belangrijk onderdeel van het programma en adviseert de opleiding in overleg tot een zo goed mogelijke afstemming te komen.

De faculteit verwacht dat de nieuwe opzet van het programma zal leiden tot een goede spreiding van de studielast over het jaar. Per 6 EC zijn er ten minste twee toetsen. In aansluiting op de hoorcolleges worden werkgroepen georganiseerd waardoor er intensief contact is tussen docenten en studenten. Doordat de groepen per taal niet groot zijn voelen studenten Slavische talen en culturen een vrij grote binding met hun opleiding en met elkaar

en voelen ze zich gestimuleerd tot actieve deelname aan het onderwijs. Het tutoraat wordt dit jaar versterkt. De staf is recent uitgebreid en is kwalitatief en kwantitatief aan de maat. De voorzieningen zijn voldoende. De cursussen en het curriculum worden systematisch geëvalueerd door de opleidingscommissie en bij problemen wordt adequaat actie ondernomen. De uitval in het eerste jaar is met succes gereduceerd en het rendement van de herinschrijvers na vier jaar varieert van vijftig tot honderd procent. De commissie vindt het te vroeg om te beoordelen of de genomen facultaire maatregelen voldoende zullen zijn om tot een stabiel hoog rendement te komen en beveelt de opleiding aan de effecten ervan goed te monitoren.

Het kwaliteitsbeleid en het werk van de opleidingscommissie beantwoorden aan de verwachtingen van de commissie, maar een deel ervan staat nog in de steigers. In het algemeen merkt de commissie op dat er in de faculteit weinig gevoel van urgentie lijkt te zijn bij het invoeren van verbeteringen.

De commissie is van oordeel dat het programma, de begeleiding en de voorzieningen leiden tot een onderwijsleeromgeving van voldoende niveau. De onderwijsleeromgeving stelt de studenten in staat de beoogde eindtermen te behalen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De faculteit en de examencommissie zijn bezig het universitaire toetsbeleid toe te passen in de verschillende opleidingen. Een aantal concrete zaken, zoals planning van de toetsen en afspraken over termijnen en inzagerecht, is dit jaar ingevoerd. De meeste inhoudelijke zaken staan nog in de steigers. Het betreft de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing en afspraken over de beoordeling van scripties. De commissie adviseert de faculteit en de examencommissie de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen. Op die manier kunnen de uitvoering van de afspraken en de vergelijkbaarheid van de beoordeling over de opleidingen heen gegarandeerd worden. Bij Slavisch was er overigens op dit punt geen aanleiding tot zorg.

De toetsen die de commissie tijdens het bezoek heeft ingezien zijn van het vereiste niveau. De commissie heeft voorafgaand aan het bezoek een steekproef van eindwerkstukken met lage en hogere cijfers beoordeeld en is het eens met de cijfers die de docenten eraan hebben toegekend. De commissie concludeert op grond van de beoordeelde scripties en van informatie over de doorstroom van alumni naar masteropleidingen en de arbeidsmarkt dat de beoogde eindtermen van de bacheloropleiding Slavische talen en culturen worden gerealiseerd.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Slavische talen en culturen

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 2 juli 2013

A handwritten signature in black ink on a light pink background. The signature is stylized and appears to read 'Th. D'haen'.

Prof.dr. Th. D'haen
Voorzitter

A handwritten signature in blue ink on a light grey background. The signature is stylized and appears to read 'M.J.H. van der Weiden'.

Dr. M.J.H. van der Weiden
Secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader (zie Bijlage 2). Dit kader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemde-talenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal, en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten volgens het gemeenschappelijke referentiekader allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen talen en culturen en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemde-talenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau van taalvaardigheid verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Studenten leren volgens het referentiekader het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier toe te passen.

In het domeinspecifiek referentiekader zijn de bovenstaande algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken, namelijk:

- kennis;
- vaardigheden/wetenschappelijke vorming;
- academische vaardigheden en attitude;
- afstemming op het afnemend veld.

Daarnaast stelt het domeinspecifiek referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het programma van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De algemene doelstelling van de opleiding is vastgelegd in artikel 3.1 van de OER en weergegeven in de kritische reflectie. Ze is als volgt geformuleerd: “Met de opleiding wordt beoogd de student zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig inzicht bij te brengen op het gebied van de opleiding dat de afgestudeerde gekwalificeerd is voor een vervolgopleiding op masterniveau in binnen- en buitenland en in staat is tot het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn.”

Bovenstaande doelstelling is uitgewerkt in algemene eindtermen die voor alle bacheloropleidingen gelden. Deze zijn in de bijlage van de kritische reflectie vermeld. In aanvulling op deze algemene eindtermen zijn opleidingsspecifieke eindtermen voor de opleiding Slavische talen en culturen opgenomen. Daarbij is in de kritische reflectie steeds aangegeven in welke cursussen de verschillende eindtermen aan de orde komen.

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding Slavische talen en culturen.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen en culturen, te weten Poolse, Russische, Servische en Kroatische en Tsjechische taal-, letter- en cultuurkunde.
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen en culturen.
5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen en culturen.
6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen en culturen.
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen en culturen.
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen en culturen, te weten academische vaardigheden en productieve en receptieve beheersing van de Poolse, Russische, Servische en Kroatische of Tsjechische taal. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Bij eindterm 8 is vermeld welk taalniveau studenten Slavische talen en culturen moeten realiseren: B2 voor lezen en B1 voor luisteren, gesprek interactie, gesprek productie en schrijven.

De onderwijsvisie van de UvA is gebaseerd op haar profilering als researchuniversiteit. Dat betekent dat de opleiding studenten een uitdagend en ambitieus studieklimaat wil bieden. De kritische reflectie vermeldt dat het typerend is voor de opleiding aan de UvA dat studenten zich intensief op een van de Slavische talen en culturen concentreren en ook kennis opdoen van de onderlinge samenhang van de Slavische talen. Ook kunnen ze vrij gemakkelijk een tweede Slavische taal bestuderen. Studenten beheersen de gekozen taal aan het eind van hun

studie op een zodanig niveau dat ze de betreffende taal actief kunnen gebruiken en zinvolle analyses van primaire teksten in die taal kunnen uitvoeren. De commissie acht dit een realistische doelstelling.

Er zijn volgens de kritische reflectie geen vergelijkbare opleidingen in het Nederlandse taalgebied. In Leiden en Groningen richten de opleidingen zich alleen op het Russisch, in het kader van respectievelijk Russian Studies (inclusief Ruslandkunde) en Europese talen en culturen. Aan de UvA ligt het accent op de letterkunde, in Leiden meer op de taalkunde. In Duitsland en Engeland wordt de studie in een van de Slavische talen (meestal Russisch) gecombineerd met een geheel andere studie zoals rechten of economie. De opleiding in Gent is volgens de kritische reflectie het meest vergelijkbaar met die in Amsterdam, hoewel in Gent de taal meer een middel is om de culturen te bestuderen dan een doel op zich. Dat is het aan de UvA wel.

De commissie is van oordeel dat de doelstellingen van de opleiding Slavische talen en culturen in overeenstemming zijn met wat het vakgebied vereist. Ze waardeert de brede opzet waarin de studie van een taal en de samenhang ervan met de andere Slavische talen worden gecombineerd.

Niveau en oriëntatie

In tabel 2 van het facultaire rapport van de kritische reflectie (pagina 11) zijn de Dublin-descriptoren gekoppeld aan de algemene en opleidingsspecifieke eindtermen. Op basis daarvan stelt de commissie vast dat de beoogde eindtermen passen bij het domeinspecifieke referentiekader en dat ze overtuigend gebaseerd zijn op de Dublin-descriptoren.

Met het diploma van de bacheloropleiding Slavische talen en culturen kunnen afgestudeerden hun opleiding vervolgen in verschillende masteropleidingen. De kritische reflectie vermeldt dat de opleiding voorbereidt op masteropleidingen in de Slavische taal- of letterkunde, taalwetenschappen, literatuurwetenschap, *cultural analysis*, (Oost-)Europese studies, *digital humanities* of een beroepsgerichte master.

Afgestudeerden kunnen ook met hun bachelordiploma de arbeidsmarkt betreden, hoewel de studie geen directe beroepsoriëntatie biedt. De kritische reflectie stelt dat de gedegen kennis van een of meer Slavische talen een goede basis biedt om als tok of vertaler aan de slag te gaan. Daarnaast kunnen studenten terecht in banen waarvoor een academisch denk- en werkniveau wordt vereist, ook buiten de context van een Slavische taal. De commissie vindt dat de geschetste perspectieven passen bij een academische opleiding Slavische talen en culturen.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de doelstelling van de opleiding erop gericht is de studenten op te leiden tot het niveau van een bachelor. Ze vindt dat de eindtermen duidelijk een academisch karakter laten zien door hun nadruk op de relevante ontwikkelingen in de discipline, de wetenschapsfilosofische achtergronden en de academische vaardigheden. De aanduiding van de vakken waarin de verschillende eindtermen aan bod komen geeft de commissie het vertrouwen dat alle aspecten daadwerkelijk in het programma vertegenwoordigd zijn. De commissie vindt de combinatie van de individuele talen en het vergelijkende Slavische perspectief een sterk punt.

Wel is het de commissie opgevallen dat de eindtermen voor alle bacheloropleidingen vrijwel identiek geformuleerd zijn. De faculteit heeft de formulering van de doelstellingen per

opleiding kennelijk niet aangegrepen om met elkaar te discussiëren over de profilering van de taal- en letterkundeopleidingen aan de UvA en voor een daarop gebaseerde specifieke programmatische invulling. De commissie beschouwt dit als een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven de opleidingen aan dat ze de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. Wel tekenden ze aan dat alle talenopleidingen bewust een vergelijkbare curriculumopbouw hebben. Daarnaast merkte de opleiding op dat onder vergelijkbare cursusbenamingen een verschillende aanpak en inhoud voorkomen, aangepast aan de onderzoeksexpertise en combinatie van de stafleden. De commissie kan zich hierin vinden.

Conclusie

Bacheloropleiding Slavische talen en culturen: de commissie beoordeelt Standaard 1 als ‘voldoende’.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van het programma

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Per 1 september 2012 wordt daarbij een indeling van 8-8-4 gebruikt. Beide semesters bestaan uit drie blokken van respectievelijk 8, 8 en 4 weken, met een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Docenten zijn nog op zoek naar de beste invulling hiervan. Cursussen hebben een omvang van 6, 12 of 18 EC. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

De propedeuse is opgebouwd uit twee vakkenclusters van 12 EC (in blok 1-2 en 4-5) en twee van 18 EC (gespreid over blok 1-2-3 en 4-5-6), waarin de student kennismaakt met alle facetten van het vakgebied. Een vakkencluster bestaat uit meerdere vakken die met elkaar samenhangen. In de vakkenclusters is onderwijs in onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd. Bij de talenopleidingen maken de verplichte inleidingen in de literatuurwetenschap en de taalwetenschap deel uit van de vakkenclusters in het eerste jaar. In het tweede jaar volgen studenten basisvakken met een totaal van 18 EC per semester, die voortbouwen op de propedeuse. Daarnaast volgen ze Wetenschapsfilosofie (12 EC) dat bestaat uit een algemeen hoorcollege en opleidingsspecifieke werkcolleges. In het tweede of derde jaar kiezen studenten een opleidingsgebonden keuzevak (12 EC). In jaar 3 wordt de bacheloropleiding afgerond met een afstudeertraject van 18 EC, bestaande uit een seminar (6 EC) en de scriptie (12 EC). De overige 42 EC (12+12+18) is de profileringsruimte. Daarin kunnen studenten keuzevakken of een minor volgen, een stage lopen of studeren in het buitenland. Een schematisch overzicht van het programma is opgenomen als Bijlage 4.

In de profileringsruimte moeten studenten ten minste 24 EC buiten de eigen opleiding volgen. Op die manier wordt gewaarborgd dat studenten zich breder oriënteren dan alleen het eigen vakgebied. Maximaal 12 EC daarvan mag op propedeuseniveau zijn. Studenten kunnen keuzevakken van een andere opleiding kiezen, mits ze aan de ingangseisen voldoen. Stages en buitenlandverblijf worden gerekend tot onderwijs buiten de eigen opleiding. De faculteit biedt een aantal minoren aan: specialistische, interdisciplinaire, kwalificerende en beroepsgerichte. Deze kunnen de studenten helpen zich voor te bereiden op een bepaalde masteropleiding of een positie op de arbeidsmarkt. Specialistische minoren bieden een verdieping binnen het eigen vakgebied en sluiten aan bij het onderzoek dat binnen het departement plaatsvindt. Studenten die een dergelijke specialistische minor volgen, hoeven daarnaast geen 24 maar 12 EC buiten het eigen departement te kiezen. In principe haalt de student Slavische talen en culturen 30 EC van de profileringsruimte tijdens een buitenlandverblijf in het land van de gekozen hoofdvaktaal. Dan blijft er 12 EC over voor profileringsruimte aan de UvA.

De kritische reflectie beschrijft de inhoudelijke opbouw van het curriculum. Studenten krijgen in het eerste jaar inleidingen in geschiedenis en cultuur, letterkunde en taalkunde. Er zijn drie modules over geschiedenis en cultuur, gericht op respectievelijk Rusland, Midden-Europa (Polen en Tsjechië) en de Balkan (Servië, Kroatië en Roemenië). In het eerste semester maakt de student in Inleiding letterkunde en literatuurwetenschap kennis met de basistermen en analyse-instrumenten van de literatuurwetenschap. In de daarbij behorende taalspecifieke onderdelen krijgen ze de literatuurgeschiedenis tot en met de negentiende eeuw gepresenteerd.

In het tweede semester maakt de student bij het vak Taalkunde kennis met de discipline taalwetenschap en de Slavische taalkunde: een overzicht van de huidige Slavische talen en een korte historische schets van hun ontwikkeling. De academische vaardigheden zijn geïntegreerd in de vakkenclusters Inleiding letterkunde en literatuurwetenschap (eerste semester) en Inleiding Slavische taalkunde en taalwetenschap (tweede semester). Parallel aan deze vakken leren studenten de gekozen taal in intensief taalvaardigheidsonderwijs. Aan het eind van het eerste jaar kan de student eenvoudige gesprekken in de doeltaal begrijpen en voeren en iets complexere teksten lezen en begrijpen. De student beheerst de basisgrammatica en er is enige kennis van idioom. Vanaf het tweede semester geven docenten deels les in de doeltaal.

In het tweede jaar is er door de keuzevakken en Wetenschapsfilosofie in blok 1 en blok 4 geen ruimte voor taalvaardigheidsonderwijs. De staf vindt dit onwenselijk, maar de kritische reflectie stelt dat dit een onvermijdelijk gevolg is van de nieuwe 8-8-4-structuur. Dit haat in de continuïteit van het taalvaardigheidsonderwijs wordt opgevangen door studenten een verplichte leeslijst op te geven, gericht op vergroting van de taalvaardigheid, en deze aan het begin van het volgende blok te toetsen. In blok 2-3 en 5-6 vindt weer wel intensief taalonderwijs plaats. Studenten Russisch gaan in het algemeen in blok 6 (het derde blok van het tweede semester) naar Sint-Petersburg. Studenten Pools kunnen een zomercursus volgen in Polen. Voor studenten van de andere talen kunnen op individuele basis stages in de betreffende landen worden georganiseerd.

In de letterkundige en taalkundige onderdelen wordt voortgebouwd op de kennis uit het eerste jaar. Bij letterkunde ligt het accent op de literatuurgeschiedenis tot in de twintigste eeuw. Bij taalkunde worden taalkundige problemen behandeld die per taal kunnen verschillen. Studenten maken kennis met theorieën over taalcontact en taalverandering en de relatie met externe historische factoren. Wat betreft academische vaardigheden doen studenten ervaring op met het schrijven van korte werkstukken en het houden van referaten over de behandelde stof.

In het derde jaar heeft de student een keuzeruimte van 18 EC. Daarin kunnen studenten die dat wensen een tweede Slavische taal leren. Verder staan taalspecifieke colleges in taalvaardigheid, taalkunde en letterkunde op het programma. In de taalkundecolleges wordt veel aandacht besteed aan de diachrone taalkunde. Bij letterkunde wordt ingegaan op de nieuwste ontwikkelingen in de literaturen vanaf het midden van de twintigste eeuw tot heden. Bij taalvaardigheid ligt het accent op vergroting van de productieve vaardigheden door het houden van mondelinge presentaties in de doeltaal en het vertalen van complexere teksten.

De student bereidt zich voor op de scriptie in een taalspecifiek seminar waarin taalverwerving, taalkunde en letterkunde gecombineerd worden. Ook kiest de student in dit seminar een onderwerp voor het afstudeeronderzoek en maakt daar een onderzoeksopzet voor, waardoor de scriptie inhoudelijk en methodologisch wordt voorbereid. Tot slot schrijven de studenten

een scriptie, waarin zij laten zien dat ze zelfstandig onderzoek kunnen doen en daar een wetenschappelijk verantwoord verslag van kunnen maken. De scriptie wordt geschreven in de hoofdvaktaal. Er is een scriptiehandleiding beschikbaar.

De commissie herkent in de programmaopbouw van de bacheloropleiding Slavische talen en culturen tot haar tevredenheid een consequente lijn. Deze is gericht op taalverwerving en systematisch onderwijs in de taalkunde en in de letterkunde. Het programma vormt naar het oordeel van de commissie een samenhangend geheel. De opleiding lijkt een hanteerbare oplossing gevonden te hebben om de periode in het tweede jaar te overbruggen waarin geen taalvaardigheidsonderwijs in het rooster kon worden ingepast.

De Faculteit der Geesteswetenschappen heeft vastgesteld dat er problemen zijn met de taalvaardigheid van eerstejaarsstudenten. Het blijkt dat ongeveer 20% van de studenten moeite heeft met het schrijven en interpreteren van wetenschappelijke teksten. Om deze problemen op te lossen, is de faculteit begonnen met een verplichte taaltoets voor alle eerstejaarsstudenten. Studenten die hierop onvoldoende scores, zijn verplicht een taalvaardigheidscursus te volgen. De commissie is van mening dat het taalbeleid van de faculteit een goede manier is om ervoor te zorgen dat alle studenten een basisniveau van taal- en schrijfvaardigheid bereiken. In de gesprekken over Slavische talen en culturen is dit thema niet aan de orde gekomen.

Excellente studenten kunnen in het tweede jaar geselecteerd worden voor het facultaire honoursprogramma. Zij behalen 30 EC extra: een gemeenschappelijk vak Digital Humanities, een researchpracticum (12 EC) en een verzwaarde scriptie (18 EC extra). Daarin raken ze vertrouwd met aspecten van wetenschappelijk onderzoek en kunnen ze zich voorbereiden op het doorstromen naar een onderzoeksmaster.

De studenten met wie de commissie tijdens het bezoek heeft gesproken vonden dat het programma een duidelijke opbouw heeft. Ze vinden dat er een goede integratie is van de algemene taalkunde en letterkunde en de toepassing ervan op de taal die ze gekozen hebben. Zo leren ze steeds beter zelf verbanden te leggen. Ze waardeerden de afwisseling tussen de specifieke talen en het taaloverstijgende Slavische perspectief. De studenten Slavische talen en culturen ervaren het als een breuk dat er soms een blok is zonder taalverwervingsonderwijs. Ook de docenten kaartten dit aan in het gesprek met de commissie. Ze merkten op dat het hiaat tussen het eerste en tweede jaar nog groter is: door de zomervakantie zakt de kennis weg en die wordt pas acht weken later weer hersteld. Dit probleem is aangekaart bij het faculteitsbestuur en er wordt actief gedacht over alternatieven. De commissie hoopt dat hier een oplossing voor kan worden gevonden. Voor het overige is de commissie van oordeel dat het programma goed gestructureerd is en een goede inhoudelijke samenhang heeft.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een onderwijsvisie geformuleerd. Het onderwijs moet zich richten op academische vorming, research-intensief zijn en uitgaan van activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie bij het lidmaatschap van de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het lezen van de kritische reflecties en tijdens het bezoek is het de commissie echter opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair of opleidingsniveau is uitgewerkt. Op docentniveau lijkt men zich niet bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie. Uit de gesprekken met de bachelorstudenten krijgt de commissie de indruk dat het programma beslist uitdagender zou mogen zijn. Enthousiaste en ambitieuze studenten worden in de programma's op dit moment niet geaccommodeerd. Individueel lossen zij dit op door een tweede studie of meer

keuzevakken te volgen, maar de commissie meent dat de grote aantallen studenten die hiervoor kiezen laten zien dat de opleidingsprogramma's zelf veeleisender zouden moeten zijn. Dit geldt ook voor de opleiding Slavische talen en culturen. In de hoor-en-wederhoorreactie gaf de opleiding aan dat ze het op dit punt eens is met de commissie. In overleg met de stafleden zijn inmiddels verschillende maatregelen genomen om de studielast te verstevigen. De lees- en studiestof wordt voor verschillende colleges verhoogd, ook waar het teksten in de doeltaal betreft. Nieuwe standaarden zijn al vastgesteld voor de colleges Letterkunde IA/B en Letterkunde II binnen alle vier de opleidingen. Daarnaast worden twee extra papers vereist, in de vakken Letterkunde IA/B en Slavische taalkunde A/B.

Overigens merkt de commissie op dat de ambities van een researchuniversiteit nauw samenhangen met de beschikbare staf. De terugloop in het aantal hoogleraren en het grote aandeel tijdelijk personeel kunnen op den duur een negatief effect hebben op de academische statuut van de opleidingen en op het studieklimaat. De opleiding Slavische talen en culturen heeft, in tegenstelling tot een aantal andere opleidingen, wel een 'eigen' hoogleraar, waardoor het probleem zich hier wat minder nijpend voordoet.

De kritische reflectie van de opleiding Slavische talen en culturen vermeldt dat bij taalvaardigheid zeer intensief geoefend wordt. Men begint zo snel mogelijk met de ontwikkeling van de productieve vaardigheden. De betrokken docenten zijn veelal *native speakers* en de staf heeft zelf lesmateriaal en leerboeken ontwikkeld. Er zijn ook interactieve programma's om grammatica en uitspraak te oefenen. Studenten die de taal al beheersen krijgen een aangepast programma. Bij taalkunde en letterkunde vindt in de propedeuse veel onderwijs plaats in de vorm van hoorcolleges, in latere jaren in werkgroepen. Studenten leren in de loop van de studie meer zelfstandig te werken. Ze krijgen analyse- en schrijfopdrachten waarbij de analysemethodes gaandeweg verfijnd worden en de gevraagde werkstukken van grotere omvang. In het gesprek met de commissie benoemden de docenten het UvA-concept als 'klassiek en vernieuwend'. Het klassieke komt volgens hen tot uiting in de gedegen aanpak, op basis van een uitgebreid corpus en met evenwichtige aandacht voor alle onderdelen. Het vernieuwende zit bijvoorbeeld in de interdisciplinaire aanpak. Voorstellen op dat vlak worden snel goedgekeurd.

Tijdens het visitatiebezoek heeft de commissie inzage gekregen in de cursusbeschrijvingen, leerdoelen en werkvormen van een groot aantal vakken uit de opleiding Slavische talen en culturen. Zij stelt vast dat de werkvormen goed aansluiten op de nagestreefde leerdoelen.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

De studenten gaven in het gesprek met de commissie aan dat ze voor de opleiding Slavische talen en culturen hebben gekozen vanuit hun belangstelling voor een van de talen. Na het begin van de studie schakelen sommigen van hen over naar een van de andere talen omdat ze die nog interessanter vinden. Het toekomstperspectief van de studenten met wie de commissie sprak loopt uiteen. Genoemd zijn opties als (literair) vertalen, de culturele sector, internationaal recht en (promotie)onderzoek.

De docenten benadrukken dat de opleiding een academische studie is. Omdat ze ook dient voor te bereiden op de arbeidsmarkt verschaft de opleiding daarnaast op diverse momenten informatie aan de studenten. Voor derdejaarsstudenten en masterstudenten wordt een bijeenkomst over loopbaanplanning georganiseerd. De laatste jaren wordt samengewerkt met de alumnivereniging: alumni presenteren in juni waar ze werken en wat ze doen. De docenten met wie de commissie sprak noemden veel sectoren en organisaties waar alumni werkzaam zijn: de journalistiek, tolk/vertaler, het bedrijfsleven, ministeries en de EU, het Joegoslavië-

tribunaal, uitgeverijen en musea. Door de kleinschaligheid van de opleiding zijn er veel contacten tussen docenten en studenten. In die gesprekken benadrukken de docenten de rol van keuzevakken om toe te werken naar een bepaald beroepenveld. De commissie is van oordeel dat de opleiding de studenten een zeer goede voorbereiding biedt op het vervolg na het bachelordiploma.

Om tot een goed taalvaardigheidsniveau te komen is een verblijf in het buitenland feitelijk onmisbaar. De faculteit heeft goede voorzieningen om een buitenlandverblijf voor studenten te faciliteren, zoals ook door de studenten wordt bevestigd. Er is voor Russisch een goede samenwerking met de universiteit in Sint-Petersburg. Studenten ervaren het verblijf in Sint-Petersburg als een verplicht onderdeel. Studenten Pools wordt aangeraden een zomercursus in Polen te volgen. De studenten zeiden dat veel studenten dat ook doen. De commissie vindt dat zeer positief, maar het ontbreekt haar aan cijfers die deze uitspraak ondersteunen.

In de kritische reflectie is aangegeven welke cursussen bijdragen aan het realiseren van de verschillende doelstellingen. Op grond van deze informatie en wat de studenten en docenten meedeelden is de commissie van oordeel dat alle doelstellingen in het programma voldoende aan bod komen.

Wetenschappelijke vorming

De bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde aan de UvA hebben een academische oriëntatie. De commissie is van mening dat deze oriëntatie voldoende zichtbaar is in de curricula. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om Onderzoeksvaardigheden, Academisch schrijven en Wetenschapsfilosofie te volgen. Veel docenten zijn betrokken bij onderzoek en dragen hun enthousiasme in het onderwijs over op de studenten. De studenten Slavische talen en culturen meldden de commissie dat docenten in de colleges veel wetenschappelijke achtergronden inbrengen en over hun eigen onderzoek vertellen.

De onderdelen Onderzoeksvaardigheden en Academisch schrijven zijn geprogrammeerd in het eerste jaar en geïntegreerd in andere vakken. In de taal- en letterkundemodules in het tweede en derde jaar wordt de onderzoekscompetentie verder ontwikkeld en oefenen studenten om onderzoeksgelateerde essays te schrijven. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan tevreden te zijn over dit geïntegreerde vaardighedenonderwijs. Er is een duidelijke handleiding beschikbaar voor het schrijven van werkstukken. De nadruk ligt op het weergeven van een eigen visie en er wordt strikt gelet op het voorkomen van plagiaat. De commissie heeft vastgesteld dat er een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de toetsing van inhoudelijke componenten en de toetsing van vaardigheden.

Ook Wetenschapsfilosofie maakt onderdeel uit van het verplichte programma voor alle bachelorstudenten. Dit vak is in de opleiding Slavische talen en culturen geprogrammeerd in het eerste semester van het tweede jaar. Wetenschapsfilosofie bestaat uit een algemeen deel (5 EC) en een specifiek deel (7 EC). Het algemene deel wordt gevolgd door alle studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen en bestaat uit hoorcolleges. Het specifieke deel wordt door de opleidingen verschillend ingevuld. Uit de gesprekken met studenten blijkt dat zij het specifieke onderdeel waarderen. Het algemene deel ervaren de meesten echter als breed, al vinden sommigen het juist interessant; studenten vinden het moeilijk om de stof te koppelen aan de leerdoelen van hun eigen opleiding. Bij Slavische talen en culturen is dit onderdeel een jaar eerder ingeroosterd dan bij andere opleidingen, wat het mogelijk voor de studenten extra lastig maakt. De commissie is van oordeel dat een filosofisch vak voor veel studenten weliswaar moeilijk is maar vindt het een belangrijk onderdeel van de opleiding. De commissie vernam dat er regelmatig overleg gevoerd wordt met de betrokken docenten van de

capaciteitsgroep Wijsbegeerte. De opzet is om tot een zo goed mogelijke afstemming te komen tussen het algemene deel en het opleidingsspecifieke deel. De commissie beveelt aan dit overleg voort te zetten en daarbij de evaluatieresultaten van beide cursusdelen te benutten.

Studielast en studeerbaarheid

De voltijdse instroom bij de opleiding Slavische talen en culturen is jaarlijks ongeveer vijftien à twintig studenten. Het aandeel vwo-studenten daarin is minder dan de helft. Daarnaast is er de laatste jaren een deeltijdse instroom van ongeveer vijf studenten. Russisch en Pools worden het meest gekozen. Er is één student Servisch-Kroatisch. Gemiddeld viel een aantal jaren geleden bijna vijftig procent van de voltijdse studenten in het eerste jaar uit, maar de laatste jaren is de uitval gereduceerd tot ongeveer een kwart. Om toegelaten te worden tot het tweede studiejaar mag een eerstejaarsstudent maximaal twee studieonderdelen van 6 EC of maximaal een onderdeel van 12 EC of maximaal een studieonderdeel van 18 EC niet behaald hebben. Het rendement van de vwo-instroom is door de kleine aantallen sterk wisselend van jaar tot jaar. Van de herinschrijvers behaalt vijftig (cohort 2005 en 2006) tot honderd procent (cohort 2007) na vier jaar het bachelordiploma.

Volgens de studenten is het onderwijs zo kleinschalig en is de begeleiding zo intensief dat ze daardoor vrijwel altijd aanwezig zijn bij werkgroepen en colleges. Er is een redelijk sterke onderlinge band die bijdraagt aan een regelmatig studieritme. De taalverwerving kost naar verhouding het meeste tijd, ook al besteden de meeste studenten niet de ingeplande veertig uur per week. Ze benoemden in het gesprek met de commissie geen speciale knelpunten of struikelvakken behalve het al eerder vermelde vak Wetenschapsfilosofie. Zoals hierboven reeds vermeld vindt de commissie dit vak daarom des te belangrijker: het past bij uitstek bij een onderzoeksgeoriënteerde opleiding die studenten uitdaagt verder te kijken.

De commissie is van mening dat de opleiding er vrij goed in slaagt de uitval in het eerste jaar tegen te gaan en tot een redelijk hoog rendement te komen. Ze adviseert de opleiding op de ingeslagen weg voort te gaan.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

De personele bezetting van de opleidingen Taal- en Letterkunde wordt ingegeven door het facultaire leerstoelenplan, het uhd-beleid en het beleid van Taal- en Letterkunde voor ud- en docentbenoemingen. In het leerstoelenplan en het uhd-beleid heeft de faculteit ervoor gekozen om de koppeling tussen een leeropdracht aan een disciplinair specialisme te verlaten. Er is gekozen voor een opzet met vijf taalkundige en zeven letterkundige leerstoelen.

Taalkunde:

- taalverwerving;
- het Germaanse taalgebied;
- theoretische taalkunde;
- de fonetische wetenschappen;
- het Romaanse taalgebied.

Letterkunde:

- postkoloniale literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ICG);
- klassieke talen en culturen;

- literatuurtheorie;
- middeleeuwse en vroegmoderne literatuur en cultuur;
- moderne literatuur en cultuur (ASCA);
- Slavische literatuur en cultuur.

Met een flankerend uhd-beleid probeert de faculteit ervoor te zorgen dat de belangrijkste gebieden binnen Taal- en Letterkunde voldoende door senioronderzoekers zijn afgedekt. In het beleid van ud-benoemingen wordt daarnaast zo veel mogelijk gekozen voor docenten met dubbele competenties die bij wisselende studentenbelangstelling ook elders in het departement inzetbaar zijn.

De commissie heeft het facultaire leerstoelenplan bestudeerd en hierover gesproken met het management en met docenten. Het management lichtte toe dat er lange tijd sprake is geweest van overbestaffing, maar dat de personeelsbezetting op dit moment in balans is. Zij stelt alles in het werk om met de beschikbare financiële middelen te komen tot een inhoudelijk en organisatorisch adequate bestaffing. De commissie heeft begrip voor financiële beperkingen en de veranderende studentenvraag. De commissie stelt tegelijkertijd vast dat de keuze voor interdisciplinaire leerstoelen ertoe leidt dat bepaalde disciplinaire vakgebieden op dit moment een boegbeeld missen. De commissie hoopt dat hiervoor in de toekomst oplossingen zullen worden gezocht.

Uit de gesprekken met docenten van verschillende opleidingen is gebleken dat zij een hoge werkdruk ervaren. Dit wordt bevestigd door de uitkomsten van de UvA Medewerkersmonitor 2012. De hoge werkdruk en het grote aantal tijdelijke contracten van docenten Taal- en Letterkunde baren de commissie zorgen. Het management gaf tijdens het bezoek aan dat de meeste docenten een tijdelijk contract krijgen aangeboden voor meerdere jaren. Het inhuren van docenten op het laatste moment wordt zoveel mogelijk vermeden, maar kan niet altijd worden voorkomen. Het management streeft ernaar om niet meer dan twintig procent van haar personeelsleden in tijdelijke dienst aan te nemen. Bij Slavische talen en culturen is de situatie volgens de kritische reflectie wat dit betreft redelijk goed: er is het afgelopen jaar nieuw personeel aangesteld, waaronder een hoogleraar Slavische letterkunde. Vrijwel alle stafleden zijn in vaste dienst.

De werkdruk van docenten heeft de aandacht van het management. Bij een aantal opleidingen zijn concrete maatregelen genomen om de werklast van vaste docenten te verminderen door taken over te hevelen naar het tijdelijke personeel. Een voorbeeld hiervan is de scriptiebegeleiding. Uit gesprekken met docenten blijkt echter dat de werklast in het algemeen voor vast en tijdelijk personeel hoog blijft. De commissie ziet hierin een risico voor de kwaliteit van het onderzoek en uiteindelijk ook het onderwijs. Bij Slavische talen en culturen is de situatie door de recente en aanstaande personeelsuitbreiding gelukkig verbeterd.

De staf van de opleiding Slavische talen en culturen bestaat uit een hoogleraar, zeven ud's en vijf docenten taalvaardigheid. Volgens de kritische reflectie zal de vacante uhd-positie binnenkort worden vervuld. Gezamenlijk hebben zij de expertise in huis om het programma en de bijbehorende begeleiding te realiseren. De studenten met wie de commissie tijdens het bezoek sprak gaven aan dat ze de docenten toegankelijk vinden en dat ze goede begeleiding krijgen. De stafleden zijn, met uitzondering van vier van de docenten, gepromoveerd en doen hun onderzoek in het kader van de facultaire onderzoeksinstituten. De commissie vernam met instemming van de studenten dat de docenten in hun onderwijs ook hun onderzoekswerk inbrengen.

De commissie stelt vast dat het aantal docenten met een onderwijskwalificatie laag is. In de kritische reflectie wordt aangegeven dat ernaar gestreefd wordt om uiteindelijk een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend gepromoveerden met een onderwijskwalificatie. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie is positief over de stappen die op dit punt worden ondernomen en beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren.

Studiebegeleiding

De faculteit heeft met het CvB een prestatieafspraken gemaakt dat per 2014 een studierendement van zeventig procent wordt behaald in de nominale studietijd + 1. Om dat te realiseren zet de faculteit een pakket aan maatregelen in. In het gesprek met de commissie liet het management weten dat het gaat om voorlichting, een intakegesprek, de inzet van tutores, verhoging van het aantal contacturen en de nieuwe jaarindeling van 8-8-4. In de voorlichting is 'verwachtingenmanagement' het doel, namelijk door te zorgen dat aankomende studenten een realistisch beeld hebben van de opleiding waaraan ze gaan beginnen. Aan het begin van de opleiding krijgen alle studenten elektronisch een intakeformulier, op basis waarvan gemonitord wordt of studenten 'op hun plek zitten'. Deze informatie wordt ook benut tijdens de tutorgesprekken.

Met inhoudelijke vragen en voor hulp bij de planning van hun studietrajecten kunnen studenten in het eerste jaar een beroep doen op de tutor en in de latere jaren op de studiebegeleider. Met persoonlijke vragen en problemen kunnen studenten terecht bij de studieadviseur. Studenten met studievertraging worden door de studieadviseur uitgenodigd voor een gesprek. De studieadviseurs vangen vaak al in een vroeg stadium signalen op van mogelijke problemen en vormen een communicatiekanaal tussen de studenten en de examencommissie. De commissie is van oordeel dat dit geheel aan afspraken een dekkend systeem van studiebegeleiding vormt.

Alle studenten hebben in het eerste jaar een tutor die ten minste tweemaal een gesprek met hen voert. De faculteit streeft naar een verhoging van de contacttijd. In de nieuwe jaarindeling volgt een student maximaal twee vakken tegelijk. Door de uitbreiding van de contacttijd en het nieuwe rooster verwacht de opleiding de studenten te stimuleren tot een regelmatigere werkritme. De afgesproken minimumuren worden in veel opleidingen, ook bij Slavische talen en culturen, nog niet gerealiseerd. Er is een monitorgroep ingesteld om het effect van de nieuwe jaarindeling te volgen. De commissie verwacht dat de ingezette combinatie van maatregelen zal bijdragen aan een stabiel hoger rendement. Ze vindt het nu echter nog te vroeg om te kunnen beoordelen of dat het geval zal zijn.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

Blackboard is de elektronische leeromgeving voor alle cursussen. Dit wordt benut voor berichten van docenten over de colleges, documenten, presentaties en voorbeeldtoetsen. Het biedt ook veel oefenmogelijkheden. De bibliotheekvoorzieningen zijn uitgebreid en *up-to-date*. Er is een actieve studievereniging die verschillende activiteiten organiseert. Hierbij wordt goed samengewerkt met de staf.

Elke bacheloropleiding bij de Faculteit der Geesteswetenschappen beschikt over een opleidingscommissie (oc). De meeste commissies zijn samengesteld uit drie studenten (uit elk jaar één) en drie docenten. Bij sommige opleidingen zijn ook uhd's of hoogleraren betrokken, maar niet bij Slavisch. De oc heeft een adviesrol naar de hoogleraar en vindt dat een goede rolverdeling. De meeste leden hebben meerdere jaren zitting in de oc, wat zorgt voor

continuïteit. De continuïteit wordt daarnaast bevorderd door een oc-handleiding en een FAQ over de werking van de oc. Bij de oc Slavisch is het niet moeilijk nieuwe studentleden te vinden, mede doordat zij goed contact weten te onderhouden met hun achterban, onder andere door verbinding te leggen met de studievereniging.

Onder normale omstandigheden komt de oc minimaal vier keer per jaar bij elkaar, maximaal zes keer. Dit jaar is de agenda wat voller, de omschakeling naar het 8-8-4-systeem vraagt veel aandacht van alle betrokkenen. Daarom zijn ook de evaluaties in het lopende jaar heel belangrijk. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de zwaarte en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

De belangrijkste taken van de oc zijn de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten (ook tussentijds). Bij klachten en signalen onderneemt de opleidingscommissie (in de persoon van de voorzitter) ook tussentijds actie. De oc Slavische talen en culturen gaf aan dat signalen binnen de opleiding snel opgemerkt worden waarna meteen actie ondernomen wordt. De lijnen zijn kort. De oc vindt dat er op facultair niveau minder adequaat op hun signalen wordt gereageerd. Advisering vooraf speelt bij het vaststellen van de studiehandleidingen. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan. De oc heeft adviesrecht over het Onderwijs- en Examenreglement (OER). De oc Slavische talen en culturen heeft negatief geadviseerd over de 8-8-4-structuur, maar vond geen gehoor voor haar problemen.

Een aandachtspunt is de respons bij het invullen van enquêtes. Deze respons was in het verleden bij veel opleidingen slecht, ook bij Slavisch. Inmiddels is faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q. UvA Q verzamelt door middel van verschillende digitale formulieren informatie over vakken, studentenoordelen en ervaringen van docenten. Deze informatie wordt samengebracht in heldere rapportages. Het biedt oc's de mogelijkheid om verschillen in waardering tussen cursussen te signaleren en daarop actie te ondernemen.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's heeft de commissie geconstateerd dat deze studenten en docenten voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De betrokken studenten en docenten konden ook voorbeelden noemen van veranderingen die mede door hun toedoen waren doorgevoerd. Er wordt goed geluisterd naar de signalen van studenten. De lijnen zijn zeer kort en er wordt zoveel mogelijk in onderling overleg opgelost.

De vorige visitatiecommissie (2006) had geen specifieke kritiekpunten en vond de opleiding in alle opzichten ten minste voldoende.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de onderwijsleeromgeving de studenten in staat stelt de beoogde eindtermen te behalen en concludeert dat dit het geval is. Het geheel van de aangeboden vakken biedt studenten een breed overzicht van de Slavische taalkunde, letterkunde en geschiedenis en cultuur. Het taalverwervingsonderwijs bouwt de beheersing van het Slavisch gedurende de bacheloropleiding op tot een goed niveau. In de profileringsruimte krijgen de studenten de gelegenheid zich voor te bereiden op de master of het werkveld van hun keuze. In de bachelorscriptie kunnen studenten tot slot laten zien dat ze de beoogde leerdoelen in samenhang hebben bereikt. Studenten krijgen een goed beeld van hun arbeidsmarktperspectieven door de inzet van alumni en informatie over loopbaanmanagement. De commissie is van oordeel dat het programma systematisch is

opgebouwd en alle noodzakelijke onderdelen omvat. Er is een goede afwisseling van taalspecifieke en taaloverstijgende onderdelen waardoor studenten de samenhang tussen de vier aangeboden Slavische talen en culturen leren zien.

Het taalvaardigheidsonderwijs in het tweede jaar ondervindt last van de 8-8-4-structuur, doordat er tweemaal een blok van acht weken is waarin ruimte moet zijn voor keuzevakken en Wetenschapsfilosofie waardoor er geen taalvaardigheid onderwezen kan worden. De commissie is het met de opleiding eens dat hiervoor bij voorkeur een alternatieve programmering moet worden gevonden, maar het uiteindelijk gerealiseerde taalniveau staat niet onaanvaardbaar onder druk. De opleiding heeft voorlopig een alternatief bedacht in de vorm van een verplichte extra leeslijst. De commissie waardeert de creatieve insteek van de opleidingsstaf. Tijdens het bezoek en in de hoor-en-wederhoorreactie benadrukte de opleiding haar zorgen over de invoering van het 8-8-4-systeem en de grote druk die dit op docenten en studenten legt. De commissie adviseert de effecten van de invoering zorgvuldig te monitoren en evalueren en zo nodig naar oplossingen te zoeken, zoals ook voor de breuk in het taalvaardigheidsonderwijs is gebeurd.

De commissie vindt de integratie van de algemene academische vaardigheden en van de inleidingen taalwetenschap en literatuurwetenschap in de vakinhoudelijke vakken een sterk punt. De commissie waardeert de opzet van het vak Wetenschapsfilosofie. Veel studenten vinden dit een moeilijk vak, vooral het algemene gedeelte. Naar het oordeel van de commissie is dit grotendeels eigen aan het vak en op zich niet meteen reden om de inhoud te veranderen. Wel meent de commissie dat overleg met Wijsbegeerte nodig blijft om dit studieonderdeel goed af te blijven stemmen op de behoeften van studenten Taal- en Letterkunde.

De opzet en organisatie van het programma zijn erop gericht de studenten door de 8-8-4-structuur tot een geregeld werkritme aan te zetten. In de loop van de opleiding wordt de werkwijze meer interactief door een verschuiving van hoorcolleges naar werkgroepen. Studenten werken steeds meer zelfstandig. Door de kleinschaligheid en de werkgroepen worden studenten gestimuleerd tot een actieve inzet. De aanwezigheid bij het onderwijs is hoog door de onderlinge bekendheid en de sociale druk die daarmee gepaard gaat.

Het is de commissie opgevallen dat relatief veel studenten een tweede studie volgen. Dit moet voor zeer goede studenten zeker mogelijk blijven. De commissie vindt echter dat het programma voor het merendeel van de studenten zo uitdagend moet zijn dat er daarnaast geen tweede studie gevolgd kan worden. Het programma moet van zichzelf voldoende ambitieus en intensief zijn.

Het docentenkorps is mede door de recente personeelsuitbreidingen kwalitatief en kwantitatief goed aan de maat. De docenten en de tutores zorgen voor een goede begeleiding van de studenten. Er is een actieve studievereniging die goed samenwerkt met de stafleden. De uitval in het eerste jaar is de laatste jaren met succes verminderd en het studierendement is redelijk hoog, hoewel de percentages door de kleine aantallen van jaar tot jaar sterk wisselen. Om het rendement faculteitsbreed te verhogen is een aantal maatregelen ingevoerd, waaronder gerichte voorlichting, versterking van het tutoraat en de nieuwe programmastructuur. Het effect van deze maatregelen kan nog niet beoordeeld worden. De commissie benadrukt dat een hoger rendement ook samenhangt met een ambitieuze studiecultuur en met het stellen van hoge eisen. Ze beveelt de opleiding aan dit in het programma tot uitdrukking te laten komen.

De commissie is van oordeel dat de voorzieningen voldoende zijn en dat de interne kwaliteitszorg serieus wordt aangepakt. De opleidingscommissie functioneert goed.

Conclusie

Bacheloropleiding Slavische talen en culturen: de commissie beoordeelt Standaard 2 als ‘voldoende’.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsbeleid

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd waarin is aangegeven aan welke 22 randvoorwaarden het toetsbeleid moet voldoen. De faculteit heeft op basis hiervan een toetsbeleid uitgewerkt en in juni 2012 vastgesteld. In de kritische reflectie wordt beschreven dat een aantal zaken in dit toetsbeleid bijzondere aandacht krijgt:

- de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen;
- transparantie van de beoordelingscriteria en procedures;
- een goede spreiding van de toetsmomenten;
- kwaliteitsborging van de toetsen;
- controleerbaarheid door heldere afspraken over peer review en bewaartermijnen;
- deskundigheidsbevordering.

Met ingang van september 2012 is getuige de kritische reflectie vooral een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht: er zijn minimaal twee toetsen per 6 EC. Ook zijn er afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist 'Toetsen en beoordelen' gemaakt die de docenten op een overzichtelijke manier presenteert waar vooraf, tijdens en na een toets op gelet moet worden. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen checken op plagiaat. De commissie adviseert om systematisch en in ieder geval steekproefsgewijs hiermee de scripties op plagiaat te controleren.

De examencommissie die verantwoordelijk is voor de bacheloropleidingen van het departement Taal- en Letterkunde vermeldde tijdens het bezoek dat er met ingang van het lopende studiejaar verdere stappen zijn gezet. Voor elk vak moeten de verantwoordelijke docenten in februari/maart een cursusdossier inleveren bij de examencommissie, inclusief de te verstrekken opdrachten en de verwachte uitwerking. De leden van de examencommissie beoordelen de kwaliteit van deze cursusdossiers. De commissie beschouwt dit als een intensieve vorm van kwaliteitscontrole die de opleidingen een goed inzicht zal verschaffen in de kwaliteit van het geboden onderwijs. De examencommissie heeft voor zichzelf voor de komende tijd een ambitieuze werkagenda gesteld die veel van de afzonderlijke leden vraagt. De commissie ondersteunt dit van harte en hoopt dat het ambtelijke secretariaat hierbij de nodige ondersteuning kan bieden.

De kritische reflectie vermeldt dat de programmateamleider zorgt voor regelmatig overleg over de inhoud en vorm van de toetsen. De commissie heeft een aantal gemaakte toetsen van de opleiding Slavische talen en culturen ingezien en zich een oordeel gevormd over het niveau van de toetsen en de wijze van beoordeling en feedback. De commissie vindt beide adequaat.

Voor de beoordeling van scripties zijn nadere afspraken gemaakt. Met ingang van dit jaar wordt elke bachelorscriptie beoordeeld door de begeleider en een tweede lezer. Dat was bij Slavisch al het geval. Er is een scriptiehandleiding opgesteld die voor de studenten aan het begin van hun afstudeertraject beschikbaar is. Hierin is ook het formulier met de te beoordelen criteria opgenomen. Het formulier bevat bij de meeste opleidingen, ook bij Slavische talen en culturen, acht criteria: wetenschappelijkheid, taalvaardigheid en stijl, opbouw en structuur van het betoog, bronnen- en materiaalbehandeling, creativiteit, zelfredzaamheid en zelfstandigheid, uiterlijke verzorging en omvang. De weging van de criteria kan per opleiding binnen facultair aangegeven marges variëren. Per criterium wordt een korte verantwoording verwacht.

Op de achterkant van het beoordelingsformulier is aangegeven wat de betekenis is van de verschillende cijfers. Ook hierin zijn verschillende uitwerkingen per opleiding toegestaan. De examencommissie gaf aan dat het bewust beleid is om op basis van bestaande praktijken geleidelijk tot stroomlijning te komen en dat de bestaande verschillen in uitwerking tussen opleidingen slechts nuances betreffen. De commissie is zich ervan bewust dat invoering van opleidingsoverstijgend beleid niet altijd enthousiast ontvangen wordt, maar kan zich toch niet vinden in de gemaakte keuzes. In haar ogen betreffen de verschillen in de duiding van cijfers en de weging van beoordelingscriteria meer dan nuances. Een 7 bij Engels heeft bijvoorbeeld een duidelijk andere betekenis dan bij Frans. Dat heeft tot gevolg dat studenten van verschillende opleidingen niet op een eenduidige manier worden beoordeeld. Dat kan ook de verklaring zijn voor een aantal verschillen in becijfering tussen de commissie en de opleiding. De commissie merkte deze verschillen overigens niet op bij de steekproef van scripties die ze beoordeeld heeft bij de opleiding Slavische talen en culturen.

Gerealiseerd eindniveau

De commissie heeft vijf bachelorscripties van de opleiding Slavische talen en culturen gelezen. In de steekproef zaten scripties met een laag, een gemiddeld en een hoog cijfer. De commissie heeft vastgesteld dat haar oordelen goed overeenkomen met de becijfering door de staf. Het niveau van het taalgebruik in de doeltaal is voldoende. De scripties bevatten een probleemstelling en een overzicht van de relevante literatuur. Ze zijn redelijk tot goed gestructureerd en bevatten conclusies en een discussieparagraaf. Op grond van de bestudeerde eindwerkstukken oordeelt de commissie dat de scripties het vereiste bachelorniveau laten zien.

Een andere graadmeter voor het gerealiseerde niveau is de doorstroom naar verschillende masterprogramma's en het succes van afgestudeerden op de arbeidsmarkt. De kritische reflectie vermeldt dat de meeste bachelorgediplomeerden hun studie aan de UvA vervolgen in de masteropleiding Slavische talen en culturen (inmiddels onderdeel van de brede masteropleidingen Taalwetenschap en Letterkunde), de onderzoeksmaster Linguistics of de master Europese studies. Over hun succes in die opleidingen heeft de commissie geen nadere informatie. Uit contacten met de alumni weet de opleiding dat bachelorgediplomeerden in een breed scala aan beroepsvelden aan het werk zijn. De commissie beveelt aan de gegevens over de alumni systematisch bij te houden zodat deze informatie benut kan worden bij de verdere invulling van het programma.

Overwegingen

De commissie heeft onderzocht of de toetsen een goede weergave zijn van het bereikte niveau, zowel van afzonderlijke cursussen als van de opleiding als geheel. Zij stelt vast dat de toetsen aan de kwaliteitsnormen voldoen. Ze passen bij de beoogde leerdoelen en zijn goed geconstrueerd. Studenten ontvangen vooraf en achteraf voldoende informatie over de wijze

van toetsing, beoordeling en feedback. Er zijn regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden.

De commissie vindt dat er aanzetten zijn tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel nog in praktijk moet worden gebracht. De congruentie tussen leerdoelen en toetsing per cursus wordt binnenkort aan de hand van de cursusdossiers door de examencommissie beoordeeld. De commissie adviseert de examencommissie met klem om binnen de faculteit toe te zien op een uniforme implementatie van de afspraken over de scriptiebeoordeling. Aanpassingen in het beoordelingsformulier om tegemoet te komen aan de eigenheid van een bepaalde opleiding zijn wellicht begrijpelijk maar ondergraven de gezamenlijkheid. Op die manier wordt het onmogelijk om de oordelen over de opleidingen heen met elkaar te vergelijken. Bij Slavische talen en culturen zag de commissie op dit vlak overigens geen aanleiding voor commentaar.

De commissie heeft aan de hand van een steekproef van bachelorscripties onderzocht of het beoogde eindniveau, zoals geformuleerd bij Standaard 1, gerealiseerd wordt. Ze stelt vast dat dit het geval is en dat de scripties aan de eisen van een academische bachelor voldoen. Ook de doorstroom van gediplomeerden naar masteropleidingen en de arbeidsmarkt overtuigt de commissie van het niveau van de opleiding.

Conclusie

Bacheloropleiding Slavische talen en culturen: de commissie beoordeelt Standaard 3 als ‘voldoende’.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot het oordeel dat de bacheloropleiding Slavische talen en culturen op de drie standaarden aan de eisen voldoet. De doelstellingen van de opleiding, zoals geformuleerd in de beoogde eindtermen, zijn van het vereiste niveau en passend voor dit wetenschapsgebied. De opzet en organisatie van het onderwijsprogramma zijn doordacht en de bijbehorende begeleiding en voorzieningen stellen de studenten in staat de beoogde leerdoelen te realiseren. Aan de hand van de toetsen en scripties stelt de commissie vast dat er een academisch niveau wordt behaald en dat de opleiding de studenten adequaat voorbereidt op hun verdere carrière.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Slavische talen en culturen* als ‘voldoende’.

Bijlagen

Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van de visitatiecommissie

Prof. dr. Th. (Theo) D'haen (voorzitter van de commissie) is sinds 2002 hoogleraar in Engelse en Vergelijkende Literatuurwetenschap aan de Katholieke Universiteit Leuven. Hij behaalde in 1981 zijn doctorstitel aan de Universiteit van Massachusetts. Daarna doceerde hij onder andere aan de Universiteit Leiden en de Universiteit Utrecht. D'haen bekleedde aan de Universiteit Leiden en de Katholieke Universiteit Leuven diverse bestuurlijke functies, waaronder die van departementshoofd. Verder was hij gastprofessor aan de Sorbonne (2004), Wenen (2011) en Harvard (2007), waar hij eveneens senior research fellow was (2011). D'haen heeft diverse recente wetenschappelijke publicaties op zijn naam staan en was voorzitter van FILLM (2008-2011). Hij was als commissielid betrokken bij the International Comparative Literature Association, the International American Studies Association en de Academia Europaea.

Prof. dr. G. E. (Geert) Booij is emeritus hoogleraar taalwetenschap aan de Universiteit van Leiden (2005-2012). Hij promoveerde na een studie Nederlands en Algemene Taalwetenschap aan de Rijksuniversiteit Groningen (1965-1971) in 1977 aan de Universiteit van Amsterdam waar hij Nederlandse taalkunde doceerde van 1971-1981, en werd in 1981 benoemd tot hoogleraar Algemene Taalwetenschap aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Voorts is hij gasthoogleraar geweest aan de universiteiten van Massachusetts (Amherst), Madison (Wisconsin), Christchurch (Nieuw Zeeland), aan Harvard University en aan de Freie Universität Berlijn. Hij was hij decaan van de Faculteit der Letteren van de VU (1988-91, 1998-2002) en de Universiteit Leiden (2005-2007). Hij bekleedde diverse bestuurlijke functies, waaronder in de Stichting Taalwetenschap en in het Gebiedsbestuur Geesteswetenschappen van NWO. Booij heeft vele wetenschappelijke publicaties op zijn naam staan op het gebied van fonologie, morfologie en de structuur van lexicale kennis. Daarnaast was hij redacteur van het tijdschrift *Spektator*, is hij oprichter en redacteur van het tijdschrift *Morphology* en adviseur van enkele internationale uitgeverijen.

Prof. dr. A.H. (Achim Hermann) Hölter is hoogleraar vergelijkende literatuurwetenschappen aan de Universiteit van Wenen (2009 – heden). Hij promoveerde in 1988 aan de Universiteit van Wuppertal en doceerde onder andere aan de universiteiten van Bochum, Düsseldorf en Bonn. Van 1997 tot 2009 was hij hoogleraar in Münster. Hölter was lid van diverse letterkundige en culturele organisaties. Hij was van 1999-2005 vicevoorzitter en van 2005-2011 voorzitter van de German Association for General and Comparative Literature. Voorts heeft hij diverse publicaties op het gebied van Duitse en internationale literatuurgeschiedenis en esthetische vraagstukken op zijn naam staan.

Prof. dr. H. (Hub) Hermans studeerde in 1975 af in Spaanse literatuur en Linguïstiek aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na het behalen van zijn PhD, werd hij hoogleraar moderne Romaanse letterkunde en cultuurkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij was decaan van de faculteit der Letteren en bekleedt nu de functie van voorzitter op de afdeling Romaanse Talen en Culturen. Daarnaast is hij secretaris voor het Centro de Estudios Mexicanos. Zijn interesse ligt bij de Romaanse cultuur en Spaanse en Latijn Amerikaanse films, literatuur, geschiedenis en ideologie. Hij heeft meerdere boeken en artikelen gepubliceerd over Spaanse, Mexicaanse en Nederlandse cultuurfenomenen.

Prof. Dr. J.P. Vet is emeritus hoogleraar Romaanse taalkunde en taalverwerving (RUG). Hij studeerde Franse taal- en letterkunde aan de universiteiten van Amsterdam (UvA) en Straatsburg en Algemene Taalwetenschap aan de UvA. In 1979 promoveerde hij aan de UvA op het proefschrift *Temps, aspects et adverbes de temps en français contemporain* (Genève, Ed. Droz,

1980). Voor zijn benoeming tot hoogleraar was hij wetenschappelijk medewerker aan de UvA en vervolgens aan de Rijksuniversiteit Groningen (resp. bij de afdelingen Frans en Romaans). Zijn publicaties betreffen voornamelijk de semantiek van tijd en aspect in het Frans.

M. (Mirte) Keulen BA is researchmasterstudent Literatuurstudies aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2012-heden). In 2012 behaalde zij haar bachelordiploma Engelse taal en cultuur. Tijdens haar studie heeft Keulen diverse bestuursfuncties bekleed. Zij was onder andere voorzitter van de Great Anglo-Saxon Gobblers (2011-2012), lid van de opleidingscommissie van de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur (2011-2012) en studentlid van de Benoemings Advies Commissie Docent Communicatieve Coaching (2012). Voorts heeft Keulen bijgedragen aan diverse commissies van de opleiding en de studievereniging (2008-2012) en een bijdrage geleverd aan het magazine GAG_Mag (2011). In 2012 was zij als studentlid betrokken bij de interne kwaliteitszorg van de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur.

Prof. dr. R.G. (Rainer) Grübel (referent) is emeritus hoogleraar Slavische Letterkunde aan de Oldenbrug Universiteit in Duitsland. Hij heeft tevens gedoceerd aan de Universiteit Utrecht en de Universiteit Leiden. Hij heeft werken gepubliceerd in het Duits, Engels, Russisch en Nederlands. Ook werden zijn werken in het Frans, Pools, Kroatisch en Deens vertaald. Zijn interesse ligt vooral op het gebied van semiotiek en axiologie van literatuur, literatuur en media en de relatie tussen literatuur en filosofie.

Prof. dr. H.H. (Henning) Wærp (referent) is sinds 2003 hoogleraar Scandinavische literatuur aan de Universiteit van Tromsø. Hij behaalde in 1987 zijn Master of Arts aan de Universiteit van Tromsø waarna hij zijn doctoraal behaalde aan de Universiteit van Oslo. Van 1990 tot 1992 heeft hij gedoceerd aan de Universiteit van Groningen. Hij was redacteur van de *Edda* (2006-2009) en de *Nordlit* (1997-2003) en hij zat van 2007 tot 2009 in de redactie van *Scandinavian-Canadian studies*. Zijn veld van expertise is Scandinavische literatuur van 1800 tot heden.

Bijlage 2: Domeinspecifiek referentiekader

Referentiekader cluster Taal- en Letterkunde

10 september 2012

1. Inleiding

Dit referentiekader is bedoeld voor een breed spectrum aan opleidingen: de wetenschappelijk geïntereerde bachelor- en masteropleidingen aan de universiteiten in Nederland die in het kader van de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld worden in 2012 en 2013.

Het visitatiecluster omvat de bacheloropleidingen in de Europese vreemde talen (Xse taal en cultuur); de bacheloropleidingen die rijksstalen betreffen: Friese taal en cultuur en Nederlandse taal en cultuur en de daaraan verwante opleiding Neerlandistiek (bachelor); en de taal – en literatuurtheoretische bacheloropleidingen. Ten slotte omvat het visitatiecluster de academische en duale masteropleidingen.

De masteropleidingen zijn recent (afhankelijk van de instelling in 2011 of 2012) omgezet van taalspecifieke naar taaloverstijgende opleidingen in het kader van de zogenaamde “brede label operatie”. De Europese (vreemde) talen zijn opgegaan in drie overkoepelende masteropleidingen: Letterkunde, Taalwetenschappen en Neerlandistiek. De instellingen programmeren binnen de opleidingen programma’s of specialisaties. Zie voor meer informatie de bijlage.

Onder deze visitatie vallen concreet de volgende opleidingen:

1. De bacheloropleidingen in de Europese vreemde talen: Duitse taal en cultuur, Engelse taal en cultuur, Franse taal en cultuur, Fin-oeegriscche talen en cultuur, Italiaanse taal en cultuur, Keltische talen en cultuur, Portugese taal en cultuur, Roemeense taal en cultuur, Scandinavische talen en culturen, Spaanse taal en cultuur.
2. De bacheloropleidingen in de rijkstalen: Friese taal en cultuur, Nederlandse taal en cultuur en Neerlandistiek/Dutch studies.
3. De bacheloropleidingen Literatuurwetenschap en Taalwetenschap.
4. De academische masteropleidingen Neerlandistiek, Taalwetenschappen en Letterkunde (60 EC)
5. De duale masteropleidingen Taalwetenschappen en Neerlandistiek (90 EC) van de UvA.

De research masters en de educatieve masters worden niet in dit cluster gevisiteerd. Het referentiekader is derhalve niet opgesteld met het oog op deze opleidingen.

Het spectrum van opleidingen is breed. Er is daarom gekozen voor een referentiekader dat niet prescriptief van aard is, maar veel ruimte geeft aan opleidingen om naar de aard van het object van studie dat centraal staat en naar de aard van de invalshoek die zij gekozen hebben, eigen keuzes te maken en accenten te leggen. Het referentiekader vraagt van de opleidingen om bij die keuze heldere doelstellingen te formuleren en te onderbouwen dat aan de NVAO criteria voor niveau en oriëntatie wordt voldaan.

Het referentiekader definieert welke eisen worden gesteld aan de doelstellingen van de opleidingen, met name aan de domeinspecifieke eindtermen en kwalificaties. Vervolgens gaat het referentiekader in op de domeinspecifieke eisen aan de inrichting en inhoud van de onderwijsprogramma’s in het domein Taal- en Letterkunde.

Bij de vormgeving van dit referentiekader is gebruik gemaakt van referentiekaders van collega's in het buitenland, te weten van de QAA¹ en van de VLIR². De tekst is verder gebaseerd op de Dublin-descriptoren. Ten slotte is gebruik gemaakt van de visitatierapporten Germaanse talen, Romaanse talen en Taalwetenschappen uit de vorige visitatieronde (2004-2006)³.

2. Doelstellingen en eindkwalificaties bachelor- en masteropleidingen

Zoals eerder aangegeven is het spectrum aan opleidingen dat in de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld wordt breed. Het omvat:

1. bacheloropleidingen Europese vreemde talen;
2. bacheloropleidingen Rijkstalen;
3. bacheloropleidingen taalwetenschap en literatuurwetenschap;
4. masteropleidingen Taalwetenschappen en Letterkunde (veelal taaloverstijgend) en Neerlandistiek;
5. duale masteropleidingen Taalwetenschappen en Neerlandistiek.

Verskillende aspecten komen met wisselende accenten aan de orde in deze opleidingen:

1. taalvaardigheid
2. taalbeheersing (in de zin van bestudering van het gebruik van taal in verschillende situaties)
3. taalkunde
4. letterkunde
5. cultuurkunde
6. geschiedenis
7. wetenschapsbeoefening en bijbehorende onderzoeksvaardigheden
8. algemene wetenschappelijke vorming

Opleidingen leggen verschillende accenten en hanteren bijpassende doelstellingen. In een vreemde-talenopleiding (categorie 1) nemen taalvaardigheid, taalkunde en de letterkunde een belangrijke plaats in. Voor de rijkstalen (categorie 2) geldt dat er meer ruimte zal zijn voor bestudering van taal, taalgebruik, literatuur en geschiedenis in het algemeen, dit omdat er bij deze categorie geen aandacht besteed zal hoeven worden aan taalverwerving.

De opleidingen in categorie 3 zullen vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Dit alles heeft implicaties voor de omschreven eindtermen/kwalificaties en het programma van de drie categorieën van opleidingen. De hieronder omschreven doelstellingen, eindtermen/kwalificaties en het programma moeten daarom in dit licht gelezen worden.

A. Doelstelling en aard van de opleidingen

De bachelor- en masteropleidingen die in de visitatie Taal- en Letterkunde worden beoordeeld, hebben als doel studenten op te leiden tot een initieel (bachelor), dan wel meer specialistisch (master) wetenschappelijk niveau op het gebied van het object van de studie. Daarnaast bereiden ze studenten voor op een maatschappelijke loopbaan waarbij de kennis en vaardigheden die binnen de studie verworven zijn, in de praktijk kunnen worden toegepast. Dit verwijst niet zozeer naar een bepaalde beroepsactiviteit, als wel naar wat de samenleving

¹ Subject benchmark statement Languages and related studies, The Quality Assurance Agency for Higher Education 2007

² De Onderwijsvisitatie Taal- en Letterkunde, VLIR, april 2010

³ Visitatierapporten QANU Germaanse talen (2006), Romaanse talen (2005) en Taalwetenschappen (2006).

in de eerste plaats verwacht van bachelors en masters van deze opleidingen. Dit betekent dat zowel het wetenschappelijk niveau als de maatschappelijke relevantie dienen te zijn gegarandeerd. Actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied krijgen voldoende aandacht in de opleiding. Dit verwijst niet zozeer naar een bepaalde beroepsactiviteit, als wel naar wat de samenleving in de eerste plaats verwacht van academische bachelors en masters, zoals omschreven in de Dublin-descriptoren.

Van de opleidingen die in de visitatie Taal- en Letterkunde worden beoordeeld wordt additioneel een zeer goede taalvaardigheid verwacht. Deze verwachting geldt allereerst voor de de doeltaal van de opleiding en daarnaast ook voor het Nederlands (indien het een Nederlandstalige opleiding betreft).

Voor de bacheloropleiding geldt tevens dat de student zodanig wordt opgeleid dat hij gekwalificeerd is voor een academische, educatieve of research masteropleiding. Voor de masteropleiding geldt dat de student zodanig wordt opgeleid dat hij kan worden toegelaten tot een opleiding die voorbereid op een promotie.

De commissie verwacht van de bachelor- en masteropleidingen die in het kader van de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld worden, dat zij tot doel hebben:

- a. Kennis van en inzicht te bieden in het vakgebied van de opleiding met inbegrip van kennis van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden.

Hierin kunnen de domeinen taalkunde en letterkunde van de betreffende taal en de cultuurkunde van de sprekers van die taal, danwel van het land waarin de betreffende taal gesproken wordt, onderscheiden worden. Het domein taalbeheersing in de zin van bestudering van het gebruik van taal in verschillende situaties (pragmatiek, argumentatietheorie, retorica etc.) kan als een vierde domein aan bod komen binnen de opleiding. Het gewicht dat binnen de opleiding aan deze verschillende domeinen gegeven wordt, kan afhankelijk van de keuzes van de opleiding verschillen;

- b. de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bij te brengen;
- c. De student academisch te vormen;

In het domein van de Geesteswetenschappen is een goede beheersing van het Nederlands hierbij van eminent belang;

- d. de nadruk te leggen op de waarde van de wetenschappelijke benadering, van inzicht in theorie en methodologie, en van een optiek van relativiteit van interpretaties;
- e. een kader te bieden waarbinnen de student probleemgericht leert omgaan met de theorie en de verworven kennis, en het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier leert toe te passen, ook op bronnen in de onderwezen taal;
- f. Een evenwicht te bieden tussen breedte en diepte van kennis.

De bacheloropleiding biedt een algemene en brede basisopleiding en leidt op tot een initieel academisch niveau. De masteropleiding biedt specialisatie en verdieping per vakgebied (taalkunde, letterkunde, taalbeheersing, of facetten daarbinnen). Bij de masteropleiding is het ook denkbaar dat de specialisatie en verdieping meerdere vakgebieden bestrijkt.

B. Eindtermen en kwalificaties bacheloropleiding

Studenten die een bachelor hebben afgerond in een van de opleidingen die in het kader van de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld worden, beschikken over de volgende domeinspecifieke kennis en vaardigheden. Opleidingen kunnen naar de aard van het object van studie dat centraal staat en naar de aard van de invalshoek die zij gekozen hebben, keuzes maken en accenten leggen.

Kennis

De eindkwalificaties die betrekking hebben op taalvaardigheid, taalbeheersing en taalkunde omvatten ten minste:

- Taalvaardigheid in de vreemde taal, zowel lezen als schrijven, luisteren, spreken, vertalen en interpreteren, op niveau B1-C2⁴, afhankelijk van de betreffende taal en de doelstellingen van de opleiding; alsmede een goede interactie met de Nederlandse taalvaardigheid.
- Kennis van de taalkundige structuur (syntaxis, fonologie, fonetiek, morfologie, semantiek, etc.) en het lexicon van de betreffende taal (zie volgende commentaar).
- Kennis van de synchrone en diachrone dimensie van de betreffende taal gekoppeld aan taalkundige theorieën.
- Basale kennis van en inzicht in de belangrijke theorieën met betrekking tot taalbeheersing en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en -technieken én de toepassing daarvan.
- Basale kennis van en inzicht in de belangrijkste taalkundige theorieën (inleidend) en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en -technieken.

De letterkundige en literatuurwetenschappelijke eindkwalificaties omvatten ten minste:

- Inzicht in de specifieke eigenschappen van literaire teksten.
- Basale kennis van en inzicht in de belangrijke literaire theorieën (inleidend) en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en -technieken.
- Kennis van de belangrijke literaire stromingen en de bijbehorende werken.
- Kennis van de literaire tradities van de taal en de vaardigheid om deze toe te passen bij het analyseren van teksten en met name teksten te kunnen situeren in een historische, cultureel-maatschappelijke en stilistische context.

De eindkwalificaties die betrekking hebben het domein van de cultuurkunde en geschiedenis van het land omvatten ten minste:

- Basale kennis van en inzicht in het land, de cultuur, gemeenschap en maatschappij waarin de taal wordt gebruikt, kennis van diens geschiedenis; inzicht in de positie van de betreffende taal en het land, de cultuur, gemeenschap en maatschappij op Europees of mondiaal niveau.

De algemene eindkwalificaties omvatten ten minste:

- Basale kennis van wetenschapsfilosofische achtergronden van geesteswetenschappelijk onderzoek, gekoppeld aan vakinhoud.

⁴ Zie hoofdstuk 4 en 5 uit het Common European Framework for Languages, internet: http://www.culture2.coe.int/portfolio/documents_intro/common_framework.html.

- Kennis van de wetenschapsbeoefening binnen de betreffende discipline.

Vaardigheden/ wetenschappelijke vorming

- In staat zijn om relevante wetenschappelijke teksten te lezen, deze te analyseren en te interpreteren en daarover een standpunt verdedigen, eventueel in een andere taal.
- Effectief gebruik kunnen maken van naslagwerken op het betreffende vakgebied en ICT (i.v.m. life long learning), bronnen kunnen raadplegen.
- Beheersing van de gangbare onderzoeksmethoden en -technieken van de betreffende (sub)discipline, de meeste passief, sommige actief (gegevens verzamelen, interpreteren en analyseren).
- Gegevens (literatuur-, taal-, dan wel cultuurwetenschappelijk) op een initieel academisch niveau kunnen verzamelen, analyseren, vergelijken, kritisch toetsen en hiervan op een heldere wijze schriftelijk en mondeling verslag kunnen doen.

Academische vaardigheden en attitude

Bachelorafgestudeerden zijn in staat:

- Zich op het gebied van het object van de studie een oordeel te vormen mede gebaseerd op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.
- Tot reflectie op eigen verantwoordelijkheid.
- Goede taalvaardigheid in het Nederlands, zowel lezen als schrijven, luisteren, spreken en interpreteren.
- (Afhankelijk van de keuze van de opleiding) een goede beheersing van het Engels.

Afstemming op het afnemend veld

De opleiding kan aantonen dat zij de eindkwalificaties heeft afgestemd op de verwachtingen van het afnemend veld.

De commissie is zich bewust van het feit dat het afnemend veld divers is. Zij verwacht echter dat de opleiding zich bewust is van het afnemend veld en op dit vlak een verantwoordelijkheid voelt. Bachelorafgestudeerden beschikken over voldoende van de genoemde vaardigheden om beroepen of functies te kunnen vervullen waarvoor een elementaire wetenschappelijke bacheloropleiding op het gebied van opleidingen die in de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld worden, vereist of dienstig is.

C. Eindtermen en kwalificaties masteropleiding

De masteropleiding bouwt wat betreft kennis en vaardigheden voort op de bacheloropleiding. Studenten die een master hebben afgerond in een van de opleidingen die in het kader van de visitatie Taal- en Letterkunde worden beoordeeld, zullen over de volgende kennis en vaardigheden dienen te beschikken. Opleidingen kunnen naar de aard van het object van studie dat centraal staat en naar de aard van de invalshoek die zij gekozen hebben, keuzes maken en accenten leggen.

Kennis

De eindkwalificaties omvatten ten minste grondige kennis van en inzicht in een specialisme binnen de betreffende taal: letterkunde, taalkunde, cultuurkunde, taalbeheersing, of op het snijvlak van een of meerdere specialismen.

Afhankelijke van het specialisme omvatten de eindkwalificaties:

- Grondige kennis van en inzicht in de belangrijkste taalkundige theorieën en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en –technieken.
- Grondige kennis van en inzicht in de belangrijkste literaire theorieën en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en –technieken.
- Gedegen, specialistische kennis van en inzicht in de vertaalpraktijk.
- Grondige kennis van en inzicht in de belangrijkste theorieën met betrekking tot taalbeheersing en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en –technieken.

Vaardigheden

De eindkwalificaties omvatten ten minste:

- Goede taalvaardigheid in het Nederlands en in de bestudeerde taal, zowel lezen als schrijven, luisteren, spreken en interpreteren is daarvoor noodzakelijk.
- Kennis en vaardigheden die de afgestudeerde in staat stelt deel te nemen aan een discussie met vakgenoten.
- Actieve beheersing van de onderzoeksmethoden en -technieken van de betreffende taal binnen het (de) gekozen vakgebied(en), zodat de student onder begeleiding zelfstandig onderzoek kan uitvoeren.
- Gegevens (literatuur-, taal-, dan wel cultuurwetenschappelijk) op een diepgaand academisch niveau kunnen analyseren, vergelijken, kritisch toetsen en hiervan op een heldere wijze schriftelijk en mondeling verslag kunnen doen.
- (Afhankelijk van de keuze van de opleiding) Goede taalvaardigheid in het Engels.

Afstemming op het afnemend veld

Afgestudeerden beschikken over voldoende van de genoemde vaardigheden om zelfstandig beroepen of functies te kunnen vervullen op academisch niveau - zogenaamde academische beroepen - waarvoor een wetenschappelijke masteropleiding op het gebied van opleidingen die in de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld worden, vereist of dienstig is. Onder academische beroepen worden beroepen verstaan waarin duurzame kennisontwikkeling, -verwerving of -verwerking, vermogen tot omgaan met onzekerheid en interpretatieverschillen en verantwoordelijkheid samengaan⁵.

Academische vaardigheden en attitude

Masterafgestudeerden zijn in staat:

- Zich op het gebied van het object van de studie een oordeel te vormen op grond van onvolledige of beperkte informatie, daarbij rekening houdend met relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.
- Tot reflectie op ethische, historische, methodologische en sociaal-psychologische aspecten van de wetenschap⁶ die zich richt op het object van de studie.

⁵ Kuipers, T.A.F., Universiteit en Hogeschool 40, 9-18, 1993

⁶ Kuipers, T.A.F., Universiteit en Hogeschool 40, 9-18, 1993

3. Inhoud en programma bachelor- en masteropleidingen

A. Inhoud en programma bacheloropleiding

In het programma van de bacheloropleiding kunnen afhankelijk van de aard van de opleiding (vreemde taal, rijkstaal, taal/literatuurtheoretisch) één of meerdere domeinen (taalkunde, letterkunde, taalbeheersing, cultuurkunde en taalvaardigheid) aan bod te komen. Bij cultuurkunde gaat het om kennis van de cultuur in verschillende aspecten. Tussen de deeldomeinen die aan bod komen, komt voldoende synergie tot stand. De student beschikt niet alleen over voldoende en actuele kennis van de bovengenoemde domeinen. Hij verwerft tevens de nodige basisvaardigheden die hem zullen toelaten zelfstandig en kritisch met wetenschappelijke literatuur en met wetenschappelijk onderzoek om te gaan.

Binnen het geheel van de opleiding is er voldoende aandacht voor academische vorming.

In de bacheloropleiding van de vreemde talen zal het taalvaardigheidsonderwijs een belangrijke plaats innemen binnen het programma. Het aantal studiepunten dat daarvoor gereserveerd is, is afhankelijk van de bestudeerde taal, en van de vraag of de taal wel of niet op de middelbare school wordt gedoceerd.

In de vreemde-talenopleidingen is het wenselijk dat studenten als onderdeel van hun studie enige tijd kennismaken met de (academische) cultuur en omgeving door een verblijf in een gebied waar de bestudeerde taal gesproken wordt.

Het verdient aanbeveling dat de studenten tijdens de bacheloropleiding reeds worden geïntroduceerd in het analyseren van teksten, in het redigeren van wetenschappelijke teksten en in het doen van wetenschappelijk onderzoek.

In de bacheloropleiding biedt het programma in de vrije ruimte mogelijkheden voor een oriëntatie op het leraarschap.

De bacheloropleiding wordt afgesloten met een integratieve, afsluitende opdracht, bijvoorbeeld een bacheloreindwerkstuk, waarin de eindkwalificaties van de opleiding in samenhang getoetst worden.

B. Inhoud/programma masteropleiding

In de masteropleiding specialiseert de student zich in een of meerdere domeinen. Het programma biedt ruimte voor grondige bestudering van geesteswetenschappelijke methodologie en theorie en voor de samenstellende of ondersteunende disciplines. De deeldomeinen dienen op elkaar afgestemd te zijn, zodat de opleiding een samenhangend en coherent geheel is. In de multidisciplinaire opleidingen krijgt de integratie van de verschillende disciplines aandacht.

In het programma van de masteropleiding is voldoende ruimte aanwezig voor de ontwikkeling van de specifieke onderzoeksvaardigheden zodat een masterstudent in staat is een masterscriptie te schrijven op het gebied van het object van studie. De masteropleiding wordt afgesloten met een integratieve, afsluitende en zelfstandig uitgevoerde opdracht, meestal een masterscriptie, waarin de eindkwalificaties van de opleiding in samenhang worden getoetst.

In de masteropleiding wordt bovendien aandacht geschonken aan de maatschappelijke inbedding van het vakgebied.

BIJLAGE BREDE MASTERLABELS IN DE GEESTESWETENSCHAPPEN

Toelichting op basis van de notitie van VSNU aan de NVAO en OCW, februari 2010.

1 Inleiding

De VSNU (Disciplineoverlegorgaan Letteren en Geschiedenis) heeft een voorstel gedaan om te komen tot een reductie en herordening van het aantal masterlabels voor de sector geesteswetenschappen. Geesteswetenschappen kende meer dan 250 unieke labels in het landelijke opleidingsregister CROHO. Veel daarvan vallen nog eens uiteen in meerdere (niet landelijk geregistreerde) afstudeerrichtingen. Mede hierdoor is het onderwijs binnen GW, vooral in de masterfase, in hoge mate versnipperd en bovendien doen de opleidingslabels nauwelijks nog recht aan de inhoud en structuur van de feitelijke programma's. Het plan van minister Plasterk om de universiteiten in de gelegenheid te stellen hun masteraanbod te herordenen, heeft DLG aangegrepen als een uitstekende gelegenheid voor de voorgestelde herordening van opleidingsnamen binnen haar domein.

De tien faculteiten Geesteswetenschappen (UvA, VU, UU, RUL, RUN, RUG, EUR, UM, UvT en OU) hebben een plan ingediend om hun masteropleidingen onder te brengen onder eenentwintig brede opleidingsnamen (of uiteraard minder, als een faculteit geen programma's heeft die vallen onder een specifiek label). Zij maakten hiervoor gebruik van de omzettingsoperatie die OC&W in 2010 toeliet.

In het voorstel zijn bewust de educatieve masteropleidingen buiten beschouwing gelaten. De situatie is namelijk zo dat er tussen de universiteiten grote verschillen zijn over de zeggenschap over die opleidingen.

Het ministerie heeft het voorstel in augustus 2010 goedgekeurd (HO&S/2010/224546).

De instellingen voeren deze in per september 2011 (EUR, OU, RUN, UvT, UU) of september 2012 (RUG, UL, UM, UvA, VU).

De volgende nieuwe opleidingsnamen voor de masterfase zijn vastgesteld.

Letterkunde	(Literary Studies)
Taalwetenschappen	(Linguistics)
Archeologie	(Archeology)
Geschiedenis	(History)
Internationale Betrekkingen	(International Relations)
Oudheidstudies	(Classics & Ancient Civilizations)
Filosofie	(Philosophy)
Theologie & Religiewetenschappen	(Theology & Religious Studies)
Theologie	(Theology)
Kunst- & Cultuurwetenschappen	(Arts & Culture)
Mediastudies	(Media Studies)
Communicatie & Informatiewetenschap	(Communication & Information)
Erfgoedstudies	(Heritage Studies)
Afrika Studies	(African Studies)
Azië Studies	(Asian Studies)
Midden Oosten Studies	(Middle Eastern Studies)
Noord-Amerika Studies	(North American Studies)
Latijns-Amerika Studies	(Latin America Studies)
Eurazië Studies	(Eurasian Studies)
Europese Studies	(European Studies)
Neerlandistiek	(Dutch Studies)

2 De noodzaak tot reductie en herordening

Op zichzelf is een rijk aanbod aan opleidingen in de bachelor- en de masterfase binnen de Nederlandse geesteswetenschappen een realistische afspiegeling van de geschakeerdheid van haar wetenschappelijke onderwijs- en onderzoekspaleet.

Het valt echter niet te ontkennen dat met name door de invoering van de bama de zorg voor het behoud van specialisaties heeft geleid tot een proliferatie aan opleidingen - en dus ook aan opleidingslabels - op het niveau van de master. Daar komt nog bij dat de invoering van de researchmasters met een verschillende studieduur (twee jaar versus één jaar) en ook de structuur van de educatieve masteropleidingen met een civiel effect, veelal gekoppeld aan een taal, een veelheid aan opleidingen in de hand hebben gewerkt. In andere wetenschapsgebieden waar masteropleidingen standaard een duur van twee jaar hebben, heeft zich een dergelijke proliferatie niet in die mate voorgedaan. Fundamentele wetenschappelijke vernieuwingen van bijvoorbeeld de biologie, scheikunde of natuurkunde konden altijd gemakkelijk(er) worden opgevangen binnen bestaande opleidingen.

3 Begin bij de Masters

Bij de invoering van de bama in 2003 zijn veel masters omgezet vanuit de oude gedachte dat iedere bestaande opleiding in tweeën gedeeld moest worden. Omdat er vele varianten waren in de afstudeerfase van het oude doctoraal, heeft dat geleid tot een sterke proliferatie aan masteropleidingen. [...] De wens om het aantal masteropleidingen aanzienlijk te reduceren, staat niet haaks op het feit dat de master q.q. een specialisatie betreft. Ook in het nieuwe systeem zijn masters specialisaties ten opzichte van de breder opgezette bachelors; de aard van de specialisatie binnen de geesteswetenschappen heeft zich dusdanig gewijzigd, dat de huidige opleidingslabels daaraan niet langer recht doen. Er is juist behoefte aan een flexibeler systeem waarin brede opleidingsnamen de mogelijkheid tot programma's scheppen op basis van eenduidige programmaregels. [...].

4 Vergroting van de transparantie

Voor studenten is het grote aanbod binnen de geesteswetenschappen na hun bachelor op dit moment weinig transparant. Opleidingen die qua inhoud nauwelijks of niet van elkaar verschillen, worden bij de diverse faculteiten in den lande met verschillende opleidingsnamen benoemd. Bovendien voldoen veel van de bestaande opleidingen (en hun bijbehorende labels) in de masterfase niet aan de wens om zowel in de breedte als in de diepte te kunnen specialiseren, omdat veel opleidingen die flexibiliteit niet kunnen bieden. De dynamiek van het onderwijs heeft zich de afgelopen jaren voor de masterfase dan ook anders ontwikkeld dan voor de bachelorfase. Het is niet langer zo dat de student, na bijvoorbeeld een bachelordiploma binnen een van de moderne talen te hebben behaald, zich in de masterfase uitsluitend binnen de grenzen van die taal wil specialiseren. Hij/zij zal vaak een programma kiezen met een letterkundige, een taalkundige dan wel een communicatiekundige toespitsing. Die keuze is in belangrijke mate ingegeven door de wetenschappelijke dynamiek binnen de geesteswetenschappen. Net zoals in andere domeinen van de wetenschap, is specialisatie mede gebaseerd op ontwikkelingen binnen het onderzoek. Men specialiseert zich in de masters al sinds geruime tijd eerder op de specifieke discipline (taalkunde) en daarbinnen op Frans of Italiaans in plaats van andersom, omdat de belangrijkste ontwikkelingen binnen de linguïstiek zich niet langs taalgebonden lijnen afspelen, maar langs (multi-)disciplinaire (dwars)verbanden zoals neurocognitie of tweede taalverwerving. Veel faculteiten kennen dan ook al geruime tijd masterprogramma's als 'letterkunde' en 'taalkunde' in plaats van 'Italiaanse letterkunde' en 'Italiaanse taalkunde'.

5 Brede opleidingsnamen en nieuwe spelregels

In het voorliggende voorstel wordt het thans bestaande palet van meer dan 250 in het CROHO geregistreerde masterlabels geconcentreerd in een overzichtelijk en hanteerbaar aantal brede opleidingen ofwel wetenschappelijke domeinen. Dit betekent niet dat het huidige aanbod aan opleidingsmogelijkheden in de geesteswetenschappen verschaalt: de huidige masters kunnen als *programma's* gecontinueerd kunnen worden, maar nu wel onder overkoepelende, landelijk gelijkkluidende en dus overzichtelijker namen. [...]

6 Verhoging van de doelmatigheid

Het ontwerp van een twintigtal brede opleidingsnamen waaronder elke faculteit zijn huidige opleidingen kan onderbrengen is een noodzakelijke eerste stap naar meer doelmatigheid. In het rapport *Duurzame Geesteswetenschappen* heeft de commissie Cohen terecht gewezen op de nadelige effecten van de grote versnippering van het onderwijsaanbod in de masterfase. Met name binnen de deeldomeinen waar de vraag van studenten gering is, hebben de faculteiten het in toenemende mate moeilijk om nog volwaardige programma's binnen de bestaande opleidingslabels te kunnen blijven aanbieden. Om dit probleem van doelmatigheid het hoofd te bieden, liggen twee maatregelen voor de hand: 1. een doelmatiger aanbod van programma's per faculteit (bijvoorbeeld door het aanbod te reduceren of modulen te matriceren) en 2. meer landelijke samenwerking tussen de faculteiten. De huidige (te) grote hoeveelheid aan opleidingsnamen staat dit noodzakelijke proces van grotere doelmatigheid binnen de geesteswetenschappen in de weg. Met minder en eenduidiger opleidingsnamen is de weg naar herziening van het aantal programma's aanzienlijk eenvoudiger. Om tot meer en fundamentele uitwisseling en samenwerking tussen faculteiten onderling te kunnen komen, is het bovendien nodig dat de opleidingslabels landelijk gezien eenduidig worden en dat helder is welke programma's onder welke opleidingsnamen vallen.

Voor de goede orde zij nog eens uitdrukkelijk opgemerkt dat met de hier voorgestelde herordening van het aantal masterlabels slechts een deel, zij het een niet gering deel, van de doelmatigheidsproblematiek binnen de geesteswetenschappen zal en kan worden opgelost. Wanneer de faculteiten immers met minder opleidingslabels het aantal masterprogramma's zou gaan vergroten, is er geen winst behaald. Mede om die reden is het van belang om na de omzetting het landelijke palet aan programma's (en dus ook afstudeerrichtingen) in samenspraak met de Commissie Regieorgaan Geesteswetenschappen tegen het licht te houden.

7 Brede labels en civiel effect

Het voorstel om te komen tot reductie van opleidingsnamen en een herordening van masteropleidingen heeft nauwelijks en in ieder geval geen nadelige effecten op het civiel effect van de bijbehorende diploma's. Het masterdiploma vermeldt altijd de naam van de *opleiding* - bijvoorbeeld 'Master Letterkunde' - en kan een meer specifieke aantekening krijgen waarin de naam van het gevolgde *programma* wordt vermeld - bijvoorbeeld 'Engels'. Net als nu het geval is, worden afstudeerrichtingen op het diplomasupplement vermeld. Op het diplomasupplement staan altijd alle vakken vermeld en daaraan is voor een ieder af te lezen hoe de gevolgde studie inhoudelijk is opgebouwd. De student met een masterdiploma 'Geschiedenis' kan aan de toekomstige werkgever laten zien dat hij/zij zich binnen de Mediëvistiek dan wel de Sociaal-Economische Geschiedenis heeft gespecialiseerd.

De gekozen opleidingsnamen zijn internationaal gangbaar. Uiteraard zal voor elk ervan een Engelstalig equivalent moeten komen. In de VS bijvoorbeeld is het vermelden van 'program' normaal, evenals een diplomasupplement waarop alle vakken staan vermeld. Voor Amerikanen is vooral ook het niveau waarop het vak gevolgd is, van belang. Ook voor de geesteswetenschappen willen wij dit onderscheid op het diploma kunnen maken, al was het maar om aan te geven of een vak op het niveau van de eenjarige master of de researchmaster

is gevolgd. Faculteiten kunnen afspraken maken over de invoering van niveauaanduiding in hun module-omschrijving. Zolang de *opleidingsnamen eenduidig* blijven en de *programmanamen specifiek* kunnen zijn, zal de internationale herkenbaarheid van de Nederlandse masteropleidingen alleen maar vergroot worden.[...]

8 Brede labels en toetsing

Hoewel de opleidingsnamen in dit voorstel breder zijn, is er wel degelijk een gemeenschappelijke noemer die één specifiek domein bestrijkt en tevens aangeeft dat er sprake is van dezelfde *learning outcomes* zoals de NVAO die hanteert. Als we de GW-opleidingen vergelijken met andere gebieden, zoals de psychologie, zien we dat daar uiteenlopende velden zoals de bio-psychologie en sociale psychologie ook onder één noemer herkenbaar zijn, terwijl de specialisaties zeer uiteenlopen. Dit geldt bijvoorbeeld evenzeer voor opleidingen als Geschiedenis: de gezamenlijke didactische doelstellingen binden de vele varianten binnen de opleiding Geschiedenis – van Oudheid tot Sociaal Economische Geschiedenis – naar tevredenheid samen. Een opleiding binnen Europese Studies of Azië Studies heeft nadrukkelijk andere learning outcomes dan bijvoorbeeld Geschiedenis. Bij deze zogenaamde regiostudies gaat het om de bestudering van continentale culturen, waarvan talen en letteren onderdeel kunnen zijn, maar evenzeer de geo-politieke en sociale geschiedenis van de betreffende regio.[...]

9 Differentiatie in duur bij gelijke opleidingslabels

Het is op dit moment praktisch en juridisch niet mogelijk om opleidingen met dezelfde naam, maar met een afwijkende lengte onder te brengen onder een en de dezelfde geaccrediteerde naam of label. Dit heeft met name te maken met de studiefinanciering, maar soms ook met de bekostiging (denk aan bètabekostiging) of de wijze van beoordeling (denk aan de onderzoeksmasters). Het is echter op dit moment wèl mogelijk om opleidingen met dezelfde naam apart te registreren. Een voorbeeld: een faculteit heeft een eenjarige, een anderhalfjarige en een tweejarige researchmaster Geschiedenis. Die kunnen alle drie onder de naam Geschiedenis in het CROHO worden geregistreerd en wel als Geschiedenis (60 EC), Geschiedenis (90 EC) en Geschiedenis (120 EC). Er zijn (en blijven) dus in het CROHO wel degelijk drie registraties, maar naar buiten toe geeft het een homogeen (of homogener) beeld. Die homogeniteit geldt al helemaal wanneer we deze wijze van naamgeving binnen het hele domein van de Geesteswetenschappen hanteren.[.....]

Bijlage 3: Beoogde eindkwalificaties

Algemene eindtermen

Bij ieder van de kwalificaties is – voor zover van toepassing – tussen haakjes vermeld welk onderdeel van het onderwijsprogramma meer in bijzonder beoogt te bereiken dat de student aan deze kwalificatie voldoet:

1. De student heeft kennis van en inzicht in algemeen wetenschapsfilosofische achtergronden van geesteswetenschappelijk onderzoek en is in staat deze kennis en inzichten toe te passen op het vakgebied van de opleiding en zich een oordeel te vormen over de plaats van dit vakgebied als onderdeel van geesteswetenschappelijke disciplines en ten opzichte van andere verwante disciplines.
2. De student is in staat om (vooral op het vakgebied van de opleiding) op een academisch niveau relevante gegevens te verzamelen en te interpreteren met het doel zich een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante wetenschappelijke aspecten.
3. De student is in staat om op een academisch niveau in schriftelijke en mondelinge vorm informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek van aankomende specialisten op het vakgebied van de opleiding.
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in een ander vakgebied dan het vakgebied van de opleiding, waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen. De student is in staat om op dit vakgebied op een academisch niveau relevante gegevens te verzamelen en te interpreteren met het doel zich een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante wetenschappelijke aspecten.
5. De student heeft kennis van en inzicht in enkele specialistische onderdelen van het vakgebied van de opleiding en/of onderdelen van (andere) vakgebieden.
6. De student is in staat om op het vakgebied van de opleiding relevante gegevens te verzamelen en te interpreteren met het doel zich een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante wetenschappelijke en – voor zover van toepassing – sociaal-maatschappelijke en/of ethische aspecten; de student is in staat om zijn kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van de aan de opleiding gerelateerde werkvelden/beroepen laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en het oplossen van problemen op het vakgebied van de opleiding; de student is in staat om informatie, ideeën en oplossingen in schriftelijke vorm over te brengen op een publiek van specialisten op het vakgebied van de opleiding.
7. De student is in staat om publicaties op het vakgebied van de opleiding die zijn opgesteld in het Nederlands, Engels of de doeltaal van de opleiding correct te interpreteren en in zijn oordeelsvorming te betrekken.
8. De student bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie aan te gaan die een hoog niveau van autonomie veronderstelt.
9. De student heeft ervaring opgedaan met het werken in groepsverband en is op basis daarvan in staat over het eigen functioneren in een groep te reflecteren.
10. De student heeft er blijk van gegeven de leer- en planningsvaardigheden te bezitten die noodzakelijk zijn om vakken en de opdrachten die daarvan deel uitmaken binnen de daarvoor gestelde termijn af te ronden.

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn. Voor de opleidingen bedoeld in artikel 1.1 onder E., met uitzondering van Taalwetenschap en Literatuurwetenschap, is in de bijlage bij deze regeling die betrekking heeft op de desbetreffende opleiding, aangegeven over welk niveau van taalvaardigheid de student beschikt in de taal waarop die opleiding mede betrekking heeft.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap, te weten tekst- en cultuuranalyse, vergelijkende/interculturele literatuurwetenschap en literatuur- en cultuurtheorie.

Vakken op het gebied van tekst- en cultuuranalyse:

- Inleiding literatuurwetenschap
- Inleiding literatuurwetenschap: werkcollege
- Tekstanalyse
- Tekstanalyse: case studies
- Cultural Analysis
- Cultural Analysis: Case Studies

Vakken op het gebied van vergelijkende/interculturele literatuurwetenschap:

- Literaire werelden
- Contexts

Vakken op het gebied van literatuur- en cultuurtheorie:

- Inleiding literatuurwetenschap: hoorcolleges
- Inleiding literatuurwetenschap: werkcollege
- Literary and Cultural Theory before 1900
- Literary and Cultural Theory after 1900

4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap.

Vak:

- Wetenschapsfilosofie

5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap.

Vakken:

- Literary and Cultural Theory before 1900
- Literary and Cultural Theory after 1900
- Cultural Analysis
- Cultural Analysis: Case Study
- Research Seminar Literary Studies

6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap.

Vakken:

- Inleiding literatuurwetenschap
- Inleiding literatuurwetenschap: werkcollege
- Tekstanalyse
- Literaire werelden
- Contexts
- Sleutelbegrippen
- Literary and Cultural Theory before 1900
- Literary and Cultural Theory after 1900
- Cultural Analysis
- Cultural Analysis: Case Study

7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap.

Vakken:

- Tekstanalyse
- Tekstanalyse: case studies
- Sleutelbegrippen
- Cultural Analysis: Case Studies
- Research Seminar Literary Studies
- BA Scriptie Literatuurwetenschap

8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden / disciplines van de opleiding Literatuurwetenschap, te weten onderzoeksvaardigheden. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten. (nog in te vullen)

Vakken:

- Academisch schrijven (onderdeel Contexts)
- Onderzoeksvaardigheden (onderdeel Tekstanalyse)

Traject Taalwetenschap

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn. Voor de opleidingen bedoeld in artikel 1.1 onder E., met uitzondering van Taalwetenschap en Literatuurwetenschap, is in de bijlage bij deze regeling die betrekking heeft op de desbetreffende opleiding, aangegeven over welk niveau van taalvaardigheid de student beschikt in de taal waarop die opleiding mede betrekking heeft.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap, te weten computerlinguïstiek, fonetiek, fonologie, morfologie, patholinguietiek, pragmatiek, psycholinguietiek, semantiek, sociolinguietiek, syntaxis en taaltypologie. Bovendien heeft de student de vaardigheid om taaldata te analyseren op fonetisch, semantisch, syntactisch en pragmatisch niveau.

Vakken:

Fonetiek:

- Inleiding taalwetenschap
- Fonetiek
- Taal- en spraakmodellen
- Taal en spraakontwikkeling

Fonologie, Morfologie, Syntaxis:

- Inleiding taalwetenschap
- Inleiding Nederlandse taalkunde
- Fonologie
- Morfologie en syntaxis
- Taal en spraakmodellen
- Taal en spraakontwikkeling
- Tweede taalverwerving
- Taalvermogen en -stoornissen

Patholinguietiek:

- Inleiding taalwetenschap
- Taalvermogen en -stoornissen

Pragmatiek:

- Inleiding taalwetenschap
- Sociolinguietiek
- Taal en interactie

Psycholinguietiek en taalverwerving:

- Inleiding taalwetenschap
- Taal- en spraakontwikkeling
- Taalvermogen en -stoornissen
- Tweede taalverwerving

Semantiek:

- Inleiding taalwetenschap
- Semantiek

Sociolinguïstiek:

- Inleiding taalwetenschap
- Taal en interactie
- Meertaligheid en taalcontact
- Sociolinguïstiek

Taaltypologie:

- Inleiding taalwetenschap
- Taaltypologie
- Fonologie
- Morfologie en Syntaxis
- Semantiek

4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap.

Vakken:

- Wetenschapsfilosofie (opleidingsspecifieke deel)

5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap.

Vakken:

- Wetenschapsfilosofie (opleidingsspecifieke deel)
- Taal en Spraakmodellen

6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap.

Vakken met specifieke methoden en technieken:

- Methoden en technieken
- Sociolinguïstiek
- Taal en interactie
- Taal- en spraakontwikkeling
- Taalvermogen en -stoornissen
- Taal- en spraakmodellen
- Fonetiek
- Meertaligheid en taalcontact
- Fonologie
- Morfologie en Syntaxis

7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding taalwetenschap.

Vakken:

- Bachelorscriptie
- Stage (niet verplicht)

Traject Gebarentaalwetenschap

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn. Voor de opleidingen bedoeld in artikel 1.1 onder E., met uitzondering van Taalwetenschap en Literatuurwetenschap, is in de bijlage bij deze regeling die betrekking heeft op de desbetreffende opleiding, aangegeven over welk niveau van taalvaardigheid de student beschikt in de taal waarop die opleiding mede betrekking heeft.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap, te weten, fonetiek, fonologie, morfologie, patholinguïstiek, pragmatiek, psycholinguïstiek, semantiek, sociolinguïstiek, syntaxis en taaltypologie. Bovendien heeft de student de vaardigheid om taaldata te analyseren op fonetisch, semantisch, syntactisch en pragmatisch niveau. Ook heeft hij kennis van en inzicht in Dovencultuur.

Vakken:

Fonetiek:

- Inleiding taalwetenschap
- Inleiding gebarentaalwetenschap: structurele en sociale aspecten
- Taal- en spraakontwikkeling

Fonologie, Morfologie, Syntaxis:

- Inleiding taalwetenschap
- Inleiding gebarentaalwetenschap: structurele en sociale aspecten
- Fonologie en morfologie van gebarentalen
- Lexicon + syntaxis van gebarentalen en Taalvaardigheid NGT 7
- Taal- en spraakontwikkeling
- Taalvermogen en -stoornissen

Patholinguïstiek:

- Inleiding taalwetenschap
- Inleiding gebarentaalwetenschap: structurele en sociale aspecten
- Taalvermogen en -stoornissen

Pragmatiek:

- Inleiding taalwetenschap
- Inleiding gebarentaalwetenschap: structurele en sociale aspecten
- Taal en interactie
- Taal en spraakontwikkeling
- Lexicon + syntaxis van gebarentalen en Taalvaardigheid NGT 7

Psycholinguïstiek en taalvererving:

- Inleiding taalwetenschap
- Inleiding gebarentaalwetenschap: structurele en sociale aspecten
- Taal- en spraakontwikkeling
- Taalvermogen en -stoornissen
- Psycholinguïstiek van gebarentalen

Semantiek:

- Inleiding taalwetenschap
- Inleiding gebarentaalwetenschap: structurele en sociale aspecten
- Semantiek

Sociolinguïstiek:

- Inleiding taalwetenschap
- Inleiding gebarentaalwetenschap: structurele en sociale aspecten
- Taal en interactie
- Meertaligheid en taalcontact

Taaltypologie:

- Inleiding taalwetenschap
- Inleiding gebarentaalwetenschap: structurele en sociale aspecten
- Taaltypologie
- Fonologie en syntaxis van gebarentalen
- Semantiek
- Lexicon + syntaxis van gebarentalen en taalvaardigheid NGT 7

Dovencultuur:

- *Inleiding gebarentaalwetenschap: structurele en sociale aspecten*
- NGT 1 t/m 8

4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap.

Vakken:

- Wetenschapsfilosofie (opleidingsspecifieke deel)
5. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap.

Vakken met specifieke methoden en technieken:

- Inleiding Taalwetenschap
 - Inleiding gebarentaalwetenschap: structurele en sociale aspecten
 - Morfologie en syntaxis
 - Taal- en spraakontwikkeling
 - Methoden en Technieken
 - Taal en interactie
 - Taalvermogen en -stoornissen
 - Psycholinguïstiek van gebarentalen
 - Fonologie en morfologie van gebarentalen
 - Meertaligheid en taalcontact
6. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding taalwetenschap. Meer in het bijzonder is deze kennis toe te passen bij de analyse van de Nederlandse Gebarentaal en gebarentalen in het algemeen;

Vakken:

- Bachelorscriptie
 - Stage (niet verplicht)
7. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taalwetenschap, traject Sign

Linguistics, te weten, productieve en receptieve beheersing van de Nederlandse Gebarentaal.

Vakken:

- Taalvaardigheid Nederlandse Gebarentaal 1
- Taalvaardigheid Nederlandse Gebarentaal 2
- Taalvaardigheid Nederlandse Gebarentaal 3
- Taalvaardigheid Nederlandse Gebarentaal 4
- Taalvaardigheid Nederlandse Gebarentaal 5
- Taalvaardigheid Nederlandse Gebarentaal 6
- Lexicon + Syntaxis van gebarentalen en Taalvaardigheid Nederlandse Gebarentaal 7
- Taalvaardigheid Nederlandse Gebarentaal 8

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn. Voor de opleidingen bedoeld in artikel 1.1 onder E., met uitzondering van Taalwetenschap en Literatuurwetenschap, is in de bijlage bij deze regeling die betrekking heeft op de desbetreffende opleiding, aangegeven over welk niveau van taalvaardigheid de student beschikt in de taal waarop die opleiding mede betrekking heeft.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Duitse taal en cultuur, te weten Duitse taalkunde, Duitse letterkunde en cultuurkunde.

Vakken op het gebied van Duitse taalkunde:

- Instaprogramma Duits
- Inleiding Taalkunde van het Duits & Inleiding Taalwetenschap
- Taal en structuur van het Duits
- Taalgeschiedenis van het Duits
- Vertalen N-D

Vakken op het gebied van Duitse letterkunde :

- Instaprogramma Duits
- Inleiding Duitstalige literatuur & Inleiding Literatuurwetenschap
- Duitstalige cultuur na 1648
- Duitstalige cultuur voor 1648
- Schrijven over literatuur
- Vertalen N-D
- Literaire Raakvlakken
- Literaire adaptaties en transformaties

Vakken op het gebied van Duitse cultuurkunde:

- Cultuurkunde na 1648
- Cultuurkunde voor 1648
- Vertalen N-D
- Literaire Raakvlakken
- Taalgeschiedenis van het Duits
- Taal en structuur van het Duits
- Schrijven over literatuur
- Literaire adaptaties en transformaties

4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Duitse taal en cultuur

Vakken:

- Wetenschapsfilosofie

5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden / disciplines van de opleiding Duitse taal en cultuur

Vakken:

- Inleiding Taalkunde van het Duits + Inleiding Taalwetenschap
 - Inleiding Duitstalige letterkunde + Inleiding Literatuurwetenschap
 - Wetenschapsfilosofie
6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Duitse taal en cultuur

Vakken:

- Inleiding Duitstalige letterkunde + Inleiding Literatuurwetenschap
 - Inleiding Inleiding Taalkunde van het Duits & Inleiding Taalwetenschap
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Duitse taal en cultuur.

Vakken:

- Schrijven over literatuur
 - Literaire Raakvlakken
 - Taal en structuur van het Duits
 - Taalgeschiedenis van het Duits
 - Literaire adaptaties en transformaties
 - Seminar Germanistiek
 - Bachelorscriptie
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden / disciplines van de opleiding Duitse taal en cultuur, te weten onderzoeksvaardigheden, productieve en receptieve beheersing van de Duitse taal op het hieronder genoemde Common European Framework of Reference (CEFR) niveau. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Common European Framework of Reference (CEFR)*

Luisteren	Lezen	Gesprek interactie actie	Gesprek productie uctie	Schrijven
C1	C2	C1	C1	B2

Vakken:

- Inleiding Taalwetenschap & Taalkunde van het Duits
- Inleiding Literatuurwetenschap en Duitse literatuur
- Taalvaardigheid 1: Instapprogramma
- Taalvaardigheid 2: Grammatica, Syntaxis, Idioom
- Taalvaardigheid 3: Tandem leren Duits
- Taalvaardigheid 4: Schrijven over literatuur
- Vertalen N-D

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn. Voor de opleidingen bedoeld in artikel 1.1 onder E., met uitzondering van Taalwetenschap en Literatuurwetenschap, is in de bijlage bij deze regeling die betrekking heeft op de desbetreffende opleiding, aangegeven over welk niveau van taalvaardigheid de student beschikt in de taal waarop die opleiding mede betrekking heeft.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Engelse taal en cultuur, te weten Engelse taalkunde, Engelse letterkunde en Engelse cultuurkunde.

Vakken op het gebied van Engelse taalkunde:

- Linguistics: Phonology and Morphology
- Inleiding Taalkunde + English Sentence Structure and Discourse Analysis
- Linguistics: Language in Society + Pragmatics
- Linguistics: Language Variation and Change

Vakken op het gebied van Engelse letterkunde en Engelse cultuurkunde:

- Literature 1: Genres, Texts, Contexts
- Inleiding Letterkunde + Academic Research and Writing in Literary Studies
- Literature 2: Medieval, Renaissance, and 18th-Century Literature
- Literature 3: Romantic and Victorian Literature
- Literature 4: Literary and Cultural Theory
- Literature 5: Modern and Contemporary Literature + Big Book Seminar

4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Engelse taal en cultuur.

Vakken:

- Wetenschapsfilosofie

5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Engelse taal en cultuur.

Vakken:

- Literature 2: Medieval, Renaissance, and 18th-Century Literature
- Literature 3: Romantic & Victorian Literature
- Literature 5: Modern & Contemporary Literature + Big Book Seminar
- Linguistics: Phonology and Morphology
- Inleiding Taalkunde + English Sentence Structure and Discourse Analysis
- Linguistics: Language in Society + Pragmatics
- Language Variation and Change

6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en –technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Engelse taal en cultuur.

Vakken:

- Literature 4: Literary & Cultural Theory
 - Inleiding Letterkunde + Academic Research and Writing in Literary Studies
 - Linguistics: Phonology and Morphology
 - Inleiding Taalkunde + English Sentence Structure and Discourse Analysis
 - Linguistics: Language in Society + Pragmatics
 - Language Variation and Change
 - English Research Seminar (Literature or Linguistics)
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Engelse taal en cultuur.

Vakken:

- Inleiding Letterkunde + Academic Research and Writing in Literary Studies
 - Literature 5: Modern & Contemporary Literature + Big Book Seminar
 - English Research Seminar (Literature or Linguistics)
 - Bachelor scriptie Engelse Taal en Cultuur
 - Linguistics: Language in Society + Pragmatics
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden / disciplines van de opleiding Engelse taal en cultuur, te weten onderzoeksvaardigheden, productieve en receptieve beheersing van de Engelse taal op het hieronder genoemde Common European Framework of Reference (CEFR) niveau. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Common European Framework of Reference (CEFR)*

Luisteren	Lezen	Gesprek interactie	Gesprek productie	Schrijven
C1	C2	C1	C1	C1

Vakken:

- Inleiding Letterkunde + Academic Research and Writing in Literary Studies
- Inleiding Taalkunde + English Sentence Structure and Discourse Analysis
- Proficiency: Rhetoric and Writing
- Proficiency: Translation, Grammar and Academic Vocabulary
- Linguistics: Language in Society + Pragmatics
- Literature 4: Literary and Cultural Theory
- English Research Seminar (Literature or Linguistics)

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn. Voor de opleidingen bedoeld in artikel 1.1 onder E., met uitzondering van Taalwetenschap en Literatuurwetenschap, is in de bijlage bij deze regeling die betrekking heeft op de desbetreffende opleiding, aangegeven over welk niveau van taalvaardigheid de student beschikt in de taal waarop die opleiding mede betrekking heeft.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur, te weten Franse taalkunde, Franse letterkunde en Franse cultuurkunde.:
 - La France contemporaine
 - Le français dans tous ses états
 - Inleiding taalwetenschap
 - La République triomphante : La France à partir de 1870 et « Les Français »
 - La littérature et le 20/21ème siècle
 - Inleiding literatuurwetenschap
 - Le lexique français
 - La France aux 17ème, 18ème et 19ème siècles
 - Moyen-Age et Renaissance
 - Langue et structure
 - Critique et méthodologie littéraires
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur.

Vakken:

 - Wetenschapsfilosofie
5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur.

Vakken:

 - La France contemporaine
 - Le français dans tous ses états
 - Inleiding taalwetenschap
 - La République triomphante : La France à partir de 1870 et « Les Français »
 - La littérature et le 20/21ème siècle
 - Inleiding literatuurwetenschap
 - Le lexique français
 - La France aux 17ème, 18ème et 19ème siècles
 - Moyen-Age et Renaissance
 - Langue et structure
 - Critique et méthodologie littéraires

6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur.

Vakken:

- Le français dans tous ses états
 - Inleiding taalwetenschap
 - La littérature et le 20/21ème siècle
 - Inleiding literatuurwetenschap
 - Le lexique français
 - Langue et structure
 - Moyen Age et Renaissance
 - Critique et méthodologie littéraires
 - Wetenschapsfilosofie opleidingsspecifiek
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur.

Vakken:

- La France contemporaine
 - Le français dans tous ses états
 - La République triomphante : La France à partir de 1870 et « Les Français »
 - La littérature et le 20/21ème siècle
 - Le lexique français
 - La France aux 17ème, 18ème et 19ème siècles
 - Moyen-Age et Renaissance
 - Langue et structure
 - Critique et méthodologie littéraires
 - Maîtrise de la langue 1c, 1d, 2b, 3
 - BA scriptie
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden / disciplines van de opleiding Franse taal en cultuur, te weten onderzoeksvaardigheden, productieve en receptieve beheersing van de Franse taal op het hieronder genoemde Common European Framework of Reference (CEFR) niveau. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Common European Framework of Reference (CEFR)*

Luisteren	Lezen	Gesprek interactie actie	Gesprek productie uctie	Schrijven
C1	C2	B2	B2	B2

Vakken:

- Le français dans tous ses états
- La littérature et le 20/21ème siècle
- La République triomphante
- Le lexique français
- Moyen-Age et Renaissance
- Langue et structure

- Critique et méthodologie littéraires
- Maîtrise de la langue 1c, 1d, 2b, 3
- BA scriptie

De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.

1. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn. Voor de opleidingen bedoeld in artikel 1.1 onder E., met uitzondering van Taalwetenschap en Literatuurwetenschap, is in de bijlage bij deze regeling die betrekking heeft op de desbetreffende opleiding, aangegeven over welk niveau van taalvaardigheid de student beschikt in de taal waarop die opleiding mede betrekking heeft.
2. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur, te weten Italiaanse taalkunde, Italiaanse letterkunde en Italiaanse cultuurkunde
Vakken op het gebied van Italiaanse taalkunde:
 - Inleiding Italiaanse taalkunde en taalwetenschap
 - Taal en maatschappij (Het Italiaans in de samenleving)
 - Taal en structuur (Taalgebruik en structuur van het Italiaans)
 - Vorm en betekenis (Taalgebruik en structuur van het Italiaans)Vakken op het gebied van Italiaanse cultuur en letterkunde:
 - Inleiding Italianistiek
 - Inleiding Italiaanse letterkunde en literatuurwetenschap
 - Italiaanse cultuur na 1800
 - Van Middeleeuwen naar Humanisme
 - Renaissance
 - Italiaanse cultuur en schrijfvaardigheid (Het Italiaans in de samenleving)
 - Van Verisme tot Neorealisme
 - Italiaanse cultuur en film na 1945
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur.
Vakken:
 - Wetenschapsfilosofie
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur.
Vakken:
 - Italiaanse letterkunde: van Middeleeuwen naar Humanisme
 - Taal en maatschappij
 - Van Verisme tot Neorealisme
 - Italiaanse literatuur en film na 1945
 - Vertalen Italiaans-Nederlands en vertaaltheorie
 - Taal en structuur
 - Seminar Italianistiek

De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur.

Vakken:

- Inleiding Italianistiek
 - Inleiding Italiaanse letterkunde en literatuurwetenschap
 - Italiaanse cultuur na 1800
 - Inleiding Italiaanse taalkunde en taalwetenschap
 - Seminar Italianistiek
5. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur.

Vakken:

- Seminar Italianistiek
 - Bachelorscriptie Italiaanse taal en cultuur
6. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden / disciplines van de opleiding Italiaanse taal en cultuur, te weten onderzoeksvaardigheden, productieve en receptieve beheersing van de Italiaanse taal op het hieronder genoemde Common European Framework of Reference (CEFR) niveau. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Common European Framework of Reference (CEFR)*

Luisteren	Lezen	Gesprek interactie	Gesprek productie	Schrijven
C1	C1	B2	B2	B2

Vakken:

- Inleiding Italianistiek
- Italiaanse cultuur na 1800
- Inleiding Italiaanse taalkunde
- Inleiding Italiaanse letterkunde
- Taalvaardigheid Italiaans 1: lezen en luisteren
- Taalvaardigheid Italiaans 2: lezen, luisteren en vocabulaire
- Taalvaardigheid Italiaans 3: spreken en schrijven
- Taalvaardigheid Italiaans 4: grammatica en lexicon
- Redigeren en argumenteren
- Italiaanse cultuur en schrijfvaardigheid
- Academisch schrijven en presenteren in het Italiaans
- Seminar Italianistiek
- Bachelorscriptie Italiaanse taal en cultuur

De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.

1. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn. Voor de opleidingen bedoeld in artikel 1.1 onder E., met uitzondering van Taalwetenschap en Literatuurwetenschap, is in de bijlage bij deze regeling die betrekking heeft op de desbetreffende opleiding, aangegeven over welk niveau van taalvaardigheid de student beschikt in de taal waarop die opleiding mede betrekking heeft.
2. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur, te weten Spaanse en Spaans-Amerikaanse letterkunde, cultuurkunde en taalkunde
Vakken op het gebied van taalkunde:
 - Inleiding Taalwetenschap & Inleiding Taalkunde Spaans
 - Taalvaardigheid Spaans 3 en Taalkunde
 - Lengua y Sociedad
 - La historia del españolVakken op het gebied van letterkunde en cultuurkunde:
 - Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (hedendaags)
 - Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (historisch overzicht)
 - Inleiding Spaanse en Spaans-Amerikaanse letterkunde en Inleiding Literatuurwetenschap
 - Taalvaardigheid Spaans 4 en Letterkunde
 - España de las tres culturas
 - [nieuw, titel volgt]
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur.
Vakken:
 - Wetenschapsfilosofie (opleidings specifieke deel)
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur
Vakken:
 - Inleiding Spaanse en Spaans-Amerikaanse letterkunde en Inleiding Literatuurwetenschap
 - Lengua y Sociedad
 - Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (hedendaags)
 - Taalvaardigheid Spaans 4 en Letterkunde
 - La historia del español
 - Seminar Hispanistiek/ scriptiewerkgroep

5. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur.

Vakken:

- Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (hedendaags)
 - Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (historisch overzicht)
 - Inleiding Spaanse en Spaans-Amerikaanse letterkunde en Inleiding Literatuurwetenschap
 - Inleiding Taalwetenschap & Inleiding Taalkunde Spaans
 - Seminar Hispanistiek/ scriptiewerkgroep
6. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur.

Vakken:

- Seminar Hispanistiek/ scriptiewerkgroep
 - Bachelorscriptie Spaanse taal en cultuur
7. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden / disciplines van de opleiding Spaanse taal en cultuur, te weten onderzoeksvaardigheden, productieve en receptieve beheersing van de Spaanse taal op het hieronder genoemde Common European Framework of Reference (CEFR) niveau. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Common European Framework of Reference (CEFR)*

Luisteren	Lezen	Gesprek interactie actie	Gesprek productie actie	Schrijven
C1	C1	B2	B2	B2

Vakken:

- Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (hedendaags)
 - Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (historisch overzicht)
 - Taalvaardigheid Spaans 1
 - Taalvaardigheid Spaans 2
 - Taalvaardigheid Spaans 3
 - Taalvaardigheid Spaans 4
- Bij deze vakken komen aan bod: lezen, luisteren, vocabulaire, spreken, schrijven, grammatica, vertalen, redigeren, academisch schrijven en presenteren in de Spaanse taal
- Seminar/ scriptiewerkgroep Hispanistiek
 - Bachelorscriptie Spaanse taal en cultuur

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn. Voor de opleidingen bedoeld in artikel 1.1 onder E., met uitzondering van Taalwetenschap en Literatuurwetenschap, is in de bijlage bij deze regeling die betrekking heeft op de desbetreffende opleiding, aangegeven over welk niveau van taalvaardigheid de student beschikt in de taal waarop die opleiding mede betrekking heeft.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en cultuur, te weten Scandinavische taalkunde, Deense/Noorse/Zweedse letterkunde, Scandinavische letterkunde, Deense/Noorse/Zweedse cultuurkunde.
Vakken op het gebied van taalkunde:
 - Inleiding Scandinavische taalkunde
 - OudnoordsVakken op het gebied van letterkunde:
 - Inleiding cultuur en literatuur van Scandinavië
 - Letterkunde Deens/Noors/Zweeds + Taalverwerving D/N/ZVakken op het gebied van cultuurkunde:
 - Cultuurkunde Deens/Noors/Zweeds + Taalverwerving 3 D/N/Z
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en cultuur.
Vakken:
 - Wetenschapsfilosofie
5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en cultuur.
Vakken:
 - Letterkunde Deens/Noors/Zweeds
 - Taalkunde Scandinavisch incl. taalverwerving Scandinavisch.
6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en cultuur.
Vakken:
 - Inleiding cultuur en literatuur van Scandinavië
 - Inleiding Scandinavische taalkunde
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Scandinavische talen en cultuur.
Vakken:
 - Bachelorscriptie Scandinavische talen en culturen
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden / disciplines van de opleiding Scandinavische taal en cultuur, te weten

onderzoeksvaardigheden, en voor studenten van het onderwijsprogramma Deens: de productieve en receptieve beheersing van de Deense taal en de receptieve beheersing van de Zweedse en Noorse taal; voor de studentenvan het onderwijsprogramma Noors: de productieve en receptieve beheersing van de Noorse taal en de receptieve beheersing van de Zweedse en de Deense taal; en voor de studenten van het onderwijsprogramma Zweeds: de productieve en receptieve beheersing van de Zweedse taal en de receptieve beheersing van de Noorse en Deense taal op het hieronder genoemde Common European Framework of Reference (CEFR) niveau. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Common European Framework of Reference (CEFR)*

Taal	Luisteren	Lezen	Gesproken interactie	Gesproken productie	Schrijven
Deens	C1	C1	B2	B2	B2
Noors	C1	C1	B2	B2	B2
Zweeds	C1	C1	B2	B2	B2

Vakken:

- Inleiding cultuur en literatuur van Scandinavië
- Inleiding Scandinavische taalkunde
- Cultuurkunde Deens/Noors/Zweeds + Taalverwerving D/N/Z 3
- Taalverwerving Deens/Noors/Zweeds 1-4
- Taalkunde Scandinavisch incl. taalverwerving Scandinavisch

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen; de student beschikt meer in het bijzonder over de kennis en inzichten die hieronder omschreven zijn.
2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding; de student beschikt meer in het bijzonder over de vaardigheden die hieronder omschreven zijn. Voor de opleidingen bedoeld in artikel 1.1 onder E., met uitzondering van Taalwetenschap en Literatuurwetenschap, is in de bijlage bij deze regeling die betrekking heeft op de desbetreffende opleiding, aangegeven over welk niveau van taalvaardigheid de student beschikt in de taal waarop die opleiding mede betrekking heeft.
3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen, te weten Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische taalkunde, Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische letterkunde en Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische cultuurkunde
Vakken op het gebied van taalkunde:
 - Inleiding Slavische taalkunde en taalwetenschap
 - Taalvaardigheid Pools/Russisch/Servisch/Kroatisch/Tsjechisch 1
 - Slavische taalkunde
 - Taalvaardigheid Pools /Russisch/Servisch/Kroatisch/Tsjechisch 2Vakken op het gebied van letterkunde:
 - Geschiedenis en cultuur van Polen enTsjechie / Rusland / Balkan
 - Inleiding Poolse/Russische/Servische/Kroatische/Tsjechische letterkunde + literatuurwetenschap
 - Hoogtepunten van de Slavische literatuur
 - Poolse/Russische/Servische/Kroatische/Tsjechische letterkunde 1 (vroegmoderne literatuur)
 - Poolse/Russische/Servische/Kroatische/Tsjechische letterkunde 2 (moderne literatuur)
4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen en cultuur.
Vakken:
 - Wetenschapsfilosofie
5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen en culturen.
Vakken:
 - Inleiding Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische letterkunde en literatuurwetenschap
 - Inleiding Slavische taalkunde en taalwetenschap
 - Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische letterkunde 1 (vroegmoderne literatuur)
 - Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische letterkunde 2 (moderne literatuur)

- Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische taalkunde 1
 - Slavische taalkunde
 - Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische taalkunde 2
 - Seminar Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische taal, taalkunde en letterkunde
6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen en culturen.

Vakken:

- Inleiding Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische letterkunde en literatuurwetenschap
 - Inleiding Slavische taalkunde en taalwetenschap
 - Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische letterkunde 1 Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische letterkunde 2
 - Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische taalkunde 1
 - Slavische taalkunde
 - Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische taalkunde 2
 - Seminar Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische taal, taalkunde en letterkunde
7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Slavische talen en culturen.

Vakken:

- Seminar Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische taal, taalkunde en letterkunde
 - Afstudeertraject (scriptie) Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische taal en cultuur
8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden / disciplines van de opleiding Slavische talen en culturen, te weten onderzoeksvaardigheden, productieve en receptieve beheersing van de Poolse / Russische / Servische/Kroatische /Tsjechische taal op het hieronder genoemde Common European Framework of Reference (CEFR) niveau. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Common European Framework of Reference (CEFR)*

Luisteren	Lezen	Gesprek interactie actie	Gesprek productie uctie	Schrijven
B1	B2	B1	B1	B1

Vakken:

- Taalvaardigheid Pools / Russisch / Servisch/Kroatisch /Tsjechisch 1
- Taalvaardigheid Pools / Russisch / Servisch/Kroatisch /Tsjechisch 2
- Taalvaardigheid Pools / Russisch / Servisch/Kroatisch /Tsjechisch 3
- Taalvaardigheid Pools / Russisch / Servisch/Kroatisch /Tsjechisch 4
- Taalvaardigheid Pools / Russisch / Servisch/Kroatisch /Tsjechisch 5
- Taalvaardigheid Pools / Russisch / Servisch/Kroatisch /Tsjechisch 6
- Taalvaardigheid Pools / Russisch / Servisch/Kroatisch /Tsjechisch 7

Bijlage 4: Overzicht van de programma's

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap

Onderwijsprogramma propedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
1 ^{ste} jaar	Vakcluster 1 (18 EC)	Vakcluster 3 (18 EC)
	Vakcluster 2 (12 EC)	Vakcluster 4 (12 EC)

Vakcluster 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Tekstanalyse + Tekstanalyse: case studies	18EC	1+2+3

Vakcluster 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Inleiding literatuurwetenschap	6 EC	1
2. Inleiding literatuurwetenschap: werkcollege	6 EC	2

Vakcluster 3 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Literaire werelden	6 EC	1
2. Contexten	12 EC	2+3

Vakcluster 4 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Sleutelbegrippen	12 EC	1+2

Wetenschappelijk schrijven is geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Sleutelbegrippen	2	2	1+2

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in het volgende vak/de volgende vakken:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Tekstanalyse	1	1	1+2
Tekstanalyse: case studies	1	1	3

Onderwijsprogramma postpropedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
2 ^e jaar	18 EC basisvak 1	18 EC basisvak 2
	12 EC keuzevak opl. gebonden	12 EC keuzevak
3 ^e jaar	12 EC Wetenschapsfilosofie	18 EC afstudeertraject
	18 EC keuzevak	12 EC keuzevak

Basisvak 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Literary and Cultural Theory before 1900	6EC	1
2. Literary and Cultural Theory after 1900	12EC	2+3

Basisvak 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Cultural Analysis	6EC	1
2. Cultural Analysis: Case Studies	12EC	2+3

Afstudeertraject (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Research seminar Literary Studies	6EC	1
2. Bachelorscriptie	12EC	2+3

3. Opleidingsgebonden keuzevakken (12 EC)

De volgende keuzevakken worden gekenmerkt als opleidingsgebonden keuzevakken:

Binnen de opleiding:

- Academic Institutions and Practices (12 EC)
- Public Cultures (12 EC)

Deze lijst is niet limitatief. In de studiegids kunnen nog extra vakken worden genoemd die als opleidingsgebonden keuzevakken in het programma worden opgenomen.

4. Specialistische minoren binnen het departement

De volgende minoren gelden voor studenten van de bacheloropleidingen van het departement Taal- en letterkunde als specialistische minor zoals bedoeld in art. 4.7 lid e:

- Specialistische minor taalkunde (30 EC)
- Specialistische minor letterkunde (30 EC)
- Specialistische minor Europese epiek (30 EC)
- Specialistische minor Maghreb Studies (30 EC)
- Specialistische minor in een tweede Slavische taal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Slavische talen en culturen)
- Specialistische minor Gebarentaal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Taalwetenschap)
- Specialistische minor Arabisch (24 EC, uitsluitend voor studenten Hebreeuwse taal en cultuur)
- Specialistische minor Hebreeuws (24 EC, uitsluitend voor studenten Arabische taal en cultuur)

Onderwijsprogramma traject Taalwetenschap propedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
1 ^{ste} jaar	Vakcluster 1 (18 EC)	Vakcluster 3 (18 EC)
	Vakcluster 2 (12 EC)	Vakcluster 4 (12 EC)

Vakcluster 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Inleiding Taalwetenschap	6EC	1
2. Fonetiek	12EC	2+3

Vakcluster 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Sociolinguïstiek	6EC	2
2. Taalkunde in artikelen	6EC	1

Vakcluster 3 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Fonologie	6EC	1
2. Morfologie en syntaxis	12EC	2+3

Vakcluster 4 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taal- en spraakontwikkeling	6EC	1
2. Meertaligheid	6EC	2

Wetenschappelijk schrijven is geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Sociolinguïstiek	2EC	1	2
Meertaligheid	2EC	2	2+3

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in het volgende vak/de volgende vakken:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Taalwetenschap	1EC	1	1
Fonetiek	2EC	1	2+3
Morfologie en Syntaxis	2EC	2	2+3
Taal- en spraakontwikkeling	1EC	2	1

Onderwijsprogramma traject Taalwetenschap postpropedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
2 ^e jaar	18 EC basisvak 1	18 EC basisvak 2
	12 EC Keuzevak	12 EC Keuzevak opl. gebonden
3 ^e jaar	12 EC Wetenschapsfilosofie	18 EC afstudeertraject
	18 EC Keuzevak	12 EC Keuzevak

Basisvak 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Semantiek	6EC	1
2. Taalvermogen en -stoornissen	12EC	2+3

Basisvak 2 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Tweedetaalverwerving	6EC	1
2. Taal- en spraakmodellen	12EC	2+3

Afstudeertraject (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Methoden en Technieken	6EC	1
2. Scriptie	12EC	2-3

3. Opleidingsgebonden keuzevakken (12 EC)

De volgende keuzevakken worden gekenmerkt als opleidingsgebonden keuzevakken:

Binnen de opleiding:

- Taaltypologie
- Taal en interactie

4. Specialistische minoren binnen het departement

De volgende minoren gelden als specialistische minor zoals bedoeld in artikel 4.7 lid e:

- Specialistische minor Taalkunde

Onderwijsprogramma traject Gebarentaalwetenschap propedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
1 ^{ste} jaar	Vakcluster 1 (18 EC)	Vakcluster 3 (18 EC)
	Vakcluster 2 (12 EC)	Vakcluster 4 (12 EC)

Vakcluster 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Inleiding Taalwetenschap	6EC	1
2. Inleiding Gebarentaalwetenschap: structurele, culturele en sociale aspecten	12EC	2+3

Vakcluster 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid NGT 1	6EC	1
2. Taalvaardigheid NGT 2	6EC	2

Vakcluster 3 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taal- en spraakontwikkeling	6EC	1
2. Morfologie en syntaxis	12EC	2+3

Vakcluster 4 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid NGT 3	6EC	1
2. Taalvaardigheid NGT 4	6EC	2

Wetenschappelijk schrijven is geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Gebarentaalwetenschap: structurele, culturele en sociale aspecten	4EC	1	2+3

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in het volgende vak/de volgende vakken:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Gebarentaalwetenschap: structurele, culturele en sociale aspecten	2EC	1	2+3
Inleiding Taalwetenschap	1EC	1	1
Morfologie en syntaxis	2EC	2	2+3
Taal- en spraakontwikkeling	1EC	2	1

Onderwijsprogramma traject Gebarentaalwetenschap postpropedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
2 ^e jaar	24 EC basisvak 1	18 EC basisvak 2
	6 EC Keuzevak	12 EC Keuzevak opl. gebonden
3 ^e jaar	12 EC Wetenschapsfilosofie	18 EC afstudeertraject
	18 EC basisvak 3	6 EC basisvak 4 + 6 EC Keuzevak

Basisvak 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Semantiek	6EC	1
2. Taalvermogen en -stoornissen	12EC	2-3
3. Taalvaardigheid NGT 5	6EC	2

Basisvak 2 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid NGT 6	6EC	1
2. Fonologie en morfologie van Gebarentalen	12EC	2-3

Basisvak 3 (18EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Psycholinguïstiek van gebarentalen	6EC	1
2. Lexicon + syntaxis van Gebarentalen en Taalvaardigheid NGT 7	12EC	

Basisvak 4

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid NGT 8	6EC	1

Afstudeertraject (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Methoden en technieken	6EC	1
2. Scriptie	12EC	2-3

3. Opleidingsgebonden keuzevakken (12 EC)

De volgende keuzevakken worden gekenmerkt als opleidingsgebonden keuzevakken:

Binnen de opleiding:

- Taaltypologie
- Taal en interactie

4. Specialistische minoren binnen het departement

De volgende minoren gelden voor studenten van de bacheloropleidingen van het departement Taal- en letterkunde als specialistische minor zoals bedoeld in art. 4.7 lid e:

- Specialistische minor taalkunde (30 EC)
- Specialistische minor letterkunde (30 EC)
- Specialistische minor Europese epiek (30 EC)
- Specialistische minor Maghreb Studies (30 EC)
- Specialistische minor in een tweede Slavische taal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Slavische talen en culturen)

- Specialistische minor Gebarentaal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Taalwetenschap)
- Specialistische minor Arabisch (24 EC, uitsluitend voor studenten Hebreeuwse taal en cultuur)
- Specialistische minor Hebreeuws (24 EC, uitsluitend voor studenten Arabische taal en cultuur)

Onderwijsprogramma propedeuse

	eerste semester	tweede semester
1 ^e jaar	Vakcluster 1 (18 EC):	Vakcluster 3 (18 EC):
	Vakcluster 2 (12 EC):	Vakcluster 4 (12 EC):

Vakcluster 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Duitstalige cultuur na 1648	6	1
2. Inleiding Taalwetenschap & Taalkunde van het Duits	12	2+3

Vakcluster 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Duits 1: instaprogramma Duits	6	1
2. Taalvaardigheid Duits 2: grammatica, syntaxis, idioom	6	2

Vakcluster 3 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Duitstalige cultuur voor 1648	6	1
2. Inleiding Literatuurwetenschap en Duitse literatuur: genres, methoden	12	2+3

Vakcluster 4 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Duits 3: tandem leren Duits	6	1
2. Taalvaardigheid Duits 4: schrijven over literatuur	6	2

Wetenschappelijk schrijven is geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Literatuurwetenschap en Duitse literatuur	12	2	2+3

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in het volgende vak/de volgende vakken:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Taalwetenschap & Taalkunde van het Duits	12	1	2+3

Onderwijsprogramma postpropedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
2 ^e jaar	18 EC basisvak 1	12 EC basisvak 2
	12 EC keuzevak opl. gebonden	18 EC Keuzevak*
3 ^e jaar	12 EC Wetenschapsfilosofie	18 EC afstudeertraject
	6 EC basisvak 3	
	12 EC Keuzevak	12 EC Keuzevak

* Mogelijkheid tot verblijf in het buitenland geprogrammeerd in semester 2

Basisvak 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Vertalen Nederlands Duits	6	1
2. Literaire Raakvlakken	12	2+3

Basisvak 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taal en structuur van het Duits	6	1
2. Taalgeschiedenis van het Duits	6	1

Basisvak 3 (6 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Literaire adaptaties en transformaties	6	1

Afstudeertraject (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Seminar Germanistik	6	1
2. BA Scriptie Duitse taal en cultuur	12	2-3

Onderwijsprogramma propedeuse

	eerste semester	tweede semester
1 ^e jaar	Vakcluster 1 (18 EC)	Vakcluster 3 (18 EC)
	Vakcluster 2 (12 EC)	Vakcluster 4 (12 EC)

Vakcluster 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Literature 1: Genres, Texts, Contexts	6	1
2. Inleiding Letterkunde + Academic Research and Writing in Literary Studies *	12	2+3

* Incl. Academic Research and Writing: Literature/Culture (7EC)

Vakcluster 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Proficiency: Translation, Grammar & Academic vocabulary	6	1
2. Linguistics: Phonology and Morphology	6	2

Vakcluster 3 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Proficiency: Rhetoric and Writing *	6	1
2. Inleiding Taalkunde + English Sentence Structure and Discourse Analysis **	12	2+3

* Incl. Academic Writing: Linguistics (2EC)

** Incl. Academic Research and Writing: Linguistics (2EC)

Vakcluster 4 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Literature 2: Medieval, Renaissance, and 18 th -Century Literature	6	1
2. Literature 3: Romantic and Victorian Literature	6	2

Academisch schrijven is geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Letterkunde + Academic Research and Writing in Literary Studies (Literature/Culture)	6 EC	1	2+3
Inleiding Taalkunde + English Sentence Structure and Discourse Analysis	12 EC	2	2+3
Proficiency: Rhetoric and Writing	6 EC	2	1
Linguistics: Language in Society + Pragmatics	12 EC	1 (jaar 2)	2+3

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in het volgende vak/de volgende vakken:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Letterkunde + Academic Research and Writing in Literary Studies (Literature/Culture)	6 EC	1	3
Inleiding Taalkunde + English Sentence Structure and Discourse Analysis	6 EC	2	2+3
Linguistics: Language in Society + Pragmatics	12 EC	1 (jaar 2)	2+3

Onderwijsprogramma postpropedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
2 ^e jaar	18 EC basisvak 1	18 EC basisvak 2
	12 EC keuzevak opl. gebonden	12 EC keuzevak
3 ^e jaar	12 EC Wetenschapsfilosofie	18 EC afstudeertraject
	18 EC keuzevak	12 EC keuzevak

Basisvak 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Literature 4: Literary and Cultural Theory	6	1
2. Linguistics: Language in Society + Pragmatics *	12	2+3

* Incl. Academic Research and Writing: Linguistics (4EC)

Basisvak 2 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Linguistics: Language Variation and Change	6	1
2. Literature 5: Modern and Contemporary Literature + Big Book Seminar	12	2+3

Afstudeertraject (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. English Research Seminar (Literature or Linguistics)	6	1
2. BA Thesis, English Language and Culture	12	2-3

3. Opleidingsgebonden keuzevakken (12 EC)

De volgende keuzevakken worden gekenmerkt als opleidingsgebonden keuzevakken:

Binnen de opleiding:

- Literature: Shakespeare (12EC)
- Literature: Authors in Focus (12 EC)
- Linguistics: Language in Politics (6EC)
- Linguistics: Literary Translation (6EC)

Deze lijst is niet limitatief. In de studiegids kunnen nog extra vakken worden genoemd die als opleidingsgebonden keuzevakken in het programma worden opgenomen.

4. Specialistische minoren binnen het departement

De volgende minoren gelden als specialistische minor zoals bedoeld in artikel 4.7 lid e:

- Specialistische minor taalkunde (30 EC)
- Specialistische minor letterkunde (30 EC)
- Specialistische minor Europese epiek (30 EC)
- Specialistische minor Maghreb Studies (30 EC)
- Specialistische minor in een tweede Slavische taal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Slavische talen en culturen)
- Specialistische minor Gebarentaal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Taalwetenschap)
- Specialistische minor Arabisch (24 EC, uitsluitend voor studenten Hebreeuwse taal en cultuur)
- Specialistische minor Hebreeuws (24 EC, uitsluitend voor studenten Arabische taal en cultuur)

Onderwijsprogramma propedeuse

	eerste semester	tweede semester
1 ^{ste} jaar	Vakcluster 1 (18 EC)	Vakcluster 3 (18 EC)
	Vakcluster 2 (12 EC)	Vakcluster 4 (12 EC)

Vakcluster 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. La France Contemporaine	6EC	1
2. Le français dans tous ses états	12EC	2 + 3

Vakcluster 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Maîtrise du français 1A: luistervaardigheid, grammatica, vocabulaire, leesvaardigheid	6EC	1
2. Maîtrise du français 1B: luistervaardigheid, grammatica, vocabulaire, leesvaardigheid	6EC	2

Vakcluster 3 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. La République triomphante: La France à partir de 1870 + Les Français	6EC	1
2. La littérature et le 20/21 ^{ème} siècle	12EC	2 + 3

Vakcluster 4 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Maîtrise du français 1C: spreekvaardigheid, grammatica, vocabulaire, vertalen	6	1
2. Maîtrise du français 1D: spreekvaardigheid, grammatica, vocabulaire, vertalen	6	2

Wetenschappelijk schrijven is geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
1. Le français dans tous ses états	1	1	2 + 3
2. La République triomphante	1	2	1
3. La littérature et le 20/21 ^{ème} siècle	1	2	2 + 3

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in het volgende vak/de volgende vakken:

Titel	Studielast	Semester	Blok
1. Le français dans tous ses états	1	1	2 + 3
2. La littérature et le 20/21 ^{ème} siècle	1	2	2 + 3

Onderwijsprogramma postpropedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
2 ^e jaar	18 EC basisvak 1	18 EC basisvak 2
	12 EC keuzevak opl. gebonden	12 EC keuzevak
3 ^e jaar	12 EC Wetenschapsfilosofie	18 EC afstudeertraject
	18 EC keuzevak	12 EC keuzevak

Basisvak 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Le lexique français	6	1
2. La France aux 17 ^e me, 18 ^e me et 19 ^e me siècles + Maîtrise de la langue 2A : grammatica, Nederlands-Frans	12	2 + 3

Basisvak 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Moyen-Âge et Renaissance	6	1
2. Langue et Structure + Maîtrise du français 2B: vertalen Nederlands-Frans 2 + Frans/Nederlands	12	2 + 3

Afstudeertraject (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Critique et méthodologie littéraires + Maîtrise du français ³	6	1
2. Bachelorscriptie	12	2-3

3. Opleidingsgebonden keuzevakken (12 EC)

De volgende keuzevakken worden gekenmerkt als opleidingsgebonden keuzevakken:

Binnen de opleiding:

- Littérature et culture française *of* Linguistique française
- Deze lijst is niet limitatief. In de studiegids kunnen nog extra vakken worden genoemd die als opleidingsgebonden keuzevakken in het programma worden opgenomen.

4. Specialistische minoren binnen het departement

De volgende minoren gelden voor studenten van de bacheloropleidingen van het departement Taal- en letterkunde als specialistische minor zoals bedoeld in art. 4.7 lid e:

- Specialistische minor taalkunde (30 EC)
- Specialistische minor letterkunde (30 EC)
- Specialistische minor Europese epiek (30 EC)
- Specialistische minor Maghreb Studies (30 EC)
- Specialistische minor in een tweede Slavische taal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Slavische talen en culturen)
- Specialistische minor Gebarentaal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Taalwetenschap)
- Specialistische minor Arabisch (24 EC, uitsluitend voor studenten Hebreeuwse taal en cultuur)

Specialistische minor Hebreeuws (24 EC, uitsluitend voor studenten Arabische taal en cultuur)

Onderwijsprogramma propedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
1 ^{ste} jaar	Vakcluster 1 (18 EC)	Vakcluster 3 (18 EC)
	Vakcluster 2 (12 EC)	Vakcluster 4 (12 EC)

Vakcluster 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Inleiding Italianistiek	6EC	1
2. Inleiding Italiaanse letterkunde + Literatuurwetenschap	12EC	2+3

Vakcluster 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Italiaans1: lezen en luisteren	6EC	1
2. Taalvaardigheid Italiaans 2: lezen, luisteren en vocabulaire	6EC	2

Vakcluster 3 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Italiaanse cultuur na 1800	6EC	1
2. Inleiding Italiaanse taalkunde en taalwetenschap	12EC	2+3

Vakcluster 4 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Italiaans3: spreken en schrijven	6EC	1
2. Taalvaardigheid Italiaans4: grammatica en lexicon	6EC	2

Wetenschappelijk schrijven is geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Italianistiek	1	1	1
Inleiding Italiaanse letterkunde	1	1	3

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in het volgende vak/de volgende vakken:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Italianistiek	1	1	1
Italiaanse cultuur na 1800	0,5	2	1
Inleiding Italiaanse taalkunde	0,5	2	3

Onderwijsprogramma postpropedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
2 ^e jaar	18 EC basisvak 1	18 EC basisvak 2
	12 EC keuzevak	12 EC basisvak 3
3 ^e jaar	12 EC Wetenschapsfilosofie	18 EC afstudeertraject
	18 EC keuzevak	12 EC keuzevak

Basisvak 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Van Middeleeuwen naar Humanisme (Renaissance)	6EC	1
2. Het Italiaans in de samenleving	12EC	2+3

Basisvak 2 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Vertalen Italiaans-Nederlands en vertaaltheorie	6EC	1
2. Taalgebruik en structuur van het Italiaans	12C	2+3

Basisvak 3 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Van Verisme tot Neorealisme / Italiaanse literatuur en film na 1945	12EC	1+2

Afstudeertraject (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Seminar Italianistiek	6EC	1
2. Scriptie	12EC	2-3

3. Specialistische minoren binnen het departement

De volgende minoren gelden voor studenten van de bacheloropleidingen van het departement Taal- en letterkunde als specialistische minor zoals bedoeld in art. 4.7 lid e:

- Specialistische minor taalkunde (30 EC)
- Specialistische minor letterkunde (30 EC)
- Specialistische minor Europese epiek (30 EC)
- Specialistische minor Maghreb Studies (30 EC)
- Specialistische minor in een tweede Slavische taal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Slavische talen en culturen)
- Specialistische minor Gebarentaal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Taalwetenschap)
- Specialistische minor Arabisch (24 EC, uitsluitend voor studenten Hebreeuwse taal en cultuur)
- Specialistische minor Hebreeuws (24 EC, uitsluitend voor studenten Arabische taal en cultuur)

Onderwijsprogramma propedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
1 ^{ste} jaar	Vakcluster 1 (18 EC)	Vakcluster 3 (18 EC)
	Vakcluster 2 (12 EC)	Vakcluster 4 (12 EC)

Vakcluster 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (hedendaags)	6EC	1
2. Inleiding Taalwetenschap & Inleiding Taalkunde Spaans	12EC	2+3

Vakcluster 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Spaans 1a	6EC	1
2. Taalvaardigheid Spaans 1b	6EC	2

Vakcluster 3 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (historisch overzicht)	6EC	1
2. Inleiding literatuurwetenschap + Inleiding Spaanse en Spaans-Amerikaanse letterkunde	12EC	2+3

Vakcluster 4 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Spaans 2	12EC	1+2

Wetenschappelijk schrijven is geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (hedendaags)	1EC	1	1
Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (historisch overzicht)	1EC	2	1

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in het volgende vak/de volgende vakken:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Cultuurkunde Spanje en Spaans Amerika (hedendaags)	1EC	1	1
Inleiding Cultuurkunde (Spanje en Spaans Amerika (historisch overzicht)	1EC	2	1

Onderwijsprogramma postpropedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
2 ^e jaar	18 EC basisvak 1	18 EC basisvak 2
	12 EC keuzevak	12 EC basisvak 3
3 ^e jaar	12 EC Wetenschapsfilosofie	18 EC afstudeertraject
	18 EC keuzevak	12 EC keuzevak*

* In de keuzeruimte van semester 2 van het derde jaar kunnen eventueel de alternerende modules uit basisvak 3 uit het tweede jaar worden gevolgd

Basisvak 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Spaans 3 + Taalkunde	18EC	1+2+3

Basisvak 2 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Spaans 4 + Letterkunde	12EC	1+2+3

Basisvak 3* (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalkunde, alternerend: Lengua y Sociedad óf La historia del español	6EC	1+2
2. Letterkunde, alternerend: La España de las tres Culturas óf The Aesthetics of Identity in Hispanic Literature	6EC	1+2

* Er moet minimaal één module taalkunde gevolgd worden en één module letterkunde

Afstudeertraject (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Seminar Hispanistiek	6EC	1
2. Scriptie	12EC	2+3

3. Specialistische minoren binnen het departement

De volgende minoren gelden voor studenten van de bacheloropleidingen van het departement Taal- en letterkunde als specialistische minor zoals bedoeld in art. 4.7 lid e:

- Specialistische minor taalkunde (30 EC)
- Specialistische minor letterkunde (30 EC)
- Specialistische minor Europese epiek (30 EC)
- Specialistische minor Maghreb Studies (30 EC)
- Specialistische minor in een tweede Slavische taal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Slavische talen en culturen)
- Specialistische minor Gebarentaal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Taalwetenschap)
- Specialistische minor Arabisch (24 EC, uitsluitend voor studenten Hebreeuwse taal en cultuur)
- Specialistische minor Hebreeuws (24 EC, uitsluitend voor studenten Arabische taal en cultuur)

Onderwijsprogramma propedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
1 ^{ste} jaar	Vakcluster 1 (18 EC)	Vakcluster 3 (18 EC)
	Vakcluster 2 (12 EC)	Vakcluster 4 (12 EC)

Vakcluster 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Inleiding cultuur en literatuur van Scandinavië+ Inleiding Literatuurwetenschap*	18EC	1+2+3

* Inclusief Onderzoeksvaardigheden

Vakcluster 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Zweeds 1	6EC	1
2. Taalvaardigheid Zweeds 2	6EC	2

Vakcluster 3 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Inleiding Scandinavische taalkunde+ Inleiding Taalwetenschap*	18EC	1+2+3

* Inclusief Academisch Schrijven en Inleiding Oudnoords

Vakcluster 4 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Cultuurkunde Zweeds + Taalvaardigheid Zweeds 3	12EC	1+2

Academisch schrijven is geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Scandinavische taalkunde en Inl. Taalwetenschap	18EC	2	1+2+3

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding cultuur en literatuur van Scandinavië en Inleiding Literatuurwetenschap	18EC	1	1+2+3

Onderwijsprogramma postpropedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
2 ^e jaar	18 EC basisvak 1	18 EC basisvak 2
	12 EC Wetenschapsfilosofie	12 EC basisvak 3*
3 ^e jaar	30 EC keuzevak**	18 EC afstudeertraject
		12 EC keuzevak

* Basisvak 3 (Taalkunde en Letterkunde) heeft jaarlijks alternerende onderwerpen.

Desgewenst kunnen de vakken ook in het 3^e jaar gevolgd worden.

** Studenten wordt in deze ruimte een buitenlandverblijf aangeraden.

Basisvak 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
Letterkunde Zweeds inclusief Taalvaardigheid Zweeds 4	18EC	1+2+3

Basisvak 2 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
Taalkunde Scandinavisch inclusief Taalverwerving Scandinavisch	18EC	1+2+3

Basisvak 3 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalkunde: a. Oudnoords; b. Scandinavische dialectologie	6EC	1
2. Letterkunde: a. de Scandinavische roman; b. het Scandinavische theater	6EC	2

Afstudeertraject (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Seminar Scandinavistiek	6EC	1
2. Bachelorscriptie	12EC	2-3

3. Specialistische minoren binnen het departement

De volgende minoren gelden als specialistische minor zoals bedoeld in artikel 4.7 lid e:

- Specialistische minor taalkunde (30 EC)
- Specialistische minor letterkunde (30 EC)
- Specialistische minor Europese epiek (30 EC)
- Specialistische minor Maghreb Studies (30 EC)
- Specialistische minor in een tweede Slavische taal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Slavische talen en culturen)
- Specialistische minor Gebarentaal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Taalwetenschap)
- Specialistische minor Arabisch (24 EC, uitsluitend voor studenten Hebreeuwse taal en cultuur)
- Specialistische minor Hebreeuws (24 EC, uitsluitend voor studenten Arabische taal en cultuur)

Onderwijsprogramma propedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
1 ^{ste} jaar	Vakcluster 1 (18 EC)	Vakcluster 3 (18 EC)
	Vakcluster 2 (12 EC)	Vakcluster 4 (12 EC)

Vakcluster 1 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Geschiedenis en cultuur van Polen en Tsjechie	6EC	1
2. Inleiding Poolse letterkunde en Inleiding literatuurwetenschap*	12EC	2+3

* Inclusief Academisch schrijven + Onderzoeksvaardigheden

Vakcluster 2 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Pools 1	6EC	1
2. Taalvaardigheid Pools 2	6EC	2

Vakcluster 3 (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Hoogtepunten van de Slavische literatuur	6EC	1
2. Inleiding Slavische taalkunde en Inleiding taalwetenschap*	12EC	2+3

* Inclusief Academisch schrijven + Onderzoeksvaardigheden

Vakcluster 4 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Pools 3	6EC	1
2. Taalvaardigheid Pools 4	6EC	2

Academisch schrijven is geïntegreerd in het volgende vak:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Poolse letterkunde en Inleiding literatuurwetenschap	1EC	1	2
Inleiding Slavische taalkunde en Inleiding taalwetenschap	1EC	2	2

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in het volgende vak/de volgende vakken:

Titel	Studielast	Semester	Blok
Inleiding Poolse letterkunde en Inleiding literatuurwetenschap	1EC	1	2
Inleiding Slavische taalkunde en Inleiding taalwetenschap	1EC	2	2

Onderwijsprogramma postpropedeuse

	1 ^e semester	2 ^e semester
2 ^e jaar	12 EC basisvak 1	24 EC basisvak 2
	6 EC keuzevak	6 EC keuzevak
	12 EC Wetenschapsfilosofie	
3 ^e jaar	12 EC basisvak 3	18 EC afstudeertraject
	18 EC keuzevak	12 EC keuzevak

Basisvak 1 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Pools 5 + Taalkunde Pools 1	12EC	2+3

Basisvak 2 (24 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Pools 6	12EC	2+3
2. Poolse letterkunde 1A of B*	6EC	1
3. Slavische taalkunde A of B**	6EC	2

* Poolse letterkunde heeft jaarlijks alternerende onderwerpen; dit vak kan desgewenst ook in het 3^e jaar gevolgd worden.

** Slavische taalkunde heeft jaarlijks alternerende onderwerpen; dit vak kan desgewenst ook in het 3^e jaar gevolgd worden.

Basisvak 3 (12 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Taalvaardigheid Pools 7 + Taalkunde Pools 2	6EC	2
2. Poolse letterkunde 2	6EC	3

Afstudeertraject (18 EC)

Titel	Studielast	Blok
1. Seminar Poolse taal, taalkunde en letterkunde	6EC	1
2. Bachelorscriptie	12EC	2-3

3. Specialistische minoren binnen het departement

De volgende minoren gelden als specialistische minor zoals bedoeld in artikel 4.7 lid e:

- Specialistische minor taalkunde (30 EC)
- Specialistische minor letterkunde (30 EC)
- Specialistische minor Europese epiek (30 EC)
- Specialistische minor Maghreb Studies (30 EC)
- Specialistische minor in een tweede Slavische taal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Slavische talen en culturen)
- Specialistische minor Gebarentaal (24/30 EC, uitsluitend voor studenten Taalwetenschap)
- Specialistische minor Arabisch (24 EC, uitsluitend voor studenten Hebreeuwse taal en cultuur)
- Specialistische minor Hebreeuws (24 EC, uitsluitend voor studenten Arabische taal en cultuur).

Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens over de opleidingen

Instroom-, doorstroom- en uitstroomgegevens

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	6	2	5	1	4	18
2003	8	3	0	0	5	16
2004	15	3	0	1	5	24
2005	21	5	3	1	3	33
2006	17	6	1	2	4	30
2007	20	4	0	1	5	30
2008	19	3	5	1	4	32
2009	12	3	2	2	2	21
2010	29	5	2	1	2	39

Instroom van alle voltijdstudenten BA Literatuurwetenschap.

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	0	0	2	0	1	3
2003	-	-	-	-	-	-
2004	0	0	2	0	3	5
2005	0	0	1	0	2	3
2006	0	0	1	0	1	2
2007	0	1	2	0	0	3
2008	0	0	2	0	1	3
2009	0	1	1	0	0	2
2010	0	1	3	0	0	4

Instroom van alle deeltijdstudenten BA Literatuurwetenschap. Over 2003 zijn geen gegevens beschikbaar.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	18	56	44	28	50	50
2003	16	19	81	26	23	77
2004	24	29	71	30	37	63
2005	33	30	70	49	35	65
2006	30	23	77	41	24	76
2007	30	33	67	38	32	68
2008	32	25	75	46	30	70
2009	21	24	76	29	24	76
2010	39	18	82	47	17	83

Instroom van voltijdstudenten BA Literatuurwetenschap uitgesplitst naar geslacht.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	3	33	67	5	40	60
2003	0	0	0	1	100	0
2004	5	20	80	9	33	67
2005	3	33	67	6	33	67
2006	2	0	100	3	33	67
2007	3	0	100	4	0	100
2008	3	100	0	5	80	20
2009	2	50	50	5	60	40
2010	4	0	100	4	0	100

Instroom van deeltijdstudenten BA Literatuurwetenschap uitgesplitst naar geslacht.

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2002	6	17	17	33	50
2003	8	38	38	38	100
2004	15	40	47	47	86
2005	21	33	43	48	70
2006	17	6	6	6	100
2007	20	30	45	40	75
2008	19	21	32	*32	*67
2009	12	17	*33	-	-
2010	29	*21	-	-	-

Uitstroom van voltijdstudenten BA Literatuurwetenschap. Voor de deeltijdvariant zijn geen uitvalgegevens beschikbaar.

* voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2011

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	5	83	0	20	20	20	40	40
2003	5	63	40	40	80	80	100	100
2004	9	60	11	67	78	78	78	89
2005	14	67	29	64	71	71	-	-
2006	16	94	31	69	88	-	-	-
2007	14	70	14	57	-	-	-	-
2008	15	79	33	-	-	-	-	-
2009	10	83	-	-	-	-	-	-
2010	23	79	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de opleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom). Voor de deeltijdvariant zijn geen rendementsgegevens beschikbaar.

	ingeschrevenen			voltijdopleiding			deeltijdopleiding		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
2002	29	15	14	25	14	11	4	1	3
2003	45	20	25	43	18	25	2	2	0
2004	69	26	43	58	21	37	11	5	6
2005	91	29	62	85	28	57	6	1	5
2006	114	30	84	106	29	77	8	1	7
2007	125	27	98	115	27	88	10	0	10
2008	133	38	95	122	34	88	11	4	7
2009	122	29	93	110	23	87	12	6	6
2010	133	32	101	123	29	94	10	3	7
2011	120	29	91	115	27	88	5	2	3

Totaal ingeschrevenen BA Literatuurwetenschap uitgesplitst naar onderwijsvorm en geslacht.

	cohort	3 jr	4 jr	5 jr	6 jr	7 jr	≥ 8 jr	actief	uitval
2002	18	33 %	50 %	56 %	56 %	61 %	61 %	-	39 %
2003	16	25 %	38 %	50 %	56 %	56 %	-	6 %	38 %
2004	24	13 %	38 %	42 %	42 %	-	-	-	58 %
2005	33	15 %	33 %	39 %	-	-	-	6 %	55 %
2006	30	23 %	57 %	-	-	-	-	23 %	20 %
2007	30	13 %	-	-	-	-	-	43 %	43 %

Uitstroom van alle voltijdstudenten BA Literatuurwetenschap.

	cohort	3 jr	4 jr	5 jr	6 jr	7 jr	≥ 8 jr	actief	uitval
2002	14	36 %	57 %	64 %	64 %	71 %	71 %	-	29 %
2003	10	30 %	50 %	70 %	80 %	80 %	-	10 %	10 %
2004	15	20 %	60 %	67 %	67 %	-	-	-	33 %
2005	23	22 %	48 %	57 %	-	-	-	9 %	35 %
2006	27	26 %	63 %	-	-	-	-	26 %	11 %
2007	21	19 %	-	-	-	-	-	62 %	19 %

Uitstroom van voltijdstudenten die zich na één jaar heringeschreven hebben.

Bacheloropleiding Taalwetenschap

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	8	0	1	3	4	16
2003	13	2	3	1	4	23
2004	17	0	1	0	6	24
2005	21	1	4	1	1	28
2006	18	3	0	0	4	25
2007	22	5	4	1	3	35
2008	14	2	5	0	1	22
2009	12	2	2	1	3	20
2010	23	3	3	0	2	31

Instroom van alle voltijdstudenten BA Taalwetenschap.

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	0	2	1	0	1	4
2003	1	0	1	0	0	2
2004	0	0	2	0	1	3
2005	1	0	2	0	2	5
2006	0	1	1	0	1	3
2007	0	0	2	1	1	4
2008	0	0	1	0	1	2
2009	1	0	2	0	0	3
2010	0	0	0	0	1	1

Instroom van alle deeltijdstudenten BA Taalwetenschap.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	16	25	75	31	26	74
2003	23	17	83	33	15	85
2004	24	13	88	38	11	89
2005	28	21	79	48	19	81
2006	25	4	96	35	9	91
2007	35	11	89	47	13	87
2008	22	18	82	35	17	83
2009	20	20	80	25	24	76
2010	31	23	77	41	17	83

Instroom voltijdstudenten BA Taalwetenschap uitgesplitst naar geslacht.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	4	25	75	5	40	60
2003	2	50	50	2	50	50
2004	3	0	100	3	0	100
2005	5	0	100	7	0	100
2006	3	0	100	4	0	100
2007	4	25	75	5	20	80
2008	2	50	50	5	20	80
2009	3	0	100	3	0	100
2010	1	0	100	1	0	100

Instroom deeltijdstudenten BA Taalwetenschap uitgesplitst naar geslacht.

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2002	8	38	63	50	75
2003	13	15	15	23	67
2004	17	18	29	35	50
2005	21	38	52	48	80
2006	18	17	22	28	60
2007	22	14	14	14	100
2008	14	14	21	*21	*67
2009	12	8	*17	-	-
2010	23	*17	-	-	-

Uitstroom voltijdstudenten BA Taalwetenschap (vwo-instroom).

* voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2011

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2003	1	-	-	-	-
2005	1	-	-	-	-
2009	1	-	-	-	-

Uitstroom deeltijdstudenten BA Taalwetenschap (vwo-instroom).

	omvang her- inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	5	63	20	20	20	20	20	20
2003	11	85	64	73	73	82	82	82
2004	14	82	43	57	57	71	71	71
2005	13	62	31	54	69	69	-	-
2006	15	83	33	67	73	-	-	-
2007	19	86	47	74	-	-	-	-
2008	12	86	25	-	-	-	-	-
2009	11	92	-	-	-	-	-	-
2010	19	83	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de voltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom).

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2003	1	-	-	-	-	-	-	-
2005	1	-	-	-	-	-	-	-
2009	0	-	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de deeltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom).

	ingeschrevenen			voltijdopleiding			deeltijdopleiding		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
2002	32	10	22	27	8	19	5	2	3
2003	50	10	40	46	9	37	4	1	3
2004	75	12	63	68	11	57	7	1	6
2005	106	17	89	95	16	79	11	1	10
2006	107	14	93	98	14	84	9	0	9
2007	114	13	101	105	12	93	9	1	8
2008	101	13	88	92	12	80	9	1	8
2009	104	14	90	91	13	78	13	1	12
2010	103	16	87	93	16	77	10	0	10
2011	96	18	78	87	18	69	9	0	9

Totaal ingeschrevenen BA Taalwetenschap uitgesplitst naar onderwijsvorm en geslacht.

	cohort
2005	18
2006	19
2007	19
2008	13
2009	29
2010	11

Uitstroom van bachelorstudenten Taalwetenschap (voltijd en deeltijd).

Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	1	0	0	0	4	5
2003	3	0	0	0	2	5
2004	2	0	1	0	5	8
2005	1	1	1	0	7	10
2006	6	2	1	0	1	10
2007	6	3	0	1	2	12
2008	3	0	0	0	1	4
2009	6	0	1	5	1	13
2010	11	1	1	2	1	16

Instroom van alle voltijdstudenten BA Duitse taal en cultuur.

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2004	0	0	0	0	1	1
2005	0	0	2	0	0	2
2006	0	0	1	0	1	2
2007	0	0	3	1	2	6
2008	0	0	3	0	2	5
2009	0	0	2	0	3	5
2010	0	0	3	0	0	3

Instroom van alle deeltijdstudenten BA Duitse taal en cultuur.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	5	40	60	12	33	67
2003	5	20	80	12	25	75
2004	8	25	75	19	37	63
2005	10	40	60	19	32	68
2006	10	30	70	16	38	63
2007	12	33	67	15	40	60
2008	4	25	75	12	42	58
2009	13	15	85	25	28	72
2010	16	38	63	24	38	63

Instroom van voltijdstudenten BA Duitse taal en cultuur uitgesplitst naar geslacht.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2004	1	100	0	2	100	0
2005	2	0	100	4	25	75
2006	2	100	0	2	100	0
2007	6	17	83	8	25	75
2008	5	40	60	5	40	60
2009	5	20	80	6	17	83
2010	3	33	67	3	33	67

Instroom van deeltijdstudenten BA Duitse taal en cultuur uitgesplitst naar geslacht.

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1e jr
2002	1				
2003	3				
2004	2				
2005	1				
2006	6	50	50	50	100
2007	6	17	17	17	100
2008	3				-
2009	6	83	*83	-	-
2010	11	*27	-	-	-

Uitstroom van voltijdstudenten BA Duitse taal en cultuur. Het percentage wordt niet vermeld als het totaal kleiner is dan vier. Voor de deeltijdvariant zijn geen gegevens beschikbaar.

*voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2011.

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	1				-	-	-	-
2003	3				-	-	-	-
2004	2				-	-	-	-
2005	0				-	-	-	-
2006	3				-	-	-	-
2007	4	67	50	75	-	-	-	-
2008	3				-	-	-	-
2009	1				-	-	-	-
2010	8	73			-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de voltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom). Voor de deeltijdvariant zijn geen gegevens beschikbaar.

	ingeschrevenen			voltijdopleiding			deeltijdopleiding		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
2002	11	4	7	11	4	7	0	0	0
2003	20	4	16	20	4	16	0	0	0
2004	29	11	18	28	10	18	1	1	0
2005	41	13	28	37	12	25	4	1	3
2006	44	14	30	41	14	27	3	0	3
2007	48	16	32	39	14	25	9	2	7
2008	51	21	30	39	16	23	12	5	7
2009	73	24	49	54	20	34	19	4	15
2010	65	19	46	52	17	35	13	2	11
2011	71	17	54	63	17	46	8	0	8

Ingeschrevenen BA Duitse taal en cultuur naar onderwijsvorm en geslacht

Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur

Voltijd

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	31	7	4	3	8	53
2003	25	15	4	4	9	57
2004	38	6	0	3	13	60
2005	31	9	6	5	17	68
2006	29	15	2	1	4	51
2007	31	12	5	4	5	57
2008	37	8	5	2	4	56
2009	61	20	6	9	14	110
2010	57	8	8	4	11	88

Instroom van alle voltijdstudenten BA Engelse taal en cultuur.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	53	19	81	79	23	77
2003	57	40	60	75	44	56
2004	60	23	77	81	26	74
2005	68	26	74	95	28	72
2006	51	24	76	81	30	70
2007	57	30	70	78	28	72
2008	56	27	73	77	23	77
2009	110	32	68	141	30	70
2010	88	33	67	104	32	68

Instroom van voltijdstudenten BA Engelse taal en cultuur uitgesplitst naar geslacht.

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jaar
2002	31	45	55	55	82
2003	25	32	44	40	80
2004	38	24	34	39	60
2005	31	29	35	35	82
2006	29	21	24	24	86
2007	31	26	35	32	80
2008	37	27	38	*38	*71
2009	61	30	*38	-	-
2010	57	*35	-	-	-

Uitstroom voltijdstudenten BA Engelse taal en cultuur (vwo-instroom).

* voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2011

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	9	90	33	44	78	78	78	78
2003	9	69	11	67	67	67	67	67
2004	5	56	20	100	100	100	100	100
2005	12	80	42	83	83	83	-	-
2006	21	95	24	43	52	-	-	-
2007	16	76	44	69	-	-	-	-
2008	11	73	27	-	-	-	-	-
2009	15	79	-	-	-	-	-	-
2010	14	82	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de voltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom).

	ingeschrevenen			voltijdopleiding			deeltijdopleiding		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
2002	83	20	63	83	20	63	0	0	0
2003	131	43	88	131	43	88	0	0	0
2004	175	46	129	175	46	129	0	0	0
2005	221	65	156	221	65	156	0	0	0
2006	240	75	165	240	75	165	0	0	0
2007	226	58	168	226	58	168	0	0	0
2008	247	61	186	238	60	178	9	1	8
2009	319	90	229	295	86	209	24	4	20
2010	334	92	242	303	89	214	31	3	28
2011	325	102	223	300	100	200	25	2	23

Ingeschrevenen BA Engelse taal en cultuur uitgesplitst naar onderwijsvorm en geslacht.

	cohort	3 jr	4 jr	5 jr	6 jr	7 jr	≥ 8 jr	actief	uitval
2002	53	19 %	28 %	40 %	40 %	42 %	43 %	2 %	55 %
2003	57	21 %	30 %	33 %	37 %	40 %	-	12 %	47 %
2004	60	17 %	40 %	42 %	45 %	-	-	10 %	45 %
2005	68	25 %	41 %	50 %	-	-	-	7 %	43 %
2006	51	29 %	49 %	-	-	-	-	24 %	27 %
2007	57	14 %	-	-	-	-	-	47 %	39 %

Uitstroom van voltijdstudenten BA Engelse taal en cultuur.

	cohort	3 jr	4 jr	5 jr	6 jr	7 jr	≥ 8 jr	actief	uitval
2002	31	32 %	48 %	65 %	65 %	68 %	71 %	3 %	26 %
2003	39	26 %	38 %	44 %	49 %	54 %	-	15 %	31 %
2004	45	22 %	53 %	56 %	60 %	-	-	11 %	29 %
2005	52	33 %	54 %	65 %	-	-	-	10 %	25 %
2006	41	34 %	59 %	-	-	-	-	29 %	12 %
2007	44	18 %	-	-	-	-	-	61 %	20 %

Uitstroom van voltijdstudenten BA Engelse taal en cultuur die zich na één jaar heringeschreven hebben.

	bachelor-examens
2006-2007	37
2007-2008	31
2008-2009	37
2009-2010	32
2010-2011	49

Bachelorexamens Engelse taal en cultuur (bron: UvA-web). Het aantal afgelegde bachelorexamens is weliswaar toegenomen, maar dit heeft voor een deel te maken met de overstap van oude doctoraalstudenten naar het BA-programma. Dit effect is op dit moment niet meer aan de orde.

Deeltijd

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2008	1	0	1	1	4	7
2009	0	0	3	0	3	6
2010	3	2	8	1	2	16

Instroom van alle deeltijdstudenten BA Engelse taal en cultuur.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
2008	7	14	86	8	13	88
2009	6	0	100	14	14	86
2010	16	13	88	20	10	90

Instroom deeltijdstudenten BA Engelse taal en cultuur uitgesplitst naar geslacht.

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jaar
2008	1	-	-	-	-
2010	3	-	-	-	-

Uitstroom deeltijdstudenten BA Engelse taal en cultuur (vwo-instroom).

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2008	1	-	-	-	-	-	-	-
2010	2	-	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de deeltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom).

Bacheloropleiding Franse taal en cultuur

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	10	1	1	0	2	14
2003	7	0	1	1	2	11
2004	10	4	3	1	2	20
2005	15	1	1	0	6	23
2006	6	1	0	0	1	8
2007	13	1	3	0	2	19
2008	16	1	1	1	2	21
2009	15	1	1	2	5	24
2010	12	5	1	0	4	22

Instroom van alle voltijdstudenten BA Franse taal en cultuur.

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	0	1	3	0	0	4
2003	0	0	1	0	1	2
2004	0	1	1	0	4	6
2005	0	0	0	0	1	1
2006	1	0	1	0	2	4
2007	0	0	4	0	5	9
2008	0	0	2	0	2	4
2009	0	1	4	0	3	8

Instroom van alle deeltijdstudenten BA Franse taal en cultuur.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	14	7	93	36	36	64
2003	11	0	100	37	22	78
2004	20	10	90	43	30	70
2005	23	22	78	42	24	76
2006	8	0	100	34	24	76
2007	19	21	79	45	18	82
2008	21	14	86	47	26	74
2009	24	17	83	44	18	82
2010	22	27	73	42	26	74

Instroom van voltijdstudenten BA Franse taal en cultuur uitgesplitst naar geslacht.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	4	50	50	5	40	60
2003	2	0	100	2	0	100
2004	6	33	67	7	43	57
2005	1	0	100	3	0	100
2006	4	25	75	4	25	75
2007	9	22	78	9	22	78
2008	4	25	75	5	20	80
2009	8	25	75	13	23	77
2010	0	-	-	4	25	75

Instroom van deeltijdstudenten BA Franse taal en cultuur uitgesplitst naar geslacht.

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2002	10	70	80	80	88
2003	7	29	29	29	100
2004	10	30	50	50	60
2005	15	27	33	33	80
2006	6	33	33	33	100
2007	13	62	77	77	80
2008	16	44	44	*44	*100
2009	15	33	*53	-	-
2010	12	*33	-	-	-

Uitstroom voltijdstudenten BA Franse taal en cultuur (vwo-instroom).

* voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2011

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2006	1	-	-	-	-

Uitstroom deeltijdstudenten Ba Franse taal en cultuur (vwo-instroom).

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	3							
2003	5	71	60	80	100	100	100	100
2004	7	70	14	43	71	71	71	86
2005	11	73	0	55	55	55	-	-
2006	4	67	75	75	75	-	-	-
2007	5	38	20	60	-	-	-	-
2008	9	56	22	-	-	-	-	-
2009	10	67	-	-	-	-	-	-
2010	8	67	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de voltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom). Het percentage wordt niet vermeld als het totaal kleiner is dan vier.

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2006	1	-	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de deeltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom).

	ingeschrevenen			voltijdopleiding			deeltijdopleiding		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
2002	51	20	31	45	18	27	6	2	4
2003	69	22	47	64	22	42	5	0	5
2004	83	25	58	72	21	51	11	4	7
2005	89	18	71	77	15	62	12	3	9
2006	88	17	71	77	14	63	11	3	8
2007	105	16	89	90	13	77	15	3	12
2008	102	19	83	87	15	72	15	4	11
2009	109	21	88	86	18	68	23	3	20
2010	114	24	90	97	20	77	17	4	13
2011	88	15	73	78	14	64	10	1	9

Ingeschrevenen BA Franse taal en cultuur uitgesplitst naar onderwijsvorm en geslacht

Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	10	2	2	1	4	19
2003	7	4	4	0	1	16
2004	5	3	0	0	3	11
2005	11	2	3	0	6	22
2006	11	4	2	2	3	22
2007	18	1	4	1	1	25
2008	7	3	1	0	2	13
2009	15	2	1	0	1	19
2010	2	2	1	2	4	11

Instroom van alle voltijdstudenten BA Italiaanse taal en cultuur

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2008	1	0	1	0	3	5
2009	1	0	1	0	3	5
2010	0	1	1	0	3	5

Instroom van alle deeltijdstudenten BA Italiaanse taal en cultuur

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	19	16	84	50	22	78
2003	16	6	94	45	18	82
2004	11	18	82	31	23	77
2005	22	18	82	46	20	80
2006	22	14	86	37	22	78
2007	25	12	88	47	28	72
2008	13	23	77	25	28	72
2009	19	26	74	35	31	69
2010	11	45	55	24	42	58

Instroom van voltijdstudenten BA Italiaanse taal en cultuur uitgesplitst naar geslacht.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2008	5	40	60	6	33	67
2009	5	40	60	10	40	60
2010	5	0	100	8	25	75

Instroom van deeltijdstudenten BA Italiaanse taal en cultuur uitgesplitst naar geslacht.

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2002	10	40	40	40	100
2003	7	29	43	43	67
2004	5	20	40	40	50
2005	11	45	64	64	71
2006	11	64	64	73	88
2007	18	44	50	67	67
2008	7	29	43	*57	*50
2009	15	53	*60	-	-
2010	2	-	-	-	-

Uitstroom voltijdstudenten BA Italiaanse taal en cultuur (vwo-instroom).

* voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2011

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2008	1	-	-	-	-
2009	1	-	-	-	-

Uitstroom deeltijdstudenten BA Italiaanse taal en cultuur (vwo-instroom).

	omvang herinschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	6	60	33	67	83	83	83	83
2003	5	71	20	40	60	60	80	100
2004	4	80	0	50	75	75	75	75
2005	6	55	0	33	67	67		
2006	4	36	50	50	50			
2007	10	56	20	30				
2008	5	71	0					
2009	7	47						

Bachelorrendement binnen de voltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom).

	omvang herinschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2008	1	-	-	-	-	-	-	-
2009	1	-	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de deeltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom).

	ingeschrevenen			voltijdopleiding			deeltijdopleiding		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
2002	52	13	39	52	13	39	0	0	0
2003	63	11	52	63	11	52	0	0	0
2004	73	13	60	73	13	60	0	0	0
2005	84	15	69	84	15	69	0	0	0
2006	76	14	62	76	14	62	0	0	0
2007	88	22	66	88	22	66	0	0	0
2008	78	19	59	66	17	49	12	2	10
2009	88	24	64	71	18	53	17	6	11
2010	73	19	54	52	13	39	21	6	15
2011	81	17	64	59	12	47	22	5	17

Ingeschrevenen BA Italiaanse taal en cultuur uitgesplitst naar onderwijsvorm en geslacht.

	cohort	3 jr	4 jr	5 jr	6 jr	7 jr	≥ 8 jr	actief	uitval
2002	19	21 %	32 %	37 %	37 %	37 %	37 %	-	63 %
2003	16	6 %	19 %	25 %	25 %	25 %	-	6 %	69 %
2004	11	-	18 %	27 %	27 %	-	-	9 %	64 %
2005	22	9 %	23 %	36 %	-	-	-	-	64 %
2006	22	23 %	27 %	-	-	-	-	5 %	68 %
2007	25	16 %	-	-	-	-	-	20 %	64 %

Uitstroom van alle voltijdstudenten BA Italiaanse taal en cultuur.

	cohort	3 jr	4 jr	5 jr	6 jr	7 jr	≥ 8 jr	actief	uitval
2002	13	31 %	46 %	54 %	54 %	54 %	54 %	-	46 %
2003	10	10 %	30 %	40 %	40 %	40 %	-	10 %	50 %
2004	9	-	22 %	33 %	33 %	-	-	11 %	56 %
2005	12	17 %	42 %	67 %	-	-	-	-	33 %
2006	9	56 %	67 %	-	-	-	-	11 %	22 %
2007	14	29 %	-	-	-	-	-	36 %	36 %

Uitstroom van voltijdstudenten die zich na één jaar heringeschreven hebben.

Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	18	1	11	2	4	36
2003	15	5	5	1	4	30
2004	16	7	4	0	4	31
2005	20	4	6	2	5	37
2006	19	6	7	0	1	33
2007	16	4	2	0	4	26
2008	21	6	7	1	4	39
2009	27	7	8	3	13	58
2010	17	8	5	4	12	46

Instroom van alle voltijdstudenten BA Spaanse taal en cultuur.

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	0	0	3	0	5	8
2003	2	0	6	1	8	17
2004	2	0	2	1	3	8
2005	0	1	2	1	2	6
2006	0	0	3	0	6	9
2007	1	0	1	0	4	6
2008	1	0	5	1	3	10
2009	0	1	5	1	3	10
2010	0	0	7	0	0	7

Instroom van alle deeltijdstudenten BA Spaanse taal en cultuur.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	36	19	81	149	32	68
2003	30	23	77	114	35	65
2004	31	16	84	85	34	66
2005	37	24	76	83	18	82
2006	33	27	73	72	33	67
2007	26	23	77	70	31	69
2008	39	31	69	78	33	67
2009	58	22	78	89	24	76
2010	46	24	76	92	29	71

Instroom van voltijdstudenten BA Spaanse taal en cultuur uitgesplitst naar geslacht.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	8	0	100	14	21	79
2003	17	12	88	21	10	90
2004	8	50	50	14	43	57
2005	6	50	50	13	38	62
2006	9	22	78	16	19	81
2007	6	50	50	10	30	70
2008	10	20	80	19	26	74
2009	10	0	100	22	18	82
2010	7	29	71	14	21	79

Instroom van deeltijdstudenten BA Spaanse taal en cultuur uitgesplitst naar geslacht.

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2002	18	33	44	44	75
2003	15	13	40	40	33
2004	16	50	56	81	62
2005	20	35	40	70	50
2006	19	68	74	84	81
2007	16	13	44	50	25
2008	21	38	43	*52	*73
2009	27	63	*70	-	-
2010	17	*29	-	-	-

Uitstroom voltijdstudenten BA Spaanse taal en cultuur.

*voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2011

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2003	2				
2004	2				
2007	1				
2008	1				

Uitstroom deeltijdstudenten BA Spaanse taal en cultuur. Het percentage wordt niet vermeld als het totaal kleiner is dan vier.

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	12	67	17	25	42	50	50	67
2003	13	87	0	46	54	54	62	77
2004	8	50	0	0	25	38	38	63
2005	13	65	8	23	38	46	-	-
2006	6	32	17	33	33	-	-	-
2007	14	88	7	29	-	-	-	-
2008	13	62	8	-	-	-	-	-
2009	10	37	-	-	-	-	-	-
2010	12	71	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de opleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom).

	ingeschrevenen			voltijdopleiding			deeltijdopleiding		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
2002	169	54	115	153	49	104	16	5	11
2003	228	78	150	203	72	131	25	6	19
2004	230	64	166	195	54	141	35	10	25
2005	212	47	165	180	38	142	32	9	23
2006	207	49	158	175	46	129	32	3	29
2007	183	45	138	155	36	119	28	9	19
2008	199	48	151	160	39	121	39	9	30
2009	205	47	158	163	41	122	42	6	36
2010	206	56	150	175	50	125	31	6	25
2011	176	44	132	153	40	113	23	4	19

Ingeschrevenen BA Spaanse taal en cultuur naar onderwijsvorm en geslacht.

Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	3	1	1	1	0	6
2003	7	1	1	2	2	13
2004	8	0	1	0	3	12
2005	6	2	0	2	0	10
2006	12	1	3	1	0	17
2007	15	1	1	0	2	19
2008	11	2	0	1	1	15
2009	10	3	2	3	3	21
2010	9	2	1	0	3	15

Instroom van alle voltijdstudenten BA Scandinavische talen en culturen.

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	0	0	2	0	2	4
2003	-	-	-	-	-	-
2004	0	0	0	0	1	1
2005	0	0	1	0	1	2
2006	0	0	1	1	1	3
2007	0	0	3	0	4	7
2008	0	0	0	0	2	2
2009	0	0	1	0	6	7

Instroom van alle deeltijdstudenten BA Scandinavische talen en culturen. Van het cohort 2003 zijn geen gegevens beschikbaar.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	6	17	83	18	39	61
2003	13	46	54	25	28	72
2004	12	25	75	22	36	64
2005	10	30	70	24	13	88
2006	17	6	94	28	21	79
2007	19	32	68	25	28	72
2008	15	33	67	26	31	69
2009	21	29	71	28	32	68
2010	15	27	73	21	29	71

Instroom van voltijdstudenten BA Scandinavische talen en culturen uitgesplitst naar geslacht.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	4	0	100	4	0	100
2003	0	0	0	1	0	100
2004	1	100	0	2	50	50
2005	2	0	100	4	50	50
2006	3	0	100	5	0	100
2007	7	71	29	10	70	30
2008	2	0	100	5	20	80
2009	7	14	86	8	25	75
2010	0	0	0	3	33	67

Instroom van deeltijdstudenten BA Scandinavische talen en culturen uitgesplitst naar geslacht.

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2002	3				
2003	7	57	57	43	133
2004	8	38	38	38	100
2005	6	50	67	50	100
2006	12	25	25	50	50
2007	15	33	33	33	100
2008	11	45	45	*55	*83
2009	10	20	*30	-	-
2010	9	*44	-	-	-

Uitstroom van voltijdstudenten BA Scandinavische talen en culturen. Het percentage wordt niet vermeld als het totaal kleiner is dan vier. Van de deeltijdopleiding zijn geen gegevens beschikbaar.

* voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2011

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	1							
2003	3							
2004	5	63	40	80	80	80	100	100
2005	3						-	-
2006	9	75	33	44	44	-	-	-
2007	10	67	30	90	-	-	-	-
2008	6	55	0	-	-	-	-	-
2009	8	80	-	-	-	-	-	-
2010	5	56	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de opleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom). Het percentage wordt niet vermeld als het totaal kleiner is dan vier. Van de deeltijdopleiding zijn geen gegevens beschikbaar.

	ingeschrevenen			voltijdopleiding			deeltijdopleiding		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
2002	27	8	19	22	7	15	5	1	4
2003	45	11	34	39	10	29	6	1	5
2004	51	18	33	41	14	27	10	4	6
2005	60	16	44	52	13	39	8	3	5
2006	69	14	55	57	13	44	12	1	11
2007	78	24	54	59	16	43	19	8	11
2008	70	21	49	57	16	41	13	5	8
2009	78	22	56	65	19	46	13	3	10
2010	75	24	51	62	22	40	13	2	11
2011	59	21	38	52	20	32	7	1	6

Ingeschrevenen BA Scandinavische talen en culturen uitgesplitst naar onderwijsvorm en geslacht.

Bacheloropleiding Slavische talen en culturen

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	2	0	4	0	5	11
2003	6	3	0	2	1	12
2004	7	2	2	3	4	18
2005	7	2	2	4	2	17
2006	9	1	3	1	4	18
2007	8	0	2	0	5	15
2008	6	3	2	1	6	18
2009	8	4	2	0	4	18
2010	6	2	3	4	2	17

Instroom van alle voltijdstudenten BA Slavische talen en culturen.

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2008	1	0	1	0	1	3
2009	1	0	0	2	5	8
2010	1	0	2	0	2	5

Instroom van alle deeltijdstudenten BA Slavische talen en culturen.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2002	11	55	45	32	53	47
2003	12	58	42	39	54	46
2004	18	33	67	38	29	71
2005	17	53	47	46	37	63
2006	18	33	67	37	43	57
2007	15	53	47	35	37	63
2008	18	39	61	32	44	56
2009	18	33	67	31	45	55
2010	17	24	76	35	37	63

Instroom van voltijdstudenten BA Slavische talen en culturen uitgesplitst naar geslacht.

	voorkomen 1			totaal		
	totaal	% mannen	% vrouwen	totaal	% mannen	% vrouwen
2008	3	33	67	3	33	67
2009	8	38	63	13	38	62
2010	5	40	60	9	22	78

Instroom van deeltijdstudenten BA Slavische talen en culturen uitgesplitst naar geslacht

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2002	2				
2003	6	33	50	50	67
2004	7	57	86	100	57
2005	7	43	43	43	100
2006	9	56	56	56	100
2007	8	50	50	50	100
2008	6	17	17	*33	*50
2009	8	25	*38	-	-
2010	6	*17	-	-	-

Uitstroom voltijdstudenten BA Slavische talen en culturen. Het percentage wordt niet vermeld als het totaal kleiner is dan vier.

* voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2011

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	selectiviteit 1 ^e jr
2008	1				
2009	1				
2010	1				

Uitstroom deeltijdstudenten BA Slavische talen en culturen. Het percentage wordt niet vermeld als het totaal kleiner is dan vier.

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	2							
2003	4	67	25	25	25	50	50	75
2004	3							-
2005	4	57	0	50	75	75	-	-
2006	4	44	50	50	50	-	-	-
2007	4	50	50	100	-	-	-	-
2008	5	83	0	-	-	-	-	-
2009	6	75	-	-	-	-	-	-
2010	5	83	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de opleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom).

	omvang her-inschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2008	1							
2009	1							
2010	0							

Bachelorrendement binnen de deeltijdoopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom).

	ingeschrevenen			voltijdopleiding			deeltijdopleiding		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
2002	37	17	20	37	17	20	0	0	0
2003	52	26	26	52	26	26	0	0	0
2004	74	28	46	74	28	46	0	0	0
2005	91	36	55	91	36	55	0	0	0
2006	93	39	54	93	39	54	0	0	0
2007	86	32	54	86	32	54	0	0	0
2008	86	34	52	80	31	49	6	3	3
2009	98	39	59	79	32	47	19	7	12
2010	99	41	58	77	31	46	22	10	12
2011	105	38	67	87	29	58	18	9	9

Ingeschrevenen BA Slavische talen en culturen uitgesplitst naar onderwijsvorm en geslacht.

Gerealiseerde docent-studentratio

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap

Bij Literatuurwetenschap is er 3,4 fte aan onderwijstijd per 127 bachelor- en 25 masterstudenten. Deze ratio kan echter een verkeerde indruk wekken. Docenten van de bachelor Literatuurwetenschap geven namelijk ook les in de master Comparative Literature, de master Comparative Cultural Analysis, en de onderzoeksmaster Cultural Analysis.

Hiernaast verzorgt de opleiding een hoorcollege dat – als onderdeel van het propedeutische vak Inleiding Letterkunde (6 EC) – verplicht is voor alle talenstudenten binnen het departement Taal- en Letterkunde. Ook verzorgt de opleiding keuzevakken die geen onderdeel uitmaken van het verplichte programma van de bachelor Literatuurwetenschap.

Ook zijn in de docent-studentratio alleen hoofdvakstudenten Literatuurwetenschap opgenomen, en niet de aanzienlijke aantallen minor- en keuzevakstudenten (van zowel binnen als buiten de UvA) die eveneens vakken uit het bachelorprogramma volgen.

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Bij Taalwetenschap is er 5,39 fte aan onderwijstijd per 86 bachelor- en 24 masterstudenten (General Linguistics) beschikbaar.

Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur

Bij de opleiding Duitse taal en cultuur is er 2,3 fte aan onderwijstijd per 58 bachelor- en 8 masterstudenten.

Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur

Bij de bachelor Engelse taal en cultuur is er 5,9 fte aan onderwijstijd per 301 bachelor- en 47 masterstudenten. Deze ratio kan een verkeerde indruk wekken: docenten Engelse taal en cultuur geven namelijk, behalve in de bachelor van hun eigen opleiding, ook les in de masteropleiding Literature and Culture: Specialization English, in de masteropleiding European Languages: Specialization English, in de bacheloropleiding Taal en communicatie (Neerlandistiek), in de masteropleiding Europees beleid (GARS), en ook, in het geval van dr. Gaston Franssen, in letterkundevakken van de opleiding Nederlandistiek.

Verder verzorgt de opleiding keuzevakken die geen onderdeel uitmaken van het verplichte programma van de bachelor Engelse taal en cultuur; in 2012-2013 betreft dit bijvoorbeeld de minor Onderwijs en de geesteswetenschappen, en het vak Academic English. Ook zijn in de ratio alleen hoofdvakstudenten Engels opgenomen, en niet de aanzienlijke aantallen minor- en keuzevakstudenten die eveneens vakken uit het bachelor- en masterprogramma bij Engels volgen.

Bacheloropleiding Franse taal en cultuur

Bij Franse taal en cultuur is er 3,31 fte aan onderwijstijd per 64 bachelor- en 16 masterstudenten. Daarbij is geen rekening gehouden met de tijd die de opleiding kwijt is aan het onderwijs voor onder meer Europese studies en Taal en communicatie, noch met de substantiële inzet van docenten van de opleiding binnen andere programma's (waaronder de

master en research master). Ook betreft de ratio niet tijdelijk aangesteld personeel en de onderwijs-inzet van promovendi. Bij de opleiding heeft de laatste jaren gemiddeld ongeveer 1,0 fte aan tijdelijk aangesteld onderwijzend personeel gewerkt.

Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur

Bij de BA Italiaanse taal en cultuur is er 2,5 fte aan onderwijstijd per 60 bachelor- en 14 masterstudenten. Verder verzorgt de opleiding onderwijs voor grote aantallen minor- en keuzevakstudenten.

Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur

Bij Spaanse taal en cultuur is er 4,8 fte aan onderwijstijd per 125 bachelor- en 14 masterstudenten.

Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen

De opleiding beschikt over 2,2 fte aan onderwijstijd per 52 bachelor- en 2 masterstudenten (masterstudenten van de onderzoeksmaster buiten beschouwing gelaten).

Bacheloropleiding Slavische talen en culturen

Bij Slavische talen en culturen is er 3,8 fte aan onderwijstijd beschikbaar per 81 bachelor- en 8 masterstudenten. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat een aantal medewerkers ook modules buiten de opleiding en de eigen discipline verzorgt (onder meer The European Novel, The Historical Avant Garde, Epiek, Nationalisme en romantiek in de Slavische literaturen, Historical Linguistics en Digital Humanities).

Gemiddeld aantal contacturen per fase van de studie

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap

	hoorcollege	werkcollege (incl. excursies en praktische oefeningen)	zelfstudie	gepercipieerde studielast*	respons
1 ^e jaar	2	9	31	32,8	4
2 ^e jaar	-	9	33	31,4	5
3 ^e jaar	1	5	36	31,4	5

Contacturen tijdens de bachelor per onderwijsweek, en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011).

* De Nationale Studentenenquête (NSE) maakt voor bacheloropleidingen alleen onderscheid tussen eerstejaars en hogerejaars. Hierdoor zijn de gegevens over de gepercipieerde studielast bij het tweede en derde jaar in de tabel gelijk.

Bacheloropleiding Taalwetenschap

In de propedeuse biedt de opleiding Taalwetenschap voor beide trajecten conform het facultaire beleid minstens zes contacturen per week in de blokken 1 en 2 (zie paragraaf 6 van Onderwijsbeleid Taal- en letterkunde voor de bachelor en master voor meer informatie over contacturen). In blok 3 hebben de vakken Fonetiek en Morfologie en syntaxis respectievelijk twaalf en tien uur per week, zodat studenten in deze periode intensief kunnen oefenen. Ook het vak Inleiding gebarentaalwetenschap heeft meer dan het aantal voorgeschreven contacturen, namelijk acht in blok 2; in blok 3 blijft het bij zes uren, omdat studenten dan bezig zijn met een veldwerkopdracht.

In het tweede en derde jaar hebben alle vakken van de opleiding Taalwetenschap in blok 1 en 2 vijf contacturen per week. De taalvaardigheidsvakken in Nederlandse gebarentaal (NGT) gaan door met zes contacturen per week, omdat het taalaanbod van de docenten zo belangrijk is.

In blok 3 neemt het aantal contacturen voor Taalvermogen en taalstoornissen en Taal- en spraakmodellen toe om practica in de vorm van experimenten en dergelijke uit te voeren. Voor het vak Wetenschapsfilosofie in jaar 3 is op facultair niveau afgesproken dat het aantal contacturen van de vakspecifieke werkgroepen voor elke opleiding gelijk zal blijven, namelijk twee uur per week.

Van de 12 eerstejaars die op de enquête reageerden, is het gemiddelde vermelde aantal uren die zij kwijt zijn aan hun studie, 26,4 uur per week (NSE, UvA-vragen, 2011). Hierbij zijn de twee trajecten niet uitgesplitst. Studenten in de post-propedeuse (n =22) schatten hun tijdsinvestering op 22,3 uur per week. Deze beleving van de studielast is laag; de verwachting is dat het nieuwe programma (waarin meer contacturen zijn opgenomen) de gepercipieerde studielast vergroot.

Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur

	hoorcollege	werkcollege (incl. excursies en praktische oefeningen)	zelfstudie	gepercipieerde studielast*	respons
1 ^e jaar	2	9	31	32,8	4
2 ^e jaar	-	9	33	31,4	5
3 ^e jaar	1	5	36	31,4	5

Contacturen tijdens de bachelor per onderwijsweek, en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011).

* De Nationale Studentenenquête (NSE) maakt voor bacheloropleidingen alleen onderscheid tussen eerstejaars en hogerejaars. Hierdoor zijn de gegevens over de gepercipieerde studielast bij het tweede en derde jaar in de tabel gelijk.

Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur

	hoorcollege	werkcollege (incl. excursies en praktische oefeningen)	zelfstudie	gepercipieerde studielast*	respons
1 ^e jaar	2	9	31	32,8	4
2 ^e jaar	-	9	33	31,4	5
3 ^e jaar	1	5	36	31,4	5

Contacturen tijdens de bachelor per onderwijsweek, en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011).

* De Nationale Studentenenquête (NSE) maakt voor bacheloropleidingen alleen onderscheid tussen eerstejaars en hogerejaars. Hierdoor zijn de gegevens over de gepercipieerde studielast bij het tweede en derde jaar in de tabel gelijk.

Bacheloropleiding Franse taal en cultuur

In jaar 2 en 3 volgen studenten naast de verplichte onderdelen Frans ook keuzevakken. De aantallen uren in de tabel betreffen alleen de verplichte vakken.

	hoorcollege	werkcollege	zelfstudie	gepercipieerde studielast*	respons
1 ^e jaar	4	8	30	29,0	5
2 ^e jaar	2	4	17	29,0	5
3 ^e jaar	4	6	11	29,0	5

Contacturen tijdens de bachelor per onderwijsweek, en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011).

* de Nationale Studentenenquête (NSE) maakt voor bacheloropleidingen alleen onderscheid tussen eerstejaars en hogerejaars. Hierdoor zijn de gegevens over de gepercipieerde studielast bij het tweede en derde jaar in de tabel gelijk.

Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur

In jaar 2 en 3 volgen studenten naast de verplichte onderdelen ook keuzevakken. De aantallen uren in de tabel betreffen alleen de verplichte vakken.

	hoorcollege	werkgroep	zelfstudie	gepercipieerde studielast*	respons
1 ^e jaar	2	10	30	29,0	5
2 ^e jaar	1	9	32	26,6	12
3 ^e jaar	1	9	32	26,6	12

Contacturen tijdens de bachelor per onderwijsweek, en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011).

* de Nationale Studentenenquête (NSE) maakt voor bacheloropleidingen alleen onderscheid tussen eerstejaars en hogerejaars. Hierdoor zijn de gegevens over de gepercipieerde studielast bij het tweede en derde jaar in de tabel gelijk.

Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur

	hoorcollege	werkgroep	zelfstudie	gepercipieerde studielast*	respons
1 ^e jaar	70	289	1321	30,6	8
2 ^e jaar**	-	324	1020	27,2	24
3 ^e jaar***	28	42	770	27,2	24

Contacturen tijdens de bachelor en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011)

* De Nationale Studentenenquête (NSE) maakt voor bacheloropleidingen alleen onderscheid tussen eerstejaars en hogerejaars. Hierdoor zijn de gegevens over de gepercipieerde studielast bij het tweede en derde jaar in de tabel gelijk.

** De opleiding verzorgt 48 EC van de 60 EC van het tweede jaar (1344 uur van 1680 uur); daarnaast is er een keuzevak van 12 EC.

*** De opleiding verzorgt 30 EC van de 60 EC van het derde jaar (840 uur van 1680 uur); daarnaast is er een keuzevak van 18 EC in het eerste semester, en een keuzevak van 12 EC in het tweede semester.

Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen

In het derde studiejaar verblijven de studenten in het eerste semester veelal in het buitenland; het aantal contacturen in het tweede semester is beperkt tot ongeveer zes uur, aangezien studenten dan aan hun scriptie werken.

	hoorcollege	werkgroep	zelfstudie	gepercipieerde studielast*	respons
1 ^e jaar	4	8	30	28,8	5
2 ^e jaar	2	8	32	29,0	20
3 ^e jaar**	-	6	36	29,0	20

Contacturen tijdens de bachelor per onderwijsweek, en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011).

* De Nationale Studentenenquête (NSE) maakt voor bacheloropleidingen alleen onderscheid tussen eerstejaars en hogerejaars. Hierdoor zijn de gegevens over de gepercipieerde studielast bij het tweede en derde jaar in de tabel gelijk.

** In het eerste semester verblijven de studenten in de regel in het buitenland; het aantal uren dat hier is aangegeven, betreft alleen het tweede semester.

Bacheloropleiding Slavische talen en culturen

	hoorcollege	werkgroep	zelfstudie	gepercipieerde studielast*	respons
1 ^e jaar	4,5	7	30,5	26,8	8
2 ^e jaar	5,5	8	28,5	26,6	16
3 ^e jaar	2,5	4,5	35	26,6	16

Contacturen tijdens de bachelor per onderwijsweek, en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011)

* De Nationale Studentenenquête (NSE) maakt voor bacheloropleidingen alleen onderscheid tussen eerstejaars en hogerejaars. Hierdoor zijn de gegevens over de gepercipieerde studielast bij het tweede en derde jaar in de tabel gelijk.

Bijlage 6: Bezoekprogramma

Definitief programma Taal- en Letterkunde UvA

Locatie: Bungehuis, hoofdzaal 101

4 februari 2013

9:00 – 10:00 Bestuderen documenten leestafel (alle secretarissen)

10:00 – 12:00 Startbijeenkomst en bespreken scripties (incl lunch) (alle secretarissen)

12:00 – 13:00 Management/inhoudelijk verantwoordelijken

- Dr. Jan Don – Hoofd onderwijs departement Neerlandistiek
- Prof. dr. Thomas Vaessens – voorzitter departement Neerlandistiek
- Prof. dr. Irene Zwiép – directeur College of Humanities
- Prof. dr. Jan Willem van Henten – directeur Graduate School of Humanities
- Dr. Ineke Vedder - Hoofd onderwijs Taal- en letterkunde
- Dr. Otto Zwartjes – Hoofd onderwijs a.i. Taal- en letterkunde
- Prof. dr. Henk van der Liet – voorzitter departement Taal- en letterkunde

13.00 – 13.30 *Splitsing commissie*

13:30 – 14:15

a. Studenten BA Nederlandse Taal & Cultuur en MA's Neerlandistiek (secretaris no 1)

- Iris Craane – BA Nederlandse taal en cultuur
- Evelina Lemmers – BA Taal en communicatie
- Doris Zevenbergen BA – MA Redacteur/Editor
- Yvonne van Baal – BA Nederlandse taal en cultuur
- Aranka Akkermans – BA Taal en communicatie
- Sophie van Huut – BA Taal en communicatie
- Renske Hoff – BA Nederlandse taal en cultuur
- Jori Stam BA – MA Nederlandse taal en cultuur
- Sterre Kooi – BA Nederlandse taal en cultuur
- Anneloes Boon – BA Nederlandse taal en cultuur

b. Studenten BA Franse Taal en Cultuur, studenten BA Italiaanse Taal en Cultuur, studenten BA Spaanse Taal en Cultuur (secretaris no 2)

- Tereza Willemse – tweedejaars Frans
- Merijn van Pinxteren – propedeuse Frans
- Fabiana Dammers – Italiaans
- Emilia Menkveld – Italiaans
- Daniela Kruijswijk – tweedejaars Spaans
- Desiré Peters – derdejaars Spaans

14:15 – 15:00

a. Docenten BA Nederlandse Taal & Cultuur en MA's Neerlandistiek (secretaris no 1)

- Prof. dr. Lia van Gemert – hoogleraar historische Nederlandse letterkunde
- Prof. dr. F. P. Weerman – hoogleraar Nederlandse taalkunde
- Prof. dr. Lisa Kuitert – bijzonder hoogleraar Boekwetenschap

- Dr. Paul Bijl – ud moderne Nederlandse Letterkunde
- Dr. Jean Wagemans – ud Taalvaardigheid, argumentatie en retorica
- Dr. Sible Andringa – ud Nederlandse taalkunde
- Drs. Everdien Rietstap – docent Taalvaardigheid, argumentatie en retorica
- b. Docenten BA Franse Taal en Cultuur, docenten BA Italiaanse Taal en Cultuur, BA Spaanse Taal en Cultuur (secretaris no 2)
 - Dr. Petra Sleeman – ud Franse taalkunde
 - Dr. ir. Fouad Laroui – ud Franse letter- en cultuurkunde
 - Dr. Maria Urban – docent Italiaanse taal- en cultuurkunde
 - Drs. Elisabetta Materassi – docent taalverwerving Italiaans
 - Drs. Anna Escofet – docent taalverwerving + taalkunde Spaans
 - Dr. Pablo Valdivia – ud letterkunde Spaans

15:00 – 15:30 Pauze en intern overleg: tussentijdse conclusies

15:30 – 16:15

a. Studenten BA Duitse Taal & Cultuur en Engelse Taal & Cultuur (secretaris no 1)

- Romy van Stigt – eerstejaars Duits
- Coene Wouters – tweedejaars Duits
- Jonathan Campman – derdejaars Duits
- Claudia Daiber – tutor Duits
- Ruby de Vos – tweedejaars Engels
- Mitchell de Best – tweedejaars Engels
- Christiaan Roodenburg – tweedejaars Engels
- Vanina Röling – eerstejaar Engels

b. Studenten BA Scandinavisch, BA Slavisch (secretaris no 2)

- Isidora Badovinac – Slavisch: Servisch-Kroatisch/2e jrs
- Anna Boland – Slavisch: Pools/3e jrs
- Joske Kuilboer – Slavisch: Tsjechisch/1e jrs
- Lucie Runia – Slavisch: Russisch/1e jrs
- Robin van de Walle – Scandinavisch 2^e jrs
- Marloes Ijkema – Scandinavisch 2e jrs
- Tobias Schepers – Scandinavisch 2e jrs
- Anke Mollema – Scandinavisch 1e jrs

16:15 – 17:00

a. Docenten BA Duitse Taal & Cultuur en Engelse Taal & Cultuur (secretaris no 1)

- Dr. Carla Dauven-van Knippenberg – programmamanager en uhd Duitse letterkunde
- Dr. Ansgar Mohnkern – ud Duitse letterkunde en taalkunde
- Anna Seidl MA – docent Duitse letterkunde en taalverwerving
- Drs. Britta Bendieck – docent Duits
- Dr. Robert Cloutier – docent taalkunde Engels (recent aangesteld)
- Drs. Imogen Cohen – docent taalkunde Engels (recent aangesteld)
- Dr. Tara MacDonald – ud Engelse letterkunde
- Dr. Rudolph Glitz – ud Engelse letterkunde

b. Docenten BA Scandinavisch, BA Slavisch (secretaris no 2)

- Drs. Tanja Bouwman – docent Noorse taalvaardigheid

- Dr. Suze van der Poll – ud Noorse letterkunde/taalvaardigheid
- Prof. dr. Arjen Versloot – hoogleraar Germaanse taalkunde, in het bijzonder de Duitse, Scandinavische en Friese talen
- Prof. dr. Henk van der Liet – hoogleraar Scandinavische letterkunde.
- Dr. Rene Genis – ud Poolse en Tsjechische taalkunde/taalverwerving
- Dr. Janneke Kalsbeek – ud Servisch-Kroatische taalkunde/taalverwerving
- Prof. dr. Ellen Rutten – hoogleraar Russische letterkunde
- Dr. Jenny Stelleman – ud Russische letterkunde
- Drs. Magda van Duijkeren-Hrabova – docent Tsjechische taalverwerving

17:00 – 17:30 Pauze, intern overleg, commissie komt samen: tussentijdse conclusies

17:30 – 18:15 Studenten BA Taalwetenschap

- Anique Schüller
- Marlijn Klapwijk
- Jeroen Willemsen
- Vicky Broos
- Marja Caverlé
- Sascha Couvee

18:45 Vertrek

19:00 – 21:00 Diner commissie: commissieoverleg

5 februari 2013

8:30 – 9:15 Docenten BA Taalwetenschap

- Dr. Margreet Dorleijn – ud Sociolinguïstiek
- Prof. dr. Anne Baker – hoogleraar Algemene taalwetenschap
- Dr. Jan de Jong – ud Taalstoornissen bij kinderen/ Taalverwerving
- Karin Wanrooij MA – docent
- Prof. dr. Kees Hengeveld – hoogleraar Algemene taalwetenschap
- Dr. Roland Pfau – ud Gebarentaalwetenschap

9:15 – 9:45 Intern overleg (tussentijdse conclusies)

9:45 – 10:30 Studenten MA's Taalwetenschappen

- Laura Eijbersen BA – programma Clinical Linguistics
- Lieveke Prinsen BA – programma Franse taalkunde
- Sabina Kekic BA – duale master NT2
- Stephan Eekman BA - programma Scandinavische taalkunde
- Julia Otten BA – programma Engelse taalkunde
- Saskia Rensink BA - programma Engelse taalkunde

10:30 – 10:45 Pauze

10:45 – 11:30 Docenten MA's Taalwetenschappen

- Prof. dr. Paul Boersma – hoogleraar Fonetische wetenschap

- Prof. dr. Olga Fischer – hoogleraar Taalkunde van de Germaanse talen, in het bijzonder de Engelse Taalkunde
- Dr. Eric Metz – ud Vertalen
- Dr. Judith Rispens – ud Taalontwikkelingsstoornissen
- Dr. Petra Sleeman – ud Franse taalkunde
- Prof. dr. Arjen Versloot – hoogleraar Germaanse taalkunde, in het bijzonder de Duitse, Scandinavische en Friese talen
- Dr. Ineke Vedder – ud Italiaanse taalkunde
- Prof. dr. Folkert Kuiken – bijzonder hoogleraar Nederlands als tweede taal

11:30 – 12:15 Studenten BA Literatuurwetenschap

- Francine Kos - jaar 1
- Dion Dekkers - jaar 1
- Kelly Hartmann - jaar 2
- Harm Timmermans - jaar 2
- Giuseppe de Bruijn - jaar 3
- Valentijn de Hingh - jaar 3

12:15 – 13:00 Lunch

13:00 – 13:45 Docenten BA Literatuurwetenschap

- Dr. Murat Aydemir – uhd
- Dr. Esther Peeren – ud
- Dr. Joost de Bloois – ud
- Dr. Jules Sturm – ud

13:45 – 14:30 Studenten MA Letterkunde

- Rikke Gade Gammelgaard BA – programma Comparative Literature
- Concepción Escalante Casquero BA – programma Spaanse letterkunde
- Martina Bucek BA – programma Duitse letterkunde
- Sherice Hudson BA – programma Italiaanse letterkunde
- Rachal Cox BA – programma Engelse letterkunde

14:30 – 15:15 Docenten MA Letterkunde

- Dr. Carla Dauven-van Knippenberg – uhd Duitse letterkunde
- Dr. Ansgar Mohnkern – ud Duitse letterkunde en taalkunde
- Dr. Ronald de Rooij – uhd Italiaanse letterkunde
- Dr. Noa Roei – ud Literatuurwetenschap
- Dr. Sabine van Wesemael – ud Franse letterkunde
- Dr. Rudolph Glitz – ud Engelse letterkunde

15:15 – 15:30 Pauze

15:30 – 16:15 Departementale examencommissie en studieadviseur bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde

- Dr. Ronald de Rooij – Italiaans, voorzitter
- Drs. Manon van der Laaken – Engels
- Dr. Carla Dauven-Van Knippenberg – Duits

- Dr. Suze van der Poll – Scandinavisch, vicevoorzitter
- Drs. Encarni Sánchez Gala – Spaans
- Marguerite Overtoom – studieadviseur
- Dr. Jelle Koopmans – Frans

16:15 – 17:00 Departementale examencommissie en studieadviseur bachelor en master Neerlandistiek

- Dr. Nico Laan – UD moderne Nederlandse Letterkunde
- Dr. Jeroen Jansen – UD Historische Letterkunde
- Dr. Hedde Zeijlstra – UD Taalkunde
- Drs. W. Dropvat – studieadviseur

17:00 – 17:45 Facultaire examencommissie masteropleidingen

- Prof. dr. Jan de Vries - voorzitter
- Dr. Esther Peeren – gedelegeerde vanuit Taal- en letterkunde
- Dr. José Plug - gedelegeerde vanuit Neerlandistiek

17:45 – 18:30

a. Alumni (voltijd, deeltijd, duaal) MA Neerlandistiek en eventuele bacheloralumni

- Ava Creemers BA - alumna BA Nederlandse taal en cultuur
- Simone Buijs BA - alumna BA Nederlandse taal en cultuur
- Bas Haanraads MA - alumnus MA Neerlandistiek
- Camille Welie MA - alumnus Neerlandistiek
- Els Willemsens MA - alumnus MA Neerlandistiek
- Stephanie Paalvast MA - alumna redacteur/editor
- Elco Lenstra MA - alumnus redacteur/editor

b. Alumni (voltijd, deeltijd, duaal) op brede-labelniveau MA's Letterkunde en Taalwetenschappen

- Mara Baldi MA – alumna letterkunde Italiaans
- Luz de Frutos MA – alumna letterkunde Spaans
- Gareth O'Neill MA – alumnus General Linguistics
- Robert Steltenpool MA – alumnus Engelse letterkunde

18:45 Vertrek

19:00 – 21:00 Diner commissie: commissieoverleg

6 februari 2013: rustdag commissie en secretarissen

7 februari 2013

9:00 – 9:45

a. Opleidingscommissies BA's Nederlands, Duits, Engels

- Dr. Corina Andone – OC Nederlands; UD Taalvaardigheid, Argumentatie en Retorica
- Phine Lippe – student-lid OC Nederlands
- Dr. Stefan Besser – OC Nederlands; UD Moderne Nederlandse letterkunde
- Mandy Dorée – student-lid OC Nederlands
- Anna Seidl MA – docent-lid OC Duits

- Florestan Holzammer – student-lid/ vice-voorzitter OC Duits
 - Nienke Volger – student-lid OC Duits
 - Drs. Roos van der Zwaard – docent-lid OC Engels (vz)
 - Larissa Bakker – student-lid OC Engels
- b. Opleidingscommissies BA's Frans, Italiaans, Spaans, Slavisch
- Drs. Freek Bakker – docent-lid OC Frans
 - Marga Wind – student-lid OC Frans
 - Dr. Linda Pennings – docent-lid OC Italiaans (vz)
 - Esther Crabbendam – student-lid OC Italiaans
 - Drs. Margriet Muris – docent-lid OC Spaans (vz)
 - Yakunu van Santen – student-lid OC Spaans
 - Drs. Magda van Duijkeren-Hrabova – docent-lid OC Slavisch
 - Kevin Haast – student-lid OC Slavisch

09:45 – 10:30 Opleidingscommissies BA's Taalwetenschap en Literatuurwetenschap

- Dr. Ingrid van Alphen – docent-lid OC Taalwetenschap
- Gisela Govaart – student-lid OC Taalwetenschap
- Marieke Olthof – student-lid OC Taalwetenschap
- Katya Buts – student-lid OC Taalwetenschap
- Boris Noordenbos MA – docent-lid OC Literatuurwetenschap
- Thomas van Grol – student-lid OC Literatuurwetenschap

10:30 – 11:15 Opleidingscommissies masteropleidingen

- Dr. Yra van Dijk – docent-lid OC Neerlandistiek
- Mathilde Mensink BA – student-lid OC Neerlandistiek
- Dr. Ansgar Mohnkern – docent-lid OC Letterkunde
- Lotte Timmermans BA – student-lid OC Letterkunde (vz)
- Dr. Silke Hamann – docent-lid OC Taalwetenschap
- Dr. Rob Schoonen – docent-lid OC Taalwetenschap
- Eileen Waegemaekers BA – student-lid OC Taalwetenschap
- Trudie Stoppelenburg BA – student-lid OC Taalwetenschap

11:15- 12:00 Inloopspreekuur / Rondleiding / Aanvullende gesprekken

(eventueel kan een deel van de commissie mee voor een korte rondleiding faciliteiten opleiding Taalwetenschap)
(Secretaris 1,2,3)

12:00 – 12:45 Lunch

12:45 – 13:30 Voorbereiden eindgesprek management (Secretaris 1,2,3)

13:30 – 14:15 Eindgesprek management (inhoudelijk en formeel verantwoordelijken alle opleidingen)

- Prof. dr. Frank van Vree – decaan Faculteit der Geesteswetenschappen
- Dr. Jan Don – Hoofd Onderwijs Neerlandistiek
- Prof. dr. Thomas Vaessens – voorzitter departement Neerlandistiek
- Dr. Ineke Vedder – Hoofd Onderwijs Taal- en letterkunde
- Dr. Otto Zwartjes – Hoofd Onderwijs a.i. Taal- en letterkunde

- Prof. dr. Henk van der Liet – voorzitter departement Taal- en letterkunde
- Prof. dr. Irene Zwiép – directeur College of Humanities
- Dr. Jan Willem van Henten – directeur Graduate School of Humanities

14:15 – 15:00 Opstellen voorlopige bevindingen (overstijgend) (Secretaris 1,2,3)

15:00 – 15:45

- Opstellen voorlopige bevindingen bachelors Engels, Duits (Secretaris 1)
- Opstellen voorlopige bevindingen bachelors Frans, Italiaans, Spaans (Secretaris 2)

15:45 – 16:30

- Opstellen voorlopige bevindingen bachelor Nederlands en master Neerlandistiek (Secretaris 1)
- Opstellen voorlopige bevindingen bachelors Scandinavisch, Slavisch (Secretaris 2)

16:30 – 17:15 Opstellen voorlopige bevindingen deelgebieden Taalkunde en Literatuurwetenschap/Letterkunde, bachelor en master (Secretaris 3)

17:15 – 17:45 Voorbereiden openbare presentatie door de voorzitter (alle secretarissen)

17:45 – 18:00 Openbare presentatie (alle secretarissen)

18:00 – 18:30 *Borrel*

Bijlage 7: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten

Voor het bezoek heeft de commissie de afstudeerscripties bestudeerd van de studenten met de volgende studentnummers:

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap

5740290
5783127
111570
5630649

Bacheloropleiding Taalwetenschap

5930340
416770
5740495
5740525

Bacheloropleiding Duitse taal en cultuur

7315
5899184
5829437
168335

Bacheloropleiding Engelse taal en cultuur

5740940
5624932
5769183
5703514

Bacheloropleiding Franse taal en cultuur

5744172	5885655
5748089	5972485
5741254	5645913
5688396	5688051
5753627	5750482

Bacheloropleiding Italiaanse taal en cultuur

5837146
416746
603945
5810388

Bacheloropleiding Spaanse taal en cultuur

245992
5741386
5658004
417483

Bacheloropleiding Scandinavische talen en culturen

5795281
5635489
344451
5741173
5741203

Bacheloropleiding Slavische talen en culturen

609641
5741432
484318
565989
87858

Tijdens het bezoek heeft de commissie onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels als *hard copies* en deels via de elektronische leeromgeving):

- Kader Kwaliteitszorg Faculteit der Geesteswetenschappen
- Toetsbeleid
- Onderwijsjaarverslagen
- Research Quality Assessment 2006-2011 (ACLC, ASCA, ICH)
- Notulen van het Facultair Onderwijsberaad 2011-2012
- Uitslagen Medewerkersmonitor 2012
- Stagereglement Faculteit der Geesteswetenschappen
- Informatie BKO
- Rapporten facultaire commissies:
 - Studiesucces
 - Taalvaardigheid Nederlands in de FGw
- Opleidingscommissies⁷:
 - Verslagen van overleg opleidingscommissies
 - Notulen facultaire bijeenkomsten opleidingscommissies
 - Handleiding Opleidingscommissies
- Examencommissies:
 - Verslagen van overleg examencommissie bachelors

⁷ Het gaat hierbij om facultaire stukken en om de stukken van de volgende OC's: BA Literatuurwetenschap, BA Taalwetenschap, BA Nederlandse taal en cultuur, BA Duitse taal en cultuur, BA Engelse taal en cultuur, BA Franse taal en cultuur, BA Italiaanse taal en cultuur, BA Scandinavische talen en culturen, BA Slavische talen en culturen, BA Spaanse taal en cultuur, MA Taalwetenschappen, MA Neerlandistiek en MA Letterkunde.

- Verslagen van overleg examencommissie Graduate School for Humanities (GSH) 2010-2012
- Jaarverslagen 2011-2012
- Examenreglement Bachelorexamencommissie Mediastudies
- Examenreglement Bachelorexamencommissie Kunst-, religie- en cultuurwetenschappen
- Examenreglement & scriptiereglement Examencommissie GSH
- Fraude- en plagiaatregeling Universiteit van Amsterdam
- Flyers en folders:
 - Honoursprogramma
 - Studeren in het buitenland
 - Stage
 - Studieplanner
 - Master's Programmes in the Humanities

De commissie heeft een vakkenselectie gemaakt en inzage gekregen in cursusmateriaal, evaluatiemateriaal, toetsmateriaal en gemaakte toetsen van de volgende vakken:

BA Literatuurwetenschap	Jaar 1: Tekstanalyse en Tekstanalyse: case studies (129111010)
	Jaar 1: Sleutelbegrippen (129111042)
	Jaar 2: Cultural Analysis (129211076+129211082): MATERIAAL VAN VORIG JAAR WORDT AANGELEVERD
	Jaar 3: Research Seminar Literary Studies (129211096)
	Keuzevak: Public Cultures (105214052)
	Keuzevak: Literary and Cultural Theory after 1900 (129211062)

BA Taalwetenschap	Jaar 1: Sociolinguïstiek (TW) (135110036)
	Jaar 1: Morfologie en syntaxis (GTW) (135110112)
	Jaar 2: Taal- en spraakmodellen (TW) (135210062)
	Jaar 2: Taalvermogen en taalstoornissen (GTW) (135210022)
	Jaar 3: Psycholinguïstiek van gebarentalen (TGW) (135210096)
	Keuzevak: Taal en interactie(TW en TGW) (135210086)
	Keuzevak: Inzicht in stage (TGW)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Duits 1 (instaprogramma) (122111016)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Duits 2 (122111026)

	Jaar 1: Taalvaardigheid Duits 3 (122111036)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Duits 4 (122111046) Nieuw vak: Hiervan wordt een uitgebreide beschrijving gemaakt en gestuurd. Toetsmateriaal is niet aanwezig
	Jaar 2: Literaire raakvlakken (122211252)
	Jaar 3: Literaire adaptaties en transformaties (basisvak) (122211266)
BA Duitse taal en cultuur	Jaar 1: Taalvaardigheid Duits 1 (instaprogramma) (122111016)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Duits 2 (122111026)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Duits 3 (122111036)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Duits 4 (122111046) Nieuw vak: Hiervan wordt een uitgebreide beschrijving gemaakt en gestuurd. Toetsmateriaal is niet aanwezig
	Jaar 2: Literaire raakvlakken (122211252)
	Jaar 3: Literaire adaptaties en transformaties (basisvak) (122211266)
BA Engelse taal en cultuur	Jaar 1: Literature 1: Genres, Texts, Contexts (123111256)
	Jaar 1: Linguistics Phonology and Morphology (123111756) Materiaal van vorig jaar wordt aangeleverd
	Jaar 2: Literature 4: Literary Theory (123211256)
	Jaar 2: Linguistics: Language variation. Materiaal van vorig jaar wordt aangeleverd met een toelichting op de wijzigingen die voor volgend jaar worden aangebracht.
	Keuzevak niveau 2/3: Authors in Focus (123011252)
	Keuzevak niveau 2/3: Linguistics: Language in Politics (123011266) Nieuw vak: Hiervan wordt een uitgebreide beschrijving gemaakt en gestuurd. Toetsmateriaal is niet aanwezig
	Jaar 3: English Research Seminar Nieuw vak: Hiervan wordt een uitgebreide beschrijving gemaakt en gestuurd. Toetsmateriaal is niet aanwezig
BA Franse taal en cultuur	Jaar 1: Taalvaardigheid: Maîtrise du français 1A (124111016)
	Jaar 1: La République triomphante (124211256)
	Jaar 2: Taalvaardigheid 2A (124211262)
	Jaar 2: Le lexique français (124211006)

	Jaar 3: Wetenschapsfilosofie Frans (ter vervanging van: Critique et méthodologie littéraires & Maîtrise du français 3) (124216802)
	Keuzevak: Littérature et culture française of Linguistique française (124211296)
BA Italiaanse taal en cultuur	Jaar 1: Taalvaardigheid: Taalvaardigheid 1 (127111016)
	Jaar 1: Taalvaardigheid: Taalvaardigheid 2 (127111026)
	Jaar 1: Taalvaardigheid: Taalvaardigheid 3 (127111036)
	Jaar 1: Taalvaardigheid: Taalvaardigheid 4 (127111046) [N.B. dit vak zal in 2012-2013 in het tweede semester worden verzorgd. Het geleverde materiaal heeft betrekking op het vak uit 2011-2012. Studiegids nummer 127202111Y]
	Jaar 1: Van Middeleeuwen naar Humanisme (Renaissance) (127211256)
	Jaar 2: Het Italiaans in de samenleving (127211262) [N.B. deze cluster is opgebouwd uit onderstaande drie vakken. De aangeleverde materialen zijn verdeeld over drie verschillende mappen]
	<i>Taal en maatschappij (onderdeel van Het Italiaans in de samenleving)</i>
	<i>Redigeren en Argumenteren (onderdeel van Het Italiaans in de samenleving)</i>
	<i>Italiaanse cultuur en schrijfvaardigheid (onderdeel van Het Italiaans in de samenleving)</i>
	Jaar 2: Taalgebruik en structuur van het Italiaans (127211262) [N.B. deze cluster is opgebouwd uit onderstaande twee vakken. De aangeleverde materialen zijn verdeeld over twee verschillende mappen]
	<i>Taal en structuur (onderdeel van Taalgebruik en structuur van het Italiaans)</i>
	<i>Academisch schrijven en presenteren (onderdeel van Taalgebruik en structuur van het Italiaans)</i>
	Jaar 3: Van Verisme tot Neorealisme (127211272) [N.B. dit vak zal in 2012-2013 in het tweede semester worden verzorgd. Het vak is een samenvoeging van de vakken "Van Verisme tot Neorealisme" en "Pascoli, Montale en Pirandello" en de geleverde materialen hebben grotendeels betrekking op deze vakken]

BA Spaanse taal en cultuur	Jaar 1: Taalvaardigheid 1a (134111016)
	Jaar 1: Taalvaardigheid 1b (134111026)
	Jaar 1: Taalvaardigheid 2 (134111032)
	Jaar 1: Inleiding literatuurwetenschap & inleiding Spaanse en Spaans-Amerikaanse letterkunde (134211252)
	Jaar 2: Taalvaardigheid Spaans 3 & Taalkunde (134211750)
	Jaar 3: Letterkunde, alternerend: La España de las tres Culturas (134211296)

BA Scandinavische talen en culturen	Jaar 1: Taalvaardigheid Noors 1 (132112006)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Deens 2 (132111016)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Zweeds 3 (132113272)
	Jaar 1: Inleiding Scandinavische taalkunde (132110750)
	Jaar 2: Letterkunde Zweeds inclusief Taalvaardigheid Zweeds (132213250) --> dit vak is gewijzigd omdat er geen studenten Deens zijn.
	Jaar 3: Taalkunde A: Oudnoords (132210776)
	Jaar 3: Scandinavische letterkunde II (SC73121) --> dit is een vak van vorig jaar.

BA Slavische talen en culturen	Jaar 1: Taalvaardigheid: Pools 1 (133111006)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Servisch/Kroatisch 2 (133113016)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Tsjechisch 3 (133114026)
	Jaar 1: Taalvaardigheid Russisch 4 (133112046)
	Jaar 1: Inleiding in Poolse letterkunde en literatuurwetenschap (133111252)
	Jaar 1: Inleiding in Russische letterkunde en literatuurwetenschap (133112262)
	Jaar 1: Inleiding in Servisch/Kroatische letterkunde en literatuurwetenschap (133113272)
	Jaar 1: Inleiding in Tsjechische letterkunde en literatuurwetenschap (133114252)
	Jaar 2: Taalvaardigheid Russisch 5 & Russische taalkunde 1 (Capita selecta 1)
	Jaar 2: Taalvaardigheid Pools 5 & Taalkunde Pools 1: Poolse werkwoorden, syntaxis en semantiek (Capita selecta 1)
	Jaar 3: Poolse letterkunde III (PO73121)
	Jaar 3: Russische letterkunde III: Russische literatuur van begin 20e eeuw - heden (RU73121)
	Jaar 3: Capita selecta 2 (SvKr en Tsj) Materiaal van vorig jaar en beschrijving plannen voor volgend semester worden aangeleverd

Bijlage 8: Onafhankelijkheidsverklaringen

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

THEO D'HAEN

PRIVÉ ADRES:

PRINSEN DREEF 6
3070 KORTENBERG
BELGIË

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

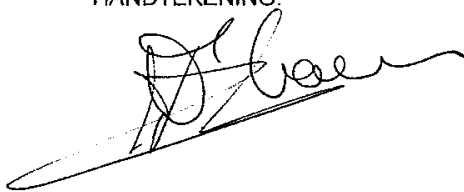
PLAATS:

Leuven

DATUM:

06.06.2012

HANDTEKENING:

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

G.E. Booy

PRIVÉ ADRES:

De Rookkamer 5
1852 EB Heiloo

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDINGEN

Taal en Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

RUGroningen, Raaboud U, Uliceht,
UvAmsterdam

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVINGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS:

Leiden

DATUM:

1 juni 2012

HANDTEKENING:

E. Pij

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: PROF. DR. HÖLTER, ACHIM HERMANN

PRIVÉ ADRES: t/m 31 mei 2012 - Stroßgasse 4, 1080 Wien, Oostenrijk
vanaf 1 juni 2012 - Lerchenfelder Str. 52, 1080 Wien, "

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Taal- en Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVINGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

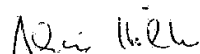
VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Wien*

DATUM: *3.5.2012*

HANDTEKENING:

Univ.-Prof. Dr. Achim Hermann Hölter, M.A.
Institut für Europäische und Vergleichende
Sprach- und Literaturwissenschaft
Abteilung für Vergleichende Literaturwissenschaft
Universität Wien
Sensengasse 3a
A-1000 Wien

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

H.W. Hermann

PRIVÉ ADRES:

Hopstede de Broekhede 42
9718 KC Groningen

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

[Spaanse] taal - en letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

UvA, RU, UU, UL

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE ZOULDEN KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS:

Groningen

DATUM:

4/5/12

HANDTEKENING:

[Handwritten signature]

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

J.P. VET

PRIVÉ ADRES:

HEREWEG 22 C

9725 AD GRONINGEN

IS ALS DESKUNDIGE / ~~SECRETARIS~~ GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

LETTEREN UVA

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

QANU

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE ZOULDEN KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: GRONINGEN DATUM: 8 AUGUSTUS 2012

HANDTEKENING:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. P. V. M.', written over a horizontal line.

00317

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

Mirte Keulen

PRIVÉ ADRES:

Sperwerstraat 92

6541 SH Nijmegen

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Visitatiecluster Taal- en Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

QANU

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE ZOULDEN KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: ~~Amst~~ Utrecht

DATUM: 12-10-2012

HANDTEKENING:

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'M' followed by a series of loops and a long horizontal stroke.

Q0317

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Henning Howlid Waerp Waerp

PRIVÉ ADRES: SØRLIAVEIEN 52
9018 Tromsø
NORWAY

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Taal en Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

QANU

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS:

Tromp

DATUM:

20/11-12

HANDTEKENING:

Henny Aoudt Wae

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Prof. Dr. Rainer Gröbel

PRIVÉ ADRES: Karl-Jospen-Str. 2
D-26129 Oldenburg

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Slavische taal- en Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

QANU

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS:

Oldenburg

DATUM:

19. 11. 2012

HANDTEKENING:

Ronne Grifse

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Erik van der Spek

PRIVÉ ADRES: Brookhuis 144
1404 GW Bussum

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDINGEN:

Taal- en Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

Universiteit Utrecht

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

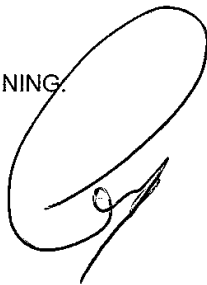
VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

..... VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Bussum

DATUM: 13-11-2012

HANDTEKENING:

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Marianne van der Weiden

PRIVÉ ADRES: Homeruslaan 62
3581 HJ Utrecht

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Taal- en Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

QANU

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

Adrienne Josine Wieldraaijer - Huizer

PRIVÉ ADRES:

Jupiter 116
1188 EJ Amstelveen

IS ALS ~~DESKUNDIGE~~ / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Cluster Taal & Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

UU, UvA, UL (secretaris)
(en coördinatie cluster)

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE ZOULDEN KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Amstelveen DATUM: 07-09-2012

HANDTEKENING:

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

Erik van der Spek

ADRES:

Brinklaan 144, 1404 GW in Bussum

IS ALS ~~DESKUNDIGE~~ / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDINGEN:

- Bacheloropleiding Taalwetenschap
- Bacheloropleiding Literatuurwetenschap
- Masteropleiding Taalwetenschappen
- Duale masteropleiding Nederlands als tweede taal
- Masteropleiding Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING: Universiteit van Amsterdam

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE ZOUDEN KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Bussum

DATUM: 1 december 2012

HANDTEKENING: